

Գիրքը յուսադատճեհահանվել է
A-PDF DjVu TO PDF DEMO: Purchase from www.A-PDF.com to remove the watermark

"Նամահայկական էլ. Գրադարան"

կայքի՝ www.freebooks.do.am

կողմից եւ ներկայացվում է իր

այցելուների ուշադրությանը:

The book created by "PanArmenian E. Library"



Գիրքը կարող է

օգտագործվել միայն ընթերցանության համար...

For more info: www.freebooks.do.am

Library

ՄԱՅՑՈՒՄ ԿԱՐՈՂ ԵՔ ՁՅՐ ԵՐԿՐՈՒՄՆԵՐ ԱՐԿԵՐԱԸ ԼՅՅԱՅԱՍ
ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՄ ԵՎ ԻՆՏԵՐՆԵՒ
ԼՈՒՄԻՆԱՏԵԿՆԵՐԵՆԵԸ ԳՐԵՐԸ:

ՔՐՈՅՆ ԳՐԵՐԻ ՄՏԵՐՈՄԱՆ ՄԱՆՈՍՄԱՆԵՐԸ ԿԱՐՈՂ ԵՔ
ԻՄՈՒԱԸ "ՄԱՍԸՆՅԱՄԱՆ ԷԼԵԿՏՐՈՆԻԿԵՆ ԳՐԱԿՈՐՄԱՆ" ԿՈՑՔԻՑ

www.freebooks.am

ԵՆԴՐՈՒՄ ԵՒՐ, ՈՐ ԾԳՆԱԼԻՄ ԵՔ ՄՏԵՐ ԿՈՑՔԻՑ
ՑԱՆԿԱԼՈՒՄ ԵՒՐ ԶԱՇԽԻ ԸՆԹԵՐՍՈՒՆԻՑՈՒՄ:



ԳՐԵՐ ՄԻՔ՝ freebooks@rambler.ru

ՀՈՒԿՐԵՑԻՈՍ



**ԹԻՆՈՒ
ԸՆՈՒԹՅԱՆ
ՄԱՍԻՆ**



www.freebooks.do.am

www.freebooks.am

Խուկրեպիոս

**ԻՐԵՐԻ
ԲՆՈՒՌՅԱՆ
ՄԱՍԻՆ**



ՀԱՅՊԵՏՀՐԱՑ
Երևան 1960

Մեծ բրիտանացի Լուկրեցիոսի Լուկրեցիոսի «Երկեր»

Լուկրեցիոսի «ՊԵՐՆԱԿՆԵՐ»

Խմբագրեց Ս. ՏԱՐՈՆՅԻ

ЛУКРЕЦИЙ

О ПРИРОДЕ ВЕЩЕЙ

(На армянском языке)

Армянское государственное
издательство

(Анпетрат), Ереван 1960

J. LUCRETI CARI

DE RERUM NATURA

ԼՈՒԿԻՆԵՑԻՈՍ

Հռոմեացի հռչակավոր բանաստեղծ-փիլիսոփա Տիտոս Հուկրեցիոս Կառը գրական ասպարեզ իջավ այն ժամանակ, երբ կայսրությունը ֆաղափական վայրիվերումներ էր ապրում Մայրանեղ աղ-լատությունն ու շահագործումը ստրուկներին հանել էին ստրկա-տերերի դեմ: Տեղի էր ունենում Սպարտակյան լայնածավալ շար-ժումը, որը իր մեջ ընդգրկում էր բոլոր խավերից նրանց, ովքե- ձգտում էին ազատության Կայսրության ռզնաշարը նարնատու- ր Հրապսուակ իջավ ռեակցիայի պաշտպան ահաբեկու Սուլլան, արյան մեջ խեղդելով այդ վիթխարի շարժումը, աշխատելով պահ- պահել հռոմեական գառամյալ կայսրությունը, որի հիմները խա- խրվել էին շատ վաղուց

Հուկրեցիոսի կենսագրական տվյալները մինչև այժմ հշտված չ'են Ըստ հռոմեական կենսագիրների՝ Բունտատեղծը ծնվել է 95 թվականին (մ թ ա.) և մեռել է 53 թվականին՝ մեր թվականու- րյան առաջին դարում Չկան հշտիվ տվյալներ նրա պատանեկու- րյան և երիտասարդության տարիների մասին Հայտնի է այն, որ ևս կրթություն ստացել է Աթենքում, որտեղ և խորապես ծանո- րացել է հունական, մասնավորապես էպիկուրի (341—270 մ թ ա) մատերիալիստական փիլիսոփայության Վերադառնալով հայրե- նիք այն ժամանակ, երբ երկիրը արյունահեղ անցքեր էր ապրում ևս դժգոհ ներկա իրականությունից՝ հոգեկան բավականություն է գտնում փիլիսոփայության մեջ Նա երգում է, ինչպես Մարսան է առում «Հռոմեական ռզու սուրստանցը, աստվածային բնությունից

զատի լեռքայուհի և աշխարհից մեծված աստվածը: Այն կարծի-
լիք չէ եւ չի ապրել ժամանակի Բաղրամեան անցներով՝ բնդունե-
լի չէ այն շափով, որ շափով որ երա «Իրերի բնության մասին»
պոեմը յատովի միջամտություն և ժամանակի անցներին, — ջանա-
լով չապել շորբոված ստրուկների աչկերը՝ այն իմաստով, որ ո՛չ
աստվածների, ոչ էլ իշխողների գոյությունն է հավերժական, ուս-
տի և հետազոտ և կործանել թե՛ մեկը, թե՛ մյուսը Պակասում են
երա անձնական կյանքին վերաբերող շատ սեղեկություններ, մի-
այն սկնարկներ կան, որ նա իբր ասոսայել է «սիրո խմիչքից»
սուսազգած հագեկան անհավասարակշռությունից, որի պտահառով
լի վերջ է տվել կյանքին ինքնասպանությամբ

Որևաւ և յ ոչ որոշակի, տյնուամենայնիվ, մի բան պարզ է,
ու Լուրեցիոսն իր աշխարհայացքով ու դասակարգային պատկա-
նելիությամբ կանգնած է հստակտեական առաջավոր դասի պատվան-
դանին: Նրա պոեմն, ամենից առաջ, իր սուր ծայրով ուղղված է
սուրկատերերի խավարամոլության ու բռնապետության դեմ՝ նա
ներքողում է աշխաաանքի մարդուն, ատելություն տաժում շահա-
գործողների նկատմամբ, որոնք հարստություն դիզելու համար
նանում են եղբայրը եղբոր դեմ և վայրագ բերկրանքով սպանդներ
սարժում Ո՛ւմ են հովանավորում հեթանոսական սուտ աստված
ները, եթե ոչ բռնապետներին Ո՛ւմ են պետք այդ խրավիլակները՝
եթե ոչ իշխողներին, որոնք նրանց միջոցով ներկայացնում են
իրենց անմարդկային արարները Շահագործվող թշվառին այդ
աստվածները ոչնչով չեն օգնում, բացի նրանց միտքը մթազ-
նելուց

Լուրեցիոսի պոեմը բաղկացած է վեց բնդարձակ գրքից և
ամեն մի գրքում դրված է փիլիսոփայական մի կարևոր խնդիր և
այդ խնդրի լուծումն ըստ ամենայնի ժամանակի գիտության տե-
սակետով: Նրա երգերը հիմնված են կոնկրետ փաստերի վրա. նա
մերժում է արստրակտը՝ վերացականը, անշոշափելին Ջինված
ժամանակի առաջավոր գիտությամբ՝ նա դատողություններ է անում
տիեզերքի, նրանում հավիտենապես շարժվող նախասկիզբների
ատոմների մշաապես ներհակ գուգորդումների, սգու և հոգու փոխ-
հարաբերությունների, աստվածների ծագման, սոցիալական կյան-
քի և բազմաթիվ այլ խնդիրների մասին, որոնց սկիզբը, ընթացքն
ու վախճանը ոչ թե պայմանավորված է աստվածային նախախնա-
մությամբ, այլ իբրև ուրույն և ինքնաստեղծ շարժում ժամանակի
և տարածության մեջ, և այս ամենը մատերիալիստորեն նրա
համար բացարձակ ճշմարտություն և միասնական, հավիտենա-

կան շարժման խնդիրը, նրանց միասնությունն ու հակադրությունը, մահացման և վերածնման հավերժական պրոցեսը Բացատրելով բնության բոլոր երևույթները մատերիալիստորեն, նա Լսողազերծում է բոլոր տեսակի աստվածային ուժերին և ի վերջո կանգնում արեխստական տեսակետի Լուկրեցիոսն տշխաունի առաջին արեխստներից մեկն է, համարձակ ու խիզախ, մշտապես զգասա՝ հավատալով միայն փորձին, գիտությանը Այսպես՝ ժխտելով աստվածների նախախնամությունը, նրանց անմիջական միջամտությունը՝ նա կործանիչ հարված է հասցնում էմպեդոկլի, Հերակլիտի, Անախագորասի և Պլատոնի իդեալիստական ուսմունքներին, սրոնք տիեզերքի և կյանքի ծագումն, ի վերջո, կապում էին աստվածային արարչության հետ Նա իր միակ ուսուցիչն է համարում էպիկուրին, որ ինչպես Մարքսն է Եղել՝ «առաջինը խորտակեց աստվածներին և արհամարհեց կրոնը»

Լուկրեցիոսի «Իրերի բնության մասին» պոեմի հիմքը, նախասկիզբը էպիկուրի «բնության մասին» տրակտատ-շարադրությունն է, տյն տարբերությամբ, որ հույն փիլիսոփայի բոլոր վեացական խնդիրները Լուկրեցիոսի մոտ ստացել են շոշափելի կերպարտնք, խիռա գիտական լուծում Այն պարզությունը, ավելի շուտ նախվությունը, որ կա էպիկուրի գործում, Լուկրեցիոսի մոտ ստացել է խոր փիլիսոփայական, ճշգրիտ վերլուծում, և այն էլ բանաստեղծական այնպիսի ձևով, որ իր տեսակի մեջ եզակի է ոչ միայն հռոմեական, այլև համաշխարհային գրականության մեջ

Լուկրեցիոսը մեծ ազդեցություն է բողել ինչպես հռոմեական (Օվիդիոս, Հորացիոս), այնպես և համաշխարհային գրականության խոշորագույն ներկայացուցիչների (Գյոթե, Պուշկին) վրա Նկատելի է նրա ուժեղ ազդեցությունը Զորդանո Բրունոյի, Հոլբախի, Դիդրոյի և XVIII դարի մնացած լուսավորիչների վրա Անգամ խավարտկուտ միջնադարում նրա պոեմն արտագրվել և ձեռքից ձեռք է անցել, փիլիսոփայական, գեղագիտական խոր հահույք պատճառելով առաջավոր մտերին

Մարքսիզմի կլասիկները հիացել են Լուկրեցիոսի պոեմով Ամենից առաջ գրավիչն այդ գործում եղել է նրա մատերիալիստական տշխարհըմբունումը, նրա կոնկրետ գիտականությունը, բանտստեղծական այն թովչանքը, որ յուրատեսակ է Լուկրեցիոսի բննադատական, դիդակտիկական մտքին Բանաստեղծի ճկուն միտքը հտմեմատություններն ու մետաֆորները, գիտական բեման պարզությամբ մատուցելու Լղանակը, այս ամենը Մարքսին հար-

կադրեյ են ասկ ի ծառակշիտ խոսւր, — «Լուկրեցիոսը հանդիսա-
նում է իսկական հոռմեական Լայիական բանաստեղծ»

Լուկրեցիոսի «Իրերի բնության մասին» պոեմն իր բոլոր ար-
ժանիքներով պատկանում է առաջավոր մտողկութեանը նրա գի-
տական մի խնի հրատարակութեանները մեզ մտա ցույց է տալիս,
որ սովետական ընթերցողը գնահատել է մեծագույն մտածիկներից
մեկին, որ դեռ երկու հազար տարի առաջ դեռ է շարտել կրոնական
մեծամանչը, սնտիապաշտութեաններն ու նտիապաշտումները և
օգնել առաջավոր մտողկութեանը կառուցելու տյն աշխտրհը, որ
պայմար է մղում հանուն անկաշկանդ, հզոր մտի, հանուն պտյ-
ժառ գիտութեան, ի խիեդ կյտնի բտրօրութեան, ինչպես նախա-
գուշակել է անտիկ աշխտրհի բանտտեղծ-մտրգարեն

ՍՈՂՈՄՈՆ ՏԱՐՈՆՅԻ

Գ Ի Բ Բ Ա Ռ Ա Ջ Ի Ն

Էնեական ցեղի ծնող, աստվածների ու մարդկանց
Ի նրկրություն, օ, դու Վեներա', աստվածուհի բարերար:
Քո աստղադարդ բարձունքներից կյանք ես սփռում թե ծովում,
Ուր նավեր են լողում, և թե ողջ ցամաքում պտղաբեր
Մմեն տեսակ արարածներ, կյանք ստացած քեզանից
Ծվ քեզանով աշխարհ եկած, տեսնում են լույսն արևի.
Ի րևան ես դալիս, իսկույն քամիները փախչում են,
Աստվածուհի և ցրվում են մութ ամպերը երկնքի,
Հողը ծածկվում ծաղկագորգով, ծովը դառնում է ծիծղուն,
Ջինջ երկինքը պայծառ լույս է դեպի հեռուն տարածում:
Երբ հաղիվ է դարուն բացվում և հազիվ է Փավոնը¹
Կապանքները թոթափելով, փչում շնչով կենսաբեր,
Քեզ թևավոր թռչունները առաջիններն են զգում,
Լերադարձդ, աստվածուհի, մեզ ավետում են կրկին
Ցատկոտում է հոտն արոտի վայրերում և կախարդված
Քո հմայքով՝ անցնում է մեծ, արագահոս դետերը
Եվ լնության ամենայն մի արարած է ցանկանում
Քեզ հետևել աստվածուհի, ուր որ տանել ցանկանաս:
Եվ վերջապես խոր ծովերում, լեռներում ու սրբնթաց
Գետերի մեջ տերևախիտ պուրակներում ու կանաչ
Դաշտերում այդ բաղցր բոցը թափանցում է ըղորի
Սրտերի մեջ, դրդելով սր շարունակեն ցեղն իրենց
Քանդի գու հս ողջ լնության միահեծան տիրուհին

Եվ առանց քեզ ոչինչ երբեք լույս աշխարհ փալ չի կարող,
Առանց քեզ ոչ խնդություն կա և ոչ հմայք աշխարհում:

Արդ օգնիր ինձ, աստվածուհի, և ներշնչիր մի պոեմ
Բնության մասին իրերի, որ ցանկանում եմ նվիրել
Մեմիոսի որդուն², որին կամեցել էս դու օժտել
Շնորհքներով, աստվածուհի, հազվադեպ ու բազմազան:
Եվ անթառամ կախարդանք դու պարզևիր իմ տողերին
Փամաքում ու ծովում վերջ դիր պատերազմին անողոք
Խաղաղության բերկրությունը կարող ես դու միայն տալ
Պատերազմի աստված Մարսը մարտադաշտում է իշխում,
Հաճախ նետվում է քո դիրկը հավերժ սիրուց վիրավոր
Եվ դու վսր կրծքիդ դրած, քեզ է նայում շարունակ,
Կիսաբաց իր շրթունքներով և հայացքով ծարավի
Հագեցնում է քո սիրով նա և քո ջերմ շունչն է ծծում:
Երբ սրբազան քո ձեռքերով բռնած պահում էս նրան,
Աստվածուհի՛, երբ քնքշորեն նրա վրա ես թեքվում,
Դու մի քաղցր համողմունքով նրա հոգին համակիր
Եվ Հոռմի համար խնդրիր խաղաղություն ու հանդիստ:
Երբ շարունակ պառակտում են հայրենիքում իմ, ավա՛ղ,
Ո՛չ ես կարող եմ աշխատել հանդիստ սրտով այսուհետ
Ո՛չ էլ կարող է Մեմիոսն իր հոգսերով բազմաթիվ

Խույս տալ դործից ընդհանուր, ինձ ունկնդրել շարունակ
Դու, Մեմիո՛ս, ազատվիր այդ հոգսերից և քո խելքով
Խորաթափանց ունկնդրիր իմ աստության ուսմունքը,
Որպեսզի դու շմերժես կամ արհամարհես պտուղը
Այն, որ արդեն ձեռք եմ բերել ևս ջանքերով անաշառ,
Քանի այն դու չես քննարկել: Ես քեզ պիտի բացատրեմ
Աստվածների բնությունը, համակարգը երկնքի,
Ինչպես նաև սկզբունքներն, անշուշտ, որոնց օգնությամբ
Բնությունը ձևավորում, սնուցում է աճեցնում
Արարածներ, որոնց հետո նույն տարրերն է դարձնում նա,
Երբ ավերվում, քայքայվում են, տարրալուծվում են նրանք:
Նրանց կոշտ ենք մատերիա, կամ մարմիններ նախնական,
Կամ մարմնիկներ սկզբնական, նաև սերմեր իրերի,
Որոնցից է առաջ գալիս ամենայն ինչ աշխարհում³:

Աստվածները իրենց հատուկ արտոնությամբ / նության
Խաղաղությամբ վայելում են անմահություն երկնքում,
Մեր դեպքերի շրջանից դուրս մեր աշխարհից հեռացած,
Վշտից, ցավից միշտ պաշտպանված և դո՛հ իրենք իրենցով

յուանք անկախ են մեզանից, բարի գործի նկատմամբ
Պրայուն շեն ամենևին, մատչելի չեն բարկության 4,

Այն ժամանակ, երբ մարդկային ցեղն էր սողում աշխարհում
յովաստացված և կաշկանդված շղթաներով կրոնի, որ
ուրջ էր տալիս սարսափելի իր դուխը բարձունքից
նյ սպառնում մահկանացու մարդկանց ահեղ հայացքով
Հունաստանում ծնված մի մարդ՝ առաջինը հանդդնեց
Բարձրացնել վեր իր աչքերը նրա դեմ և խոնարհվել
նեռաջինը հրաժարվեց նա: Չվախեցավ ո՛չ աչքբան
Իստարանված աստվածներից, ո՛չ էլ նրանց կայծակից
Ո՛չ էլ ահեղ շանթերից, որ դղրդում են երկնքում:
Երկախոթյամբ հաղթահարեց ամենայն մի խոչընդոտ
նյ խորտակել ցանկացավ նեղ շրջանները բնության,
Սենահ տգով սլացավ և գնաց, սնցավ աշխարհի
Բողավառված սահմաններից 6 և հսկայի քայլերով
հարածության մեջ պտտվեց, վերադարձավ հաղթական
ալորդերու համար մարդկանց, ինչ որ ինքն էր իմացել
Սեն ինչ կարող է դոյություն ունենալ, ինչ՝ շի կարող,
Ս՛կ ինչպիսի ուժ է տրված ամեն ինչին վերջնական
Ը՛յ վերջապես, թե ինչպիսի նրան դրված է սահման:
Ը՛յ տրորվեց կրոնն այդպես մեր ոտքերի տակ նրա
Կարտությունը մեզ դարձնում է աստվածներին հավասար:

Վախենում եմ մի քանից, որ կարող ես ինձ մեղադրել,
Սեն դարձնում եմ հաղորդակից քեզ անօրեն ուսմունքի
Կամ ցանկանում ոճիրների ճանապարհով քեզ տանել:

Կրոնն ինքն է մարդկանց դրդել, այն էլ հաճախ շափազանց,
Սենօրեն ու պիղծ գործերի: Մի ժամանակ Ավլիսում 7
Դանայեցոց ընտիր ու քաջ առաջնորդներն առաջին
Իսիանաս անմեղ կույսի արյունով են Տրիվիայի
Չահարանը պղծել: Եվ երբ հերակապով սգավոր
Կույսի մաղերն էին կապել, և երբ այն իր ծայրերով
Սածանվում էր նրա դեմքին, և երբ կույսը տեսավ իր
Հորը մոայլ կանգնած արգեն զոհարանի մոտ, նաև
Բուրմերին, որ պահում էին հագուստների տակ իրենց
Սնգութ ու սուր դանակները, ժողովուրդը արտասվող
Սր հավաքել էր իր շուրջը, այն ժամանակ ընկճված,
Սարսափելով ծունկի եկավ, աղերսելով լուռումունջ:
Բայց ի՞նչ օգուտ ողբերգական այդ վայրկյանին այն որ նա
Սոաջինն էր հայր անվանել, ավա՛ղ նրան ում արքա

Սնվանել էր հայրենիքը⁸ Եվ քուրմերն այն ժամանակ
Նրան, որը դողդողում էր, զոհարանի մոտ տարան,
Սակայն ոչ թե հանդիսավոր ծեսի համար հարսանյաց⁹,
Այլ որպես մի քավության զոհ՝ կատաղության նողկալի:
Նրան պիտի զոհարեբեր հարազատ հայրն իր ձեռքով
Այն պահին, երբ ամուսնության ժամանակն էր իսկ ինչո՞ւ
Որ նավերը կարողանան ելք ստանալ դեպի ծով:
Սարդկանց նման տճիրներին է կրոնը միշտ դրդում:

Ինչ էլ, գուցե, հոգնած նման հեքիաթներից սոսկալի,
Որ պատմում են պոետները դարեր ի վեր շարունակ,
Կարող ես խույս տալ ինձանից, վախեցած, որ կգտնես
Իմ պոետում էլ նույնպիսի երազանքներ վշտալի,
Եր կարող են թունավորել ու սարսափով խախտել քո
Երջանիկ աւ իաղաղ կյանքը իրավացի ես, սակայն:
Քանզի եթե մարդը տեսներ, որ իր տանջանքն ահռելի
Վերջ կունենա մի ժամանակ, կգտնեի նա մի միջոց
Նախապաշարմունքների և պոետների դեմ, որոնք
Սպառնում են իրեն, սս կայն շկա ոչ մի միջոց, որ
Պաշտպանվի այդ երկյուղից որ միշտ պատճառում է նրան
Այն միտքը, թե մահից հետո պիտի դարձյալ շարշարվի,
Որովհետև նա շղիատ բնությունը մեր հոգու՝
Մնվո՞ւմ է նա մեր մարմնի հետ, թե՞ մտնում է նրա մէջ
Այն ժամանակ, երբ ծնվում ենք, և մեռնո՞ւմ է նա մեղ հետ
Երբ մարմինն է տարրալուծվում թե խավար Օրկն¹⁰ / դնում
Մութ դժոխքի ավերք, թե՞ աստվածների կամքով նա
Պիտի անցնի անասնական մարմինների մէջ, ինչպես
Պատմել է մեղ էննիոսը¹¹, որ աւաջինն / իջել
Հելիկոնի¹² հավերժական, սեզ գազաթից Իտալիա,
Օարդարած իր ճակատն արդեն մի փառավոր պսակով:

Իր պոետում նա պատմում է Աքերուղիայի¹³ մասին
Որտեղ ոչ թե մարմիններ կամ հոգիներ են բնակվում
Այլ ստվերներ դժգույն, թեթև և որոնց մեջ եղել է
Տեսիլն անմահ Հոմերոսի, որը հայտնվել է նրան,
Սրտասովելով բացահայտել գաղտնիքները բնության:

Նախքան պիտի մեր հայացքը դեպի վերև բարձրագնենք,
Հետադոտենք արևի և լուսնի երթը, իմանանք
Որևույթներն այս աշխարհի, էական է գիտենալ,
Որքան միայն կարելի է՝ ճիշտ, մեր ոգու և հոգու
Ընդկացուցիչ սկիզբները բնությունն այն իրերի

Ղրոնց հաճախ տեսնում ենք մենք օր-ցերեկով, բայց որոնք
Սարսափեցնում են մեզ դարձյալ, երբ հիվանդ ենք կամ քնած,
Եվ այնպիսի ճշգրտությամբ, որ թվում է հաճախ, թե
Տեսնում, լսում ենք նրանց մենք, սրոնց մահը հնձել է,
Երոնց աճյունն արդեն վաղուց հողին հանձնված է հղել:

Սակայն ես չեմ կասկածում, որ մութ ուսմունքը հույների
Դատիներեն շարադրել մեզ շատ դժվար է լինելու:
Շատ խոսքեր են մեզ պակասում, մինչդեռ նոր է առարկան,
Եվ ես հաճախ ստիպված եմ նոր տերմիններ հնարել:
Արժանիքներն այն, որ ունես, և հաճույքը այն, որ ինձ
Շնորհում է քո մտերմությունը, ինձ ընդունակ են դարձնում
Այդ դժվարին աշխատանքին և ինձ դրդում են փնտրել
Խաղաղության մեջ գիշերվա դարձվածքներ նոր ու հաջող
Եվ պատկերներ այնպիսի, որ կարող էին լույս սփռել
Քո հոգու մեջ և քեզ բացել սիստեմն ամբողջ աշխարհի:

Ուստի վանել այդ երկյուղը և խավարը մեր հոգուց
Կարող են ոչ թե ցերեկվա լույսն ու շուգերն արելի,
Ու բնությունն ինքն իր ներքին կառուցվածքով ու տեսքով:

Որպես հիմունք ընդունում ենք մենք մի դրույթ այսպիսի՝
Աստվածային կամոք ոչինչ չի ստեղծվում ոչնչից
Եվ, իսկապես, մարդկանց սիրտը երկրուլն այնպես է ճնշում,
Որ տեսնելով երևույթներ մեր երկրում ու երկնքում,
Հասկանալ չեն կարողանում այդ ամենի պատճառը
Եվ արարիչ աստվածներ են իրենց համար ստեղծում:
Իսկ եթե մենք գիտենանք, որ ընդունակ չէ ոչ մի ման
Ոչնչությունից առաջ գալ, տեսնելու ենք պարզորեն
Որ ենք այդ խնդրի առարկան, թե որտեղից և ինչպես են
Առաջ գալիս իրերն առանց աստվածների օգնության:

Եվ, իսկապես, եթե իրերն առաջ գալին ոչնչից
Ամեն տեսակ արարածներ կծնվեին, անկասկած,
Ամեն տեսակ մարմիններից, առանց հատուկ սերմերի:
Կարող էին մարդիկ ծնվել ալիքներում ծովային,
Իսկ ձկներն ու թռչունները կծնվեին ցամաքում
Մանր խոշոր կենդանիներ կթափվեին երկնքից
Իսկ ահռելի գազանները կարող էին առաջ գալ
Ին ամայի անապատում և թե հերկված արտերում:
Մտները մեզ միշտ չէին տա միանման պտուղներ,
Այլ ամեն օր կփոխեին պտուղներով զանազան,
Տարբարանչյուր բույս մեզ կտար ամեն տեսակ պտուղներ

Եթէ սերմեր չլինեին, սերունդները հետագա
• Միանման չէին լինի և չէր լինի ոչ մի կարգ:
Բայց քանի որ բնության մեջ այն ամենը, ինչ որ կա,
Միայն տրոշ սերմերից է առաջ գալիս և այնտեղ
Որտեղ նյութ ու տարրեր կան, որ միայն նրանց են հարմար,
Սմեն ինչը ամեն ինչից, ուստի, ծնվել չի կարող,
Որովհետև ամեն մի իր ունի տարրեր զանազան:

Եվ, իսկապես, վարդն ինչո՞ւ է բացվում միայն գարնանը,
Սրտը դեղնում է ամռանը, իսկ աշնան տաք օրերին
Հասունանում է խաղողը, եթե ոչ այն պատճառով,
Որ ցանքերը կատարվում են ժամանակին ճշտորոշ
և վարգանում է ամեն ինչ, երբ ծնում է անվտանգ
Քնքուշ իրեր լույս աշխարհում հողի ուժը կենսաբեր:
Եթե միայն արարածներ առաջ գալին ոչնչից,
Կծնվեին հանկարծակի ժամանակին անհարմար,
Եթե տարրեր չլինեին, որ կարող են խանդարել
Միակցության հղոր ուժին, սակայն այդպես չի լինում:

Այնուհետև եթե իրերն առաջ գալին տշնչից,
Նրանք իրենց աճի համար կարիք չէին ունենա
Ժամանակի և սերմերի վուգավորման անպայման
Մանուկները միանգամից կդառնային պատանի,
Դեռ նոր տնկված փոքրիկ ծառը կբարձրանա մինչ երկինք:
Բնությունը սակայն երբեք այդպիսի բան չի անում:
Հետզհետե ու դանդաղ են միշտ զարգանում իրերը
Պահպանելով իրենց ցեղն ու բնությունը սեփական
Եվ այդ հարցում երևում է մի ապացույց ակնառու
Ամեն մի իր իրեն հատուկ մատերիա է սնանում,
Սնուցվում է միշտ նրանով և զարգանում այնուհետ:

Գիտես, եթե ամենամյա անձրևները չլինեն,
Հողը երբեք չէր կարող մեզ բերել հյութեղ պտուղներ
Եվ կենդանի արարածներն՝ ուտելիքից զրկվելով
Չէին կարող ապահովել իրենց կյանքն ու բազմանալ
Ուստի, դու ոչ թե կարող ես այն տարրերը ժխտել, որ
Ընդհանուր են մարմիններում, այլև պիտի ճանաչես,
Որ բազմաթիվ կենդանիներ ունեն տարրեր ընդհանուր,
Ինչպես լինում են ընդհանուր տառեր բազում բառերում:

Եվ, վերջապես, բնությունը ի՞նչ պատճառով չէր կարող
Մարդուն այնքան մեծ ստեղծել, որ նա ոտքով ծովն անցներ
Այնքան ուժեղ, որ ձեռքերով փշերը բարձր լեռները

Այնքան առողջ, որ ապրեիր նա մի քանի դար շարունակ,
 Եթե ոչ այն պատճառով, որ բնությունը պահելով
 Կայուն բոլոր այդ տարրերը, ինքն է նույնպես որոշում
 Լատկություններն այդ առանձին: Ուստի պետք է ճանաչենք՝
 Ոչնչից շի ծնվում ոչինչ, որովհետև ամեն իր
 Աշխարհ գալու համար պիտի սերմ ունենա առանձին:
 Որովհետև մշակված հողն արգավանդ է ավելի,
 Բան անմշակն, իսկ բնությունն իր բերքն է միշտ լավացնում
 Ըողագործի աշխատանքից, ուստի հողում այնպիսի
 Կան տարրական մասեր, որոնց դարձյալ դրդում ենք կյանքի,
 Երբ խոփերով շուռ ենք տալիս հողի շերտերն արգավանդ:
 Եթե այլ կերպ լիներ, ապա առանց ջանքի որևէ
 Պետք է ամեն ինչ ինքն իրեն ձգտեր դառնալ կատարյալ:
 Այստեղ պետք է ճշմարտությունն ավելացնենք հետևյալ
 Բնությունը երբևէ չի ոչնչացնում ոչ մի բան,
 Կարրալուծում է հիմնական մարմնիկների ամեն ինչ:
 Թե տարրերը ամբողջովին լինեն մահի ենթակա,
 Ուրմիները կործանվելիս պետք է հանկարծ շքանան,
 Ունհրաժեշտ շէր լինի, որ մի գործողութուն անշտապ
 Քանդեր նրանց միակցումը, խախտեր նրանց կապերը:
 Բնությունն է սակայն դարձրել մատերիայի տարրերը
 Հավերժական, խորտակում է մարմինները, երբ մի խորթ
 Ուժ է դալիս ու հարվածում կամ թափանցում նրանց մեջ:
 Հետո եթե ժամանակը ոչնչացնում է բոլոր
 Իրերը, որ մեր աչքերից շքանում են առհավետ,
 Բնությունը ո՞ր աղբյուրից պիտի նոր նյութ ձեռք բերի,
 Ինչպե՞ս պիտի կենդանիներ քաղմապատկեր Վեներան
 Մեր աշխարհում այդքան. ինչպե՞ս հողը պիտի սնունդ տար
 Ոյդ բոլորին ինչպե՞ս պիտի աղբյուրներն ու գետերը
 Իրենց ջրով հար լցնեին խորունկ ծովերն անսահման
 Ի՞նչ լինեին այդ տարրերը դաժան մահին ենթակա,
 Լամանակը կկործաներ ամենայն ինչ աշխարհում:
 Իսկ եթե այդ մարմնիկները միշտ եղել են ու դեռ կան
 Բնությունը նրանցից է հավերժապես ստեղծում,
 Ուստի նրանք պիտի լինեն անմահական և ոչինչ
 Ու նշանալ չի կարող այս տիեզերքում անսահման:
 Եվ, վերջապես, միևնույն ուժից ու պատճառից ամեն ինչ
 Կլործանվեր, թե մատերիան հավերժական չլիներ

Քե ամեն ինչ շամբապնդեր շատ կամ քիչ պինդ կապերով
Հազիվ միայն ձեռք կտայիր, կկործանվեր ամեն ինչ:
Եվ ինչպիսի՞ դիմադրութիւնն հակադրել միշտ կարող էր
Միակցումը մահկանացու մասերի, որ փխրուն են.
Բայց կապերը, որոնցով միշտ միացված են տարրերը,
Իրար բնավ չեն նմանվում և մատերիան հավերժ է,
Եվ ամեն ինչ պահպանում է գոյութիւնն իր, քանի դեռ
Ենթարկվում է հարվածների աշնպիսի, որ տարրերի
Միացմանը համաչափ են, և այդպիսով ոչ մի բան
Ոչնչանալ չի կարող և միայն տարրերն են ցրվում:

Անձրևները, որ թափում է առատորեն երկնքից
Հայր և թերը, շքանում են հողի ծոցում մայրական
Մի՞թե կորած են թվում քեզ: Նոսնցով է երկիրը
Հացարույսով ծածկվում, իրոք, կանաչում են ծառերը,
Կատարները բարձրացնելով, և սստերը ծովում են
Պտուղների ծահրութիւննից անձրևները այդպիսով
Ապահովում են սննդով և կենդանուն և մարդուն,
Էցնելով մեր քաղաքները դարձյալ մատաղ սերունդով.
Քոչունների հրամներն ու ուրախ երգում անտառում,
Ոչխարներ են հանդստանում մարգագետնում զրգանքով,
Սինչդեռ նրանց պտուկներից մաքուր կաթ է կաթկթում,
Եվ գառներ են այս ու այնտեղ խաղում ուրախ, ցատկոտում՝
Արդեն հարբած քաղցր կաթի թոսնդ հեղուկով ոգելից:
Մի խոսքով չի կորչում ոչինչ, երբ շքվում է մեր աչքից,
Բնութիւնը բեկորներից արարած է ստեղծում,
Կյանքը խլում է սրանցից ու պարզւում է նրանց

Ապացուցել եմ արդեն քեզ, որ ոչնչից ոչ մի բան
Չի ստեղծվում ստեղծվածը ոչնչանալ չի կարող
Բայց որպէսզի շկասկածես բնավ դու այն պատճառով,
Որ իրերի այդ տարրերը մատչելի չեն մեր աչքին,
Իմացիք, որ մարմիններ կան որոնց աչքով չենք տեսնում,
Սակայն նրանց գոյութիւնը անհրաժեշտ է ճանաչել:

Առաջինը՝ քամին ծովում բարձրացնում է ալիքներ,
Ծանր նավեր է ընկղմում, ցրում ամպեր երկնային,
Հաճախ որպէս հողմապտույտ սլանում է դաշտերով
Նրանց ծածկում բեկորներով ամենամեծ ծառերի.
Քամին քանդում է լեռների քաղաքներն ու ժայռերը
Քամուց կտում է և ծովը սարսափելի ժխորով.
Ուստի թեև մենք չենք տեսնում, սակայն քամին մարմին է,

Ռանի որ նա միանգամից փչում է ողջ երկնքում,
 Ձամարներում ու ծովերում, և տարածում է օդում
 Այն, ինչ խլել է նրանցից: Քամին կարծես հոսանք է,
 Գետի նման, որի խաղաղ հունը ուռել է հանկարծ
 Անձրևներից, որոնք առատ հեղեղներով թափվում են
 Հեռներից ու տարածում են երկայնությամբ ափերի
 Անտառների բեկորները՝ ամբողջ ծառեր վիթխարի:
 Ամենապիճիկ կամուրջներն էլ շեն դիմանում հոսանքին,
 Որ արգեն շատ է կատաղել: Ջրի ահեղ զանգվածը
 Ամբարտակի վրա նետվում և խորտակում է նրան
 Մեծ ժայռեր է գլորում նա և տապալում ամենայն
 հողընդոտ, որ դուրս է գալիս մոլեգնության դեմ նրա:
 Սյդպես քամին էլ կատաղած ստիպում է տեղի տալ
 Ամեն ինչ իր շնչի առջև գետի նման կատաղած՝
 Բշում է նա իր ալարը և տապալում է նրան
 Եվ, անդադար հարձակվելով, շրջապատում է հողմով
 Ըվ տանում է արագորեն, փալարելով երկնքում:
 Ուստի դարձյալ կրկնում եմ քեզ, որ քամին մի մարմին է,
 Թեև մենք շենք տեսնում նրան, քանի որ իր բնությամբ
 Գործողությամբ նմանվում է այդպիսով մեծ գետերի
 Իսկ գետերի գոյությունը ակներև է մեզ համար:
 Հետո հոտ ենք առնում տարբեր և բազմաթիվ տեսակի,
 Բայց շենք տեսնում, թե ինչպես է նա մտնում մեր քթի մեջ
 Նաբությունը, ցուրտը, ձայնը մենք շենք տեսնում աչքերով,
 Նրանց մարմնի գոյությունը սակայն ժխտել չես կարող
 Քանի որ մեր զգացմունքները գրգռվում են նրանցով,
 Իսկ շոշափել ու շոշափվել մարմինն է լոկ ընդունակ:
 Այնուհետև թե որևէ գործվածք փոես ծովափին,
 Խոնավություն կթափանդի նրա մեջ, բայց արևի
 Շողերի տակ այն կցնդի: Սակայն տեսնել չես կարող,
 Ի՞նչ ջուրն ինչպես է թափանցում գործվածքի մեջ և ինչպես
 Իսկ շոշափել է դառնում կրկին տաքությունից, բաժանվում
 Ուստի ջուրը մանրանում է մասնիկների այնպիսի
 Որ մեր աչքին թուրթովին անմատչելի է դառնում:
 Ի՞նչ մատանին, որ կրում են մարդիկ երկար ժամանակ
 Լարականում է օրեցօր կաթիլները անբնդհատ
 Ի՞նչ փոփոխ ծակում են քարերը հայտնի է, որ գութանի
 հուփը մաշվում է ակոսում արձանների պղնձի
 Ի՞նչ ձեռքը միշտ փոքրանում է դարբասի մոտ քաղաքի

Համբույրներից բազմութիւն, որ մտնում և գուրս է գալիս:
Տեսնում ենք, որ մարմինները ժամանակի ընթացքում
Կորուստներ են ունենում, բայց բնութիւնը խանդոտ մեզ
Թույլ չի տալիս տեսնելու այն մասնիկները փոքրիկ, որ
Բաժանվում են, ամեն վայրկյան: Ընդունակ չէ ոչ մի աչք
Նկատել այն մասնիկները, որոնցով են իրերը
Միշտ մեծանում դանդաղորեն, և ոչ էլ նուրբ մասերն այն,
Որ խլում է ծերութիւնը մարմիններից շարունակ
Դու չես կարող տեսնել նաև փոքրիկ մասերն այն, որոնց
Ծովի կրծող աղն է խլում այն ժայռերից, որոնց նա
Սպառնում է ալիքներով: Բնութիւնը գործում է
Մարմիններով այնքան փոքրիկ, որոնց տեսնել չենք կարող:

Տարածութիւնն սմբողջովին մատերիայով լցված չէ.
Անշուշտ, անհուն տիեզերքում դատարկութիւն կա նաև.
Ճշմարտութիւնն այդ քեզ համար կարևոր է, անկասկած
Գիտենալ և դա կարող է քեզ լինել շատ օգտավետ.
Կցրի քո կասկածները, դժվարութիւն ամենայն
Կկանխի և կներշնչի վստահութիւն քեզ մի նոր,
Որ ճանաչես արդարացի այն, ինչ որ ես եմ ասում

Եւ այդպիսով գատարկութիւն, տարածութիւն կա սակայն,
Չի շոշափվում: Քանզի բոլոր մարմիններին հատուկ է
Հակազործել, խոչընդոտ են հանգիստնում միշտ իրար,
Ուստի շարժումն առհասարակ անկարելի կլիներ
Քանզի ոչ մի մարմին փոխել իր տեղը չէր սկսի:
Բայց շարժումներ բազմատեսակ կատարվում են անդադար
Ծովերում ու ցամաքներում, բարձունքներում երկնային
Մեր աչքերի առջև: Եթե դատարկութիւն չլիներ,
Իրերը ոչ միայն չէին կարող շարժվել անդադար,
Այլև ոչ մի բան աշխարհում երևան դալ չէր կարող,
Իմ մատերիան բոլոր կողմից ճնշված՝ անշարժ կմնար:

Հետո անցքեր ունեն նույնիսկ ամենահոծ իրերը,
Որոնք նրանց պիտի դարձնեն թափանցելի, անկասկած:
Արդ ժայռերի միջով ամուր ջուրը ելք է բաց անում
Անձամների կամարները թաց են առատ արցունքից:
Եվ սնունդը տարածվում է մարմնի բոլոր մասերում
Կենդանու և թե ծառերը աճում են ու կանաչում,
Եվ ծածկվում են ժամանակին նշված՝ հյութեղ մրգերով,
Պատճառն այն է, որ հյութերը արմատներից հասնում են
Մինչև բունը և այնտեղից տարածվում են ոստերում:

Փակ դռների ու պատերի միջով անցնում է ձայնը
 Եվ մինչև մեր ոսկրածուծն է սառնամանին թափանցում:
 Իսկ կարո՞ղ ես բացատրել դու երևույթներն այդ առանց
 Ընդունելու, որ դատարկ տեղ մարմիններում կա բոլոր,
 Մարմիններում այն, ուր հեղուկ է ներմուծվում շարունակ:
 Մակայն ինչո՞ւ այդքան մի մեծ տարբերություն է լինում
 Մարմինների միջև, որոնք հավասար են շափերով
 Քանզի բրդի կծիկում թե լիներ նույնքան նյութ, որքան
 Սանր արճիճն է ունենում, նույնքան ծանր կլիներ
 Որովհետև մատերիան դեպի ներքև է ճնշում,
 Դատարկությունն է բնությամբ ամենայն մի քաշից զուրկ,
 Ուստի նրկու մարմիններից, որ հավասար են շափով,
 Թեթև լինում է ավելի այն, որի մեջ ավելի
 Դատարկություն է լինում, և այն է ծանր առավել,
 Որը նվազ անցքեր ունի, որը հոծ է ավելի:
 Եվ մարդկային միտքն այդպես է մեզ ցույց տալիս պարզորեն
 Գոյությունը դատարկության, որ ցրված է մարմնի մեջ:
 Որպեսզի դու չկասկածես ամենևին, պետք է ես
 Առարկությունն էլ կանխեմ այն, որ հնարում են ոմանք:
 Առում են, թե ջուրն, օրինակ, նահանջելով ձկան դեմ
 Զրի մեջ է ճամփա բացում, քանի որ իր հետևում
 Ազատում է մի տեղ, որտեղ ջուրը խառնվում է նորից.
 Եվ փոխելով տեղերն այդպես, մարմինները կարող են
 Շարժվել, թեև տարածությունն այդ լցված է շարունակ:
 Բայց այդպիսի բացատրության հիմքը ճիշտ չէ նախապես
 Քանզի ինչպե՞ս ձուկը պիտի շարժվի առաջ, դեպի ո՞ւր,
 Եթե ջուրը տեղ չի տալիս. ընդհակառակն՝ ո՞ւր պիտի
 Գնա ջուրը, եթե միայն ձուկը տեղից շարժվի:
 Ուստի պետք է կամ իրերը գրկենք ամեն շարժումից,
 Կամ ճանաչենք, որ իրերում դատարկությունն նաև կա,
 Եվ իրերի շարժումները սկիզբ են առնում նրանից:
 Երբ անջատես արագորեն երկու տափակ մարմիններ,
 Որ դրված են իրար վրա, նրանց միջև կլինի
 Դատարկություն, որտեղ օդը միանգամից չի լցվի,
 Թեև օդը միշտ շարժվում է արագությամբ սրբնթաց
 Այդ նուրբ տարրը միանգամից տարածությանն այդ ամբողջ
 Տիրանալ չի կարող, պետք է նախ ծայրերին տիրանալ:
 Եվ իզուր ես դու ասելու, որ մարմիններն այդ երկու
 Կբաժանվեն, հետո դատարկ տեղը, որ նոր դոյացավ,

Կլցվի այն խիտ զանգվածով, որը եղել է առաջ
Քանզի պարզ է՝ առաջ կգար դատարկութուն, որ չկար,
Եվ կլցվեր գատարկութունն այն, որ առաջ է եկել:
Խտանալ չի կարող օդը, բացի դրանից ինչպես այդ
Դու ես կարծում, եթե նույնիսկ հնար լիներ գեթ մի պահ,
Դարձյալ առանց դատարկության նա չէր կարող մոտեցնել
Իր մասերը և հավաքել ավելի նեղ շափի մեջ:
Որքան էլ ինձ առարկելով աշխատես դու խուսափել,
Դատարկության գոյութունը դարձյալ պիտի ճանաչես:

Կարող էի ապացույցներ ավելացնել բազմաթիվ,
Այնպիսիք, որ մի նոր կշիռ կտային իմ խոսքերին
Բայց, անկասկած, բավական են և հենքերը այդ թեթև,
Որպեսզի դու կարողանաս քո իսկ խելքով իմանալ
Մնացածը, որ չեմ ասում, ինչպես հարկն է ըմբռնել,
Եվ շների նման, որոնց սովորեցրել են որսի,
Որ գազանի հետքերով են գնում՝ նրան բռնելու
Խոտերի մեջ կանաչ, որտեղ ապաստանել է արդեն,
Այդպես էլ դու ընթանալով հետևանքից հետևանք
Կթափանցես գաղտնիքների մեջ բնության, կգտնես
Ճշմարտութունն այնտեղ, որտեղ ասլաստանել է, անշուշտ:

Սակայն եթե սատարնվում ես հետևելու դարձյալ ինձ
Եվ հրաժարվում համողվելուց, ես կարող եմ ասել քեզ,
Որ կբացվեն քեղ այն առատ աղբյուրները, որոնցով
Հագեցել է իմ հանճարը, ճշմարտությունն այնուհետ
Կհոսի իմ շրթունքներից արդեն այնքան, մինչև որ
Կհասնի մեզ դանդաղաբալլ ծերութունն ու կարձակի
Կյանքի կապերն առաջ, բան ևս կարող էի սպառել
Ապացույցներն այն որ կարող եմ ծավալել քո առջև:

Սակայն շղթան դատողության շարունակում եմ դարձյալ
Կազմված է ողջ բնութունը սկզբունքից այս երկու,
Որ գոյութուն ունեն անկախ՝ դատարկութուն և մարմին
Դատարկության մեջ լրերը բոլոր շարժվում են անդու:
Մարմինների գոյութունը զգացմունքներն են ցույց տալիս,
Որ աներեր ստուգության համար հիմք են ծառայում
Իսկ բանական միտքը մենակ, առանց դրանց մնացած
Կարող է մեզ մոլորեցնել լարիտիթի մեջ խավար
Թե լինի տարածութունն այն, որը մենք կոչում ենք
Դատարկութուն մարմինները չէին կարող ոչ մի տեղ,

Էասաճորժել այնպես, ինչպես չէին կարող և շարժել
Տարբեր կերպով, ինչպես արդեն ապացուցել եմ առաջ:
Մենք չենք կարող ըմբռնել, որ բնության մեջ կա մի բան
Որը դուրս է դատարկ տեղից, մատերիայից անկախ է,
եվ կարող է այդպես կազմել ինչ-որ երրորդ սկզբունք:
Ինչ գոյություն ունի արդեն, պետք է նաև ունենա
Սնայայման մի ծավալ, անշուշտ, չէ՞ որ առանց ծավալի
Գոյություն ~~չ~~ ունենալու՝ մեծ լինի այն, թե փոքրիկ,
սկայական է արդյոք դա, թե աննշան իր չափով:
Եթե միայն շոշափելուն մատչելի է նա մի քիչ,
Այն էլ պիտի ավելանա մարմինների դամարին
Ինչպես նաև պիտի նրանց օրենքներին ենթարկվի:
Բնահակատակն՝ իսկ եթե այն չի շոշափվում բնավ և
հոշընդոտ չի հանդիսանում անցքին ուրիշ իրերի,
Թափանցելի է, նրան մենք դատարկություն կանվանենք:
Այն ամենը, ինչ գոյություն ունի արդեն աշխարհում
Կամ գործում է, կամ ենթարկվում գործողությանն ուրիշի,
Կամ այն, որի մեջ իրերը լինել, շարժվել կարող են
Մարմիններն են կարող միայն կամ ենթարկվել, կամ գործել
Դատարկությունն է ասպարեզ գործողությանն այդ տալիս,
Եվ գոյություն չունի բնավ բնության մեջ որևէ
Այնպիսի բան, երրորդ կարգի, որ բնավ չի զգացվում
Ոչ էլ նույնիսկ ըմբռնելի մտքի համար մարդկային:
Եվ այն, ինչը մատերիա չէ, դատարկություն չէ նույնպես,
Հատկությունն է կամ երևույթն այս մեկի, կամ այն մեկի
Հատկություն է այն, ինչ խլել, անջատել չի կարելի՝
Սոսանց իրը քայքայելու, պատկանում է որին այն
Այդպես քարի ծանրությունն է, ջերմությունը՝ կրակի
Հատկությունն էլ ջրի այն է, որ հեղուկ է, մարմիններ,
Որ անպայման շոշափվում են, դատարկությունն են ժիտում,
Աղատություն, ստրկություն, խաղաղություն, պատերազմ,
Հարստություն, աղքատություն՝ լուկ ձևերն են գոյության,
Որոնց լինել-չլինելով մարմինները չեն փոխվում
Այդ ամենը, ինչպես պետք է, անվանում ենք երևույթ:
Եվ ինքն իրեն ժամանակն էլ նույնպես չո նի շոշափում
Մարմինների տևողական գոյությունից միտքը մեր
Տարբերում է, անշուշտ, ներկան ու ապագան անցյալից
Արդ ուրեմն մատերիայի շարժումներն ու հանդիսոր
Ըմբռնել չի կարող ոչ ոք՝ մեկուսացված ու անկախ:

Երբ խոսում են առևանգման մասին դատեր Տինդարի¹⁴,
Կամ վիճակի մասին դժբախտ զավակների Տրովայի,
Քանի որ այն օրերը, որ նշված են այդ դեպքերով,
Անցյալ դարերն անվերադարձ վաղուց տարել են արդեն,
Տարածությանն են, անկասկած, այդ դեպքերը պատկանում,
Կամ պատկանում մարմինների, անշուշտ, որպես երևույթ:

Եթե միայն մատերիա ամենևին չլիներ,
Ոչ տեղ և ոչ դատարկություն, ուր դեպքերն են կատարվում,
Տիֆդարուհու գեղեցկությունը այդ հուրերը բորբոքված,
Որ փրյուզացի Ալեքսանդրի սիրտը սիրով վառեցին,
Առաջ չէին բերի, անշուշտ, պատերազմն այդ սոսկալի,
Եվ տրոփացոց համար այդքան աղետարեր փայտյա ձին¹⁵
Հունածիններին դուրս բերած՝ Պերզամը չէր ավերի:

Ուստի տեսնում ես այստեղից, որ դեպքերը այդ բոլոր
Ոչ իրական գոյությունն են, ինչպես բոլոր իրերը,
Ո՛չ էլ ունեն դատարկության բնությունը, անկասկած
Ձևափոխումն են պարզապես մարմինների ու դատարկ
Տարածություն, որ իրենց մեջ պարունակում են նրանք:

Հետո բոլոր մարմինները կամ տարրեր են իրերի,
Կամ կազմված են միակցումից այդ տարրերի¹⁶ նախնական:
Այդ տարրերը ո՛չ կարող են փոխվել և ո՛չ քայքայվել,
Հաղթահարում են ամեն ինչ իրենց մարմնի կարծրությամբ:

Գուցե, դժվար է ըմբռնել, որ կարելի է գտնել
Որևէ բան մեր աշխարհում ահա նման կարծրությամբ:
Պատի միջով անցնում են ձայնն, աղալական ու կայծակը
Պինդ երկաթը կարմրում է վառարանի կրակում,
Տաքությունից ճարճատելով փշրվում են ժայռերը
Հալոցի մեջ ոսկին էլ է կարծրությունը կորցնում իր
Եվ սառույցի պես հալվում է կրակի մեջ պզինձը
Մի արծաթյա գավաթ վերցրած՝ մենք ղգում ենք հեղուկի
Տաքությունն ու սառնությունը այդպես ահա ոչ մի բան
Բնության մեջ կատարյալ պինդ ամենևին չենք գտնում:

Եվ քանի որ մտքի ճիգով, ավելի շուտ՝ բնությամբ
Ճշմարտությունն այդ մենք գիտենք, իմացիր դու նաև որ
Սկիզբները մատերիայի, այդ տարրերը նախնական
Տիեզերքում ամենուրեք հավերժական, կարծր են:

Նախ քանի որ մարմիններն ու տարածությունն ուղղակի
Հակադիր են միջտ բնությամբ, ուստի պետք է որ նրանց
Գոյությունն էլ լինի նույնպես անջատված ու առանձին:

Եվ շեն խառնվում նրանք իրարու և՛ մատերիա չկա, ուր
Էատարկությունն է գտնվում, դատարկություն չկա, ուր
Սմենը, ինչը առլցված է մատերիայով մշտագոյ:
Մարմինների տարրերի մեջ դատարկություն չի լինում,
Ուստի նրանք պետք է լինեն հավերժական ու սամուր:

Եվ քանի որ մարմիններին դատարկությունն է խառնված,
Կարծր նյութը պետք է նրանց շրջապատի անպայման
ու՛վ եթե մենք ընդունում ենք, որ մարմիններն այդ իրենց
Մասերի մեջ պարփակում են դատարկություն, պիտի տանք
Կարծրություն և միջնորմներին, որ պաշարում են նրանց:
Իսկ ի՞նչ են այդ միջնորմները. մատերիայի, անկասկած,
Մարմնիկների միակցումներ: Այդպիսով, այն ժամանակ,
Երբ իրերը քայքայվում են, մատերիան իր կարծրության
Պատճառով պետք է ունենա հավերժական դոյություն:

Այնուհետև եթե միայն դատարկություն չլիներ,
Տիեզերքը լինելու էր կարծր ու հոծ իսկ եթե,
Բնդհակառակն՝ մարմիններն այդ շունենային գոյություն,
Որ լցնում են այն տեղը, որ զբաղեցնում են նրանք,
Տիեզերքը այնժամ անհուն դատարկություն կլիներ:
Տարածությունն ու մարմինը տարրերվում են իրարից,
Որովհետև ո՛չ կատարյալ լիություն կա աշխարհում,
Ո՛չ կատարյալ դատարկություն տիեզերքի մեջ համայն
Մատերիայի մարմնիկները իրենց մարմնի կարծրությամբ
Տարրերությունն են կազմում այն, որ գտնում ենք նրանց մեջ:

Հարվածներից շեն կործանվում մարմնիկները նախնական,
Եվ թափանցել շի կարելի նրանց մեջ, և արտաքին
Գործողությունն ոչ մի նրանց արդեն փոխել չի կարող,
Ինչպես ես այդ ցույց եմ տվել քեզ վերևում քիչ առաջ:
Եվ, իսկապես, շէր հասկացվի այն, թե ինչպե՞ս կարող է
Մի տրե՛կ մարմին առանց դատարկության փշրվել,
Տարրալուծվել կամ բաժանվել, ասենք, երկու մասերի
Մատչելի շեն տաքությանը, խոնավությանն ու ցրտին,
Որոնք իրերն են քայքայում սովորաբար, կործանում:
Որքան իրերն ավելի են դատարկություն պարփակում,
Այնքան ունեն ավելի շատ կործանվելու պատճառներ
Եթե շունեն դատարկություն մարմնիկները նախնական
Այդ պատճառով պետք է լինեն հավերժական անպայման:

Թե լիներ հավերժական մատերիան, այն ժամանակ
Տիեզերքը բազում անգամ ոչնչացած կլիներ,

Բազում անգամ առաջ կգաք ամենայն ինչ ոչնչից
 Ապացուցել եմ սակայն քեզ որ ոչնչից չի կարող
 Մնվել ոչինչ, ինչ ծնվել է, ոչնչանալ չի կարող,
 Այդ սլատճառով հավերժական պետք է լինեն տարրերը,
 Որովհետև տարրալուծման վերջը նրանք են միայն,
 Եվ նորանոր արարչության սկիզբները նախնական
 Նշանակում է՝ իրերի տարրերը պարզ ու պինդ են,
 Իսկ այլապես պահպանվելով անթիվ դարեր շարունակ,
 Չէին կարող վերստեղծել նրանք իրեր աշխարհում
 Հետո եթե բնությունը ոչ մի սահման չդնի
 Իրերի այդ մանրացմանը, փշրվելով անցյալում,
 Մատերիալի մարմսիկները կհլուծվին, անկասկած,
 Այն աստիճան, որ իրերը, որոնք առաջ են գալիս
 Միայն նրանց միակցումից, երբևէ չէին հասնելու
 Հասունությանն իրենց, չէ՞ որ իրերն, ինչպես տեսնում ենք,
 Ավելի շուտ քայքայվում են, քան ստեղծվում աշխարհում,
 Ահա ինչու կորուստները, որ անցյալն է պատճառել,
 Չէին կարող վերականգնվել հետագայում երբևէ:
 Բայց քանի որ բնության մեջ, ինչպես հաստատ գիտենք մենք
 Նորոգությունն իրերի միշտ համաշափ է կորուստին,
 Ամեն տեսակ արարածներ ժամանակին են ծնվում,
 Հասունանում ժամանակին, եզրակացնել պետք է, որ
 Մատերիալի բաժանմանը որոշ սահման է դրված,
 Որն անպարման պետք է լինի անհրաժեշտ ու անփոփոխ:
 Քանզի բոլոր մարմինները դատարկություն ունեն միշտ,
 Թեև կարծր են տարրերը նրանց, սակայն, որոնցից
 Ոչ մեկը չի կարող արդեն փափկանալ և ընդունել
 Բնությունը ջրի, օդի, հողի, վառվող կրակի:
 Բնդհակառակն՝ թե տարրերն այդ բոլոր փափուկ լինելին
 Չէր կարելի բացատրել, թե առաջ եկել են ինչպես
 Կարծր երկաթն ու քարերը, այն ժամանակ բնության
 Հարաշարժ այդ աշխատանքի համար սլաշար չէր լինի
 Հետևապես մատերիալի տարրերը պարզ ու պինդ են
 Որ կարծր են մարմինները, որ դիմացկուն են նրանք,
 Միությունից է տարրերի ավելի կամ պակաս սերտ:
 Բնությունը մարմինների տևողությանն ու աճին
 Մի սահման է դրել, ուստի, և նա է կարգ հաստատել՝
 Ի՞նչ կարող են նրանք անել: Տեսակաները շին փոխվում:
 Սերունդները, շփոխվելով, միշտ հաջորդում են իրար:

Իսկ զանազան թռչունները ունենում են շարունակ
 Փետուրների նույն բծերը՝ հաստուկ իրենց տեսակին,
 Որոնցով և տարբերվում են, պետք է տարրերն էլ լինեն
 Տեսակների պես անփոփոխ, եթե մի ուժ արտաքին
 Կարողանար հաղթահարել այդ ամենը, ամեն ինչ
 Մեզ համար պարզ չէր լինելու, չէինք կարող ըմբռնել՝
 Թե ինչ կարող է գոյություն ունենալ, ինչ՝ չի կարող,
 Ամեն ինչին ինչպիսի մի ուժ է տրված վերջնական
 Եվ, վերջապես, թե ինչպիսի նրան սահման է դրված.
 Եվ ինչու է սերունդներում բազմազան ու անընդմեջ
 Անվերջ դարեր մշտ կրկնվում նույն բնույթը շարունակ,
 Զգացմունքները, ապրելու նույն բարքերը և ձևը նույն:

Պետք է ասել, որ լինելով մի կետ, տարրը նախնական
 Խուսափում է զգացմունքներից, պետք է մասեր շունենա
 Որ բնության նվազագույն մարմինն է և երբևէ
 Գոյություն չի ունեցել նա, գոյություն չի ունենա
 Առանձնապես, որովհետև մի մասնիկն է այլ մարմնի,
 Առաջինը և վերջինը: Միացած նույն բնությամբ
 Այլ մասերի հետ՝ կազմում է նա տարրերի մի զանգված
 Մակայն եթե այդ տարրերը գոյություն չեն ունենում
 Առանձնապես, այդ պատճառով միությունը նրանց սերտ
 Պիտի լինի և այնքան, որ էլ ոչ մի ուժ չի կարող
 Առանձնացնել ու բաժանել: Մատերիայի տարրերը,
 Ուտի կարծր, պարզ են այնքան, բաղկացած չեն մասերից,
 Որոնք սակայն նուրբ են, քանզի միությունն այդ կազմված
 Ու թե իրար նմաններից, այլ պարզության պատճառով
 Եվ գոյությամբ հավերժական: Բնությունը այնպիսով
 Ցանկանալով նրանց դարձնել մարմինների հիմքերը,
 Սյնուհետև թույլ չի տալիս, որպեսզի մեկն անջատվի
 Կարողանա մարմիններից բաժանվել ու հեռանալ:

Այնուհետև եթե միայն բնության մեջ շրջուններ
 Բաժանման մի վերջին սահման, նվազագույն իրերը
 Բաղկանալու և նույնպիսի մասնիկներից անհամար
 Որովհետև ամեն մի կես պիտի իր կեսն ունենա,
 Ելնպես մինչև անվերջություն տարրերություն արդյոք կա՞
 Սատմյնեերի մեջև նման՝ մեծազանդված ու փոքրիկ
 Երանք չիին տարրերվելու բոլորովին իրարից
 Եվ Լթե դու համեմատես նվազագույն մի մարմին
 Տիկզերքի հետ կուսանես, որ նա բնավ չի զիջում

Տիեզերքին, ինքն էլ կազմված մասնիկներից անհամար
Դատողութիւնն առողջ, սակայն, բարձրանում է դրա դեմ,
Ուստի պետք է ճանաչես, որ մարմնիկներն այն, որոնք
Վերջին սահմանն են բաժանման, և քանի որ դրանք կան,
Պետք է նաև ճանաչել, որ նրանք կարծր, հավերժ են:

Բնութիւնը արարածներ քայքայելով, վերջապես,
Եթե նրանց չբաժաներ մասնիկների փոքրագույն,
Բեկորներից նա չէր կարող նոր մարմիններ ստեղծել
Որովհետև կկազմվեին մասերից, որ էլ շունեն՝
Կապ, ծանրութիւն, նաև շարժում, հանդիպում ու հարված, որ
Մատերիան պետք է ունենա, որից առաջ է գալիս
Ամեն ինչ և առանց որի ոչինչ ստեղծել չի կարող:

Բայց ենթադրենք, որ կարող են իրերն անվերջ բաժանվել
Դարձյալ դու չես կարող ժխտել, որ շեն եղել մարմիններ,
Որ ենթարկված չլինեն դեռ հարվածների երբևէ.

Եթե փխրուն ևն բնությամբ, կարող էին դիմանալ
Մի հարձակման, որ տևում է անթիվ դարեր անդադար:

Իսկ նրանք, որ կարծում են թե հուրն է եղել այդ միակ
Նսխասկիզբը տիեզերքի, սխալվում են շարաշար¹⁷,
Հերակլիտն է եղել նրանց առաջնորդը առաջին,
Իր մութ լեզվի համար միայն արժանացած հունաց մեջ
Հարգանքի, որ ունայնամիտ մարդիկ էին մատուցում,
Բայց ոչ նրանք, որ հիմաստուն և սովոր են մտածել
Քանզի ամեն տխմարութիւն հիանում է այն մտքով
Որ թաքնված է որևէ խորհրդավոր խոսքի տակ
Ճշմարտութիւն է համարում այն, որ քաղցր է հնչում,
Կամ այն, որ մի փայլուն գույնով զարդարված է արտաքուստ:

Սակայն ես մի հարց եմ տալիս՝ կրակն ինչպե՞ս կարող է
Այն հատկությամբ, որ մենք գիտենք, արդե՞ն վաղուց նա ունի
Այդքան տարբեր իրեր ստեղծել: Ի՞նչ օգուտ, որ կարող է
Նա խտանալ ու նոսրանալ, եթե բոլոր մասերը
Ունեն միևնույն բնութիւնը, ինչպես ամբողջ մարմինը:
Զերմութիւնը կավելանա, եթե իրար մոտեցնես
Տարրերը, և կպակասի, թե իրարից հեռացնես:
Եվ առավել էլ ոչ մի բան ձեռք բերել չի կարելի,
Զխոսելով այն մասին, որ այդքան տարբեր մարմիններ
Ստացվել չեն կարող նրա խտացմամբ կամ նոսրացմամբ:

Դարձյալ եթե դատարկութիւն ճանաչելին այդ մարդիկ,
Կընդունեինք, որ կարող է խտանալ կամ նոսրանալ

Բայց քանի որ անտարակույս «Մուսաներին» նրանց այդ
Պղզյունքը հակասում է, այդ թույլ տալ շին հանդգնում
է՞լ քանի որ դատարկութուն չեն ցանկանում ճանաչել,
Ուստի նրանք հեռանում են ճանապարհից ճշմարիտ
Պատճառով այն դժվարության, որ այնտեղ են հանդիպում:
Չեն տեսնում, որ բնությունից դատարկութունն արտաքսած՝
Ուտք է բոլոր մարմիններից կազմվի միայն մի մարմին,
Նրի մասերն սուգին կերպով խտացված են, անչատվել
էլ չեն կարող՝ տաքության ու լույսի պես, որ կրակից
Ունչատվելով ցույց են տալիս իրենց բոլոր մասերում.
Ու արմինները խտացված չեն, ինչպես կարծում են նրանք:

Մի կողմից էլ համառարար պնդելով, թե կրակի
Պատնիկները, երբ մարում են, բնությունն են փոխում ողջ,
Երբ միանում են իրար հետ, նշանակում է՝ այդ, որ
Ունչացնում են կրակի տարրերը, այդ պատճառով
Վնչությունից են իրենք առաջ գալիս, քանի որ
Եթե մի բան իր բնության սահմաններից դուրս գալով,
Փոխվում է, այդ պատճառով էլ դադարում է լինել այն,
Ինչ ելել է ինքը առաջ: Ուստի կրակի տարրերը
Պետք է իրենց բնությունը պահպանեն, այլ կերպ բոլոր
Ու արմինները ունչացված կլինեին, աշխարհը
Ու առաջ կգար, հետևապես, և կկազմվեր ունչից:

Բայց քանի որ բնության մեջ կան մարմնիկներ այնպիսի,
Որ անփոփոխ են բնությամբ, քանակությամբ էլ նրանք
Ու վելացված, պակասեցված, համակցությամբ զանազան՝
Ու յգպես բոլոր մարմինների էությունը փոխում են,
Ուստի պետք է եզրակացնենք՝ մարմնիկներն այդ կրակ չեն:
Ինչ փուլթ, եթե ավելացնես, պակասեցնես կամ փոխես
Նրանց կարգը, եթե նրանք պահպանելու են դարձյալ
Իրենց այրող բնությունը այնուհետ, ոչ մի դեպքում,
Օտցի կրակից, մի ուրիշ բան առաջ բերել չեն կարող:

Բանը այն է, կարծում եմ ես, որ տարրեր կան այնպիսի,
Որ հանդիպմամբ, շարժումներով, կազմով, կարգով, դրությամբ
Ու արող են հուր առաջ բերել, համակցությունն էլ փոխած՝
Ուտք է փոխեն բնությունը, ինչպես ես եմ ըմբռնում:
Ու յդ տարրերը չեն ստեղծվում բնությունից կրակի,
Ու էլ մարմնի մի այնպիսի, որի բխումն է դիպչում,
Ու թն սցնում մեր ղգացմունքները ու գրդում է նրանց
Սակայն ասել, որ կրակ են բոլոր իրերն ու այլ իր

Իրերի մեջ շկա բնավ, բացի հենց նույն կրակից,
 Ինչպես դարձյալ պնդում է նա, խենթութունն է կատարյալ-
 նշանակում է այդ միայն՝ զգացմունքի դեմ պայքարել
 Օգնությամբ հենց նույն զգացմունքի, և այդպիսով սասանել
 Ճշմարտության հիմունքները, որոնց օգնությամբ է նա
 Ճանաչում այդ կրակը, որ ի շարն է միշտ գործադրում,
 Հավատում է վկայությանը զգացմունքի, երբ խոսքը իր
 Հուրերին է վերաբերում, բայց չի ուզում հավատալ
 նկատմամբ այլ մարմինների, որ զգացվում են ոչ պակաս
 Սակայն դա ինձ հակասական, ինչպես որ է թվում:
 Ինչո՞վ պիտի ղեկավարվենք և ավելի լավ ինչո՞վ
 Ճշմարտությունից կարող ենք սակայն սուտը տարբերել
 Ինչո՞ւ պիտի մենք ճանաչենք գոյությունը կրակի
 Այլ իրերի հաշվին արդյոք, և ինչո՞ւ մենք չենք կարող
 Ընդհակառակն՝ նրա հաշվին այլ իրերը ճանաչել
 Եվ այդ երկու կարծիքներն էլ անհեթեթ են, անկասկած
 Ուստի, նրանք, որ կարծում են, թե սկիզբը իրերի
 Հուրն է եղել, ինչպես նաև նրանք, որոնք կարծում են
 Թե օդից են առաջ եկել բոլոր իրերն աշխարհում,
 Եվ որոնք ջուրն են համարում առատ աղբյուրն իրերի,
 Եվ նրանք, որ ուսուցում են, թե միայն հողն է կարող
 Ձևերը այդ մարմինների և բնությունն ընդունել,
 Ճշմարտությունից շեղվում են, իմ կարծիքով, շարաչալ¹³
 Ավելացնենք նրանց որոնք կրկնապատկում են այսպես
 Տարրերն իրար միացնելով՝ օդ ու կրակ, հող ու ջուր.
 Եվ, վերջապես, նրանց, որոնք այդ տարրերը վերցնում էն
 Համոզված, թե հողը, ջուրը, օդն ու կրակը, միացած
 Անշուշտ, կարող են ստեղծել ամենայն ինչ աշխարհում
 Գլխավորում էր այդ մարդկանց էմպիրիկը, մարդը այն
 Ակրագանացի, որ ծնվել է այն եռանկյուն կողում¹⁹ որ
 Ողողվում է Հոնիական ծովի լազուր ջրերով,
 Շրջապատված շորեք կողմից, Իտալիայից բաժանված
 Արագահոս մի նեղուցով այնտեղ, որտեղ անդադար
 Քարիբդեն²⁰ է ոռնում հուժկու և մինչև իր անդունդի
 Խորքերն է տնան հոում է և նշան տալիս դրանով
 Մի նոր ահեղ պատերազմի, սպառնալով հուր որձկալ
 Եվ բոցերի մի նոր հեղեղ դեպի երկինք շարժել:
 Խառնարանի վրա կեցած այդ երկիրը բերքառատ
 Արժանի է ուշադրության, զմայլանքին ճամփորդի

1) Դե երկիրը շատ հարուստ է բարիքներով ամենայն
 Լ՛ի պաշտպանված քաջակորով հերոսների պատվարով
 Լ՛ի ալդ երկրում դեռ չի ծնվել արժանալիոր նման մարդ
 Լ՛ի առավել վարմանալի, առավել մեծ այդ մարդուց
 Կատվածային իր հանձնարով նա տալիք է հորինել
 Ար աշխարհը թնդացնում են գյուտերով վեհ ու վսեմ,
 Այնքան պայծառ ու հոյակապ, որ մտածում ես նույնիսկ,
 Ի՞նչ այդ մարդուն մահկանացու անվանել չի կարելի:
 Հողակավոր իմաստունն այդ, ինչպես նաև նրանք, որ
 Պակաս հայտնի են նրանից, պատգամներ է թողել մեզ
 Ավելի սուրբ և հարգարժան, քան Պիթիան²¹, որ նստած
 Ապոլոնի եռաժանու մոտ և դափնով պսակված՝
 Զարմացնում էր ողջ աշխարհը իր գյուտերի մեծությամբ
 Կատերիայի նախասկիզբի բացատրությամբ նրանք էլ
 Աղորվել են և անկումն այդ մեծերի մեծ է եղել:
 Արովհետև ընդունելով շարժումները, նրանք էլ
 Դատարկությունը ժխտում են, մարմիններ են ճանաչում,
 Արոնք փափուկ ու նոսր են, ինչպես օդն ու արևը
 Կենդանի և՛ կրակ, և՛ հող ամեն տեսակ բույսեր, բայց
 Հյուսվածքներին նրանց բնավ դատարկութուն չեն խառնում
 ևտո նրանք չեն ճանաչում մատերիայի բաժանման,
 Ինչպես նաև մարմինների հար մաքրացման մի սահման
 Չեն ընդունում բնույթն մեջ նվազագույն մասնիկներ:
 Ասկայն մի՞թե մարմինների նվազագույն մասերը
 Լ՛ի շեն թվում, որ բաժանման վերջին սահմանն են արդեն,
 Լ՛ի շատ փոքր այդ իրերի մասնիկները փոքրագույն,
 Արոնց մենք շենք կարող տեսնել, ինչո՞ւ արդյոք շե՞նք կարող
 Լ՛ենք համարել վերջին սահման բաժանման մեջ բնության:
 Ավելացրու այն, որ նրանք իրերի այդ տարրերը
 Համարում են փափուկ, ինչպես մարմինները այն, որոնք
 Ընվում են ու մեռնում, ուստի տիեզերքը շարունակ
 Աչնչանա պիտի ծնվի և առաջ գա ոչնչից:
 Ասկայն արդեն համոզվել ես իմ ասածից, թե որքան
 Կամարտությունից հեռու են կարծիքները այդպիսի:
 Բայց և այնպես այդ իրերը միշտ էլ ներհակ են իրար,
 Նրանք իրար քայքայում են, երբ լինում են միասին
 Այդպես իրար հարվածելով, տարրալուծվում, ցրվում են
 Կայծակներն ու քամիները, ամպերը և անձրևը
 Արոնք լինում են կատաղի փոթորիկի ժամանակ:

Եվ, վերջապես, թե ամեն ինչ առաջ գալիս է միայն
Չորս տարրերից այդ, հետո, երբ մարմինները այդ դարձյալ
Քայքայվում են, նորից դառնում չորս տարրերը այդ միևնույն,
Ի՞նչ պատճառով պիտի կոչենք մարմինների սկիզբներ
Այդ տարրերը և ինչո՞ւ մենք նմանապես չենք կարող
Այդպես կոչել այլ մարմիններ: Մի՞թե հերթով շեն ծնվում,
Իրենց ձևը, բնությունը, էությունը չեն փոխում:

Ընդհակառակն՝ իսկ եթե դու կարծում ես, որ կրակը,
Հողը, ջուրը, օդը, իրար միանալով, չեն փոխում
Բնավ իրենց բնությունը, ինչպե՞ս կարող է սակայն
Առաջանալ մի արարած, շնչավոր է արդյոք նա,
Թե մի բույս է, ծառի նման: Եվ ամեն մի բանի մեջ
Դու կունենաս միայն օդի, ջրի, կրակի և հողի
Մի խառնուրդ, այն իրերի, որ բնավ խառնվել չեն կարող,
Եվ որոնցից ամեն մեկը կծավալի առանձին
Հատկություններն իր, անկասկած. անհրաժեշտ է, ուստի, որ
Գազտնի դործեն մարմնիկները, այնպես, որ մենք շտեմենք
Թե բնությամբ, որով նրանք գերակշռում են այնտեղ,
Զխանդարեն մարմիններին, որ ծնվել են նրանցից,
Եվ ունենան մի բնույթ, որ նրանց շորսին է հատուկ

Բարձրանում են նրանք նույնիսկ մինչև երկինք ու աստղեր
Որոնելով այդ իրերի տարրերը, և կարծում են՝
Կրակն է տարրը նախնական, որ փոխվելով օդ է դառնում
Օդից էլ ջուրն է ստացվում թանձրանալով՝ ջուրը այդ
Դառնում է հող և հողից են ծնվում կարգով հետադարձ
Նույն տարրերը առաջ՝ ջուրը, հետո՝ օդն ու կրակը
Սակայն, այդպես փոփոխվելով, տարրերը չեն դադարում
Բարձունքներից իջնել երկիր, երկրից երկինք բարձրանալ:
Համատեղելի չեն, սակայն, փոփոխումներն այդպիսի
Այդ տարրերի բնության հետ պետք է լինեն անփոփոխ
Նրանք, թե չենք ցանկանում, որ տիեզերքը գլորվի
Ոչնչության մեջ, ինչպես այդ արդեն ասել եմ առաջ,
Եթե մի բան, իր բնության սահմաններից դուրս գալով,
Փոխվում է, այդ պատճառով էլ դադարում է լինել այն,
Ինչ որ ինքն է առաջ եղել: Քանի որ չորս տարրերն այդ,
Ինչպես արդեն ասել ենք մենք, ենթարկվում են փոփոխման,
Ուստի իրենք պետք է կազմված լինեն ուրիշ տարրերից,
Որ չեն փոխվում իսկ այլապես տիեզերքը կփլվի
Լավ չէ՞ արդյոք ընդունել, որ կան մարմիններ այնպիսի

Մրոնք մացի հուր կազմելուց, ի վիճակի են նաև,
 Մրությունները այլ կերպ փոխած, հարակցությամբ իրենց նոր
 (ևլծեկ ինչպես օդի հոսանք, այնպես էլ այլ էություն։
 Դու կարող ես ասել, սակայն, որ ամեն մի արարած
 լողից ծնվում, սնուցվում է միայն նրա հյութերով,
 եթև տարվա եղանակը օդին էլ շի հաղորդում
 Ետքենպաստ մի ջերմություն, երբ ծառերի կատարը
 Մեղմիվ կերպով շի տատանվում անձրևներից թարմ ու զով,
 եվ երբ պայծառ իր շողերով արեգակը իր հերթին
 Ղի տաքացնում, հացարույսեր, կենդանիներ ու ծառեր
 Այ կարող են աճել արդեն, ոչ էլ, անշուշտ, զարգանալ։
 Համաձայն եմ. եթե նույնպես մի որևէ լավ սնունդ,
 Այն էլ թաթխած առողջարար հեղուկի մեջ որևէ,
 Չպահպանի մեր մարմինը, մեր ուժերը կհյուծվեն,
 Կհանգչեն մեր զգացմունքները անդամներում մեր բոլոր։
 Աստի մարդուն հարկավոր է, ինչպես ամեն մի ուրիշ
 Արարածի, այնպիսի մի սնունդ, որը կարող է
 Երան պահել եթե բոլոր արարածներն այն, որոնց
 Պարունակում է աշխարհը, մեկը մյուսի հաշվին են
 Ասլորում ուստի ամեն մեկը իր մեջ ունի սկիզբներ,
 Ար բնդհանուր են շատերին։ Կարևոր է, անկասկած,
 Ե նկատի ունենալ միշտ բնությունն այդ տարրերի,
 Եարժումները, խառնուրդները, դրությունները փոխադարձ։
 Ակիզբները, որոնցից են կառուցված և՛ երկինքը,
 Ե՛վ ծովերը, և՛ ցամաքը, արեգակն ու գետերը,
 Եույն բաներն են, որոնք ուրիշ սկիզբների հետ խառնված,
 Հարմարեցված տարրեր կերպով, տարրեր բույսեր, կենդանի,
 Հաղահատիկ են կազմում։ Դու մի՞թե հենց այս տողերում,
 Ար կարդում ես, շես նկատում, թե շատ տառեր կան, որոնք
 Անդհանուր են շատ խոսքերի։ Բայց տողերն ու խոսքերը
 Հարբերվում են միշտ իրարից հնչյուններով, մտքերով
 Երտահայտմամբ, որ կազմում են և մեզ լսել են տալիս։
 Եվ այդպիսի տարբերություն առաջացնում է նաև
 Իրերի մեջ բոլորովին տարբեր կարգը տարբերի։
 Աստերիայի սկիզբները, ուրեմն ունեն բաղմազան
 Եունգամանքներ, որոնք պետք է տարբերություն անտահման
 Առաք բերեն նույնպես իրենց հետևանքի մեջ, անշուշտ։
 Իսկ հիմա Անաքսագորի²² հոմեոմիոխան քննենք,
 Ենչպես հույներն են անվանում։ Մեր խոսքերով այդ ասել

Թույլ չի տալիս մեր բարբառի աղքատութիւնն իհարկե,
Մենք կարող ենք բացատրել և այդ սիստեմը բնութայն,
Սկզբունքն այն, որ անվանում է նա հումեումերիա
Ոսկորները, ասում է նա, առաջանում են որոշ
Քանակութեամբ ոսկրիկներից. աղիքներն էլ ճիշտ այդպես՝
Մանր, փոքրիկ աղիքներից. կաթիլները մեր արյան,
Միանալով, պետք է նույնպես առաջ բերեն նոր արյուն
Ոսկին կաղմվում է մի քանի մասնիկներից նույն ոսկու
Կրակի, չրի մասնիկներից ծնվում են չուր ու կրակ
Վերջապես, մի խոսքով ասած, մարմինները այդ բոլոր
Հավաքույթ են՝ կազմված իրենց միանման մասերից:

Սակայն նա էլ դատարկութեան դոյութիւնը ժխտում է
Եվ իրերի բաժանմանը չի դնում ոչ մի սահման
Կասկած չկա, որ նա էլ է գործում սխալ կրկնակի,
Ինչպիսի նրանք, որոնց մասին մենք խոսեցինք քիչ առաջ:

Ավելացրու այն, որ տարրերն այդ փխրուն են շափազանց,
Եթե միայն մեզ կարելի է անվանել տարրեր այն
Մարմինները՝ նույն բնութեամբ, ինչպես և այդ իրերը,
Որոնց ուժը թույլ է նույնքան, իսկ հյուսվածքը՝ ենթարկված
Քայքայման: Բայց ենթադրենք, որ պետք է տեղի ունենա
Սարսափելի մի հարձակում: Մարմիններից արդյոք այդ
Ո՞ր մեկը ցույց տալ կարող է դիմադրութիւն հարվածին
Եվ ո՞ր մեկն է պիմանալու մահի գրոհին ահարկու
Կրա՞կը, օ՞ղը, ջո՞րն, արյո՞ւնը, ոսկո՞րները: Ոչ մեկը
Անտարակույս, որովհետև մարմինները այդ բոլոր
Մահանալու են նրանց պես, որ աչքերի առաջ մէր
Անհետանում են ամեն օր: Եվ ինձ մնում է միայն
Մի անգամ էլ հիշեցնել քեզ դատողութիւնն այն որով
Ապացուցել եմ, որ ոչինչ չի ծնվելու ոչնչից,
Ինչ ծնվել է, ոչնչանալ արդեն Լրբեք չի կարող:

Եվ, բացի այդ, որովհետև մարմինները աճում են
Սննդից ու սնուցվում են ամեն տեսակ սննդով,
Բայց տեսնում ենք, որ մեր բոլոր ջլերո և արյունը
Մեր ոսկորներն ու նյարդերը մասեր են հույժ դանաղան
Կարո՞ղ հս դու կարծել արդյոք, որ ընդունված սնունդը
էութիւններն են այն խառնված, պարունակում են որոնք
Եվ ոսկորներ և երակներ, նյարդեր, արյան կաթիլներ
Պետք է ասել նաև, որ այն, ինչ ուտում ենք և խմում,
Պետք է կազմված լինի տարրեր և այլասև ու մասերից:

Եթե բոլոր մարմինները, որ ծնվում են մայր հողից,
լուրիակված են լինում արդեն նրա ծոցում մայրական,
Լայց փոքրիկ են, այն ժամանակ հողը պետք է որ լինի
Լ սղկացած այն մասերից, որ տնհնում են աշխարհում
Լ ոյր տարբեր մարմինները: Այլ իրերի մասին էլ
Լ կարող ես ասել նույնը եթե բոցը և ծովը,
Լ խիրն արդեն պարփակված են փայտերի մեջ փայտերի
Լ րրերն արդեն, պետք է լինեն, անտարակույս, այլասեռ:

Խոսափելու համար պետք է մնա միայն մի միջոց,
Մտաքսագորն այդ միջոցը օգտագործում է այսպես
Մորմինները պարոնակում ևն իրենց մեջ բազմազան
Մարմինների տարբեր տարբեր, բայց աչքերին մեր միայն
Լ լուսն են նրանք, որոնք մեծ թվով են տարածված
Մարմինների մեջ, լինում են մակերեսին իրերի,

ուղադրված մեր հայացքին, անկասկած, այդ պատճառով
Մակայն առողջ դատողությամբ հերքվում է այդ կարծիքը
ուցահատիկն այն ժամանակ պիտի թողնեն, անկասկած,
Պրադացի քարի վրա արյան հետքեր, մեր մարմնի
Սյն մասերը, որոնց հետ են հատիկները միանում
Պետք է արյուն առաջ բերեն իրար զարկված երկու քար,
Նանաչ խոտից պիտի դուրս գար ոչխարների քաղցր կաթ,
Լ մ դութանով հողաշերտեր իրար վրա շուռ տալով
Մյնտեղ պիտի գտնեինք մենք փոքրիկ հատիկ, խոտ ու ծառ
Խոկ փայտերը կտարատելիս՝ և՛ ծովս, և՛ բոց, և՛ մոխիր
Մուկայն փորձը ցույց է տալիս, որ չեն եղել ու չկան
Լման բաներ, այդ պատճառով ստիպված ենք ճանաչել,
Մր տարբերը առանց այդպես մարմնին խառնված լինելու
Լնդհանուր են բոլորին և հարմարեցված են նրանք
Մարմինների մեջ այլակերպ եղանակով զանազան:

Բայց կարող ես ասել՝ բարձր գազաթններին լեռների,
Լ ծառերի վրա քամին հարձակվում է կատաղի,
Լ տառները թափահարվում ուժգին զարկվում են իրար,
Լ սիլից բոցեր են երևում լեզոններով բարձրացած:

Լմածայն եմ ապացույց չէ, սակայն դա, որ փայտի մեջ
Լրակներ կան անշուշտ, վառվող մասերից այդ բազմաթիվ
Լ տարված ու շփված իրար թափով քամու կատաղի՝
Մն ոտներ են բոցավառվում: Եթե փայտը ունենար
Լ ր մեջ այդքան կրակ երբեք նրան դսպել էր կարող

Գեթ մի վայրկյան և ամեն օր պետք է ծառիր վառեր նա,
 Մոխիր պիտի դարձնեք ամբողջ անտառներ ու պուրակներ:
 Վերջապես դու պետք է տեսնես, ինչպես ասել հմ առաջ,
 Բո կարևոր է տարրերի դրուժյունը և խառնուրդը,
 Եվ փոխադարձ շարժումները, որովհետև մի թեթև
 Փոփոխություն պետք է կրակ կազմեն փայտի տարրերից,
 Ինչպես գրեթե նույն տառերից կազմված ligna և ignes
 Բառերը, որ բաղկացած են հնչյուններից զանազան:
 Վերջապես, երբ տիեզերքի երևույթներն այնուհետ
 Բացատրել չեն կարող այլ կերպ, վերագրում են տարրերին
 Բնությունն այն էակի, որ նրանցից է բաղկացած
 Նշանակում է՝ նրան էլ սկզբունքների ենք դարձնում
 Մատերիայի և այդպիսով երևի այդ տարրերը
 Կարող են մեզ պես ծիծաղել ու թափել դառն արտասուք
 Ծճմարտությունն իմացիր այն, որ մնում է բացատրել
 Լ,ս գիտեմ, թե որքան խավար է այդ ամենն, անկասկած
 Հույսը, փառքի ցանկությունը տիրս²³ են խրել սրտիս մեջ,
 Մուսաների հանդեպ կուրծքս քաղցր սիրով համակած,
 Ոգեշնչված եմ նրանով, մտածելով, գնում եմ
 Մուսաների անճանապարհ հարթ դաշտերով այն, որոնց
 'Իեռ ոչ մի ոտք չի տրորել: Եվ բերկրալի է ըմպել
 Շրթունքներով թարմ ակունքից, և ճակատս դարդարել
 Անհայտ ու թարմ ծաղիկների մի պսակով, որով դեռ
 Մուսաները ինձնից առաջ չեն պսակել ոչ ոքի:
 Առաջինը՝ մեծ ուսմունք եմ ուսուցանում, չանալով
 Ընշող նախապաշարմունքից մարդու ոգին ազատել
 Եվ երկրորդը՝ պարզ երգով եմ շարադրում մութ առարկան
 Լեմնուրեք քաղցրացնելով մուսաների հմայքով:
 Ինչպես տեսնում ես, խելացի միտք ունի դա, անկասկած:
 Բժիշկների նման, որոնք դառնություն են ուզում տալ
 'Իեռ շատ փոքրիկ մանուկներին, նախապես այն գավաթի
 Պռունկներն են ծածկում մեղրով մանուկները միամիտ
 Հրապուրվում են շրթունքների այդ քաղցրությունից խաբուսիկ,
 հորամանկ այդ հնարանքը չեն կասկածում, խմելով
 Սև խմիչքը, որը նրանց անդամներին դեռ քնքուշ
 Պետք է նորից վերադարձնի առողջություն և կորով:
 Քանի որ իմ ուսմունքը, որ շարադրում եմ քեզ այստեղ,
 Մարդկանց համար, որոնք երբեք չեն մտածել այդ մասին,
 Զափազանց յուրջ է, մերժվում է մարդկանց կողմից դեռ անգիտ

Ուստի փոփո հմ առնում լեղուն մուսաների քաղցրաձայն
Ի / կարծես թե իմ տաղերին մեղրի համ հմ տալիս ես:
...ույս ունեմ որ կհմարվես իմ տաղերով ներդաշնակ
Ի / այս դործում դու կգտնես յնության նոր դիտություն:

Արդ ասել հմ՝ մատերիսյլ մարմնիկները հիմնական
ուրեմ շարժվում են անդադար՝ քայքայումից պաշտպանված
Ոյժմ քննենք՝ ամբողջութեամբ սահմանափակ են թվով,
Ի / անվերջ են նրանք արդյոք դատարկութունն այն, որի
Կոնցիպիցիան հաստատել ենք, տարածութունն, այն վայրը
Մարմինների գործողության, ասպարեղը այդ հավերժ
Ունի՞ արդյոք որևէ վերջ, թե՞ խորությունը նրա
Ինչպես նաև տարածության, շունի և ոչ մի սահման:

Տիեզերքը ոչ մի կողմից, անշուշտ շունի ոչ մի վերջ,
Որովհետև այլապես նա սլիտի ծայրեր ունենար
Ի այց չի կարող, ակնհերե է, մի յան ծայրեր ունենալ
Եթե միայն նրանից դուրս չկա այլ յաս, որ նրա
Վերջը ցույց տար այնպես, որ մեր աչքը տեսներ պարզորեն
Թե մինչև ուր է տարածվում այդ մարմինը առանձին
Քանի որ մենք ստիպված ենք ճանաչել որ խակասալ,
Մշտաբարից դուրս յոչինչ չկա ծայր տալ նրան շինք կարող:
Ոչ էլ նրան հետևապես, նշել ինչ-որ մի սահման
Ի՞նչ փուլթ, թե դու տիեզերքի որ մասում ես կանգնելու,
Որովհետև բոլոր կողմից տարածություն է անվերջ:

Սակայն եթե տարածութունն ասենք, ունի մի սահման,
Ի թե մի մարդ տեղափոխված ծայրին՝ ամբողջ իր ուժով
Որձակը՝ սլացիկ նետ, կարծում ես դու արդյոք, որ
Ընդհանրով օդն արդ նետու իր ուղղությամբ է դնալու
Թե՞ ուղղում ես, որ արտաքին որևէ մի խոչընդոտ
Պիտի փակի նրա ճամփան և կանգնեցնի թոխքը:
Մե՞րածեղա է, որ դու ընտրես մեկնումեկը երկուսից
Ընդ ոչ մեկը ելք չի տալիս, ստիպված ես վերացնել
Տիեզերքի սահմանները, որ հանդգնել ես նշել:
Որովհետև խանգարո՞ւմ է արդյոք նետին արձակված
Որտաքին մի խոչընդոտ իր նպատակին հասնելու,
Թե՞ նա պիտի շարունակի ավելի դեմ սլանալ
Որևերև է, որ աշխարհի ծայրը բնավ չես գտել
Սի այդպես քեզ կհետևեմ, ուր որ նշես մի սահման,
Այդ հարցը քեզ տալով, թե ի՞նչ կպատահի այդ նետին:

Պարզ է՝ երբեք դու չես գտնի սահմանները աշխարհի,
 Հավերժապես անվերջության մեջ է նհարդ թռչելու
 Հետո՝ եթե բնությունը շորեք կողմից պաշարեր
 Տիեզերքը սահմաններով, մատերիան իր ծանրությամբ
 Պետք է այնտեղ միշտ հավաքվեր, որ ներքև է ամենից.
 Եվ երկնքի կամարի տակ ոչ մի բան չէր ծնվելու,
 Կապույտ երկինքն ու արևի լույսը չէին տեսնելու
 Լյդֆան դարեր անցկացնելով՝ ուժասպառված մատերիան
 Ուժից զրկված սկիզբների մի հավաքույթ կլիներ:
 Բնդհակառակն՝ այդ տարրական սկիզբները շգիտեն
 Հանգստություն, Լերքև չկու, որտեղ Լրսնք հավաքվել
 Կարող էին, հետո լնկնել անգործության մեջ անշարժ
 Ա՛հ այդպես հար անընդհատ շարժումներ են ստեղծում
 Սրարածներ ամեն վայրկյան տարածության կետերում,
 Տարածությունն էլ իր հերթին այն աղբյուրն է, որ հավերժ
 Մատերիայի գործոն պաշար է հայթայթում անընդհատ:
 Սրդ տեսնում ենք, որ իրեր են սահման դնում իրերին,
 Օգի սահմանն է մեծ լեռը, լեռան սահմանն է օդը
 Հողն ափեր է տալիս ծովին որն իր հերթին ցամաքն է
 Շրջապատել, անծայրածիր տիեզերքից ոչ մի բան
 Դուրս չի գալիս, նրան սահման չի ծառայում ոչ մի բան:
 Եվ այնպես է բնությունը տարածության ու տեղի,
 Ինչպես անվերջ մի գետ, որը հավերժապես հոսելով,
 Գտնվում է իր ընթացքի դեռ սկզբում, անկասկած:
 Տիեզերքը սահման չունի, արատորեն վռվել է
 Տարածության մեջ անսահման, անվերջ ամեն ուղղությամբ:
 Տիեզերքի էությունը թույլ լի տալիս սահմանների
 Բնությունը մատերիային սրոշել է մի սահման՝
 Դատարկությունն է դա, որը մատերիան է սահմանում,
 Այդպիսով է ահա դարձնում նա իր գործը սնսահման
 Եթե նույնիսկ մեկը մյուսի համար սահման չլիներ,
 Դարձյալ մեկը կամ թե մյուսը կտարածվեր ինքն իրեն:
 Սակայն եթե լիներ միայն դատարկությունն անսահման,
 Այն ժամանակ ծովն ու հողը, ապարանքը երկնային,
 Լուսապայծառ աստվածների մարմինները սրյազան,
 Ինչպես նաև մարդկանց ցիղը, արարածներն այդ բոլոր
 Գոյությունը իրենց չէին պահպանի գեթ մի վայրկյան:
 Եվ ոչ մի բան մատերիային չէր դսպի, նա կցրվեր
 Անվերջության մեջ, կարող ենք ասել նույնիսկ, որ երբեք

Որպէսզ Եւր լինի, ուստի հավաքուցթը տարրերի
Չորք բերել շէր կարողանա մի անհրաժեշտ խտութիւն,
Այնպիսի, որ կարողանար վերստեղծել մարմիններ:

Չի կարելի ասել, անշուշտ, որ տարրերը իրենի
Բանական են և իրենք Են դասավորվել այդպիսի
Կարգով, ինչպես նկատում ենք, կամ թե ասել, որ նրանք
_ամաճայնել Են իրար հետ շարժումների սասին այն,
Կամ հաղորդվում են իրար հետ. բայց մեծ թվով ու տարբեր
_ամակցութեամբ, որ այնուհետ կատարվի է մշտատև
Տարածութեան մեջ, արտաքին հարվածներից փորձելով
Ոմէն տեսակ շարժում, ինչպես հավաքութիւններ սուսանձին,
Կասալորովել են այն կարգով, որից առաջ է Եկել
Որք աշխարհը, և այդ կարգի հետևանքին իրերը
_ովատարիմ են մնացել անթիվ դարեր շարունակ:
Որդ տեսնում ենք, որ գետերը միշտ թափվում են ընդարձակ
Մովելի մեջ, և ցերեկվա բուսատուն իր ջերմութեամբ
Բույսերի կյանքն է նորոգում մեր աշխարհում շարունակ,
Լսողջարար ծաղիկներ է տալիս բոլոր կենդանի
Լակներին, հազեցնում է եթերային ջահերին
_ավերժական մի սննդով, որ ստացվել շէր կարող,
Լի անվերջ ու անհամար այդ տարրերը անրնդհատ
Չաշխատեին միշտ արտադրել արարածներ կենդանի:
Եվ ինչպես այն էակները, որ վրկված են սննդից,
Ուսասպանվում ու մեռնում Են, տիեզերքն էլ ճիշտ այդպիսի
Կկործանվեր, թե մատերիան իր յնական ընթացքից
Շղկվեր մի քիչ և նորոգման համար նյութ տալ դազարեր
Թող մեզ շասեն, որ արտաքին տարրերն իրենց ճնշումով
Պուք է դսպեն մատերիայի կուտակումն ու իսուդարեն
_րվել նրանց, որ կարող Են հարվածներէց կրկնվող
Կազարեցնել անջատումը, տարրերին տալ ժամանակ
Որպեսզի դան ու լրացնեն զանգվածը, բայց ստիպված
Ես թռչել, երբ հարվածել Են, թողնելով, որ մարմինը
Շահի մի նոր տարածութիւն և ժամանակ, և այնքան,
Որ բաժանվեն իրարից: Եվ անհրաժեշտ է, որ բոլոր
Տարրերն իրար հաջորդեն միշտ: ուսնց ընդհատ շարժումի:
Եվ բացի այդ, արդեն ինքը այդ ճնշումը արտաքին
Ենթադրում է, որ մատերիան անվերջ է և անսահման:
Չկարծես դու, ինչպես ոմանք, որ մարմիններն այդ բոլոր
Չդտում Են միշտ դեպի կենտրոնն աշխարհի և աշխարհը

Կարիք չունի պաշտպանվելու հարվածներից արտաքին
Հարկավոր չէ վախենալ, որ վերևից ու ներքևից
Խույս են տալու, որովհետև պետք է ձգտեն բոլորը
Գեպի կենտրոն մի բնդհանուր: Հասկանալի չէ, սակայն,
Մի բան հենվում է ինքն իրեն մեր ոտքերի տակ, նույնպես
Սանրակշիտ մարմինները դեպի վերև են ձգտում
Եվ այնպիսի մի ուղղությամբ, որ հսկառակն է, իրոք,
Մեր ուղղությանն ու միշտ այնպես արտացոլվում են ինչպես
Ջրի մեջ մեր պատկերները: Սակայն, այդպես կարծելով,
Ասում են, թե ամեն տեսակ կենդանիներն են վխտում
Մեր ոտքերի տակ ոտնիվեր, սակայն ընկնել շեն կարող
Երկրից ներքին շրջանները, ինչպես որ մենք բարձրանալ
Դեպի արևից շենք կարող, և ժողովուրդներն իրեն այն
Արևգալը տեսնում են այն ժամանակ, երբ գլշերվա
Կուսատուներն են մեղ փայլում իսկ երբ ամառ է մեզ մոտ,
Այնտեղ ձմեռ է սառնաշունչ երբ մութ դիշեր է մեզ մոտ
Այնտեղ ցերեկ է, երկնքում արեղակն է շողշողում:

Նման կոպիտ մոլորումներ կապուցուցեն միայն այն
Տխմարները, որ հակված են ճշմարտությունն աղճատել,
Զդիտեն, որ կենտրոն չկա տարածության մեջ անհուն:
Եթե նույնիսկ այդպես լիներ, մարմինները անկասկած
Պետք է այնտեղ կանգ առնեին այնքան որբան որևէ
Մի այլ մասում տարածության, դատարկությունն, իսկապես,
Իր բնությամբ պետք է ծանր մարմիններին տեղի տա
Ուր որ ձգտեն միևնույն է դա, դեպի կենտրոն է թե ու
Տիեզերքում ամենևիս չկա, սակայն, մի կետ, ուր
Մարմինները արդեն հասած՝ էլ չունենան ծանրություն:
Դատարկությունն էլ իր հերթին շարունակ անցք բաց կանի
Տվյալ մարմնի անկման առջև, որովհետև այդպես է
Պահանջում իր բնությունը: Բախական չէ, այդպիսով,
Մի կարծեցյալ սեր նկատմամբ այդ կենտրոնի, իսկապես,
Որպեսզի դա տիեզերքի ցրվով գալուն խանգարի:

Եվ, վերջապես, նույնպես նրանք ասում են, որ ոչ բոլոր
Մարմիններն են ձգտում դեպի տիեզերքի կենտրոնը.
Եվ բազկացած հողից, ջրից մարմիններն են այդ անում,
Ինչպես արձակ ծովի ջուրը, դանդաղահոս գետերը
Որ բխում են մեծ լեռներից, արաբաժների այնպիսի,
Որ հրկրային բնույթ ունեն ընդհակառակն՝ ասում են՝
Նուրբ օդը և թեթև բոցը խույս են տալիս կենտրոնից:

Իսկ Լթե մենք տեսնում ենք, որ երկնակամարն է ամբողջ
Շողշողում իր կրակներով և արևի կենսաբեր
Լույսը սնունդ է ստանում եթերային լազուրում,
Այդ միայն այն սլափափուկ է կատարվում որ կրակի
Ճարրերն այնտեղ միանում են, միշտ խույս տալով կենտրոնից:
Սյնպես, ինչպես եթե միայն լինեին սնուցող
Սրմատները, որ հողից են բարձրանում, ոչ մի սնունդ
Չէր լինելու, և ծառերը կզվեին սաղարթից
Տեղափոխում են Լրկները աստղերի սակ նույն մարդիկ.
Մի անթափանց ծածկույթ է այն անանց որի երկնքի
Հրերն իբրև, միշտ կենտրոնից խույս տալով դուրս կգային
Տիեզերքի սա՞մաններից անկարողություն նույնպիսի
Պետք է տիրեր բնության մեջ երկինքի իր շանթերով
Կփվեիր մեր գլխի վրա և երկիրը կբացվեր
Մեր ոտքի տակ տարրալուծված անմիջապես, ամեն ինչ
Կրնկներ անտակ անդունդի մեջ աշխարհի ու Լրկների
Բեկորների հետ միասին և շուտով այդ անսահման
Տիեզերքից մի կույտ անլուր տարրեր էին մնալու
Մի անսահման ամայություն որովհետև տրակդ էլ
Տարրալուծումն այդ սկսվի, նա դարձյալ դուռ կլինի
Սփերմանքի առջև միշտ բաց որով ամբողջ մատերիան
Իր տարրերի հետ միասին դուրս կգար ու կհախչեր
Պե հա կացել Լս Լուսչին Երևարտությունն արդեն դու,
Որ մատուցել է քեզ մոտաա, մութ լի առ ու մի բան
Գաղտնիք չկու սկզբունքները լուսավորում են իրար
Ի թառայում որպես ջահեր ոչ լմ մնաս ամեն ինչ:

Գ Ի Բ Գ Ե Ր Կ Ր Ո Ր Գ

Հաճելի է, երբ փոթորիկ է մոլեգսում բաց ծովում,
Ատիկո տեսնել մարդուն, որին մեծ վտանգ է սպառնում
Ո՛չ թե այլոց գծրախտությունն է պատճառում հաճույք, այլ
Հաճելի է տեսնել շարիք, որին դու չես ենթարկվում:
Հաճելի է մարտադաշտում տեսնել շարքեր զորքերի
Այն ժամանակ, երբ որևէ վտանգ քեզ չի սպառնում:
Բայց առավել բերկրալի բան չկա ամբողջ աշխարհում
Քան հայացքով անհույժ դիտել այն տաճարը հոյակապ,
Որ կառուցվել է մեզ անհայտ իմաստունի ուսմունքով
Տեսնել՝ ինչպես մարդիկ անդուլ կրջանկություն էն փնտրում,
Վիճարկելով առաջնություն տաղանդով կամ մի պատիվ,
Որ ծնունդն է սալիս նրանց, օր ու գիշեր աշխատում՝
Կուտակելու հարստություն, իշխանության հասնելու

Ո՛ր գո՛ւք, մարդկանց խղճուկ մտքեր, գրացմունքներ ս յգրան կո՛ւյր,
Իսկ ինչպիսի՞ վտանգներում է անցնում կյանքը կարճատև
Եվ ինչպիսի՞ խափարի մեջ: Եվ մի՞թե դուք չեք լսում
Աղաղակը բնության, որ միայն մի լան է տեճում՝
Որ մարմինը ամենեկին ցավ չունենա իսկ հողին
Բողորովին աղաքս լինի սարսափիչ ու հույլերից

Ս յրգվեալ մենք ամենում ենք ք բնությանք մեր մարմնի՝
Շատ շնչին լան է հարկավոր ապահովվել գավերից
Եվ, որքան այդ կարելի է շատ հաճույքներ ունենալ
Եվ մի լանից հաթիտ նր ավելին չի պահանջ ու է

Այդպէս հիօն լուսավորված չէ խնջույքդ գիշերվա
Ս Լ ը ջահերով, որ պահում են արձանները հոյակապ,
Սթէ սակով ու արծաթով քո պալատը չի վայլում
Եւ նախշազարդ առաստաղի տուկ շես ղնդում կիթառներ,
Սակաջն կարող հս դու պառկել կանաչ փափուկ խոտի մեջ,
Ափին փոքրիկ մի վտակի կամ մեծ ծառի ստվերում,
Այդքան համեստ միջոցներով դարձյալ հաճույք վայելել,
Մանավանդ հրք նշանակը ժպտում է քեզ և տարվա
ժամանակը ծաղիկներ է սփռում շուրջդ բազմաթիվ:
Ավելի շուտ շես ազատվի ջերմութունից տենդային,
Սրբ պառկած հս զորգի վրա կամ ծիրանի անկողնում,
Քան երբ պառկած յինես կոպիտ պլեքերյական² սփռոցին:

Որովհետև հարստութուն, ծնունդ, նույնիսկ թագ ու գահ
Մարմնին ոչ մի երջանկութուն ի վիճակի շին տալու,
Ինչպես նաև շին տալիս մեր հոգուն վիճակ հրջանիկ.
Երբ տեսնում ես քո բազմամարդ լիզոններն անկուն,
Որ, մի դաշտում ծավալվելով, ահեղ մարտ են պատկերում,
Ոնես հուժկու հեծելազոր, ինչպես նաև զորավիգ,
Սվ հավասար զենքով զինված, ոգիշնչված միակերպ,
Կամ տեսնելով քո նավերը ծովում ընկած դեսուգեն,
Ասա՛ մի՞թե սարսափած այդ տեսարանից փախչում են
Նախապաշարմանքները մեր, արդյոք մահվան սարսափը
Կթողնի՞, որ սիրտդ անհույզ խաղաղութունն վայելի:

Միծաղելի է, իսկապես, և ծաղրանքի արժանի.
Մեր հոգսերը շին դադարում շառաշումից զենքերի,
Հետապնդում են անդադար նրանք մարդկանց շարունակ,
Հոյարտորին արքաների այցելության ևս գնում
Եւ փառավոր կերպով բաղմում տերերի մոտ աշխարհի,
Եւ շին հարգում ո՛չ ծիրանին, ոչ գահը և ոչ ոսկին:
Կարլի՞ է կառկածել, որ սարսափները այդ ունայն
Պատուներն են տղիտության, խավարի մեջ այն, որտեղ
Խորասուզված մենք բոլորս անց ենք կացնում կյանքը մեր:

Ինչպես մթում մանուկներն ևս ամեն ինչից վախենում,
Այդպես էլ մենք ցերեկով ենք սարսափում այն բաներից,
Որոսպից մեզ հարկավոր է վախենալ ո՛չ ավելի,
Քան յոսանից, որլց իզուր մանուկներն ևս վախենում:

Ուստի վանել այդ երկյուղը և խավարը մեր հոգուց
Կալ ող ևս ոչ թե ցերեկվա լույսն ու շողերն արևի,
Այլ բնությունն ինքն իր ներքին կատուցվածքով ու տեսքով:

Սյժմ պիտի իմանաս, թե մատերիայի հիմնական
 Այդ տարրերը շարժումն ընդ ինչ մարմիններ են կազմում,
 Որոնց հետո քայքայում են նրանք ուժով ինչպիսի,
 Եվ ինչպիսի արագությամբ նրանք ճախրում են անվերջ
 Տարածության մեջ Իսկ այժմ ուշիմ մտքով հետևիր
 Ողջ մատերիան չի կազմում մի անշարժ դանդաղ մի՞թե՞ մենք
 Չենք տեսնում, որ ամեն մարմին փոքրանում է և հյուժվում
 Ժաճառակի բնթացքո մ իր բխումներից անդադար,
 Քանի դեռ նա չի վառամեղ ու շրայել մի քաղցից
 Բայց ընդհանուր այդ դանդաղը՝ կորուստներից չի տուժում:
 Տարրերը, որ հեռանում են նրա մասից որևէ
 Հարստացնեն պիտի նրա որևէ մի մասն ուրիշ:
 Եթե նրանք ծերություն են առնե՞ր թ, չո՞ւ մ մի կողմում
 Գնում են, որ թարմություն տան այլուր ծաղիկ հասակին:
 Տիեզերքը նորոգվում է ամեն մի քանդադար.
 Մարդիկ իրառ հաջորդաբար կյանք են տալիս աշխարհում
 Այս ազդն աճել է սկսում բայց հյուժվու՞ է ազդը այն
 Եվ անընդմեջ սերունդները փոփոխվում են շարունակ,
 Եվ անցնում է, ինչպես լալքում, կյանքի ջա՞ր ձեռքից ձեռք:
 Սակայն եթե դու կարծում ես որ տարրերը իրերի
 Եստի կարող են անշարժ մնալ, անշարժությամբ դարձյալ նոր
 Այդպես շարժում առաջ բերել, սխալվում ես շարաշար:⁴
 Որովհետև այդ նախնական սկիզբները շարժվում են
 Դատարկության մեջ, անպայման պետք է գնան ուղղությամբ
 Կամ ծանրության իրենց, կամ մի այլ պատճառով արտաքին
 Տարածության մեջ ճախրելով, նրանք պիտի հանդիպեն
 Այլ տարրերի, որոնք նրանց ճանապարհից շեղում են
 Եվ զարմանալ չի կարելի, բանի որ խիստ կարծր են,
 Հո՞ծ ու ծունր, և ոչ մի բան ևս ցատկիչ չի լուսնգարում:
 Որպեսզի գու լավ ըմբռնես շարժումները ընդհանուր
 Այդ հիմնական մարմինների, մտաբերիր որ շկա
 Տիեզերքում ներքև, որտեղ մարմինները, հասնելով
 Կարող էին կանգ առնել և, որովհետև անվերջ է
 Տարածությունն, այդ պատճառով նրան բոլոր կողմերից
 Անվերջություն է ծահմանում: Ճշմարտությունն այդ արդեն
 Ապացուցել եմ ևս առաջ հիմունքներով լուսնացի:
 Եվ սահմանված է այնպիս, որ մարմինները հիմնական
 Ամենևին հանգիստ չունեն տարածության մեջ անվերջ
 Ընդհակառակն՝ բշված իրենց շարժումներով անդադար

... րնությամբ տարված իրենց ուղղությամբ միշտ զանազան,
... և իրար հետ ընդհարվելով ոմանք հեռու են գնում,
... ոմանք էլ կարճ տարածությամբ լաժանվում են իրարից,
... և իրար հետ միանում ևն հարվածների տակ նրանք
... ևս կրք նրանց միությունը սերտ է լինում ավելի,
... և ոչ չեն մղվում այնքան ուժղին իրարից և հյուսվածքը
... Կերտորեն է կապված լինում, նրանք կաղմում են հիմքը
... Կուտուն, ամուր ժայռերի և երկաթի, նույն բնությամբ
... Եվ քանի այլ մարմինների ընդհակառակն՝ երբ նրանց
... արվածներ են ևտ շարտում և, ցրելով, ստիպում
... արածության մեջ սավառակ մեծ արանքներ կաղմելով,
... րունցից է առաջ գալիս օդի նոսր հոսանքը
... Ի այն պայծառ լույսերը, որ արեգակից են բխում:
... աս բազմաթիվ այլ սկիզբներ, որ լողում են անդադար
... Լոտարկության մեջ, բացառված հավաքույթից ամենայն
... րամ մտնում են մի որևէ զանգվածի մեջ, բայց նրանք
... Կատակցել չեն կարողանում շարժումներին ընդհանուր
... Կա պատկերը մենք տեսնում ենք մի ր ալքերով ամեն օր,
... Իր արևի պայծառ շողը թափանցում է բացվածքով
... Բրն է մութ սենյակի մեջ նայի՛ր, և դու կտեսնես,
... Բր անհամար մարմնիկներ կան ճառագայթված լույսի մեջ,
... Բր վիստում են տարբեր ձևով նրանք կարծես թե իրար
... ավերժական մի պատերազմ հայտարարած լինելով,
... արձակվում են իրար վրա և անդադար մար ռնչում,
... Կն՛րթ բսժանվում են իրարից, մե րթ մոտենում են իրար:
... Կարող ես այդ օրինակից հասկանալ, թե ինչու ես են
... Կյդ տարրերը անդու շարժվում դատարկության մեջ անվերջ
... Կյրքան փոքրիկ երևույթներ կարող են մեզ ծառայել
... Բրպես հաստատ մի ուղեցույց և կարող ենք այդպիսով
... շմարտությունն այն գտնել, որ որոնում ենք մենք այստեղ:
... Եվ այդ փոքրիկ մարմնիկները, որ արևի շողերում
... Բրագ շարժվում են անդադար, ավելի են արժանի
... Կշաղրության այն պատճառով, որ շարժումներն այդ նրանց
... Կպացուցում են տարրերի հարվածները միշտ անտես
... Կեսնելու ես դու հաճախ որ նրանք շեղվում են ուղուց
... Կն՛րկույթ այն զարկերից, որոնց դու լես նկատում,
... Կա են մղվում թավալվելով գեպի աջ ու դեպի ձախ,
... Կիշտ ուղղությամբ բազմատարբեր: Եվ սկիզբներն այդպես են
... Կիշտ ամենուր առաջացնում անկարգություն ու շփոթ:

Նախ իրերի այդ տարրերն են արագ շարժվել սկսում,
 Ապա նրանց շարժումները հաղորդվում են ամենից
 Ավելի նուրբ մարմնիկներին, այսպես ասած, ուժերով
 Ավելի մոտ այդ նախնական տարրերին, և նրանք էլ
 Հարձակվում են նյւանց վրա, որոնք կոպիտ են մի քիչ:
 Իսկ այդ անվերջ շարժումները, որ ծնվել են տարրերից,
 Հաղորդվում են իրար աջնքան, քանի նրանք չեն գարձել
 Զգալի մեր դրացմունքներին մարմնիկները փոքրագույն,
 Որ շարժվում են շողերի մեջ պատճառներով զանազան
 Խոտափում են մեր մարդկային հայացքներից շարունակ:
 Եվ իմացի՛ր, Մեմիո՛ս, թե այդ մարմինը հիմնական
 Տարածության մեջ ինչպիսի արագությամբ է շարժվում:
 Երբ արշալույսն է ողողում աշխարհը իր փայլերով,
 Եվ անտառի թռչունները, թռկոտելով ոստից ոստ,
 Օդը լցնում են ներդաշնակ իրենց քաղցր երգերով,
 Նայի՛ր, թե ինչ արագությամբ հանկարծ ծաղոզ արևը
 Ողջ աշխարհը ողողում է պայծառ լույսի հեղեղով.
 Դուրին կերպով կարող ենք մենք ամեն անգամ այդ տեսնել:
 Սակայն փայլուն մարմնիկները, որ բխում են արևից,
 Մին ու դատարկ տարածությամբ ճամփա երրեք չեն անցնում.
 Դանդաղանում է ընթացքը չէ որ ճեղքում են նրանք
 Օդի հոսանք, ու բոլորը ո՛չ մենակ են և ոչ պարզ,
 Այլ զանգվածներ ու փնջեր են պատճառները հապաղման
 Նրանք գտնում են իրենց մեջ, ինչպես և գուրս իրենցից.
 Իսկ տարրերը մատերիայի, սյարզ ու կարծր լինելով,
 Դատարկության մեջ շարժվում են, խոչընդոտներ արտաքին
 Զուռնեն, մենակ են, կազմվածքով միանման բոլորը,
 Միացնելով իրենց բոլոր մասերի ողջ շանքերը,
 Սլանում են գեպի միակ նպատակն, ուր ուղղված են,
 Եվ միակ այս պատճառով էլ ւիտի լինեն շատ գործուն,
 Տարածություն սիտի անցնեն, անկասկած, մեծ ավելի
 Ընթացքում նույն ժամանակի, ոյնպէս, ինչպես արևի
 Պայծառ շողերն են երկնքով գեպի աշխարհ սլանում:
 Որովհետև դու չես ասի, անշուշտ, որ այդ տարրերը
 Կանգ են առնում իրենց կամքով կամ թե նրանք իրար հետ
 Կնքել են մի ինչ-որ սլայման կամ ծրագիր են կազմել,
 Որպեսզի այդ շարժումները կանոնավոր կուտարեն:
 Նրանք, որոնք մատերիայի հատկութունը չգիտեն,
 Միամտաբար կարծում են, որ բնությունը չի կարող

Եթե շօղենն աստվածները, հարմարելով մարդկային
 կարիքներին, եղանակչ փոխել, գ սրի, ցորեն տալ
 Եվ ստեղծել մնացածը, որով ամբողջ կյանքի տեր՝
 Աստվածային սիրո կիրքը հրասուրբում է շնչավոր
 Ամենայն մի արարածի, որ նա ծնի նոր սերունդ
 Այրո քաղցր հաճույքներից Վեներայի այգայիսի
 Հրասուրբներով շարունակվում է մարդկային ցեղը ողջ⁶
 Իսկ նրանք այդ երևույթը վերադրում են արարիչ
 Աստվածներին: Տիեզերքը սակայն հերքում է նրանց
 շարքը: Եվ եթե նույնիսկ շիմանայի տարրերի
 ինտեթյունը, տեսարանը երկնքի ու աշխարհի,
 երևույթներն այդ բոլոր ինձ կապացուցելին դարձյալ,
 Բը այդպիսի արասներով տիեզերքը չի կարող
 Աստվածության գործ համարվել հետագայում կպարզվեմ
 Զեզ, Մեմիո ս, այդ ամենը շարունակում եմ սակաճ
 Վեդ հիմնական մարմնիկներին շարժումները քննարկել:
 Կարծում եմ, որ ապացուցել այժմ տեղին կլինի,
 Պը մարմիններ չկան, որոնք իրենց ուժով սևփական
 Բարձրանային դեպի վերև: Թող շիաբի բոցը թեզ,
 Քյն, որ ծնվում և աճում է բարձրանալով շարունակ,
 Չնչպես ծառերն ու բույսերը, որ անդադար աճելով՝
 Պեսաք է հողից միշտ հեռանան, թեև պետք է մոտ լինեն
 Ենթահիվ իրենց ծանրության և հնարավոր է որքան:
 Նիշտ այդպես էլ հրք կրակը մինչև տանիքն է հասնում,
 Երաններն է արագորեն բոցով լիզել սկսում
 Կարծես, որ այդ անում է նա իր ուժով սևփական,
 Կարծողությանն է ենթարկվում նա ուժ ըի ար-տաքին
 Վեդպես է հրք երակներին տրյունը դուրս է ցայտում
 Կայես կարմիր մի շատրվան: Եվ Կիթն դու շես տեսել,
 Կի լնչպիսի ուժով ջուրը դերաններ է վիթխարի
 Կայս շարտում, և որքան մենք այլիլի ենք աշխատում
 Կանց դարձյալ ջրում սուղել, տխտեղ պահել թեկուզ քե
 Կարք այնքան ալիլի և շատաղում դուրս շարտել
 Կի գամբլածը, որ օտար է, որ իր երկար մեծ մասով
 Կարճանում է ջրի միջից: Բայց կարող է և Կ ստեղծել
 Կի շում են մարմինները դատարկության մեջ ներք
 Կան նրանց ուժն: Ե ներում: Դիշտ այդպես են բարձրանում
 Կերն ուժից այդ արտաքին մինչդեռ իրենց ծանրությամ
 Կ Կ ի ինեն սրբան կախված է այդ լամբ լրենցից:

Չե՛ս տեսել դու՛ մութ երկնքի շահերն ինչպես են երկար
 Հետքեր թողնում լուսավոր, երբ թռչում, դնում են այնտեղ,
 Որտեղ նրանց բնությունը միայն մի անցք է տալիս,
 Կամ ինչպես են գետին ընկնում պայծառափայլ աստղերը՝
 Եվ այդպես է արեղակը Բարձունքներից երկնային
 Զերմությունն իր սիրում սլայծառ և գաշտերը ողողում
 Քուտի նրա կրակները դեպի ներքև են ձգտում:
 Վերջապես, դու տեսել ես, որ կայծակը միշտ սրընթաց
 Իրեն ուղի է բաց անում ամսի միջից երկնքում,
 Ամեն կողմից նետվում է նա հաճախ դետին ընկնելով:
 Կարծում եմ, որ հարկավոր է քեզ իմանալ նաև այն,
 Թե նախնական այդ տարրերը, դեպի՞ ներքև ճախրելով,
 Միշտ ուղղաձիգ, իրենց քաշով դատարկություն մեզ անծայր
 Մեզ համար մի անհայտ վայրում սկսում էն շեղվել թիւ,
 Այնպես որ այդ հազիվ շեղում կարելի է անվանել:
 Թե անձրևի կաթիլներն այս ընկնելին զուգընթաց,
 Զշեղվելն դատարկության մեջ ճամփեքից շարունակ,
 Այն ժամանակ չէր ստացվի ոչ հանդիպում ոչ հարված,
 Եվ չէր կարող բնությունը երբեք ծնել ոչ մի յան:
 Եթե ոմանք կարծում են, թե մարմլններ որ ծանր են,
 Ուղիղ ներքև սլանալով արագությամբ ավելի
 Պեսք է ընկնեն թեթևների վրա, իրենց հպումով
 Առաօ բերեն հանդիպումներ ու հարվածներ, ինչպես միշտ,
 Որից ծնունդ են առնելու շարժումները ողջ կյանքի:
 Ճշմարտությունից մոլորված, շատ հեռու են թափասում:
 Արաբացում են իրերը, ճիշտ է, իրենց անկումը
 Օդում, ջրում, սակայն իրենց ծանրությանը համաչափ,
 Մի պատճառով՝ էությունը ջրերի կամ օդի նուրբ
 Միանման իոչընդոտներ հանդիսանալ չի կարող,
 Բայց ավելի շուտ դիջում է ավելի մեծ ծանրության:
 Դատարկությունն այդպես չէ և նա ոչ մի տեղ և երբեք
 Մարմիններին չի դիմադրում և տարրերն այդ պատճառով,
 Զնայած որ հավասար չեն ամենևին ծանրությամբ,
 Գործողության վայրում իրենց, դատարկություն է որտեղ,
 Պեսք է, անշուշտ, միշտ հավասար արագություն ունենան⁶,
 Այդպիսով այն մարմինները, որոնք ծանր են ավելի
 Ո՛չ կարող են թեթևների վրա ընկնել, ոչ հրել,
 Եվ փոխել չեն կարողանա շարժումները նրանց այն,
 Որով դարձյալ բնությունը արարածներ է ծնում:

Մարմինները ուղիղ գծից պետք է շեղվեն անպայման,
Լայց կրկնում եմ, շմոռանաս, որ շեղումը այդ, սակայն,
Շատ աննշան պիտի չինի, շմեղադրես դու ինձ, որ,
Ոչմարտությանը հակառակ, թույլ եմ տալիս շեղակի
Շարժումներ ես: Որովհետև մենք կարող ենք համոզվել
Լի որքան մենք տեսնում ենք այդ շնորհիվ իրենց ծանրության՝
Սարմինները թեք չեն գնում իրենց անկման ժամանակ,
Լայց որ գծից՝ խիստ ուղղաձիգ ամենեին չեն շեղվում,
Մի կարող է համարձակվել այդպիսի բան ասելու

Եթե միայն շարժումները, շղթա կազմած անընդհատ,
Լի անպայման մի կարգով են առաջ գալիս իրարից,
Սակայն ջրի այդ տարրերը շեղումներով չեն կարող
Սուրբ բերել նոր համակցում, որը դեմ է օրենքին
Բնասական, մի խախտում է շարժում տվող պատհասի
Սուրբությունը մշտական, ինչպե՞ս առաջ է եկել
Լույսների միշտ անկաշկանդ ազատությունն այն, որով
Երանք անկախ վճիռներ են իրենց համար ընդունում
Լի կարող են գնալ այնտեղ, որտեղ հաճույքն է կանչում:

Այնուհետև, զգացմունքները առաջանում են, անշուշտ,
Լի թե որոշ ժամանակին, որոշ վայրում որևէ,
Այլ մէք կամքն է այն սկիզբը այն առարկայի, որտեղից
Երանք արդեն տարածվում են ամբողջապես մեր մարմնում
Չե՞ս տեսել այն վայրկյանում, երբ դարբասները բացվելիս
Չի՞րը շեն կարողանում այնքան արագ սլանալ,
Սրբան ետուն ցանկությունն է նրանց դրդում անել այդ
Եսին՝ պետք է որ մատերիայի բոլոր տարրերն, անկասկած,
Բր յրված են անդամներում, հավաքվեն ու դրգովեն,
Սրից հետո կհետևեն ցանկությունը մեր հոգու,
Սի բան, որը ցույց է տալիս, որ սկիզբը շարժումի
Սուրբովում է սրտից կամքին, իսկ հետո էլ այնտեղից,
Սյա մարմնի սնդամներին, հետո մարմնին մեր ամբողջ

Սյլ նման չէ ամենեին նրան, երբ մենք ենթարկված
Ել ի ուժի մի որևէ, պետք է գնանք ակամա
Սրովհետև այն ժամանակ մարմնի ամբողջ մասերիան
Սաք է շարժվի և մեղանից, ակներև է, միշտ անկախ,
Սի դա այնքան ժամանակ երբ կամքը զսպում է նրան:
Սյոյ տեսնում ես դու, որ թեև սլատճառները արտաքին
Ստճախ մարդուն ստիպում են շարժվել, քարշ գալ ակամա,
Սակայն նրա սրտի խորքում այնպիսի մի ուժ կա, որ

Պայքարում է այդ ճնշման դեմ և ընդունակ է շեղել
Մատերիալի ընթացքը, և հայեցությամբ միայն իր
Սանձահարում ղգացմունքը և ստիպում դառնալ հոռի:

Ուստի պետք է ճանաչենք, որ մատերիալի տարրերում,
Քացի քաշից ու հարվածից, կա մի այլ ուժ առանձին,
Ազատությունն առաջանում է դրանից, իսկ եթե
Այդ շրջունն է, այն ժամանակ կլինի մի հետևանք,
Որը շունի ոչ մի պատճառ: Ծանրությունն է իրանգարում,
Իրոք, որ մեր շարժումները ամենևին չլինեն
Դրսի ուժի հետևանքը կամ մղումի արտաքին,
Որի գործուն թելադրանքը հոգին սլտի կատարի
Անհրաժեշտությամբ ներքին և որ չլինի անգործուն
Մի էություն, հետևանքը լինի միայն այն բանի,
Որ սկիզբներն իրենց անկման ժամանակ միշտ շեղվում են:

Բայց մատերիալն ամբողջովին ավելի հոժ չի եղել,
Ինչպես նաև նա չի եղել երբեք նոսր ավելի,
Քանակությամբ ավելանալ կամ պակասել չի կարող.
Եվ այդպիսով շարժումները, որոնցով նա օժտված է,
Մնում են այն, որ ունեցել է նախընթաց դարերում
Եվ որ պետք է նմանապես ապագայում սյահսպանի
Մարմիններն ահա, որ ծնվել են սովորաբար անցյալում,
Հետևելով նույն օրենքին, պետք է ծնվեն այսուհետ,
Եվ նույնպիսի պայմաններում՝ ապրեն, սճէն, ամբանան,
Սյնքան, որքան վիճակված է օրենքներով է նության,
Եվ կատանան հատկություններն այն, որ հետո կ են նրանց.
Ոչ մի ուժ չի կարող խախտել ամբողջությունն իրերի,
Քանի որ մի տեղ չկա, ուր իրախտական ստորերը
Ստորանան հեռանալ և իրուստիել այդ սանգվածից
Զկան տարրեր արտաքին, որ հանկարծակի հարձակվեն,
Կարողանան տիեզերքում խախտել կարգը բնության
Եվ շեղել այն շարժումները, որ կատարվում են այնտեղ:

Ինչու՞ պիտի դարմանանք, որ այն ժամանակ, երբ բոլոր
Նախնական այդ սկիզբները միշտ շարժվում են անդադար,
Ետպայն վերցված ամբողջովին՝ տիեզերքը անշարժ է,
Անշուշա, բացի իրերից, որ ունեն շարժում սեփական.
Պրովհետև մատերիալի տարրերը խույս են տալիս
Զգացմունքներից մարդկային և եթե միայն մատերիալն
Անզգա մի մեծ զանգված է, ավելի մեծ պատճառով
Անմատչելի պետք է լինի և շարժումը տարրերի,

Տարածութիւնն է քանի որ միշտ քուարկում մեզանից
 Շարժումները այն իրերի, որ կոպիտ են ավելի:
 Հսկալի կանաչ բլրալանջին արածում են ոչխարներ,
 Կանգաղ քայլում դեպի այնտեղ, ուր թարմ խոտն է հրապուրում՝
 Դեռ մարգարտյա ցողով փայլող, մինչդեռ քնքուշ գառները
 Քսոցը կաթով կշտացել են ու ցատկոտում են իրենց
 Մայրերի մոտ, գլուխներով անմեղ կոխով սկսում:
 Սակայն եթե հեռվից նայես, ընդուն լրար են խառնվում
 Կանաչ լուտը երևում է, մինչդեռ այնտեղ մենք միայն
 Ղշմարում ենք հոտը որպես մի անշարժ ու ձերմակ բիծ:
 Թ ո ղ բսսմամարդ մի մեծ բանակ, ծածկի մի մեծ հարթավայր,
 Թ ո ղ դեհուդեն վաղեն մարդիկ, ճակատամարտ ցույց տալով,
 Ը ո յ հետևակ գնդերի հետ հեծելազոր արշավի,
 Դամ թ ո ղ անցնի վայրկենաբար ստարածութիւն ընդարձակ,
 Դ ղ կայծակներ թ ո ղ բարձրանան դելի երկինք վենքերից,
 Դ ղ թ ո ղ դաշտեր գունավորվեն արտացոլմամբ պղնձի՞,
 Թ ո ղ դղրդա հողը հուժկու հետևակի քայլերից
 Դ ղ թ ո ղ լեռներն այդ ռազմական աղաղակը տարածեն
 Դ ինչև ծայրերն աշխարհի, բայց բարձր լեռան գագաթից
 Անշարժ է այդ բազմութիւնը թվում, նրա փայլը ողջ,
 Դարձես միայն հարթավայրի երեսին է պատկանում
 Բայց ինչպիսի՞ հատկութիւններ ունեն տարրերն այդ արդյոք,
 Ըր տարրերվում են իրարից, բազմազան են ձևերով
 Պետք է ասել, թե շատ լկան ձևեր, որոնք նմանվեն.
 Սրարածներն այն բոլոր որ ստացվում են նրանցից,
 Իրար նման բոլորովին լինել երբեք լեն կարող
 Ինչո՞ւ պիտի մենք զարմանանք քանակությամբ միշտ անվերջ
 Եվ անհուն են ինչպես առաջ ապացուցել եմ արդեն
 Պետք է զգաս, որ լեն կարող ճիշտ նույն ձևերն ունենալ,
 Ո լ է նույնիսկ շրջագծված լինել իրար խիստ նման:
 Տեսնո՞ւմ ես, որ մարդկանց ցեղը, ձկները, որ ապրում են
 Ջրերում, և գաղանները վայրի, բոլոր ծառերը,
 Ամեն տեսակ թռչունները, որ հավաքվում են զվարթ
 Մեծ գետերի, աղբյուրների և լճերի ափերին,
 Հետո նրանց, որ ճախրում են անտառներում ընդարձակ
 Արդ եթե դու համեմատես տեսակներում առանձին
 Անհատներին իրար հետ, դու կհամոզվես, որ նրանք
 Միշտ տարրերվում են իրարից: Եթե այդպես չլիներ,
 Մայրերը և զավակները իրար չէին ճանաչի.

Սակայն նրանց բնազդները երբէք իրար չեն խառնվում
 Եվ իրար վատ չեն ճանաչում ասենք, նույնիսկ մարդկանցից:
 Աստվածներն, զոհարանի առջև հաճախ դարդայված
 Հորթ է բնկնում մի հարվածից խնկի անուշ ծխի մեջ,
 Արծակելով վերջին շնչի հետ արյունի տաք հեղեղ
 Նրա մայրը, որ էլ մայր չէ, պտտվում է դաշտերում
 Եվ դրոշմում հողի վրա խոր հեւքերն իր ոտքերի
 Ամենուրեք նա փնտրում է իր անհանդիստ հայացքով
 Ծծկեր քնքուշ իր հորթուկին, որին կորցրել է, ավա՛ղ
 Կանգ է առնում մութ անսառուճ, որ թնդում է նրա թավ
 Բառաշումից սրտաճմլիկ, վերագառնում տիրութիւն
 Անշարժ կանգնում մտուրի մոտ վշտացած իր կորուստից
 Արծաթ ցողով ողողված այդ խոտերը թարմ ու կանաչ,
 Եվ լայն դեպի ժպտուն ափը նրան երբեք չեն կարող
 Մխիթարել, մոռացում տալ ողբերգական այդ վշտից,
 Ցանկանում է գտնել նրան, որ շատ թանկ էր իր սրտին
 Ուրիշ մատուցող հորթերով որ ցատկոտում են մարդերում,
 Ամենեին շի զբաղվում, փնտրում է իր դավակին
 Որին սիրում, ճանաչում է: Ուլը, որի ձայնը դեռ
 Դողում է, և գառները որ ցատկոտում են կենսուրախ,
 Նույնպես իրենց եղջերավոր մայրերին են ճանաչում.
 Եվ, բնութիւն ձայնին հլու, սովորաբար նրանցից
 Ամեն մեկը դեպի իր մոր կուրծն է վազում անսխալ
 Մի հասկ վերցրու շնայած որ հատիկնէրը նման էն,
 Բայց կտեսնես, որ նրանք էլ տարերվում են իրարից
 Տարբերութիւն գտնելու ենք խեցիներում նաև այն,
 Որ զարդարում են ծովափը, որտեղ փափուկ սլիքով
 Նահանջում է ծովը ափից, աղատելով ավազը:
 Այդ պատճառով էլ իրերն սկիզբները, քանի որ
 Հանդիսանում են բնութիւն աշխատանքը, և նրանք
 Պատրաստված չեն մարդկանց ձեռքով, շունեն որոշ մի նմուշ,
 Իրար բնավ չեն նմանվում տարածութիւն մեջ դատարկ:
 Այդ պատճառով ամենեին դժվար չէ քեզ բացատրել,
 Թե ինչու է կայծակների հուրն ավելի թափանցիկ,
 Քան կրակը, որ ջահերից ստացվում է աշխարհում:
 Կարելի է ասել՝ բոցը կայծակների Լրկնային
 Բաղկացած է ավելի նուրբ մասնիկներից մանրադույն,
 Այդ պատճառով էլ անցնում է նա այնպիսի անցքերով,
 Որոնցով շի կարող անցնել կոպիտ բոցը ջահերի:

Եվ ինչո՞ւ է լապտերների լույսը անցնում եղջուրով,
Բայց չեն անցնում անձրևները: Այն պատճառով, որ լույսը
Բաղկացած է ալիլի նուրբ սկիզբներից, քան ջուրը:

Անցնում է մի ակնթարթում դինին, երբ այն քամում են,
Ընդհակառակն՝ ձևին անցնում է դանդաղորեն ու կաթում
Ի՞նչ պատճառով որովհետև ձիթենու ծուլը հեղուկը
Բաղկացած է տարրերից, որ թանձրախիտ են ավելի,
Եվ ավելի խառնված իրար մասնիկներով, անկասկած,
Շուտ բաժանվել իրարից չեն կարողանում անցնում են
Նեղ անցքերով դանդաղորեն, երբ քամում ենք մենք նրան:

Հետո՞ եթե փորձում ես դու քաղցր մեղրը և կաթը,
Նրանց համը քո բերանում միշտ թվում է հաճելի
Սակայն նրան վիրավորում է օշինդրը դառնությամբ:
Արդ այսուհետ դու անսպասման արդեն սլիտի ճանաչես
Որ հաճելի զգացմունքները առաջանում են միայն
Փափուկ, կլոր տարրերից միշտ դառնությունը և այն որ
Մեղ կծու է թվում, արդեն ծնվում են այն տարրերից,
Որոնք ծուռ ու կեռ են սաստիկ, իրար ամուր միացած,
Մեր մարմնի մեջ թափանցելով, զգացմունք են գրգռում,
Ե՛վ անցնելիս՝ իրենց ճամփին վիրավորում են նրան:

Վերջապես, այն ամենը, որ վատ կամ լավ է թվում մեզ,
Պետք է կախված լինի, անշուշտ, այդ տարրերի ձևերից:
Մի՞թե կարող ես հավատալ, որ սղոցի ճիշտ սուր
Բաղկացած է նուրբ տարրերից, որոնք հարթ են ճիշտ այնպես,
Իսկպես հուղիչ այն ձայները, որ կորպում է խնջուլքում
Վարժ մատներով երաժիշտը իր քնարի լարերից:

Չկարծես, որ միայն ձևով նմաններն են թափանցում
Մեր քթի մեջ, երբ այրում են դիակները դարշահոս,
Երբ կիլիկյան նուրբ քրքում են շաղ տալիս մեր թատրոնում,
Կամ ծիում է զոհարանը պանքեական՝ բուրմունքով:

Եվ չկարծես, որ սուաջ են գալիս նման սերմերից
Գուլներ, որոնք փայլալույս են մարդու հայացքն իրենցով,
Եվ նրանք, որ աչք են ծակում ստիպում են արտասպել,
Կամ շուռ գալ են մեզ ստիպում իրենց տեսքից զղվելի:
Քանի որ այն, ինչ հաճելի է անշուշտ, մեր հույզերին,
Շոյում է մեր զգացմունքները, բաղկացած է տարրերից,
Որոնք միշտ հարթ ու կլոր են ընդհակառակն՝ ինչ նրանց
Տանելի չէ, բաղկացած է այն տարրերից, որ հարթ չեն,
Արգեն սլակաս կատարյալ են, խորդուբորդ են և կոպիտ:

Սակայն տարրեր կան, որոնց դու հարթ անվանել չես կարող,
Քայց չես ասի նրանց մասին, որ ծուռումուռ են նրանք
Եվ ցցված են նրանց վրա բազում կետեր այնպիսի,
Որոնք սաստիկ խտղտում են զգացմունքը մարդկային,
Ահա այդպես են օւլալը և խոտերը բուրավետ:

Եվ, վերջապես, այրող հուրը ասեղները եղյամի
Միանման չեն խոցում մեր զգացմունքը մարմնավոր
Այդ զգում ենք այն ժամանակ, երբ շոշափում ենք նրանց
Շոշափումն է, այո՛, նա է, աստվածներով եմ երկվում,
Աղբյուրը մեր զգացմունքների, երբ որն է մի խորթ իր
Թափանցում է մեր մարմնի մէջ, նրան մի բան է լրսից
Ցավ պատճառում կամ զվարճացնում Վեներալի խաղերում
Կամ սերմերը, ընդհարվելով մեր մարմնի մէջ, խառնվում են,
Խախտում կարգը սահմանված և զգացմունքները շփոթում
Այդ կարող ես փորձել ինքդ ամեն վայրկյան, թե ձեռքով
Որն է մի մարմնի մասին թեթև կերպով հարվածես,
Որովհետև մարմնիկները տարբերվում են անպայման,
Ուստի պետք է առաջ բերեն դրացումներ բաշմազան:

Վերջապես, այն ամենը ինչ մեղ թվում է կարծր, հոծ,
Կասկած չկա, մարմնիկներից պետք է լինեն ծուռումուռ,
Որ միացել են իրար հետ, ինչպես ոստերն են խառնվում:
Ադամանդին է պատկանում տեղն առաջին այդ կարգի
Իրերի մեջ, քանի որ նա չի վախենում հարվածից
Ահեղ, հետո՝ քարերին, որ շատ ամուր են, ևրկաթին,
Որ չի ճկվում, և պղնձին, որը կայուն է մնում
Եվ զնգում է շարունակ, երբ մեր դռներն ենք բացում մենք:

Սակայն բոլոր հեղուկները, որ հոսում են անդադար,
Պետք է կազմված լինեն, անշուշտ, տարրերից հարթ ու կլոր.
Այդ տեսակի զնդիկները իրար կապվել չեն կարող,
Դյուրին կերպով գլորվում են, եթե տեղը թեք է քիչ:

Եվ, վերջապես, այն ամենը, ինչ որ ցրվում է խսկույն,
Ինչպես ծուխը, մառախուղը և բոցերը, օրինակ,
Թեև դրանք բաղկացած չեն հարթ ու կլոր տարրերից,
Որովհետև զգացմունքները վիրավորում են նրանք,
Եվ քանի որ պինդ ժայռերի մեջ կարող են թափանցել,
Ուստի նրանց մարմնիկները ո՛չ խառնված են, ո՛չ էլ ծուռ,
Բաղկացած են, ինչպես արդեն դժվարին չէ իմանալ,
Մարմնիկներից միայն, որոնց ծայրը սուր է, բայց ոչ ծուռ
Եթե տեսնես դու մարմիններ, որոնք դառն են ու հեղուկ,

Ինչպես ծովի աղի ջուրը չպիտի ուռ դարձանաս
Առաջացել է հեղուկը տարրերից հարթ ու կլոր,
Բայց կան նաև խորփութորդներ, որ դառնություն են տալիս,
Միանալու համար՝ նրանք պետք է լինեն ծուռումուռ
Բավական է այն, որ նրանք խորդութորդ են և կլոր,
Գլորվելով խոցոտում ևն զգացմունքը մարդկային:

Կուզեիր դու իմանալ, որ կան և կոպիտ մարմնիկներ
Հարթերի հետ խառնուրդ կազմած աղի մարմնում նեպտունի:
Իրոք, նրանց կարելի է տեսնել նաև առանձին
Մովի դառը ջուրը դարձյալ քաղցրանում է՝ թափանցած
Հողի ծոցը, ջրամբարում, չէ՞ որ դառը տարրերը,
Որ պակաս հարթ, բայց ավելի խորդութորդ են միշտ լինում
Ջրանցքներում այն, որոնցով նրանք հոսել, անցել են:

Այդ պարզելուց հետո պիտի շարունակեմ ընթանալ.
Իրերի այդ տարրերն, ինչպես համոզվելու ես շուտով,
Բազմադան են լինում ձևով մինչև որոշ մի սահման.
Եթե այդպես շիինելու այդ, այն ժամանակ, անկասկած,
Որոշ սերմեր կունենային հսկայական մեծություն:
Եվ, իսկուպես, ընդունակ չեն այդքան փոքրիկ տարրերը
Ձևերի մեծ տարբերության էնթադրիր դու, որ նրանց
Բաժանում ենք դարձյալ երեք կամ ավելի մասերի
Եվ երբ նրանց դասավորել մենք և կսենք ամեն կերպ,
Վերև, ներքև դնենք նրանց, տեղափոխենք աջից ձախ,
Համակցումներն այդ բոլոր մենք, անշուշտ, շուտով կսպառենք
Իսկ եթե դու ցանկանում ես և այլ ձևեր ստանալ,
Արդեն պիտի դու այլ մասեր ավելացնես: Իսկ հետո՝
Միակցության համար մի նոր հարկավոր են նոր մասեր:
Այդպես ձևի նորությունը բերում է իր հետևից
Մարմնի աճը, այլ պատճառով դու չպիտի ենթադրես,
Որ իրերի սերմերն անվերջ զանազան են ձևերով,
Եվ որ կարող են ունենալ հսկայական մեծություն:

Այն ժամանակ օտարերկրյա գործվածքները, ծիրանին
Մելիբեյան⁹ Թեսալիական խեցիներով վառ ներկված,
Սլրամարզի երփներանգ, ճոխ պոչի գույնը կթվար
Նոր իրերի շլացուցիչ պայծառության մոտ խավար:
Հաճելի չէր լինի մեղրը, և զմուռսը բուրավետ,
Եվ կարապի հուղիչ երգը, Ֆեբի թովիչ քնարը
Նույն պատճառով կենթարկվեին ամոթալի լուսթյան:
Չէ՞ որ մի շարք զգացումները, մեկը մյուսից հաճելի,

Պետք է իրար հաջորդեին անընդմեջ ու անդադար:
 Սակայն պիտի անվերջորեն նույնպիսի բան կատարվեր
 Հատկությունների վատ շարքում մեր քիթը և ճաշակը,
 Աչքերը և ականջները զգացումներից անվայել
 Պետք է անշափ վախենային: Երևույթներն այդ բոլոր
 Հակասում են փորձին: Եթե անփոփոխ են զգացվող
 Հատկություններն այդ իրերի, պարտավոր ևս ճանաչել,
 Որ ձևերը մատերիայի սահմանափակ են նույնպես:
 Եվ, վերջապես, տալ օրերից մինչև խիստ ցուրտ ձմեռը
 Տարածություն կա սահմանված, որ չափված է ճշտորոշ,
 Երբ ծայրերը գրավել են ջերմությունը և ցուրտը,
 Բայց մեջտեղում բարեխառն է, օդը երկու ծայրերի,
 Գնալով, հար թափանցում է նրանց միջև արանքը:
 Այդ պատճառով էլ իրերի հատկություններն անվերջ չեն,
 Քանի որ մի կողմից նրանց սահմանում է կրակը,
 Իսկ մյուս կողմից ընդդիմադիր սառնամանին խստաշունչ:
 Այդ սլարզելուց հետո պետք է շարունակեմ ընթանալ
 Որովհետև մարմնիկների ձևերն ունեն մի սահման,
 Անհրաժեշտ է, որ ամեն մի կարգում նրանց քանակը
 Ոչ մի սահման չունենա, դա հետևանքն է ընական
 Այն տարրերի որ մենք արդեն սահմանել ենք, թե այդպես
 Չլիներ, ողջ տիեզերքը պետք է սահման ունենար,
 Սակայն մենք այլ մոլորումը արդեն հերքել ենք առաջ:
 Շարունակում եմ ընթանալ ուզում եմ քեզ համոզել,
 Մի քանի խոսք բալակաս է Մեկերջության մեջ իրենց
 Այդ անդադար բախումների օգնությամբ են տարբեր
 Կարողանում տիեզերքի գոյությունը պահպանել
 Տեսնո՞ւմ ես, որ սրոշ ցեղի անասուններ շատ քիչ կան,
 Բնությունը ստեղծում է նրանց թվով շատ սլահաս,
 Սակայն ուրիշ երկրներում, որ այստեղից հեռու չեն,
 Բազմապատկում է նրանց և այդ պակասը լրացնում:
 Փիղն է այդպես, օձաձևոք այդ շորքոտանին վիթխարի
 Հազիվ ենք մեր երկրում գտնում մի քանի հատ նրանցից,
 Սակայն նրանք Հնդկաստանում այնքան շատ են, որ նրանց
 Ոսկորներից կառուցված են անմատչելի պարիսպներ,
 Որոնցով և շրջապատված է երկիրը այդ ամբողջ:
 Ասենք քեզ հետ համաձայն եմ թող լնություն մեջ լինի
 Մի եզակի ինչ որ մարմին, որի նմանն աշխարհում
 Ոչ մի տեղ չես գտնի եթե մատերիայի տարրերը

Այդքան անվերջ շինեին, արտոնյալը այդ միակ
 Ոչ կարող էր լույս աշխարհ գալ, ոչ սնուցվել, ո՛չ աճել:
 Ենթադրենք որ այդ եղակի մարմնի բոլոր տարրերը
 Սահմանափակ ու ցրված են տիեզերքում անսահման
 Որսե՞ղ և ի՞նչ ուժով նրանք կարող էին հավաքվել
 Այդքան մի մեծ, սնհաշվելի բազմության մեջ տարրերի:
 Ոչ կարծում եմ, ամենևին չէին կարող այդ անել:
 Սակայն ինչպես պատահում է մի որևէ ահուելի
 Նավարեկման ժամանակ, երբ ալիքները խենթ ծովի
 Այստեղ, այնտեղ են շարժում բեկված նավի մասերը՝
 Սռագաստներ, կայմափայտեր նավաղուղի, թիակներ,
 Այնպես որ ուղջ այդ ծովափում երևում են նախշազարդ
 Փշրանքները բեկված նավի, մարդկանց ցուցում տալով, որ
 Փախչեն, դնան շվատահեն, ևթե նույնիսկ խորամանկ
 Խաղաղ ծովի մակերեսը մեղմիվ ժպտում է նրանց
 Այդպես էթե սկիզբներին թիվր դարձնել ցանկանաու
 Սահմանափակ այն ժամանակ, անշուշտ, նրանց կցրի
 Մատերիայի անդուլ ևրթը ջարդելով ու քշելով:
 Ուստի տարրերն այդ շեն կարող համախմբված, համակցված
 Ոչ իրար հետ կապ պահպանել, ոչ աճել, ոչ բազմանալ:
 Սակայն, ինչպես ամենօրյա փորձը ցույց է առաջին մեղ
 Մարմինները հեռո՞հետե ծնվում են ու դարգանում,
 Ուստի պիտի համաձայնես, որ ամեն մի տեսակը
 Պահպանվում է սկիզբների քանակությամբ անսահման:
 Սհա ինչու ոչ մահարեք շարժումները կարող են
 Հալթահարել ընաջնջել ամբողջ կյանքը աշխարհում,
 Ոչ էլ կյանքի ստեղծարար շարժումները կարող են
 Սնխախտ պահել ստեղծվածը, ինչպես այն կա հավիտյան:
 Եվ փոխադարձ հաջողությամյ դարերի վեր սկսված
 Սկիզբների այդ մարտերը շարունակվում են անվերջ:
 Եվ մե՛րթ հաղթում են բնության ստեղծարար ուժերը,
 Մեքթ հաղթում է մահը: Այդպես հողևարթի խոխոոց
 Միշտ իստոնվում է աշխարհ եկած մանկան խղճուկ ձայներին:
 Եվ երբեր չի եղել գիշեր կամ արշայույս այնպիսի,
 Որ շլսվեն օրորոցում պառկած մանկան լաց ու ճիչ
 Եվ դադարի մոտ թնդացող տխուր ողբ ու աղաղակ:
 Սհա թե ինչ հարկավոր է անջնջելի գծերով
 Հիշողության մեջ դրոշմել մարմիններից այն բոլոր,
 Որոնց, գիտենք, բնությունը բաղկացած չէ միասեռ

Սկիզբներից, չկա մեկը, որ չլինի բազմազան
 Տարրերի մի խառնուրդ միայն, և որքան շատ հատկություն
 Ունի մարմին մի առանձին, այնքան պետք է ավելի
 Նրան կազմող սկիզբները զանազանվեն ձևերով:
 Մեր երկիրը սկիզբներ է պարունակում անհամար
 Մեծ գետերի, որ լցվում են հավերժական ծովի մեջ
 Ինչպես նաև սյարունակում է ընդերքում, անկասկած,
 Ստորերկրյա կրակի սերմեր, որոնք կրծում են Նրան,
 Այն բոցերը, որ էտնան է կատաղության մի խենթ սրճկում
 Պարունակում է նա սաղմեր հատիկների և հյութեղ
 Պտուղների, որ հետո նա մարդկությանն է սարգևում
 Պարունակում է սուղմերը աղբյուրների սառնորակ
 Սաղմերը թարմ տերևների, արոտների կանաչած,
 Որոնցով նա սնուցում է կենդանիներ ամենայն,
 Որ ապրում են ու վիստում են դաշտերում ու լեռներում:

Ահա ինչու ատվածների նա մեծ մայր է անվանվում¹⁰
 Եվ ստնտուն անասունի և մարդկային ցեղի ողջ
 Հին հունական պոետները միշտ պատկերել են նրան
 Մի կառքի մեջ բազմած, որը քարշ են տալիս առյուծներ
 Ուսուցանում է, տակայն այդ, որ երկիրը կախված է
 Տարածության մեջ օդային, երկիրն երկրի չի հեն ի մ:
 Իսկ կատաղի գազանները, որոնք հլու են նրա
 ձծին, սկտք է նշանակեն ասն, որ նույնիսկ կատաղի
 Օավակները նրա պետք է, բոլորի պես ենթարկվեն
 Նրա զթոտ խնամքների և մայրական հոգսերին:
 Իսկ դրսից զարդարում են սարսազածև սլասկով¹¹,
 Որովհետև երկրում շատ կան քաղաք ու բիրդ անատիկ
 Իվ ռազմական այդ պատկից ս սր տափում են աղղր աս այն,
 Որոնց երկրում ման են տալիս աստվածամոր արձանը:
 Իսկ այն բոլոր ազգերը, որ տնակվում են այդ երկրում,
 Սովորության համաձայն, որ պատկերից է մնացել
 Իդեական մայր¹² են նրան անվանում, և նրան միշտ
 Ուղեկցում են փրջուղացիներ, քանզի, ստում են նրանք,
 Թե առաջին անգամ ցորեն իբրև ցանել են այնտեղ:
 Մեսր բուրմեր¹³ են կատարում ամերձատեղած, որովհետև
 Մահկանացու մարդկանց ասեն, թե ով մորը չի հարդում,
 Որն աշխարհում կտրվե ու լինի աստվածուհու պատկերը
 Եվ ով բնավ երախտապետ չի հարստատ իր հորը
 Ամենեին արմանի չի ամենայն զավակներ:

Այդ քուրմերը թմբուկներ են թնդացնում ու աղմկում,
 Մնծղաներ են զրնդացնում, սպառնալուով փողերի
 հոպոտ ձայնով, իսկ փրյուզական սրինգների նվագով
 Գրգռում են մարդու հոգու մոլեգնությունն անպատկառ.
 Եվ դաշույն¹⁴ են կրում նրանք, կատաղության նշանն այդ,
 Ահ ու երկյուղ պատճառելով ապականված սրտերին,
 Որ հրու շեն և գնում են աստվածամոր կամքի դեմ:
 Երբ արձանը աստվածամոր հասնում է մի մեծ քաղաք,
 Լուսթյան մեջ սփռում է նա մարդկանց վրա բարիքներ.
 Նրա ճամփան առատորեն զարդարում են արծաթով,
 Նրա առջև փռում զանձեր, վարդեր, ճերմակ ծաղիկներ:
 Զինված մարդկանց ջոկատ որոնց փրյուզական կուրեթներ¹⁵
 Անվանում են գրախները, ուղեկցում ես նրան միշտ,
 Իրենք իրենց հարվածելով շղթաներով շարունակ,
 Պարում են և ուրախությամբ նայում հոսող արյունին,
 Որ ծածկում է մարմինն իրենց փետրափնջեր ահավոր
 Թափահարում են շարունակ իրենց գլխի վերևում,
 Պատկերացնում դիքթեական կուրեթներին այն, որոնք
 Կրետա կղզում, եթե միայն հասլատանք այդ հեքիաթին,
 Պղինձներ են դարկել իրար, աղմկելով անդադար,
 Մինչդեռ զինված մանուկները կատաղորեն պարել են
 Յուպիտերի օրորոցի շուրջը այնպես, որ ագահ
 Սատուրնոսը Յուպիտերի ճիշը բնավ չսի,
 Որ առհավետ շխոցի նա քնքուշ սիրտը մայրական:
 Այդ պատճառով աստվածամորն ուղեկցում են զենքերով,
 Կամ կուզեն ցույց տալ, որ մարդիկ հերոսաբար, զենքերով
 Մեծ մոր կամքով պետք է իրենց հայրենիքը պաշտպանեն,
 Մոռնների համար իրենց լինեն նեցուկ աներեր:
 Սակայն որքան էլ գեղեցիկ լինի հեքիաթն այդպիսի,
 Ամենևին չկա ո մի ճշմարտություն նրա մեջ
 Եվ, իսկապես, աստվածները՝ անմահ իրենց լնությամբ
 Պետք է, անշուշտ, լիակատար խաղաղ մի կյանք վայելեն,
 Մեր առօրյա հոգսերին խորթ, մեր աշխարհից շատ հեռու,
 Ո՛չ վտանգի են ենթարկվում և ո՛չ վիշտ են ունենում,
 Միշտ գոհ իրենք իրենցով և կարիք չունեն որևէ,
 Զեն զգում մեր բարությունը մատչելի շեն բարկության:
 Ինչ երկրին է վերաբերում, զգացմունքնեղից զուրկ նյութի
 Մի հավաքույթ է եղել նա, և այն, ինչ մեղ է տալիս,
 Ինքն ստանում է բազմաթիվ սկիզբներից դանադան,

Որ իր մեջ է պարունակում: Սակայն էթև ուղում են,
Թուղ անվասեն ծովը սեպտուն, և արտերը՝ Կերերև,
Եթև մարդիկ ցանկանում են զինին Բաքոս անվանել,
Համաձայնենք, որ երկիրն էլ անվանեն մեծ մայր նրանք,
Բայց մայր լինել նա չի կարող, միայն էթև զազրելի
Կրոններով շեղտոտեն իրենց հոգին, իսկապեւ:

Կանաչ դաշտում արածում է հղջերակիր մի նախիր,
Եվ բրդակիր շատ ոչխարներ, և լծույզսեր սալմական
Նույն երկնքի տակ խմում են նրանք ջուր նույն վտառից,
Սակայն նրանք շատ տարբեր ևս տեսակներով տուանձին,
Շատանգալար պա պանելով հատկութունը հայրերի:
Այնքան շատ են մատսրխայի սուսակները դանազան
Թև մարգերի խոտերի մեջ, լին գետերի ջրի մեջ:

Բաղկացած է, հետո, ամեն մի կենդանի արարած
Ոսկորներից, երակներից ջերմութունից, արյունից,
Նյարդեր, հեղուկ, ներքին սասեր և ընդերք այդ ամենը
Հսթյուններ են, որ իրենց տալրերով շատ տարբեր են:

Հետո այն, ինչ որ վառվում է, պարունակում է իր մեջ
Տարրեր լույսի, ծխի, մոխրի, բոցերի ու կայծերի
Թե նույնպիսի ուշադրությամբ էություններն այդ զննես,
Որ գոյութուն ունեն երկրում, կհամոզվես, որ նրանք
Պարունակում են իրերի և այլ սերմեր դանազան:

Վերջապես, կան շատ մարմիններ, որ ունեն գույն, հոտ ու
Եվ այդպես են այն գոհերը որ մորթում են անխնա
Հանցավորներն այն, որ իրենց մեղքերն ուզում են քաշել:
Տարրերը այդ մարմինների, ուստի, պետք է տարբերվեն,
Որովհետև թափանցում է հոտս այնպիսի անցքերով,
Որոնցով չի կարող համր: Մինչդեռ համր անցնում է
Ուղիներով որոնք յոտի համար փակ են շարունակ
Եվ այդ երկու հատկություններն առաջանում են, ուստի,
Այն տարրերից, որ ձևերով տարբերվում են իրարից
Եվ այդպիսով մատերիայի նույն կույտը իր հյուսվածքում
Պարփակում է տարրեր ձևեր, մարմիններ են ստացվում
Միշտ նախնական այդ տարրերի որևէ մի խառնուրդից:

Այս տողերում, որ կարդում ես կնկատես, որ ճիշտ նույն
Բազում տառերն ընդհանուր են շատ խոսքերում բայց պետք է
Ճանաչես որ տարբերութուն կա խոսքերի միջև այդ
Եվ ոչ թե այն պատճառով, որ շատ տառեր կան ընդհանուր,
Ոչ թե նրանք բաղկացած չեն հաճախ ճիշտ նույն տարրերից,

ւմ որ երկու շատ շեւ դանի իբար նման ճիշտ գրված,
 Այլ ամբողջը նույն միակցման հետևանքը չէ անշուշտ
 ճիշտ այդպէս էլ թեև տարրեր մարմինները բնության
 վնասները շատ տարրեր ունեն, բայց զանգվածներն իրարից
 մեկը է անշուշտ, տարրեր լինեն, ուստի, ունենք իրավունք
 նուեղու որ մարդկանց ցեղը, հասցարուցւն ու տնտաղը
 մեկը է կազմված լինեն տարրեր սկիզբներից սախնական:

Սակայն կարծել չի կարելի, թե կարող էն միակցվել
 է նեն կարգի տարրեր, չէ՞ որ այն ժամանակ մշտասլես
 է մեկը հրեշներ որ մարմին ունեն մարդկային,
 բայց գաղանի անգամներով, կտեսները սաև դու,
 էր բուսնում են ծառի ստեր մարմիններից կենդանի
 Ամեն տեսակ արարածներ, որ սպրում են ցամաքում,
 Վրասնվին նրանց հետ որ ծովի խորքում են լինում
 Եվ քիմէրը կարող էր իր բոցադինված Լրախով
 նշրել, քանդել, ոչնչացնել սմենայն ինչ աշխարհում
 Թե բնության մեջ այդպիսի հրաշքներ չէնք տեսնում մենք
 Մի պատճառ կա՝ արարածներն այդ կազմված էն մեշտ որոշ
 հարրերից և ծնողները նրանց նույնպես որոշ են
 Ի վաճում են նրանք այդպես, պահպանելով շարունակ
 ճուրաքանչյուրն իր տեսակի հատկանիշը ցեղային:

Եվ անխախտ է այդ օրենքը, քանզի ամեն արարած
 Պատք է առնի իր սննդից հյութեր, որոնք սվելի
 Հարմարավետ են հարմարվում իր կազմվածքին, անկասկած,
 Բիանալով նրա մարմնին, օժանդակում են նրա
 է վկայքին և՛ շարժումներին բայց տարրերը այն, որոնք
 Սմենելին շեն միացել, շեն ստացել կյանքի շունչ,
 Ել բնավ շեն օժանդակել ստեղծարար ուժերին,
 Բնությունը վերադարձնում է աշխարհին մեր դարձյալ,
 Կամ նրանցից ձերբաղատվում գործողությամբ օրենք:

Չկարծես, որ օրենքն այդ լոկ վերաբերում է մարդկանց
 Այդ օրենքին ենթակա է այս աշխարհում ամեն ինչ
 Եվ քանի որ տարբերվում են բոլոր իրերն իրարից,
 Ուստի պետք է օժտված լինեն տարրեր ձևով տարբերը,
 Սակայն ոչ թե այն պատճառով որ կան տարրեր բազմաթիվ
 Որ դանազան ձևեր ունեն, ալ մարմիններն այն, որոնք
 նրանցից են կազմված, իրար նման լինել շեն կարող:
 Եվ եթե այդ տարրերն այդպես տարբերվում են իրարից,
 հարրերվելու են ուրեմն արարածությամբ ուղղությամբ,

Որով գնում են կապակցված, և ինչպես են հանդիպում,
Կամ ինչպես են շարժվում նրանք և ինչպես են հարվածում.
Հատկություններն այն, որոնցով մենք կարող ենք տարբերել
Մի կենդանին այլ կենդանուց, ինչպես մենք ենք այդ անո՞մ
Ինչպես ծովը մայր ցամաքից և ցամաքը Լրկնքից:

Լսիր՝ ինչ եմ հետազոտուլ և իմացել Լս արդեն
Չկարծես դու, թե իրերը, որ մեզ թվում են ճերմակ,
Պետք է ճերմակ մարմնիկներից կազմված լինեն անպայման,
Կամ կազմված են սև իրերը միշտ սևրմերից սևագույն
Չկարծես, որ եթե իրերն ունեն երանգ այս կամ այն,
Պետք է նրանց մարմնիկները նույն գույնները ունենան
Բայց ոչ մի դույն չեն ունենում մարմնիկները հիմնական՝
Ոչ իրերի գույների պես և ոչ տարբեր նրանցից:

Իսկ եթե դու կարծում ես, որ գույներից զուրկ մարմնիկներ
Ըմբռնել չենք կարող խելքով, սխալվում ես շարաշար:
Դժբախտներն այն, որ ի ծնե կույր են լինում աշխարհում
Եվ չեն աեսել շույսն արևի, մանկությունից են նրանք
Շոշափելով ճանաչում այն, ինչի դույնը չեն տեսնում.
Ծիշտ արդպես էլ կարող ենք մենք, անշուշտ, կազմել գաղափար
Այդ նախնական մարմնիկների մասին, որոնք գույն չունեն:
Եվ մի՞թե մենք առարկաներ շոշափելով մթի մեջ
Ընդունակ ենք իմանալու, թե ինչպիսի գույն ունեն:

Ապացուցած այդ ամենը, այժմ քեզ ցույց կտամ, որ
Չկա մի գույն, որ կարող է փոխվել դառնալ մի այլ գույն.
Չէ՞ որ ամեն ինչ փոխվելով արդեն դառնում է այլ բան
Այդ տարրերը, սակայն երբեք այդպես փոխվել չեն կարող
Բնությունն է պահանջում, որ նրանք լինեն անփոփոխ
Եթե մի բան իր լնության սահմաններից դուրս գալով
Փոխվում է, այդ պատճառով հենց դադարում է լինել այն,
Ինչ առաջ է Լուել ինքը: Այդ պատճառով չկարծես,
Թե տարրերը մատերիայի ինչ- որ գույն են ունենում.
Թե չընդունես այդ, իրերը ոչնչությունի կդառնան

Բնությունը, այդ տարրերին գույններ տալը մերժևով,
Չկերով է օժտել տարրեզ, որ հատկությունն ունենան միշտ
Նրանց գույններ հաղորդել նոր, դարձնել անվերջ լազմազան
Կարևորը այն է միայն, թե ինչպիսի մարմնիկներ
Եվ ինչպիսի դրության մեջ են միակցո մեներն այդ կազմում,
Եվ ինչպիսի շարժումներ են նրանք անում փոխադարձ
Բացատրել քեզ ամենևին այդ դժվար չի լինի, թե

Արդ յոք ինչս, ես է կատարվում, որ քիչ առաջ իրը սև
 նրեան է դալիս հանկարծ մարմարի պես սպիտակ:
 Այդպէս՝ էթև ծովում քամին ալիքներ է բարձրացնում,
 Առվը ծածկվում է փրփուրով: Բայց կարո՞ղ ես ասել դու,
 թե տարրերը մարմնի, որը առաջ մեզ սև էր թվում,
 իրը հուղվում են, խառնվում իրար, նրանց կարգը նախնական
 Պոխվում է, մի քանի տարրեր հետանում են նրանից,
 Չլիջում իրենց տեղը այլոց, մակերեսը այդ մարմնի
 Այդ ժամանակ ընդունում է արդեն անբիծ ճերմակ գույն:
 Եթև ծովի ալիքները, ասենք, կազմված լինեին
 Այն տարրերից, որ կապույտ են առ ճերմակիչ շէր կարող,
 Արտահետե ինչպես էլ որ նրանց կարգը դու փոխես,
 Երանք երբեք չեն ընդունի մարմարի սլես ճերմակ գույն:
 Եթև ծովի գույնը, ասենք, մաքուր է և անխառնուրդ,
 Նարրերից է առաջ գալիս, որոնք ունեն տարրեր գույն,
 Ինչպես տարրեր ձևերի մի խառնուրդից է կարելի
 Միակ ձևով քառակուսի կազմել այդպես էլ պետք է,
 Բանի որ կան քառակուսում տարրեր ձևեր որոնցից
 և ո կազմված է, զանազանովեն, ծովի մեջ է արդյոք դա,
 Թե բրեէ այլ իրերի, որոնք ունեն մաքուր գույն,
 Բայց որեէ մի խառնուրդ չեն և լրար չեն նմանվում,
 Պետք է բոլոր այդ գույներից առաջ դար գույն ընդհանուր:
 Տարրերո թյունն առանձին այդ ձևերի շի խանդարում
 Արտեսդի դա քառակուսի լինի ձևով արտաշին,
 Տարրերոթյունն այդ գույների, սակայն, սխալի խանդարի,
 Բր այդ մարմինն ամբողջովին միայն մի գույն ունենա:
 Այն փաստարկը, որ երբեմն հրաշարում է իրերի
 Տարրերին մի գույն վերադրել վերացվում է այդպիսով:
 Երբ կարող են ճերմակ իրեր առաջ գալ ոչ ճերմակից,
 Սեր նրանցից որոնք սև Վն այլ գույն ունեն դանադան
 Հախանակուն է ավելի, որ մարմիններ սպիտակ
 Կվելի շուտ անգույններից, ըան սեւերից, կծնվեն
 Եւմ որեէ բրիչներից, որոնք չունեն գույնը նույն
 Հայանի է, որ ստանց լույսի գույնը երբեք չեւ լինում
 Իրերի այդ տարրեր լուսավորվել չեն կարող
 Երբ պետք է ճանաչենք ոտ բունավորված չեն նրանի
 Երբ գույնը 'ն հնարավոր լուսարի մեջ սնթոսիանոյ
 Եւ լույսի այդ, լույսը փոխում է իրերի գույնը, երբ
 Եւ լուսար ' իրերը ուղղակի եւմ շեղակի

Երբ արևը լուսալորում է բմբուլը աղավնու,
Որ ծածկում է նրա վիզը և ծոծրակը պսակով,
Մերթ նա հանկարծ կարմրում է փայլուն գույնով սուտակի,
Մե՛րթ փայլում է այնպես, կարծես թե լինի նա շափյուղա,
Որը կարծես շողշողում է զմրուխտի մեջ աննման

Միրամարզի պոչը՝ ընկած արևգակի շողի տակ
Պտտվելիս փոփոխում է իր գույնէրը շարունակ
Եթե կախված են գույները լույսից, պետք է ընդունել,
Որ գոյություն շունեն նրանք առանց լույսի, անկասկած

Բիրն էլ ուրիշ հարվածներ է ստանում այն ժամանակ,
Երբ զգում է, այսպես ասած միայն ճեղմակ գոյնելը,
Քան սևը կամ մի ուրիշը, որը ինքդ ես ցանկանում:
Եվ քանի որ շոշափելիս կարևոր չեն փույները,
Կարևոր է, թե ինչպիսի ձևեր ունի առարկան
Ուտի գույնի կարիք շունեն ամենևին տարրերը
Որոնք միայն ձևերով ևն զգացմունքը գրգռում:

Եվ բացի այդ, թե տարրերի գույնը ձևից կախված է,
Ինչպիսի գույն էլ որ լինի, ընդունակ են ընդունել
Ամեն մի գույն, ինչո՞ւ նրանցից կազմված բոլոր իրերը
Արտոնությունն այդ շունեն և ինչո՞ւ նրանց գույները
Տեսակից է կախված լինում Սթև այդպես չլիներ
Հաճախ ճեղմակ փետուրներով ազուավ էիր տեսնելու
Սև սերմերից սև կարասներ կծնվելին շարունակ,
Իսկ գունավոր սերմերից էլ, ինչ գույնով որ դանկանաս:

Հետո՝ իրեր մանրացնելով կարող ևս դու տեսնել, որ
Նրանք որքան ավելի ևն մանրանում ու փոշրանում,
Իկնքան կորցնում են ավելի իրենց գույնը ևն առաջվա,
Վերջանում է այն բանով որ անհետանում է գույնը:
Այդպես ոսկին փոշիացված կամ քրքրված ծիրանին
Եվ փյունիկյան կարմիր ներկը իրենց գույնը լորցնում են:
Այդպես ահա անհերքելի փորձը ցույց է տալիս քեզ,
Որ տարրերը մատերիայի իրենց գույնից զրկվում են,
Երբ վերածվում են իրերի արդեն մանրիկ սերմերի:

Սակայն բոլոր մարմիններին չես կարող տալ ձայն ու հոտ
Քանի որ մեր հոտառությունն, ականջը չեն գրգռում
Նույնպես եթե նշմարում ենք աչքերով ոչ ամեն ինչ,
Ակներև է մարմիններ կան որոնք գուրկ են գույններից,
Ինչպես և կան այնպիսիներ, որոնք շունեն հոտ ու ձայն,

նորաթափանց միտքը դրանց ըմբռնում է ոչ պակաս,
Բուն նրանց, որ ամենևին չունեն ոչ մի հատկություն:

Այնուհետև շկարծես, որ մարմնիկները նախնական
Ձուրկ են միայն գույնից, նրանք չունեն նաև ջերմություն,
Սառնություն ու խոնավություն, նրանք չունեն նաև հյութ,
Ինչպես նաև բնդունակ շեն որևէ հոտ արձակել:

Կյուպեո՝ Լթե ցանկանում ես պատրաստել մի բալասան,
Պո սսմբարի հետ խառնելով բուրջան, զմուռս ու նարդոս,
ուրկալու է ձեռք բերել նախ ձիթապտղի անհոտ ձեթ,
Արաշտղի մի ուրիշ հոտով շփլանա բույրը այն,
Որ արձակում են ծաղիկներն ու իրերը բուրավետ:
Այդ պատճառով առուրկաներ ստեղծելով, շեն կարող
Ինչ-որ հատուկ հոտեր նրանց տալ տարրերը իրերի,
Կամ ձաշի չէ՞ որ ամենևին չունեն նրանք նման բան
Ամենևին չունեն նրանք համ, ջերմություն, սառնություն,
Հատկություններն այն բոլոր, որ անթիվ դարեր շարունակ
Քայքայում են մարմինները ճկունություն, փափկություն,
Փխրունություն, մատերիայի դատարկության խոտնուրդը
Ղերադրել շես կարող, անշուշտ, այդ տարրերին անհամար,
Քե ուղում ես տիեզերքին կուս, աներեր հիմքեր տալ,
Րո սյա՞սլանեո, փրկես նրան ոչնչություն դառնալուց:

Պարտավոր ես դու ըստ շի ու մարմիններն այն բոլոր,
Որ օժտված են զգացմունքներով բազկացած են տարրերից,
Ք տնք դուրկ են զգացմունքներին, և ժխտելու փոխարեն
Փորձն ինքն է մեր ձեռքից բռնած կարծես, տանում, ցույց տալ
Ր կենդանի արարածներ ծնվում են այն սերմերից,
Քրոնո բնավ կենդանի չեն: Եվ տեսնել մենք կարող ենք,
Րե ինչպես են աղբակույտից ծնվում սրդեր կենդանի,
Երբ փտու՞ է հոգր արդեն տեղատարափ անձրևից¹⁶,
Եվ այդպես են մարմինները փոփոխության ենթարկվում,
Ձուրքը խոտը, ծաղիկները, տերևները թարմ, կանաչ,
Մնասունի մեզ անցնելով, բնությունը փոխում են.
Մնասունն է իր հերթին է սնցում մարդու մարմնի մեջ,
Մարդն էլ հաճախ էր մատմնով է գազաններին սնուցում,
Եսկ Լրբեմն բաժին դառնում թռչուններին գիշատիչ:

Բնությունն է այդպես կերը դարձնում մարմին կենդանի,
Իսկ մարմնի մեջ առաջ բերում զգացմունքներ ամենայն
Ինչպես փայտն ու այլ նյութերը բոցերի է վերածում:

Կարևորը այն է միայն, թե ինչպիսի մարմնիկներ,
 եվ ինչպիսի դրուժյան միջ են կազմում նրանք միակցում,
 եվ ինչպիսի շարժումներ են նրանք անում փոխադարձ:

Հոգու վրա իրերն ազդել կարող են ի՞նչ բնությամբ,
 Հուզել նրան, առաջ բերել բազմապիսի զգացմունք,
 Երբ մատերիան ամենևին չունի զգացմունք որևէ
 և՛ լի կարող արարածներ ծնել՝ օժտված զգացմունքով:

Ծիշտ է այն, որ քարը, փայտը, հողը, իրար լատնվելով,
 Ոչ կարող են կյանք ստեղծել, ոչ այն օժտել զգացմունքով՝
 ևս չեմ ասել քեզ, որ բոլոր այն տարրերն ինչ քննական
 Արարածներ ծնել, որոնք զգացմունքով օժտված են
 Հրավիրել իմ մեծությունը ի նկատի ունենալ
 նրանց քանակն ու ձևերը, դրուժյունները, կարգերը,
 նրանց բոլոր շարժումներն ու պայմանները այն, որ մենք
 Չենք նկատում ո՛չ բույսերում ոչ էլ հողի կույտի մեջ
 Սակայն այդ նույն մարմինները, երբ փոտում են անձրևից,
 Որդ ևն ծնում, որովհետև նրանց բոլոր տարրերը,
 Փոխված մի նոր հանդամանքով, սխտք է, անշուշտ, ձևք բերեն
 Միակցում, որ անհրաժեշտ է նոր սերունդներ ծնելու

Իսկ ասել, որ զգացմունքներով օժտված տարրեր ևն ծնում
 Չգացմունք, նրանց իրենց հերթին ստեղծել են զգացմունքով
 Օժտված ուրիշ տարրեր դարձյալ, նշանակում է՝ նրանց
 էությունը դարձնել փափուկ որովհետև զգացմունքը
 Երակների, քնդերքի և նյարդի հետ է կապված, որ,
 Ինչպես տեսնում ենք, փափուկ են, մարմինն՝ մահվան ենթակա:
 Ասենք, թե այդ մասնիկները հալածական կյանք ունեն,
 Դարձյալ պետք է կամ ունենան զգացմունքը մի մասի,
 Կամ կենդանի արարածի ամբողջապես նշանակեն:
 Բայց մասերը, մեկուսացված իրենք իրենց չեն կարող
 Չգալ իրենց գոյությունը, զգացմունքը այլ մասերի
 Հաղորդվել չի կարող նրանց այդպես մարմնից անջատված
 Չեքք կամ այլ անդամները շունեն ոչ մի զգացմունք:
 Քեզ մնում է այդ տարրերը դարձնել փոքրիկ կենդանի
 Եվ բոլորին տալ զգացմունքներ, որ հատուկ են ուղջ մարմնի:

Բայց կարո՞ղ ենք այն ժամանակ նրանց սերմեր անվանել,
 Եվ կարո՞ղ են այն ժամանակ նրանք մահից խուսափել,
 Եթե նրանք կենդանի են, որ մեռնում են ամեն օր:
 Եթե նույնիսկ կարողանան, միակցումից նրանց հոծ
 Կյանքով օժտված էակների մի բազմություն կծնվեր.

Դթե խալով Վենեթայի զուգավորվեն իրար հետ
 Սարդը, գազանն, անասունը, ի՞նչ կծնվի դրանից:
 Եթե, մարմնի մեջ մտնելով, կորցնում են մի զգացմունք,
 Իսխորենը ստանում այլ, ինչո՞ւ պիտի նրանց տանք
 Այն, ինչ նրանք կորցրել էին: Ինչպես ասել ենք առաջ,
 Եթե դառնում է թռչունի ձուն մի թռչուն կենդանի,
 Լիկ որդեր են անհամար փսած հողից դուրս գալիս,
 Ի՞նչ անձրևից տեղատարափ տարրալուծվում է հողը,
 Ար զգացմունք ծնվի, ուստի, հարկավոր չեն զգացմունքներու
 Լսկ Եթե ինձ առաջ կես, որ զգացմունքն առաջ է գալիս
 Լրերից որ զգացմունք շունեն, վստիսութիամբ այն, որ միշտ
 Ետտարվում է, ինչպես ամեն արարածի մոտ, նախքան
 Ես լույս աշխարհ է դուրս գալիս, բուռական է ասել քեզ
 Լը ծնունդ չի լինում, եթե զուգավորում չի եղել,
 Եանի դեռ չեն զուգավորվել, փոփոխություն չի լինում
 Բանի մարմին դեռ չի կառնվել չկա ոչ մի զգացմունք,
 Գրովհետև իզ մասերիսն, որ ցրված է աշխարհում՝
 Կողմ, ջրում, հողում, լոցում, դեռ իրար չեն հանդիպել,
 Եվ միացել, և հարվածել այնպես ինչպես պետք է, որ
 Ոգևորվեն պահապաններն էակներե կենդանի:

Ենթադրե՛ք, որ մի արարած Լնթարկվում է հարվածի,
 Որը ուժեղ է չափազանց տապալվում է, և իսկույն
 Եփոթվում են հատկություններն արդև մարմնի և հոգու,
 Տեղափոխվում են տարրերը, շարժումները այն, որոնք
 Ոնհրածեշտ են կյանքի համար, դադարում են այնուհետ,
 Բանի ամբողջ մատերիսն, որ անդամներում է ցնցվել,
 Դեռ չի իախտիլ մարմնի, հոգու կապերը, չի վտարել
 Հողուն մարմնի բացվածքներով Հետևանքը այդպես է,
 Ար առաջ է գալիս ուժեղ ու ահեղի հարվածից
 Խորտակվում և ավերվում է մարմինը ո՛չ ավելի:

Պատահում է, որ հարվածը պակաս ուժգին է լինում,
 Եվ հաղթում են շարժումները ողջ մնացած այդ կյանքի,
 Խաղաղեցնում անկարգությունն՝ առաջ եկած հարվածից,
 Վերադարձնում է ամեն ինչ իր բնական հունի մեջ
 Այդ քայքայիչ շարժումները՝ մարմնին ամբողջ տիրացած,
 ջրում են և վառում դարձյալ զգացմունքը մարմրող
 Մակայն ինչպե՞ս կարելի է մահի շեմից կտ դառնալ,
 Եվ դեռ մնալ ապաստանում գիտակցության ու կյանքի,
 Չզիջելով այդքան հզոր ողբերգական հարվածին:

Այնուհետև քանի որ մենք իսկույս մի ցալ ենք լզում,
 Երբ մեր մարմնի տարրերին մի ուժ է հուշում արտաքին
 Եվ նրանք մեր անդամներում անկարգորեն Լն շարժվում,
 Սկսում ենք այն ժամանակ մի բերկրություն զգալ խոր,
 Երբ նորից են վերադառնում նրանք իրենց տեղերը
 Հետևապես այդ տարրերը իրենք ոչ ցալ էն զգում
 Եվ ոչ հաճույք, որովհետև բաղկացած չեն մասերից,
 Եվ հիմնական տարրեր նույնպես նրանք չունեն սեփական,
 Որ տառապել կարողանան շարժումների փոփոխումով,
 Կամ որևէ մի հաճույքի քաղցր պտուղ վայելել,
 Զգացմունքները ուստի, հատուկ չեն տարրերին իրերի
 Եթե զգացմունք ունենալու համար ամեն արարած
 Կարիք ունի զգացմունքներով արդեն օձափած տարրերի
 Ինչպե՞ս պետք է լինեն արդյոք այն տարրերը, որոնցից
 Մարդ արարածն է բաղկացած նրանք կարող են ինչպե՞ս
 Իրենց դեմքը և այտերը արտասուքով ողողել
 Եվ իրերի կազմի մասին խոսել, ինչպես գիտնական,
 Եվ վերլուծել այն տարրերը որոնցից են բաղկացած
 Որովհետև եթե ամեն յանո՞ւ հման են մարդկանց,
 Ուստի իրենք բաղկացած են բաղմաթիվ այլ տարրերից,
 Վերջիններս այլ տարրերից, վերջը երբևէ չես դոնի
 Ես չեմ հոգնի ամեն անգամ կրկնելուց Լրբ ինձ տես՝
 Այս արարածն ընդունակ է խոսել դատել, ծինաղել
 Սակայն նրա տարրերն ունեն հատկություններն այդ բոլոր
 Բայց ենթադրություն այդ պիսի մի խենթություն է կատարել
 Երբ ծիծաղել կարելի է առանց տարրի ծիծաղող,
 Ճարտարախոս լինել, դատել ինչպես մի յարդ իմաստուն
 Առանց տարրեր ունենալու որ ճարտար ու խելոք են
 Ուրեմն ինչո՞ւ չի կարելի, որ զգացմունքի լնդունակ
 Արարածներն այդ կենդանի կազմված լինեն տարրերից
 Որոնք զուրկ են ամբողջովին այդ տարրերից նախնական.
 Եվ, վերջապես մենք ծնունդն ենք երկնային բոլոր սերմեր
 Մեր ընդհանուր ծնողն է նա, բեղիավորվում է որից
 Հողը՝ մայրը մեր բարերար՝ անձրևներով ոռոգված
 Նա է ծնում լեցուն հասկեր, ինչպես սակ խիտ անտառ,
 Մարդկային ցեղ, անասուններ և գաղտնիներ դանաղս ու,
 Եվ սնունդ է տալիս, որով հագեցնում է ամեն որ
 Եվ բոլորը անհոգ ապրում և ծնում են սերունդներ,
 Այդ պատճառով իրավացի է հողին տալ մայր անուն

Լէյն ամենը, ինչ ծնել է հողը, գնում է դարձյալ
 Հողի մեջ, իսկ ինչ իջել է եթերային բարձունքից,
 Լարձրանում է դարձյալ դեպի ապաստանը երկնային:

Ծրբ իրերի մակերեսից տարրեր են հար անջատվում,
 Թվում է, որ ամեն վայրկյան ծնվում, մեռնում են նրան,
 Դա պատճառ չէ, որ ասենք, թե նրանց կյանքը հավերժ չէ:
 Լեմեն վայրկյան մահը անդու կործանում է մարմիններ,
 Ասկայն նրբեք նա տարրերին դիպչել անգամ չի կարող:
 Իշխանությունն այն է նրա, որ հյուսվածքը քանդելով,
 Կազմում է նոր միակցումներ, ձևն ու գույներն է փոխում,
 Զդացմունքներ է տալիս նրանց կամ խլում՝ իր ցանկությամբ,
 Ուստի սխտք է հասկանալ այն, ինչ ասել եմ բեղ առաջ՝
 Կարևորը այն է միայն, թե ինչպիսի մարմնիկներ,
 Եվ ինչպիսի դրության մեջ են կազմում նրանք միակցում,
 Եվ ինչպիսի շարժումներ են նրանք անում փոխադարձ,
 Որովհետև նույն տարրերը, սրունք առաջ են բերել
 Երկինք, արև, ծով, ցամաք, դետ, օժանդակում են նաև
 Կազմել ծառեր, հացարույսեր, կենդանիներ զանազան:
 Իականը մեզ համար լիկ միակցումն է տարրերի,
 Ինչպես, ասենք, այս բառերը, որոնք կազմված են հենց նույն
 Այդ տառերից, թեկուզ մասամբ զանազանվում են միայն
 Իրենց կարգով, դասավորմամբ: Այդպես են և տարրերը.
 Փոխիր նրանց ուղղությունը, արանքները, կապերը,
 Հարվածները, քաշը, կարգը, հանդիպումն ու ձևերը,
 Դասավորիր այլ կերպ, տարբեր հետևանք դու կստանաս

Ուշադրությամբ պիտի լսես մտքի ձայնը մարդկային,
 Որ ձգտում է նոր առարկա հասցնել քո ականջին,
 Տիկզերքը քո դեմ մի նոր կերպարանքով դուրս կգա
 Զկան այնքան ստույգ իրեր, որ առաջին հայացքից
 Զթվան ոչ հավանական մեզ, և չկան այնպիսի
 Զարմանալի ու այնքան մեծ երևույթներ, որ հետո
 Զթվան մեզ հիանալի առաջվանից շատ պակաս:
 Երկնակամարն էլ այդպես է՝ անհուն, քարձր, ջինջ, կապույտ,
 Լուսատուներն այնքան սլայծառ ոլորտներում նրա խոր,
 Լուսինը և պայծառ լույսը արեգակից ճառագած,
 Թե առաջին անգամ դուրս գար այդ սմենը մարդկանց դեմ,
 Եթե նրանք երևային անսպասելի և հունկարժ,
 Ի՞նչը կարող էր համարվել զարմանալի առավել,
 Ինչի՞ն էին մարդիկ պակաս հավատալու ասա՛ ինձ:

Ոչ մի բանի անտարակույս միայն խորին հլացմունք
Կատառներ հիանալի այդ տեսարանն, անկասկած:
Սակայն նրա հայեցությամբ մենք ձանձրացած՝ հազիվ ենք
Բարեհաճում նայել պայծառ երկնքին մի ակնթարթ

Նորությունը այն իրերի, որ պատմելու եմ ևս քեզ,
Քննարկիր և կշռադատիր եթե գտնես որ ճիշտ է,
Գու անձնատուր պիտի լինես, կամ վեր կենաս, հերքես այն:
Քննարկում եմ այն, որ դուրս է սահմաններից աշխարհի,
Տարածությունն անսահման, ուր կապանքներից ազատված
Սլանալ է սիրում միտքը և սավառնում մեր հոգին
Որ այնտեղ է բարձրանում իր աներևույթ թևերով

Այդ սեանում ենք ամենուրեք մենք և բուրբ կույմերում
Տիեզերքը, որտեղ նայես՝ ներքևից թե վերևից
Անսահման է, ինչպես արդեն ապացուցել եմ առաջ:
Ակներև միտքն է հաստատում, որ դա, իրոք, այդպես է,
Ինչպես նաև անվերջությունն իրեն հատուկ լնությամբ,
Եվ համարել հավանական անկարելի է, անշուշտ
Երբ բացված է տարածությունն ամեն կողմից ու անլերջ
Երբ անդամդում սավառնում են սերմեր ամեն տեսակի
Թվով անթիվ ու անհամար, շարժումներով մշտական,
Որ ստեղծված լինեն միայն մեր երկիրն ու երկինքը՝¹⁷
Մատերիալի մարմնիկները այդքան պարապ կմնա՞ն
Մանավանդ որ բնությունն է մեր աշխարհը ստեղծել
Եթե սերմերն այդ իրերի պատահական հանդիպմամբ
Իդուր, ամեն կերպ, ապարդյուն հավաքվելով շատ անգամ
Հետո լսառնվել են վերջապես միակցությամբ այնպիսի
Որ ծնել են արդեն սաղմեր մեծ իրերի մշտական՝
Երկինք երկիր, ծովեր, ապա արարածներ կենդանի
Ուստի պետք է ճանաչես որ աշխարհից դուրս կան լազում
Տարրեր ուրիշ կուտակումներ մատերիալի և նման
Երկրին որին եթերը իր ազահ գրկումն է պահում:

Եվ բացի այդ, եթե միայն մատերիան շատ առատ է,
Ընդունելու համար նրան տարածություն կա նույնպես,
Շարժումների համար նրա չկա ոչ մի խոչընդոտ
Այդ պատճառով արարածներ պետք է կազմվեն անպայման:

Եվ վերջապես թե սերմեր կան քանակությամբ այդքան մեծ,
Այնքան որքան նույնիսկ ամբողջ կյանքում հաշվել չես կարող,
Թե կարող է բնությունը այդ սերմերը իրերի
Խառնել իրար ամենուրեք ու հավաքել նույն կարգով,

Եւ յ միակցել ինչպես Երկրում, մեզ մնում է ընդունել
 Որ այդպես էլ տիեզերքում կան բազում այլ աշխարհներ,
 Եւ յ մարդկային բազում ցեղեր և՛ գազաններ զանազան։
 Հարկավոր է ավելացնել, որ բնության մեջ չկա
 Եր տեսակի մեջ եզակի արարած, որ, ծնվելով,
 Չի սլառականում ոչ մի ցեղի և աճում է մեկուսի,
 Սակայն, ինչպես հաստատ գիտես, կենդանիներն այդպես չեն
 Բալմաթիվ են նրանք Երկրում, բաղմաթիվ են և մարդիկ,
 Ինչպես նաև թռչունները, և ձկները, որ մոռց են
 Ետյն պատճառն էլ համոզում է, որ երկինքն ու երկիրը
 Որերը, ծովն ու լուսինը, և մարմիններ զանազան
 Տիեզերքում Լզակի չեն, անշուշտ, տանն գոյություն
 Այլ մարմիններ, որ նման են, և քանակով անհամար
 Որովհետև նրանց կյանքին որոշ սահման է դրված
 Որովհետև սրանք էլ են ծնվել, ինչպես և նրանք
 Որոնց տեսնում ենք բազկադած անհատներից բաղմաթիվ։
 Եվ իսկապես, երբ ծնվել է աշխարհն ու երբ կազմվել են
 Երկիրն արևն ու ծովերը տիեզերքը մեծ թվով
 Տարբեր սերմեր է թողել իր բխումներից մեր երկրի
 Երբքը ինչպես նաև նրա սահմաններից դուրս հեռվում
 Այդ պատճառով էլ աճում են և ծովը, և՛ ցամաքը,
 Եւ նրանցից է իոխ լսոնում երկինքը իր նյութերը,
 Եւրծը պահում իր կամարը երկրի վրա հաստատուն՝
 Եւ, վերջապես այդտեղից է նորոգվում օդն անբադար։
 Եւ ժամանելով տարրերն ամբողջ տարածության կետերից
 Եվ այն բոլոր էակներին, որոնք նման են նրանց
 Օուրը ջրին է միանում հողը՝ հողին, օդն՝ օդին
 Կրակը կրակի հետ՝ մինչև այն ժամանակ, երբ բաղմադետ
 Եւ մեծ վարպետ բնությունը արարածին ամեն մի
 Կանխ մինչև իր վախճանը, որ տեղի է ունենում
 Երբ մարմիններն ստանում են այնքան, որքան կորցնում են
 Եւ այդպես է մի ժամանակ կյանքը մնում անփոփոխ
 Բնությունը մարմինների աճելուն վերջ է դնում
 Երբ կենսական երակներում սնունդ մտնում է նույնքան,
 Որքան դուրս է գալիս իսկույն, ի՞նչ կարող է պատահել
 Արդևն հասնում է հասակի համար ժամը ոահմանված
 Բնությունը սանձահարում է զարգացումն իրերի։
 Եվ այն ինչը զարգանում է զվարթ աճով շուրջը մեր,
 Դանդաղորեն ընթանում է հասունություն և հասնում

Ավելի շատ մարմիններ է ընդունում, քան նետում դուրս
 Երբ սնունդը հրակներում դյուրին կերպով է անցնում
 Եվ այնքան չի մեծացել, որ դուրս շարտի ավելի,
 Ավելի շատ ծախսի, քան այդ հասակում է ստանում
 Որովհետև իրերից շատ մարմնիկներ են գույս գալիս
 չարկավոր է ընդունել, որ պետք է մտնի ավելի,
 Քանի աճը չի հասել դեռ իր սահմանված գագաթին:
 Ուժն սկսում է պակասել, սպառվում է եռանդը,
 Ամբողջ կյանքը հետզհետև իր անկումին է հասնում,
 Որովհետև որքան մեծ է իրը վերջում իր աճի,
 Որքան մեծ է նա ա իելի, այնքան էլ նա ավելի
 Մարմնիկներ է դուրս շարտում, ցրում նրանց անխնա
 Եվ աղբյուրը այդքան մեծ մի արտահոսման ժամանակ
 Սրգեն հոսել չի կարենում այնքան հզոր հոսանքով,
 Եվ այդպես է արդարացի, որ իրերը արտաքին
 Շարվածներից տարրալուծվեն և կործանվեն նվաղած:
 Մնումը չի բավարարում այդ դառամյալ հասակում,
 Սակայն դրսից հաղվածները շարունակվում են անվերջ,
 Երան ուրիշ մարմիններ ևն վերջ տալիս ու սպանում:
 Աշխարհի պինդ պարիսպները ժամանակի ընթացքում
 Շարձակումով կտապալվեն և ավերակ կդառնան:
 Մնումդն է միշտ և որ ուժ տալիս, նորոգելով կորուստը,
 Եվ պահպանում ամեն ինչը և ծառայում որպես հիմք:
 Բայց իզո՛ւր, Լրբ ընդունակ չեն Լրակները դիմանալ
 Իսկ լինչ պետք է, այն տալ նրան բնությունը լի կարող:
 Այո դարը դառամել է հողը հյուծվել է այնքան
 Որ հազիվ է կարող մայր կենդանիներ ստեղծել
 Սակայն առաջ ստեղծում էր նա գաղաններ վիթխարի:
 Եվ այնպես եմ ես կարծում, որ մահկանացու ցեղերը
 Ու թե իջել են երկնքից ինչ-որ ոսկյա շղթայով¹⁸,
 Ոչ թե ժայռեր ծեծող ծովի ալիքներն են ստեղծել
 Այլ ծնել է հողը նրանց և իրենով սնուցում.
 Դեռ սկզբից հասուն հասկեր և այգիներ խաղողի
 Ստեղծել է նա ինքն իրեն և պարզեկ մարդկության,
 Ապա բաշխել քաղցր պտուղ, մարգագետին, թարմ խոտեր,
 Այն, ինչ ծանր աշխատանքով այժմ հազիվ է տալիս.
 Չարչարում ենք մենք եզներին, ուժասպառում հերկողին,
 Բթանում է երկաթը բայց արտերը բերք լին տալիս,
 Քանզի հողը դարձել ժլատ, աշխատանք է ուզում նոր.

Թափահարում է գլուխը հողագործը ծերունի
նայում ծանր աշխատանքին, հաճախ, ի դեպ, ապարդյուն:
Եվ էթե նա համեմատում է անցյալի հետ ներկան
Իսլայամում է շարունակ նախնիների վիճակը:
Այգեգործը նայելով իր վաղերիս, որ հյուժովել են
նորոգում է շարաքաստիկ ժամանակը տխրությամբ
Ի վրթմնջում է ինքն իրեն այն մասին, որ անցյալում
Ըսրևուզատ այլ ժողովուրդ էր ապրում՝ քշով բավական
Թեև փոքրիկ էր ավելի նրանց հողի բաժինը.
Չի հասկանում, որ ամեն ինչ դառամում է օրեցօր,
Կյանքի երկար ճամփից հոգևած լսիկ իջնում դերեզման
Արդ էթե այդ ըմբռնել հս, այնժամ պիտի պարզ լինի
Որ ազատ է բնությունը և դուրկ գոռու տերերից
Աստվածները շեն խառնվում նրա ներքին գործերին,
Հանգստության մեջ է անցնում նրանց կյանքը մշտատև
Երանցից ո՞վ տիեզերքին կարող էր տալ օրենքներ
Տիեզերքի լարված սանձերն ինչպե՞ս, ո՞վ էր զսպելու
Հմուտ ձեռքով և գլորել երկինքները այն բոլոր,
Եվ համաշափ էթերային կրակներով շհանգշող
Չերմություն տալ մեր աշխարհին և լինել նույն ժամանակ
Ամենուրեք, բավարարել կարիքները առանձին,
Ի վ ամսյերով մութ տարածել, և՛ հարվածել բարձրանքից
Շանթի ահեղ հարվածներով, և՛ կայծակներ արձակել
Որոնք հաճախ ավերում են տաճարները հենց իրենց¹⁹,
Եվ մոլեգնել այնտեղ, որտեղ անապատ է ամայի,
Եվ, թողնելով հանցավորին, դաժանորեն ջախջախել
Բոլորովին անմեղ մարդկանց որ արժանի չեն պատժի:

Գ Ի Ր Բ Ե Ր Ր Ո Ր Դ

Ահաջինը դո՛ւ ես բերել խավարի մեջ այդպիսի
Պայծառ լույս, որ լուսավորում է ողջ կյանքը մարդկային
Ինչպես այն կա, Հունաստանի փառք ու պատիվ սլանծալի
Այժմ պետք է ես քայլեմ քո հետքերով, քեզ հետևեմ
Ո՛չ թե մրցել կուզեմ քեզ հետ այլ սիրով քեզ հետևել
Մի՞թե կարող է ծիծեռը սեզ կարապի հետ մրցել
Մի՞թե այժը հավասարվել արագ վազքում կարող է
Արագավազ հովատակին: Հայր իմաստո՛ւն մեծիմա տո
Գու ինչպիսի դաս ես տալիս դավակներիդ ուշադիր:
Մեղուն այնքան չի հավաքում քաղցր մեղր բուրավետ
Որքան մեներ ենք ճշմարտություն գրվածքներում քո դանում
Ոսկյա խոսքեր՝ անմահական հավերժ կյանքի արժանի
Մեծ ուսմունքի որ բխում է աստվածային քո մտքից՞
Բնության մասին իրերի մենք հաղիվ ենք ճիշտ քնկալում
Երբ ցրվում է հոգու վիշտը, յացում պատերն աշխարհի
Անվերջություն մեջ իրերի քնթացքն է մեզ ցույց տալիս,
Աստվածների օթևանն ու տերությունն ենք մենք տեսնում
Ո՛չ քամի է փչում այնտեղ, ո՛չ էլ անձրև է թափվում
Նվ չի ճնշում նրանց ցուրտը իր անարատ ծածկույթով
Նրանց պայծառ օթևանը անամպ հիֆերն է ծածկում
Ամեն ինչն է այնտեղ ժպտում լույսերի մեջ շողշողում
Բնությունը առատորեն ինքն է տալիս ամեն ինչ,
Նվ ոչ մի բան աստվածների անդորր կյանքը չի հուզում

Ի ստեփանի Աքերոնից Կոնստանդինոս զի ան
Եւկրիստոս զի Խանգարում այն ամենը տեսնել, ինչ
Կոստանդինոս է մեր ոտքի տակ, տարածութեան անդունդում
Ահա ինչու ինձ սրբազան հիացմունք է պատճառում,
Երբ տեսնում եմ, որ քո սեփով բնութիւնը բացվել է
Եւ դարձել է ամենուրեք այժմ մտքին մատչելի:

Եւ թիւրքերն ու հատկութիւնը եւ տարրերի հիմնական
Եւ պահապանել եմ քեզ արդեն և թե ինչպես են տարւել
Հայկերժական շարժումներով ակամայից սլանում
Եւ թե ինչպես են տարրերը բոլոր իրերն ստեղծում:
Այժմ պետք է բացահայտեմ բնութիւնը մեր հոգու
Եւ մեր ոգու³, ոչնչացնեմ այն սարսափը, որով դեռ
Աքերոնն է մարդկանց հոգին այնքան ճնշում շարունակ
Քունսովորում նրանց կյանքը նրանց լուր մտքերը
Ստեղծում մահվան մառախուղով որ խավար է անթափանց,
Եւ նրանց զի թողնում պայծառ ուրախութիւն վայելել:

Կան այնպիսի մարդիկ, որոնք մեզ ասում են, թէ դավիդ
Պիտոթիւնից է լավելի վախենալ է հարկավոր
Բան մահից ու Տարտարոսի անդունդներից սոսկալի
Եւ տեսն հոգու բնութիւնը, որ կազմված է արյունից
Աւել ուսմունքը ամենեին նրանց պետք չէ, ասում են
Եւ այդպես են ասում ոչ թե այն սպառնալով որ նրանք
Համոզված են թե այդպես է այլ սնափառ են, անշուշտ
Եւ նրանց սին ցանկութիւնն է դրդում այդպես ասելու
Կողմէն, որ այդ ապացուցեմ: Նայիր ուրեմն այն մարդկանց
Որոնց իրենց հայրենիքից քշել են ու արտաքսել
Կողմսոված եւ հանցանքներով խայտառակված են դավիդ
Ահա վոր ու դո՛ւ ան պատժով: Բայց և այնպես նրանք միշտ,
Որ որ լինեն ամեն տեսակ թշտութիւնն ենթարկված
Ապրում են և թաղման պահին մեռելահաց են սարքում,
Ընկերին⁴ զոհ են մատուցում, սե ոչխարներ են մորթում
Կծրախտութիւնն ավելի է աշխուժացնում այդ մարդկանց
Եւ շատ զխում սնհեթեթ ու խրթին մտքեր կրօնական:
Ահա ինչու մարդուն պետք է թշտութեան մեջ տեսնել,
Սին ժամանակ կհամոզվես, թե ինչպիսի մարդ է նա
Որովհետեւ այն ժամանակ սրտի խորքից է լսվում
Չայնի իսկական դիմակն ընկնում և մնում է մարդը լոկ
Եւ շատ մեծարանքի դանկութիւնն է ստիպում
Կծրախտ մարդկանց օրենքների սահմաններից դուրս գալու,

Եվ հաճախ է նրանց դրդում դիմել ծանր հանցանքի,
Օժանդակել հանցալորի, օր ու գիշեր, ստիպված,
Ջանալ ծանր աշխատանքով հարստութուն ձեռք բերել:
Այդ խոցերն են թունավորում մարդկանց կյանքը և մահից
Այնքան նրանց սարսափեցնում: Եվ թվում է, որ երբեք
Հիվանդություն և անարգանք, արհամարհանք ու ամոթ
Չի կարելի համատեղել խաղաղ, անհույզ կյանքի հետ,
Մարդկանց համար դրանք կարծես լինեն մահվան նախամուտք
Ծնթարկվելով այդպիսի կեղծ տագնապների, այդ մարդիկ
Ցանկանում են հեռանալ այդ կործանարար խմբակից
Խուսափելու համար, սակայն, նրանք գույք են կուտակում,
Եվ հարազատ մարդկանց արյուն թափելով են ձեռք յերում
Նրանք մի մեծ հարստություն, ուրախությամբ ընթանում
Իրենց մեռած միակ ելրոյ սգո կառքի հետևից:
Սարսափում են խնջույքներից, երբ ալղական է կանչում օ:

Մահվան երկյուղն է կրծոտում նախանձների սիրտը շար
Նրանց կրկնում է անդադար, որ այս մեկը հղոր է,
Եվ նայում է մի ուրիշի, որը, նրա կարծիքով,
Փայլուն մի փառք է վայելում, մինչդեռ ինքը մնում է
Խորասուզված մի անթափանց խավարի ու ցեխի մեջ:
Ոմանք իրենց կյանքը նույնիսկ ղոհաբերում են դատարկ
Արձանի կամ անվան համար: Ոմանք մահվան երկյուղից
Հաճախ այնքան են տառապում՝ անտանելի ու դաժան
Որ ղզվելով իրենց կյանքից, պայծառ լույսից ցերեկվա
Հոժարությամբ ընթանում են իրենց մահվան ընդառաջ,
Մոռացած, որ իրենց վշտի աղբյուրը նույն երկյուղն է
Եվ այն է, որ հալածելով անմեղությունն անդադար,
Քանդում, փշրում է կապերը ամենասերտ մերձության
Բնությունն էլ իր հերթին է նրանց ոտքով տրորում
Եվ, խկապես, Աքերոնից խուսափելով շարունակ,
Մի՞թե ոմանք ծնողներին, հայրենիքին չեն մատնում:
Ինչպես մթում մանուկներն են ամեն ինչից վախենում,
Այդպես մենք ենք օր-ցերեկով սարսափում այն բաներից
Որոնցից մեզ հարկավոր է վախենալ ոչ ավելի,
Քան նրանից, որից իզուր մանուկներն են վախենում
Ուստի վանել այդ երկյուղը և խավարը մեր հոգուց
Կարող են ոչ թե ցերեկվա լույսն ու շողերն արևի,
Այլ բնությունն ինքն իր ներքին կառուցվածքով ու տեսքով:

Ասում եմ, թե ոգին, որին հաճախ իեիք Լնք անվանում
Պրի մեջ է տեղավորված գիտակցումը մեր կյանքի,
Ու ի առանձին մասն է մարդու, ինչպես ձեռքերն, աչքերը
Կամ ոտքերը, որ կենդանի արարածի մասերն են:
Թեև իզուր իմաստուններն ասում են մեզ շարունակ,
Որ զգացող ոգին մարմնում մի տեղ չունի առանձին,
Ու չնա մարմնի մի կենսական սովորությունն է միայն,
Որ գրայները անվանում են հարմոնիա⁶, քանի որ
Ողիորում է մարմինը, սակայն չունի որոշ տեղ,
Ոչնայես, ինչպես առողջությունն է կյանքի մի գրություն
Սակայն մարմնում մի որևէ առանձին մաս չի կաղմում,
Ոչ սլատճառով առանձին տեղ նրանք հոգուն չեն տալիս
Եւ այ ճշմարիտ լինելուց այդ կարծիքը շատ հեռու է:

Մեր մարմինն իր արտաքինով հիվանդանում է հաճախ
Եւկ ներքինով այդ ժամանակ մենք առողջ Լնք և առույզ
Եւկ հաճախ էլ ընդհակառակն՝ առողջ է մեր մարմինը
Մակայն հոգին հիվանդությունը է որևէ տառապում
Սչնայես, ինչպես երբեմն, ասենք, մեր ոտքերն են խիստ ցավում
Սչդ ժամանակ մեր գլուխը չի ունենում ոչ մի ցավ
Բաղի այդ, Երբ անդամները, ասենք, քաղցր ննջում են
Եւ պառկած է մեր մարմինը անզգացմունք, ժանրացած
Մեր մեջ կա մի այնպիսի բան, որը նրա փոխարեն
Կամ զոդում է բերկրությունից, կամ տառապում է վշտից:

Որպեսզի քեզ ապացուցեմ, թե մեր հոգին մնում է
Սնդամներում այն ժամանակ, երբ հարմոնիան խախտված է
Բավական է քեզ ասել, որ երբ մարմինը կորցնում է
Իր մի մասը, այդ ժամանակ շարունակում է կյանքը
Ողևորել մեր մարմինը ընդհակառակն՝ եթե մեր
Մարմինն ինչ-որ մարմնիկներից տաքություն իր զրկվում է
Եւ բերանից դուրս է գալիս քանակությամբ ոչ շատ օդ
Սնմիջապես հեռանում է կյանքը մարմնից առհասկառ:
Սչստեղից դու եղրակացնել կարող ես, որ մեր մարմնի
Բոլոր մասերն, անկասկած, չեն կարող խաղալ դերը նույն
Կյանքի համար էական չեն, բայց ջերմությունն ու օդը
Պահապաններն են գլխավոր, կյանքի վերջին տարրերը,
Որոնք մարմնից հեռանում են, երբ մեռնում է արդեն նա
Ուստի բամի և կենսական ջերմություն կա, որ մարմնից
Հեռանում են այն ժամանակ երբ իր շունչը փչում է:

Ուստի ոգու և մեր հոգու բնությունը, անկասկած,
Պետք է կալմի մի ոգևտ առանձին մաս մարմնի մեջ
Եվ դու մերժիր այդ հարմունիան երաժիշտներն այդ բառը
Փոխ ևն առել շնչկոնից կամ մեզ անհայտ մի տեղից՝
Անվանելու համար մի բան, որը անուն դեռ չունի
Ինչպես էլ որ եղած լինի, լսի՞ր, թե ինչ եմ ասում

Մեր ոգին ու հոգին այնքան միացած են սերտորեն,
Որ կազմում են անխախտելի մի էություն միասին
Բայց գլուխն է տիրապետում մեր ողջ մարմնին և ունի
Խելք, որ ոգի ենք անվանում, դրված կրծքի մեջտեղում,
Սյնատղ, որտեղ ուրախությունն ու երկյուղն են լինում մեր
Եվ մեր խելքի և մեր ոգու բնակավայրն այնտեղ է:
Իսկ մնացած մասը հոգու որ ջրված է մեր մարմնում
Հնազանդվում է մեր խելքին, նրա կամքով է շարժվում:
Բմբոնում է միայն խելքը՝ ինքնուրույն և ինքնայալ
Լրլ մարմինն ու հոգին նույնիսկ դ/ ո ոչ մի բան չեն զգում
Ինչպես գլուխն ու աչքերը կարող են մ/րթ տառապել
Որեւէ մի հիվանդությամբ, սակայն ամբողջ մարմնով մենք
Այդ ժամանակ քաջառողջ ենք տառապում է նաև մեր
Ոգին վշտից կամ ցնծում է ուրախությամբ կենարար
Սակայն հոգին անդամներում ամենեւին չի փոխվում
Բայց երբ ոգին ցնցվում է մի սաստիկ ուժգին հուզմունքից
-ողին էլ է անմիջապես ամբողջովին մասնակցում,
Եվ քրտնում է ողջ մարմինը հանկարծակի գունատվում
Մարդու լեղուն կակաղում է նրա ձայնը խղվում է
Եվ աչքերը խաւարում են ականջները դրնզում
Թուլանում են անդամները, հաճախ մահով վերահաս
Վերջ է սրվում կյանքին այնժամ: Միությունը շատ է սերտ
Մեր ոգու և հոգու, չէ՞ որ հարվածում է հոգին միշտ
Մարմնին հենց նույն հարվածով. որ ինքն է ոգուց ստացել

Եվ այդտեղից հետևում է որ մեր հոգու և ոգու
Բնությունը մարմնավոր է, Եթե նրանք իսկապես,
Ի վիճակի են մեր մարմնի անդամները արթնացնել,
Փոխել մարդու դեմքի դույնը, ղեկավարել մարմինը
Բայց չէ՞ որ այդ արարքները շիումներ են ենթադրում
Շփումները ենթադրում են մարմնավոր մի էություն,
Ուստի պարզ է՝ նյութական և անշուշտ ոգին ու հոգին:

Հետո՝ մի՞թե չենք տեսնում մենք որ բաժանում է հոգին
Մարմնի բոլոր գրգիռները ինչպես էակ ողջ ֆունկցիան:

Թի տեզի հարվածն ասենք մահացու չէ, և եթե
 շի վնասել սուկորները և նյարդերը մեր մարմնի,
 Օյ թափանցել բնյերքի մեջ, հյուսվածքը չի պատահել,
 Ուշաթափվում ենք սակայն, մենք, իսկույն գետին գլորվում
 կարծես արդեն մեռած լինենք անցնում է մի ժամանակ
 կելքը դարձյալ գրգռվում է խնդ-որ քաղցը բերկրությամբ,
 Չգում աղոտ մի ցանկութուն՝ նորից ոտքի ելնելու
 Ուստի հոգու բնությունը մարմնավոր է, քանի որ
 Ուղքան շատ է տառապում նա մարմնավոր մի հարվածից
 Բայց ինչպիսի՞ հատկություններ տունն հոգու տարրերը
 Են տեսակի տարրերից է արդյոք հոգին բաղկացած
 Կյո պետք է քեզ պարզաբանեմ: Նախ՝ ասում եմ որ հոգին
 Խաղմված է այն տարրերից, որ մանր, նուրբ են շափաղանց:
 Ընդհանրապես կլինես, թե ինչպես հարկն է մտածես
 Զարմանալի արագության մասին, որով մեր հոգին
 Ընդունում է իր վճիռներն ու սկսում է գործել:
 Կությունը ցույց չի տալիս մեզ այնպիսի մի մարմին
 Ար ավելի գործուն լիներ: Շարժունությունն այդքան մեծ
 Ենթադրում է տարրեր, որոնք շատ մանր ու կլոր են
 Ար պետքի մի թեթև հարված նրանց իսկույն շարժում տա
 Ուստի եթե հեշտությամբ է մի աննշան հարվածից
 Չուրբ շարժվում անբակտելի մասնիկներով իր թեթև
 Պատճառն այն է, որ տարրերը նրա շատ նուրբ մանրը են
 Ընդհակառակն՝ եթե մեղրը հապաղում է ավելի
 Եվ ավելի դանդաղորեն հոսում նրա հեղուկը,
 Պատճառն այն է, որ մասերը նրա կապված են շատ պինդ
 Ահա այդ պինդ կապանքներով խանգարում են միշտ իրար
 Որովհետև պակաս հարթ են, պակաս կլոր, պակաս նուրբ
 Ըսկ կակաչի հատիկները, որոնք մի կույտ են կազմել
 Իյուրին կերսյով ցրվելու են քամու շնչից աննշան
 Բայց չի կարող քամին երբեք ցրել կույտը քարերի
 Կամ տեգերը այն, որոնցով դաշտում բուրգեր են կալմում
 Ուստի այնքան ավելի են շարժուն լինում իրերը
 Արքան նրանց մակերեսը հարթ ու փոքր է ավելի
 Ընդհակառակն՝ նրանք, որոնք խորդուքորդ ու ծանրը են
 Ավելի մեծ կայունություն պիտի ցույց տան, անկասկած:
 Ուստի հոգու բնությունը, որ շարժուն է շափաղանց
 Կար է կազմված լինի, անշուշտ, մասնիկներից ամպիսի
 Որոնք փոքրիկ են շափաղանց, շափաղանց հարթ ու կլոր:

Դու շատ անգամ կզգաս, որ այս սկզբունքը քեզ համար
Միշտ օգտակար է լինելու և առավել կարևոր:

Մի ուրիշ փորձ կարող է քեզ համոզել, թե մեր հոգին
Ինչպիսի նուրբ հյուսվածք ունի, որքան քիչ տեղ կրճենր,
Եթե միայն կարենայինք նրան ի մի հավաքել.
Հազիվհաղ է մարդուն տիրում անգույթ մահվան հանգիստը,
Եվ հազիվ են հոգին, ոգին, նրան թողած, հեռացել,
Ոչ մի պակաս չի նկատվում նրա ամբողջ մարմնի մեջ:
Մահը նրան պահպանում է տեսքով, քաշով անփոփոխ,
Ձղացմունքն է խլել միայն, ջերմությունը կենսական:
Այդ պատճառով էությունը որ կասկած է նյարդերի,
Երակների ընդերքի՝ հաս պեսք է լինի բաղկացած
Տարրերից որ շատ փոքրիկ են, որովհետև երբ արդեն
Նա մեր մարմնից դուրս է եկել ոչ մի բան չի պակասում՝
Ոչ մեր մարմնի մակերեսից և ոչ նրա զանգվածից:
Այդպես լինում է Բաբոսը⁷, երբ կորցնում է իր ոգին,
Եվ այն համեղ կերակուրը, որ կորցրել է իր համը,
Մնուշահոտ նյութը, որի անհետացել է բույրը,
Չէ՞ որ աչքով չենք նկատում, որ փոքրանում են նրանք,
Կամ որ նրանց ծանրությունը պակասում է գոնե քիչ,
Որովհետև համն ու հոտը հանդիսանում են մարմնի
Սմեհանուրլ մասնիկները: Ուստի դարձյալ ասում եմ,
Որ ամենից նուրբ տարրերից են յալկացած, անկասկած,
Մեր ոգին ու հոգին, քանզի իբր հեռանում են նրանք,
Ամենևին չի պակասում ծանրությունը մեր մարմնի:

Սակայն կարծել չի կարելի թե յնությամբ պարզ է նա
Երբ թևթև շունչ է դուրս գալիս մեռնողների բերանից,
Մյուս առնոված է ջերմություն հետ, իսկ ջերմություն չի լինում,
Եթե ոգի խառնուրդ չկա քանզի նրա մասերը
Միակցված չեն իրար այնքան ամուր կերպով, սերտորեն,
Որ սողոսկել չկարենան արանքների մեջ ոգի,
Ուստի հոգին մեր կալված է երեք տեսակ տարրերից:

Բայց զղացմունք սանդղեյու այդ բոլորը քիչ է դեռ
Չէ՞ որ թույլ տալ չի կարելի որ նրանցից առաջ գան
Ե՛վ զգացմունքներ, և՛ շարժումներ, մանավանդ՝ միտք արթնացող
Այդ պատճառով անհրաժեշտ է ավելացնել շորտորդը,
Որե՛ է մի այլ էություն, որ շունչի ոչ մի անուն:
Բայց ոչ մի բան իր տարրերի շարժունությամբ, նրբությամբ
Եվ հարթությամբ դեռ չի կարող համեմատվել նրա հետ:

Եւ յ նա է մեր անդամներին առաջինը հաղորդում
Կյանքի բոլոր շարժումները, իր տարրերի մանրութեան
Պատճառով է շարժումները առաջինը սկսում,
Որոնք արդեն անմիջապէս ջերմութեանն են հաղորդվում,
— Լուս՝ քամու աներևույթ շնչին, ապա և օդին
Այդ ժամանակ գործողութեան մեջ է ամբողջ մարմինը
Եւ արյունը երակներում սկսում է խիստ զարկվել,
Չլացումները գրգռվում են, հասնում մինչև ոսկրածուծ,
Ուրախութուն լինի արդյոք, թե տխրութուն անսահման:
Բայց ո՛չ վիշտը, ո՛չ էլ ուրիշ որեւէ մի ուժգին ցավ
Թ սփանցել չեն կարող մինչև այդ շորտորգի տարրերը,
Սոսանց մարմնին պատճառելու անկարողութուն այնպիսի
Այլ կյանքը իր ապաստանում արդեն մնալ չի կարող
Եւ մեր հոգին դուրս չփախչի մարմնի բոլոր ելքերով:
Ս սկայն պետք է ասել, որ այդ հարվածները մեծ մասամբ
Նաճախ մարմնի մակերեսից չեն թափանցում նրա մեջ,
Մի հանգամանք, որին կյանքի պահպանմամբ ենք պարտական:
Իսկ այժմ այդ շորտ տարրերը ինչպիսի՞ մի օրենքով
Կարողանում են միակցվել, գործել այդքան համերաշխի,
Նուղեի քեզ բացատրել, բայց ազգատութունն է լեզվի
Խանդարում ինձ այդ անելու, այդ պատճառով ստիպված
Լ սովական եմ համարում այն, որքան կարող եմ միայն
Շարադրել քեզ թեթև կերպով և ընդհանուր գծերով:
Չորս տարրերը, սկզբունքներն իրենց իրար խառնելով,
Շարժումները միասին են սկսում, բայց չեն կարող
Ո՛չ անջատվել, ո՛չ գործադրել հատկութուններն առանձին,
Այլ կարող են նրանք գործել որպէս ամբողջ մի մարմին,
— ատկութուն կամ ունակութուն, որ տարրեր են իրարից
Այնպէս, ինչպէս տարրերվում են մի կենդանու ընդերքում
Գույնը, օդը, հոտն ու համը, որ հատուկ են լոկ նրանց,
Հատկութուններն այդ միադած պատկանում են այնուհետ
Միակ և նույն էութեանը, ջերմութունն էլ է այդպիս
Ինչպէս նաև օդն ու շունչը, և այն, որ դեռ հայտնի չէ
Կ սղմում են մի ամբողջութուն սկզբունքի հետ գործող
Այլ սկիզբ է տալիս նրանց շարժումներին, և որը
Չլացմունքներ է առաջ բերում այդպէս ամբողջ մարմնի մեջ
Այդ ղլխավոր սկզբունքը թաքնրված է մեր մարմնի
Կենտրոնում և կազմում նրա ամենախոր մի մասը
Եւ այնպէս է նա, որ կարծես լինի հոգին մեր հոգու

Եվ ինչպես մեր անդամներում և մարմնի մեջ մեր ամբողջ
 Ոգու ունակ ուժերը միշտ ուժերի հետ են հոգու
 Լսկ տարրերը, որոնցից են նրանք կազմված, փոքրիկ են
 Այնպես էլ այդ սկզբունքը, որ շունի ոչ մի անուն,
 Իր գոյությամբ պարտական է ամենանուրբ տարրերին
 Եվ մեր մարմնի խորքումն է նա, որտեղ նա նույն ժամանակ
 Մարմնի տերն է ամբողջովին և հոգին է մեր հոգու:
 Շունչը, օդն ու ջերմությունը անդամներում կարող են
 Առաջացնել կյանք այդպիսի մի խառնուրդի օգնությամբ
 Թեև, վերցված առանձնապես, ամեն մեկը կարող է
 Ավելի թույլ կամ ավելի ուժեղ լինել, անկասկած
 Սակայն միայն խառնուրդից է կազմվում ամբողջ մարմինը
 Թե առանձին գործեն նրանք, դրացմունքները կխախտվեն
 Թե բաժանվեն, քանդելու են կյանքի բոլոր կապերը:

Սակայն միայն ջերմությունն է միշտ բարկություն գրգռում
 Որից հոռւ է արյունը և փայլում են աչքերը
 Այնտեղ կա և մի սառը շունչ՝ ուղեկիցը երկյուղի
 Որից դողում են հոդերը, դալարվում է մարմինը
 Սակայն բոլոր այդ տարրերից շափավոր է սվկի
 Օդը որին պարտական ենք խաղաղութամբ մեր հոգու
 Նա դարձնում է դեմքը խաղաղ: Ջերմությունը տիրում է
 Սրտում, որ շի զսպում իրեն. բարկությունը նրա միշտ
 Հեշտությամբ է բոցավառվում: Ճիշտ այդպես է առյուծը
 Այդ կատաղի շորքոտանին, որի կողերն անդադար
 Բարձրանում են, իջնում հերթով մոնչյունից ահուկի
 Նա չի կարող զսպել կրծքի կատաղությունն ահավոր
 Եղնիկների հոգին լի է քամիների սառնությամբ
 Որը նրանց ընդերքում է արագորեն պտտվում,
 Նրանց բոլոր անդամներին միշտ պատճառում է սարսուռ
 Եղն իր կյանքով պարտական է արդեն օդին շափավոր
 Նրա հոգին մատչելի չէ կրակներին բարկության
 Ինչպես նաև չի վախենում նա երկյուղի նետերից
 Չի կուրանում էրբեիցե քուլաներից սև ծխի
 Սակայն նա չի ընդարձանում սառնությունից թափանցիկ
 Առյուծի և եղնիկի մեջ միջին տեղն է գրավում:

Մարդկային ցեղն էլ այդպես է կրթությունը օրինակ
 Ոմանց տալով արտաքին փայլ բնավ ջնջել չի կարող
 Այն գլխավոր գծերը, որ բնությունն է դրոշմել
 Զկարծես, որ կարելի է սրկել արատն արմատով

Եր կարող ես սրան բուժել բարկությունից կատաղի,
 Իսկ երկրորդին՝ իր երկյուղից, թուլությունից՝ երրորդին,
 Եր դարձնում է նրան աստիճյթ ավելի, քան պետք է այդ
 և՛վ էական տարբերություն բնույթների ղանազան
 Ետ կա, ինչպես և նրանցից առաջ եկած բարքերում,
 Ե այց չեմ կարող նրանց ծածուկ պատճառները շարադրել
 Ել էլ անուն տալ այն բույր մարմնիկների ձևերին
 Երոնցից է առաջ դալիս տարբերություն ամենայն
 Ե այց կարծում եմ, որ կարող եմ հաստատ ասել, թե միտքը
 Ե՛վ ուսումը թեև շնչել ամենևին չեն կարող
 Եկդ նախնական դժերը, բայց այն աստիճան են նրանց
 Թուլացնում, որ ոչ մի բան մեղ շի խանգարում, որպեսզի
 ասնենք անդորր այն կյանքին, որ աստվածներն են լայնելում:
 Այդպիսով, մեր հոգու համար մարմինը մի ծածկույթ է
 Եսկ հոգին էլ պահապանն է հանդիսանում մի մարմնի
 Երկուսն էլ նույն արմատից են առաջ ելել անկասկած,
 Դի կարելի նրանց առանց կործանելու բաժանել
 Ենչպես ինկից շի կարելի իլել նրա բուրմուռը,
 Լուսնց նրան քայքայելու, այնպես էլ շի կարելի
 Ե՛ր որեէ մարմնից պոկել նրա ոգին ու հոգին,
 Դուքայած հենց այդ երկու էություններն անբաժան:
 Զնամորման պահից արդեն նրանց բոլոր տարբերը
 Եկնքան սերտ են կապված իրար, որ ենթարկվեն նույն բախտին
 Ե՛վ չեն կարող նրանք դորձել, ի վիճակի չեն դգալ
 Ե աանց իրար օգնելու և շարժումների միությամբ
 Ե ոցավառում պահպանում են անշեջ կյանքի ջահերը
 Ե՛վ, իսկապես ոչ մի մարմին առանց հոգու շի ծնվում,
 Ե աանց հոգու շի աճում նա և շի ապրում նա հոգու
 Ե ահից հետո Որովհետև ջրի պես չէ, որ տրված
 Զերմությունը լիբադարձնի, բայց քայքայման չենթարկվի
 Եսկ երբ հոգին հեռանում է, մարմինը շի դիմանում
 Ե՛վ խորտակվում ու փառում է արդեն նրա հյուսվածքը:
 Ե կյրից են սովոր կրել կյանքի բեռը միասին,
 Ե՛վ այդ երկու էություններն այնքան սերտ են միացել
 Ե նույնիսկ դեռ մոր արգանդում նրանք առանց մեռնելու
 Ե աժանվել չեն կարողանում: Նրանց կյանքը, անկասկած
 Ե իշտ է արդպես կապված եղել, բնությունը այդպես է:
 Ո՛վ մարմնավոր զգացմունքները ժխտում է և ասում, թե
 Ե կր մարմնի մեջ ցրված հոգին մեղ տալիս է այն բոլոր

Շարժումները, սրտնց, իրոք, զգացմունքներ ենք անվանում,
նշանակում է՝ բացահայտ ճշմարտության դեմ է նա:
Ինչո՞վ մարմնի զգացմունքները ապացուցել կարող ենք,
Եթե ոչ այն սերտ կապով, որ կա նրանց և հոգու մեջ,
Սի բան, որ մենք հաստատել ենք հիմունքներով խելացի:
«Երբ հեռանում է մեր հոգին, մարմինն էլ է զրկվում իր
Զգացմունքներից»: Պատճառն այն է, որ մարմինը իր կյանքում,
Ի, համար ոչ հատուկ տարրեր չափազանց շատ կորցնելով,
Հետո մահն է արդեն խլում այլ տարրերը կարևոր:

Բայց ասել, թե մեր աչքերը ոչինչ տեսնել չեն կարող⁸,
Որ դռներ են նրանք միայն բաց արած և նրանցով
Հոգին տեսնում է իրերը, իսկնթութուն է, որի դեմ
Տեսողութունն ինքն է ելնում և ստիպում համարել,
Որ տեսնում ենք մեր բիրերով: Իսկ երբ փայլուն իրերի
Նայել նա չի կարողանում, լույսն է ուժգին չափազանց
Խանգարում և այդ պատճառով մենք կարող ենք ասել, որ
Ունենում են բաց դռները, որոնցով մենք նայում ենք,
Զգացումներ, որ մեզ տանջում են: Բայց այդպես չի պատահում,
Երբ նայում ես բաց դռներով, աչքերը չեն հանդիպում
Որևէ մի զժվարության, երբ բացված են փեղկերը
Եթե, իրոք, մեր աչքերը հանդիսանում են դռներ,
Երբ դռներն այդ վերացված են և հոգուն չեն խանգարում,
Այն ժամանակ ավելի լավ պետք է տեսնել մեր հոգին:

Բայց այդ հարցում զգուշացիլ: դու կարծիք, ասենք, ունենալ,
Ինչպիսին է Դեմոկրիտի կարծիքը⁹ մեհ, սրբադան,
Որ իբրև թե հոգու, մարմնի այդ տարրերը նախնական
Սնդամներն են կապում տարի եր հաջորդաբար իրար հետ
Որ ավելի նուրբ են հոգու տարրերը այն տարրերից,
Պրոնցից և մեր մարմինը, և ընդերքն են բաղկացած,
Քանսկությամբ այնքան շատ չեն, անդամների մեջ ցրված
Սյն ժամանակ մենք իրավունք կունենայինք ասելու,
Որ այնքան Էն նվազագույն մարմնիկները նախնական,
Որքան կարող են զգացմունքներ առաջ բերել մարմնի մեջ,
Նյնքան, որքան անդամներում հոգու մասեր կան ցրված
Եվ, իսկապես, փոշին բնավ մենք չենք զգում այն, որը
Ի պչում է մեր անդամներին, և՛ ոչ ներկը այն, որով
Շպարում ենք մենք մեր մաշկը, և՛ ոչ ցողը գիշերվա,
Ե՞վ ոչ սարդի նուրբ թելերը, երբ հանդիպում ենք նրանց
Քայլելիս, և նույն միջատի հին ծածկույթը, որ հաճախ

Մենքնում է մեր գլխի վրա, և բմբուլը թռչունի
և՛ ոչ թռչող պապոսները, և՛ ոչ թելերն այն, որոնք
Գղելուց են առաջ գալիս, սաղառնում են օդի մեջ
և, ի իջնում են գետին դանդաղ, քանզի թեթև ու նուրբ են
Մենք շենք զգում նաև քայլը միջատի, որ սողում է,
Լվ վերջապես, մի մոծակի ոտքի հետքերն, ասենք, կամ
Այլ միջատի, որ ավելի փոքրիկ է, և շատ հաճախ
Անփուլթ գնում ու դալիս է անդամների վրա մեր:
Եվ, այդպիսով, անհրաժեշտ է, որ մեր մարմնի տարրերից,
Անշուշտ, որոշ քանակութուն լինի առաջ զրգուլած,
Բան մեր հոգու մարմնիկները, որ բաժան են իրարից
Այնքան մեծ մի տարածությամբ, որ կարենան միանալ,
Գրալ զրգիս և հարվածել, ապա նորից ետ մղվել:

Անշուշտ, սոցին է գլխավոր պահապանը մեր կյանքի
Կյանքը կախված է նրանից ավելի, քան մեր հոգուց
Իրոք, հոգին ոչ մի վայրկյան մեր մեջ մնալ չի կարող,
Մնալ այնպես, առանց ոգու, առանց մտքի ու խելքի,
Մինչդեռ նա իր վերջին մասնիկն է ցրում ողջ մարմնի մեջ
Շեղում միշտ ոգուն օդում և հեռանում է մարմնից,
Երբ տիրել է արդեն մահի սառնությունը մեր մարմնին:
Ապա քան քանի կենդանի է, քանի մարդը շնչում է,
Պահպանում է միտքն ու ոգին. մասամբ կարող է կորցնել
Իր հոգին ու անդամները, երբ դառնում է հաշմանդամ
Առանց ոտքի, առանց ձեռքի, կոճղի նման դարձյալ նա
Դեռ կարող է թե՛ օդ շնչել, թե՛ պահպանել զգացմունք
Եվ քանի նա դեռ չի դրկվել ամբողջովին իր հոգուց,
Որքան էլ մի փոքրիկ մասնիկ մնա, կապրի մարմինը
Այդպես եթե պատահողովեն աչքի բոլոր մասերը,
Որ նրա շուրջն են դանդում թե մնա լիբն անվնաս
Տեսողության ուժից դարձյալ կենդանին չի դրկվի, թե
Մկնախնձորն ամբողջովին բորբոսվին շավերես,
Զվնասես նրա շուրջը, բիրը մենակ շթողնես,
Տեսողությունն ամենևին չի տուժելու, անկասկած:
Մակայն եթե դու ավերես այդ զգացմունքի կենտրոնը,
Որ մեր աչքի փոքրիկ մասն է հանդիսանում, իմացի՛ր
Թեկուղ ամբողջ մնացածով աչքը մնա անաղարտ
Լույսը իսկույն պիտի մարի և տիրելու է խավար:
Մեր ոգին ու հոգին այդպես շողկապված են առհավատ:

Այժմ պետք է իմանաս թե մեր մարմնի հետ ինչպես են
Սեր ոգին ու հոգին ծնվում հետո մեռնում նրա հետ
Մի առարկա, որով, անշուշտ, արժանի է դրադվել:
Ահավասիկ երկարատև աշխատանքի պտուղը
Քեզ արժանի տաղերով / ս այժմ պիտի շարագրեմ:
Որովհետև սերտ միությամբ էություններն այդ երկու
էություն են կաղմում միակ, միացրու մի անունով
Եվ նրբ ասեմ, թե մեռնում է առաջինը, այնժամ դու
Զմոռանաս՝ վերաբերում է դա նաև երկրորդին:

Նախ՝ մեր հոգու էությունը մարմնիկներին է կազմված
Որ շատ նուրբ են, ասել եմ քեզ, անհամեմատ շատ փոքրիկ
Շատ ավելի փոքրիկ են քան որոնցից ջուրն է կազմված
Կամ մեզը կամ ծուխը, չէ՞ որ գերազանցում են նրանց
Շարժունությամբ, նվազագույն հարված շարժում / նրանց
Զէ՞ որ մեզի, ծխի տեսքը արդեն շարժում է նրան
Երբ քնած ենք, մեզ թվում է հաճախ, որ մի դոհարան
Բարձրացնում է շատ կրակներ և թանձր ծուխ արձակում
Դա անկասկած, երևում են մեզ տեսիլներն իրերի
Երբ հեղուկ է, ասենք, հոսում անոթից որ շարգված /
Եվ հեղթվածքից զլզլալով ամենուրեք տարածվում
Ինչպես ծուխն ու մառախուղն են ցրվում պայծառ օդի մէջ
Հավատացիր, որ հոգին էլ, երբ բաժանվում է մարմնից,
Հեռանալով ամբողջովին, ճիշտ այդպես է նա ցրվում
Շատ ավելի արագությամբ էությունն է կործանվում
Նույնիսկ սրակաս ժամանակի ընթացքում քան ցրվում են
էություններն այդ երկու և դառնում տարգեր նախնական
Երբ մարմինը որը կարծես հոգու համար անոթ է,
Քայքայվել է մի մահացու հարկյածից կամ նոսրացել
Արդեն արյան իր կորուստից և լնդունակ չէ դսպել
Հոգուն, ինչպե՞ս ընդունել որ օդը զսպում է նրան:

Օգը, որ հեշտ է թափանցվում, սրակաս խիտ մի հոսանք է

Այնուհետև մենք դիտենք, որ հոգին մարմնի հետ է միշտ
Մնվում, աճում ու ծերանում: Մանկութունից սկսած
Մի փխրուն ու նուրբ մարմին է գիտենք նրան ծառայում
Որպես հոգու մի օրորոց և թույլ նույնքան, որքան նա
Այն հասակում երբ անդամներն ամրապնդվում են մասկան
Հասունանում է նա խելքով ուժը հոգու աճում է
Իսկ հետո, երբ ծերությունից կորանում է մարմինը:
Անդամները դառամում են սպառվում են ուժերը

Սրերում է դատողութունն ու շփոթվում է հոգին,
Սարդու լեզուն կակաղում է և պակասում ամեն ինչ
Սերութուններ են երևում, և բնական է արդեն,
Սր հոգին էլ տարրալուծվի, ցնդի օդում ծխի պես
Ս որ տեսնում ենք, որ հոգին մեր ծնվում է մարմնի հետ
Ս ում է նա և ընկնում է բնուան տակ իր ծերության:

Ավելացնել պետք է նաև, որ տանջվում է մեր հոգին
աշտից վշտից ու սարսափից ինչպես հաճախ մարմինն է
Սրե է մի հիվանդությամբ կամ ցավերից տառապում
Ս սախ նա էլ մարմնի նման պետք է մեռնի անպայման
Երբ մարմինը տառապում է հիվանդությամբ որևէ
Ս ոլորտում է ոգին հաճախ և տիրում է մեր հոգուն
Ե՛վ խենթութուն, և՛ դառանցանք, լեթարգիան քունն այնժամ
Երան սուղում է անզգա ընդարմացման մեջ հաճախ
Եվ դուխը կախ է ընկնում և փակվում են աչքերը
Հիվանդը շի լսում ձայներ, շի ճանաչում ոչ ոքի
Մտանիքից, որը նրան շրջապատած՝ ջանում է
Ուշքի բերել, և թրջվում են արտասուքով գեմքերը
Սրովհետև նման դավով վարակվում է մեր հոգին,
Սուտի պետք է ևղրակացնենք, որ նա էլ է քայքայվում
Չէ՞ որ հաճախ յրկնյալած այդ փորձից արդեն գիտենք որ
-հիվանդութունն ու ցավերը օգնականներն են մահի:

Եվ, վերջապես, երբ մարդու մեջ թափանցում է թունդ գիևի
Օ հրմութունը տարածվում է երակներում նրա ողջ,
Ս արմինն իջնում է ծանրանում և քայլվածքը երերում,
Եվ ինչո՞ւ է նա տատանվում, լեզուն ինչո՞ւ է կապվում
Ինչո՞ւ հոգին մոլորվում է և մթնում է աչքերում
Եվ ինչի՞ց են առաջ գալիս զկոտուցը և ճլշը,
Կոխիները և վեճերը, այն ամենը, վերջապես
Ինչ որ հաճախ է կատարում մարդը հարբած վիճակում
Հարձակվում է հոգու վրա մարդու մարմնի խորքերում
Իսկ ամենայն մի էութուն, որ կարող է շփոթվել,
Անպայման պետք է քայքայվի, պետք է զրկվի անպայման
Շարունակութունից կյանքի, երբ ենթարկվի որևէ
Ս վելի պինդ մի հարվածի գործողությանն, անկասկած

Սրբ մի մարդ է հիվանդանում ընկնա՞վոր է ասենք նա
Կործես հանկարծ շանթահարված՝ միանգամից ընկնում է
Փրփրակալվում է բերանը, կուրծքը տնքում է նրա,
Եվ դողում են անդամները, և մարմինը փայտանում

Կարվում է շունչը նրա, թպրտում է ողջ մարմնով,
 Ուժասպառված՝ կորցնում է նա գիտակցութունն իր իսկույն:
 Մկանները կարկամում են և նա ընկնում է գետին:
 Այդ ամենը ասում է, որ հողերի մեջ անցնելով,
 Հիվանդության ուժից հողին փրփրում է ու ետում,
 Ինչպես վայրագ քամուց ծովի ալիքներն են ետում խենթ
 Սկսում է հառաչել նա, քանզի սեղմվում են ցավից
 Նրա բոլոր անդամները, ձայնի սերմերն են ժայթքում,
 Եվ բաղնաթյամբ անցնում նրա բերանով և այն ճամփով,
 Որ դառնում են բաց կամ որով նրանք սովոր են անցնել:
 Եթե հոգին մեր և ոգին խենթությունից հուղվում են,
 Պատճառն այն է, ասել էմ, որ, բաժանվելով իրարից,
 Հիվանդության կատաղության և հատկություններն իրենց հար
 Գործադրում են անկարգ կերպով, ամեն մեկը առանձին:
 Երբ պատճառը հիվանդության շուռ է դալիս և թույնը
 Որ վարակել էր մարմինը ապականոզ հեղուկով,
 Վերադառնում է այնուհետ զետեղարանն իր թաքուն
 Գծրախոտ մարդը հետզհետե վեր է կենում, Երբում
 Դարձյալ ուշքի է դալիս և կենդանանում է հողին:
 Եթե հոգին տառապում է հիվանդությամբ մարմնի մեջ
 Կարող ես դու կարծել, որ նա մարմնից արդեն դուրս եկած
 Ընդունակ է շարունակել իր գոյությունն առանձին
 Քամիների ու ահուհի մորիկների մեջ նաև

Բայց քանի որ հոգին նույնպես, ինչպես հիվանդ մարմինը,
 Բուժվում է և առողջանում յժշկության օգնությամբ
 Այդ էլ է մեզ ապացույցում, որ մեանում է մեր հոգին
 Եվ իսկապես հոգին ունի հատկություններ, ինչպես այն
 էություններն արդեն հայտնի, որոնց մասին խոսեցինք
 Նրա վիճակն էլ է փոխվում այնժամ էրբ մենք նոր մասեր
 Ավելացնում, պակասեցնում, տեղափոխում ենք նորից:
 Մակայն չէ՞ որ ոչ մի անմահ էություն չի հանդուրժի
 Ավելացնել, պակասեցնել նրա տարրերն ու փոխել
 Նրանց բանակն, ինչպես արդեն մենք ասել ենք քիչ առաջ
 Եթե մի բան, իր բնության սահմաններից դուրս դալով,
 Փոխվում է, այդ պատճառով նա դադարում է լինել այն
 Ինչ որ առաջ ինքն է եղել: Հետո՞ եթե մեր հոգին
 Հիվանդանում և բուժվում է այդ էլ սլետք է համույի
 Որ մեանում է հոգին նույնպես ճշմարտությունն այդպես է
 Մոլորումի դեմ դուրս դալիս և արգելում է նրա

Ամեն կարգի հնարները դատողութեամբ իր առողջ,
մեծխառնի կերպով հերքում կարծիքները այդ սխալ:

Եւ, վերջապես, մեր աշքերի առջև մեռնում են մարգիկ
Լ՛վ զրկվում է հետզհետե զգացմունքից մարմինը,
ուսիս՝ ուրբերի եղունգները, ապա մատներն են կապտում
Ներքաններն են մեռնում հետո, սրունքները, իսկ հետո
Հաջորդաբար մահը դրոշմում է արդեն իր հետքերը
Այլ մասերի վրա մարմնի, որոնցով է անցնում նա
Եւ՛ քանի որ այն ժամանակ բաժանված է մեր հոգին
Մմբողջապես, նա գոյութուն էլ չի կարող ունենալ
Ուստի կարող ենք համարել, որ մեր հոգին մեռնում է,
Իսկ եթե մեզ ասեն, որ նա, մարմնի ներսում հավաքված,
Իր մոտ բերում է մասերն այն, որ մարմնի մեջ են ցրված,
Լ՛վ կարող է կենտրոնացնել զգացմունքները ողջ իր մեջ,
Ուստի այնտեղ, ուր հավաքվել է բաղմութուն այդպիսի
Ոգևորված մասնիկների, պետք է լինի, անկասկած,
Շատ ավելի զգայուն մի զգացմունքով միշտ օժտված:
Բայց այդպիսի տեղ չենք գտնում, ուստի, ինչպես ասել ենք,
Մարմնից արդեն պոկված հոգին, պատառոտված մասերի,
Պետք է դուրս գա նրա միջից, ցրվի, ուստի մեռնում է:
Սակայն ասենք, թե դիջում եմ դատողութեանն այդ սխալ
Եւ՛ ընդունում, որ կարող է հոգին մարմնում հավաքվել.
Եթե միայն հետզհետե պետք է մեռնի ամեն մարդ,

Դարձյալ պիտի ճանաչես, որ հոգին նույնպես մեռնում է:
Ի՞նչ փուլթ, օղում ցրվելով է կործանվելու մեր հոգին,
Թե՛ խեղզվում է միանագմից իր հավաքած մասերով,
Եթե մարդու զգացմունքները պետք է մարեն առհավետ,
Եթե պիտի հետզհետե այդպես կորցնի կյանքը իր:
Այնուհետև, եթե ասենք, հոգին մարմնի մի մասն է,
Մի որոշ տեղ է գրավում, ինչպես աչքն ու ականջը,
Քանի որ մի զգայարան, որը պետք է որևէ
Գործողութուն կառավարի, ինչպես ձեռքերն, ալքերը,
Որոնք, մարմնից բաժանվելով, արդեն զգալ չեն կարող
Լ՛վ գոյութուն չեն ունենա, այլ փտում են, քայքայվում
Բնթացքում կարճ ժամանակի, այդպես էլ չի կարող մեր
Հոգին ապրել առանց մարմնի, որը նրա անոթն է,
Կամ որևէ մի ուրիշ բան, որ մոտիկ է ավելի,
Որովհետև մարմնի հետ նա մի էութուն է կազմում,

Իրենց կյանքով ու գոյությամբ մեր մարմինը և հոգին
Սիայն իրենց միությանն են, վերջ ի վերջո, պարտական
Մարմնից բաժան՝ հոգին մենակ ընդունակ չէ կենսական
Շարժում առաջ բերել, մինչդեռ հոգուց զրկված մարմինը
Ոչ կարող է ապրել և ո՛չ ղգացմունքներ ունենալ:
Ինչպես աչքը, որ հանված է, դուրս է բերված իր սեղից
Նվ բաժանված արդեն մարմնից, առարկաներ չի տեսնում
Մեր հոգին ու ոգին մենակ ոչինչ անել չեն կարող
ԶԷ՝ որ նրանց տարբերը, որ ցրված են մեր լնդերքում
Երակներում, ոսկորներում, նյարդերում, ողջ մարմնի մեջ
Պահպանվում են այնքան ուժգին՝ որ շնչ կարող հեռանալ
Իրարից մեծ տարածությամբ՝ այդ խոչընդոտն է, սակայն,
Պահպանում ու դյուրին դարձնում շարժումները մեր կյանքի
Որ շեն կարող շարունակվել, երբ հեռանում է հոգին
Օգում նրա տարրերն արդեն իրար կապվել շեն կարող
Օդն էլ, անշուշտ, մի շնչավոր մարմին պիտի համարվեր,
Եթե հոգին կարողանար այնտեղ սեղմվել, հավաքվել
Նվ շարժումներ առաջացնել, ինչպես առաջ մարմնի մեջ
Ուստի դարձյալ կրկնում էմ որ երբ ծածկույթը մարմնական
Քայքայվել է, կյանքի շունչը արտաշնչվել է արդեն,
Այդ պատճառով ղգացմունքները պետք է մարեն հողու մեջ
Որովհետև հետևանքն են նրանք միևնույն պատճառի

Եթե հոգուց մեր մարմինը լաժանված չի դիմանում
Այլ նեխում է, արձակելով հոտ գարշելի շափաղանց,
Կարելի՞ է կասկածել որ տարրալուծված մեր հոգին
Պետք է փախչի մարմնի խտրքից, երբ փլվում է, փոխվելով
Մարմնավոր շենքն ամբողջովին, մի՞թե այդ չի ասում թե
Մեր հոգին, որ հիմքն է նրա տեղափոխվել է, նրա
Մասերն արդեն մարմնի բոլոր ուղիներով, ելքերով
Դուրս են եկել ու տարածվել: Այդպիսով, մեզ ամեն ինչ
Ապացուցում է, որ հոգին, անդամներից բաժանված
Դուրս է գալիս ու ցրվում է այն ժամանակ օդում, երբ
Տարրալուծվել է մարմինը ու քայքայվել առհավատ:

Հաճախ հոգին ապաստանից կյանքի դեռ չի հեռացել
Բայց կատաղի ու ավերիչ մի ցնցումից երեքված՝
Կարծես քիչ է մնում, որ նա խսկույն մարմնից հեռանա
Թուլանում է մարմինն ամբողջ, դեմքը՝ դառնում հողնատանջ
Հողաբրբում կարծես լինի, անդամները ուժասպառ
Կարծես պատրաստ են պոկվելու մարդու մարմնից երբ արդեն

Որչունք չի պատվում: Արդ ահա վիճակն այն մարդու,
Որ րնկնում է ուշաթափված գիտակցութունն իր կորցրած:
Ո՛ր ահռելի հարձակում, և մարմնի բոլոր ուժերը
Կկորցնեն կապերն արդեն, որ միացնում են նրանց,
Ո՛ր ժամանակ կտապալվեն հողին, տգին մարմնի հետ
Կկործանվեն եթե հարվածն ուժգին լինի ավելի:

-Իմա կարո՞ղ ես կարծել դու, որ մեր մարմնից դուրս եկած,
-արվածների դեմ արտաքին այդքան անզոր լինելով
Պունենալով ապաստարան, պաշտպանություն որևէ,
-նարավոր է, որ հողին ապրի, հավետ՝ շեմ ասում,
Այլ պահպանի փոթութունը նույնիսկ գոնե մի լվայրկյան:

Ոչ մի մարդ, ըստ երևույթին երբ մեռնում է, չի զգում,
Որ իր հոգին ամբողջապես դուրս է գալիս իր մարմնից,
-աջորդաբար հասնում մինչև իր բերանն ու կոկորդը,
Մարում է իր հերթին, ինչպես զգայարան որևէ
Որտեղ առաջ բնությունը տեղավորել էր նրան:

Իսկ Լթե մեր հոգին լիներ անմահական ու հավերժ,
Ինչո՞ւ պիտի տնքար. պետք է ուրախությամբ հեռանար,
Ինչու կզար նա մարմնի միջից, ինչպես օձը իր կաշվից
Կձուպես, ինչպես եղջերուն է, ասենք փոխում եղջյուրը:

Այնուհետև, դատողութունն ու զգացմունքը մեր ինչո՞ւ
Մեր զլիսի կամ ոտքերի ու ձեռքերի մեջ չեն ծնվում,
Եվ ինչո՞ւ են մի տեղ լինում, մարմնի որոշ մի մասում
Իթե ոչ այն պատճառով, որ բնությունն է սահմանել
Այդ երկուսին առանձին տեղ, որտեղ նրանք կարող են
Ծնվել հետո և զարգանալ: Եվ բնությունն այդպես է
Կործում տարբեր ու բազմաբարդ եղանակով մշտապես
Մարմնի բոլոր անդամների հետ և երբեք չի թողնում,
Որ երբևէ խեղաթյուրվեն նրանց նշված կարգերը
Պատճառի և հետևանքի շղթան անշուշտ, այդպես է՝
Ո՛ր կրակն է ծնվում ջրում, ո՛չ էլ սառույց՝ հրի մեջ

Սակայն եթե անմահ լինեիր մեր հոգին իր բնությամբ
Եթե մարմնից բաժանված նա բնդունակ է դեռ ասյրել
Թվում է, որ նա պետք է հինգ զգայարան ունենա,
Զէ՞ որ այլ կերպ պատկերացնել հողինները շենք կարող,
Որոնք իրրե թափառում են Աքերոնի ափերին
Հին դարերի նկարիչներն ու պոետներն են նրանց
Այդպես օժտել զգագմունքներով: Առանց մարմնի մեր հոգին

Ունենալ չի կարող աչքեր, ձեռքեր, լեզու և ականջ,
Որոնք առանց մարմնի երբեք ո՛չ կղզան, ո՛չ կապրեն,
Այնուհետև հաստատ գիտենք, որ զգացումը մեր կյանքի
Տարածված է ողջ մարմնի մեջ, որի բոլոր մասերը
Ոգևորված են նրանով եթե հանկարծ հարվածեն
Այնքան ուժգին, որ մարմինը երկու կեսի բաժանվի,
Մի՞թե պարզ չէ, որ հոգին էլ նույն ահուելի հարվածով
Այնպես, ինչպես այդ մարմինը, պետք է դառնա երկու կես
Իսկ այն, ինչը բաժանվելով, երկու մասեր է դառնում,
Մենք չենք կարող ընդունել, որ ունի անմահ բնություն:
Ասում են, թե մարտերի թունդ ժամանակ այն կառքերը
Որ գինված են մանգաղներով, այնքան արագ են կտրում
Ռնդամները կտտրածով ոգևորված ռազմիկի,
Որ կտրված այդ մասերը փոշու մեջ են թափալվում,
Իսկ կորուստի մասին ցավը դեռ հոգուն չի ծանուցում:
Արագությունն է, շփտես, ցավը ծածկում զգացմունքից
Թե՛ հոգին, տաք կռիվներով արդեն տարված լինելով,
Ամբողջովին վերցնում է այն ինչ մնացել է մարմնից
Որպեսզի ինքն էլ հարվածի կամ ետ մղի հարվածը:
Իսկ երկրորդը շփտես, որ իր վահանն ու ձեռքը ձախ
Որ կորցրել է ձիերի մեջ, անիվներ են տրորում,
Կամ տարել են մանգաղները: Եվ մեկը իր թշնամուն
Ետ մղելով, գրոհում է պարիսպները, չի տեսնում,
Որ կորցրել է իր աջ ձեռքը, արդեն պոկված իր թևից
Իսկ մի ուրիշն էլ հենվում է իր այն ոտքին, որ չկա
Որ մեռնելուց առաջ գետնին իր մատներն է գալարում,
Պուխը իր մարմնից պոկված՝ պահպանում է դեռ կյանքի
Ջերմությունը, ուստի դեմքը ոգևորված է մնում
եվ մինչև այն ժամանակ են աչքերը բաց մնում, երբ
Հոգու վերջին մնացորդը անհետանում է օդում:

Մի վիթխարի օձ է, ասենք, քեզ սպառնում իր թուխնով-
կտրատում ես նրան սրով դու բազմաթիվ մասերի
Ու տեսնում ես, որ բաժանված ամեն մի մասն առանձին
Գալարվում է ու թափում է իր արյունը թունավոր,
Բայց առջևի կտորը, որ կատաղում է իտր վերքից,
Ատամներով հարձակվում է մասի վրա հետևի,
Հագեցնելով սրտը ցավն ու խորունկ վերքի մրմուռը:
Յուրաքանչյուր կտորն արդյոք ունի ամբողջ մի հոգի՞,
Թե՛ մենք պետք է եղբակացնենք որ ամեն մի սնասուն

Հողի ունի մի քանի հատ, Բայց մի հոգի է եղել,
Որ մարմնի հետ կորատվել է ու բաժանվել մասերի:
Ուստի պետք է ընդունենք, որ մահկանացու են նրանք,
Որովհետև երկուսին էլ կարելի է մասնատել:
Այնուհետև, եթե հոգին անմահ է իր բնությամբ,
Եթե մտել է մարմնի մեջ նա ծննդի ժամանակ,
Ինչո՞ւ մենք չենք մտաբերում անցյալ կյանքից ոչ մի բան
Լվ գործերից մեր կատարած չի սլահպանվում ոչ մի հետք
Եթե հոգու ունակությունն այնքան փոխվել է արդեն,
Որ կորցրել է ամբողջովին հիշողությունն անցյալի,
Կարծում եմ, որ ամենևին դա մահից չի տարբերվում:
Ուստի պետք է ընդունենք, որ հոգիները նախընթաց
Կործանվել են, իսկ այն, որ կա, միայն այժմ է կաղմվել:
Այնուհետև, եթե հոգին մտնում է մեր մարմնի մեջ
Բոլորովին արդեն եղած ունակությամբ պատրաստի
Ոչն ժամանակ, երբ ծնվում ենք, հասնում կյանքի ափերը
Ոնդամների հետ զարգանալ սմեկին շէր կարող,
Ուսկայն այդպես է անում նա ինչպես տեսնում ենք մենք այդ
Թոշունի պես պիտի սպրեր ան-մեկնակ ու վանդալրում
Եվ անկախ այն մարմնից, որը ոգևորում է ինքր:
Ուստի դարձյալ կրկնում ենք մենք, որ հոգիներն ազատ չեն
Օրենքներից ծննդի և մահկանացու են նրանք:

Բայց կարելի՞ է հավատալ, որ որևէ էություն
Երսից մտել է մարմնի մեջ, կապվել այնքան սիրտորեն
Ոնդամների հետ մեր բոլոր, ցրվել մարմնի նյարդերում,
Երակներում, ոսկորներում, ընդերքում և հաղորդում
Զգացմունք նույնիսկ ատամների, քանզի ցավում են նրանք,
Բացի իրենց հատուկ ցավից, ցավում են և պաղ ջրից
Եվ կտորից փոքրիկ քարի, որ երբեմն է պատահում
Ուսելիքի մեջ որևէ, որ ատամներն են ծամում:
Եթե այդքան սերտորեն է հոգին կապված մարմնի հետ,
Մնչու՞տ, պետք է բաժանվի նա, ամբողջովին քայքայված
Սրդեն բոլոր ոսկորներից, նյարդերից ու հոգերից:

Եթե կարծում ես, որ հոգին, թափանցելով մարմնի մեջ
Դրսից, հետո է նա ցրվում անդամներում մեր բոլոր,
Լուծվելով, նա ավելի շուտ կկործանվի մարմնի հետ
Ոչն ամենը, ինչ լուծվում է, քայքայվում է ու մեռնում,
Չէ՞ որ հոգին մասնատված է անցնում մարմնի անցքերով,
Ոննդի պես որ քամվում է և հետո է թափանցում

Անդամների մէջ, կորցնելով բնությունն իր, որպեսզի
Դառնա ուրիշ մի էություն հենց այդպէս է մեր հոգին,
Թեև Լղած ամբողջական, երբ միայն նոր է մտնում
Նոր ստեղծված մի մարմնի մեջ, բայց, նրա մեջ ցրվելով,
Պետք է, անշուշտ, տարբալուծվի մասնիկները մեր հոգու
Պետք է, անշուշտ, առաջ բերեն, երբ ցրվում են մարմնի մեջ
Մեր մարմինը կառավարող մի նոր հոգի, որ արդեն
Այդ հոգուց է առաջ գալիս, որ մահացել է վաղուց,
Այն ժամանակ, երբ մեր մարմնի անդամներում էր ցրված
Այդ պատճառով ակներև է, որ հոգուն իր բնությամբ
Ոչ ծնդից, ո՛չ վախճանից վիճակված չէ ղերթ մնալ

Մեռած մարմնում հոգու սերմեր մնո՞ւմ են, թե՞ չեն մնու
Եթե միայն մեռած մարմնում հոգու սերմեր մնում են,
Մենք չենք կարող հոգու հավերժ անմահությունն ընդունել
Քանի որ նա հեռանալիս ինչ-որ կորուստ է կրում
Իսկ եթե նա ամբողջովին է դուրս գալիս մեր մարմնից
Իր մասերից ամենևին շթողնելով մարմնի մեջ,
Որտեղի՞ց են առաջ գալիս դիակների մեջ որդեր,
Եվ ինչպե՞ս են ուռած մարմնում տաջանում անհամար
Արարածներն այդ կենդանի՝ անուկոր ու անարյուն:
Իսկ եթե դու կարծում ես, որ, գուցե, դրսից թափանցած
Մի հոգի է այդ որդերից ամեն մեկի մեջ ապրում,
Չե՞ս մտածում արդյոք՝ ինչո՞ւ են հավաքվում միասին
Այնտեղ այնքան հոգիներ, Լրբ միայն Իեկն է հեռացել
Սակայն ահա թե ինչ պետք է մտածես ու քննարկես
Արդյոք պե՞տք է ընդունել թե հոգիները որսում են
Որդի սերմեր, որ նրանց մէջ ապաստարան ստեղծեն
Թե՞ հետո են նրանք մտնում արդեն պատրաստ մարմնի մեջ
Ինչո՞ւ պիտի վարվեն այդպէս ինչո՞ւ պիտի շարշարվեն
Գժվար է այդ ասել, եթե, մարմնից արդեն հեռացած
Նրանք քաղցից, ցրտից և այլ ցավերից չեն տառապում,
Չէ՞ որ միայն դրանցից է մեր մարմինը շարշարվում,
Իսկ մարմնի հետ միանալով, իրենք էլ են տառապում:
Ենթադրենք որ օգտավետ է նրանց համար կառուցել
Որևէ մի մարմին, որի մեջ ընկել են ուղում
Այդ անելու համար դարձյալ շունեն միջոց որևէ
Ուստի հոգին իր համար մի մարմին շինել շի կարող
Նա շի կարող նաև մտնել արդեն պատրաստ մարմնի մեջ,

Եւսկ աշխատես աշդ սերտ կապը համաձայն ու ներդաշնակ
Իութունների աշդ երկու դոյութունն շէր ունենա:

Առյուծն ինչո՞ւ է պահպանում կատաղութունն իր ցեղի
Աղվեսն ինչո՞ւ է ի ծնե արդյոք լինում խորամանկ,
Եղնիկն ինչո՞ւ ժառանգաբար աշդքան երկչոտ է լինում
Եւ փախչում է այնքան արագ, ինչպես իր հայրն էր փախչում
Եւ ինչո՞ւ են հատկութիւններն այն, որ ծնւում են մեզ հետ,
Միշտ նմանվում այնքան իրար, եթե ոչ այն սլատճառով,
Որ մեր հոգին, մարմնի նման ունի սաղմեր ու տարրեր,
Որ հատուկ են միայն նրան հատկութիւններն աշդ բոլոր
Միշտ աճում են ու զարգանում հետզհետե մարմնի հետ
Սակայն եթե հոգին, իրոք, անմահ լիներ բնությամբ,
Կամ եթե մի մարմնից անցներ նա մի ուրիշ մարմնի մեջ,
Անասուններն իրենց բարքով կլինեին խառնածիս
Շիրկանական¹⁰ չար շները կփախչեին, սարսափած
Եղնիկների հարձակումից մի աղավնի տեսնելով,
Զինչ երկնքում ճախրող բազեն պիտի դողար սլոտաւաբ
Եւ բանական իրենց միտքը մարդիկ պիտի կորցնեին,
Մինչդեռ վայրի գաղանները կդառնային իմաստուն

Սակայն իզուր են փորձելու դժվարութիւնն այլ լուծել
Պնդերով, թե հոգին թեև անմահ է իր բնությամբ
Սյուսհանդերձ փոխում է այն, մարմնից մարմին անցնելիս:
Ամեն մարմին, որ փոխվում է, տարրալուծվում է անշուշտ
Եւ փոխելով իր տեղը, նա կկործանվի անպայման,
Երբ բաժանվում է մասերի, երբ խախտվում է կարգը իր:
Ուստի հոգին անդամներում տարրալուծվում է, անշուշտ
Պետք է մեռնի ամբողջովին մեր մարմնի հետ միասին:

Եթե պնդեն, թե մեր հոգին թափանցում է շարունակ
Մարմնի մեջ մի ուրիշ մարդու, ինչո՞ւ պիտի խելոքը
Դառնա տխմար, ասում եմ ես մանուկն ինչո՞ւ խելոք չէ
Մտրուկն ինչո՞ւ չի հասկանում ինչպես մի ձի մարտակուն,
Եթե ոչ այն պատճառով, որ հոգին ունի սաղմերն իր,
Որոնք հետո զարգանում են իր մարմնի հետ շարունակ
Եթե ասես՝ «Անդոր մարմնում խելքը սնկոր է լինում»
Այն ժամանակ պարտավոր ես դու անպայման ընդունել
Որ հոգին էլ պիտի մեռնի, քանզի կորցնում է նա իր
Եւ կուանքը կ' դգադմունքները սոռնցով նա օժտված է:

Սակայն ինչպե՞ս կարող է նա սերտ միանալ մարմնի հետ,
Նույն մարմնի հետ հետզհետե դառնալ աշդքան կատարյալ

Եթե միայն նա չի ծնվել այդ մարմնի հետ միասին:
Եվ ինչո՞ւ է նա շտապում դուրս գալ մարմնից զառամյալ:
Վախենում է փտող մարմնում փակված մնալ առհավետ,
Սարսափո՞ւմ է, որ կփլվի իր հին տունը իր վրա,
Չէ՞ որ անմահ էությանը վտանգներ չեն սպառնում:

Միծաղելի չէ՞ կարծել, որ այն ժամանակ են գալիս
Հոգիները, երբ կենդանի անասուններ են ծնվում,
Չուզավորվում և կարծես այդ անմահները անհամբեր
Սպասում են քաղմությամբ, որ մահկանացու մի մարմին
Մնվի և որ անմիջապես թվով անթիվ, անհամար
Հարձակվեն և ամեն մեկն է աշխատելու ներս մտնել
Առաջինը, այդ պատճառով կպայքարեն իրար հետ:
Եթե նրանք տարածայն են, այդ կանխելու համար դեռ
Պայման չէին կնքել առաջ իրար հետ այն մասին, թե
Առաջինը եկած հողին կմտնի այդ մարմնի մեջ:

Եվ, վերջապես, շինչ երկնքում ծառեր երբեք չեն լինում,
Ո՛չ էլ ծովի խորքում ամպեր, ո՛չ էլ ձկներ արտի մեջ,
Փայտի մեջ չի լինում արյուն և քարի մեջ հյութ չկա
Կա որոշ տեղ, ուր ամեն ինչ պիտի ծնվի, զարգանա:
Ո՛չ կարող է հոգին ծնվել չողորովին մեկուսի,
Ո՛չ էլ ապրել անկախորեն նյարդերից ու արյունից:
Եթե լիներ այդ կարելի, ավելի շուտ մեր գլխում
Նա կլիներ, կամ տեսերում և նույնիսկ մեր ոտքերում,
Կարող էր նա ծնվել նույնիսկ ամեն մասում մեր մարմնի,
Քանի որ նույն մարմնում պետք է մնա որպես անոթում:
Բայց քանի որ արդեն գիտենք, որ մարմնում կա որոշ տեղ,
Որտեղ ծնվում, բնակվում են, աճում ոգին ու հոգին,
Ավելի մեծ իրավունքով մենք կարող ենք ժխտել այն,
Որ գոյությունն առանց մարմնի պահպանում է մեր հոգին
Բայց երբ մեռնում է մարմինը, հոգին պիտի քայքայվի:

Մահկանացուն ու անմահը իրար կապել ու կարծել,
Որ կարող են միշտ միասին ղգալ, գործել համերաշխ,
Դա ուղղակի խենթություն է. ի՞նչ կա տարբեր ավելի,
Եվ ավելի հակադիր, քան էություններն այդ երկու,
Որոնցից մեկն անմահ է և մահկանացու՝ երկրորդը,
Որոնց ուզում են միացնել: Մակայն ինչո՞ւ: Որպեսզի
Կարողանան դիմանալ այդ կործանարար դեպքերին:

Եվ, վերջապես, հավերժական է այնպիսի մի մարմին,
Որ միայն իր կարծրությամբ է հարվածների դիմանում,

Չի թողնում, որ մտնեն իր մեջ, իր հյուսվածքը քայքայեն,
և վ կապերը իր մասերի: Եվ բնությունն է այդպես
Մատերիալի մասնիկների, ինչպես ցույց եմ տվել քեզ
Կամ կարող է այն պատճառով հավերժապես պահպանվել,
Որ հարվածի չի ենթարկվում դատարկությունն է այդպես,
Որը բնավ չի շոշափվում, հարվածի չի ենթարկվում:
Վերջապես, այն պատճառով, որ նրա շուրջը, ուղորտում,
Չկա ուրիշ տարածություն, որ կարող էր ընդունել
Նրա բոլոր բեկորները, երբ ջախջախված լինի այն
Տիեզերքն է այդպես, որից դուրս տեղ չկա, որտեղ նա
Կարողանար ցրվել չկան և մարմիններ այնպիսի
Որ հարվածեն ու բաժանեն նրան իրենց ուժերով:
Հոգին անմահ չէ, քանի որ շունի նման կարծրություն:
Սսել եմ, որ դատարկություն կա բնության մեջ նրա
Ինչի մեջ կա դատարկություն անմահ լինել չի կարող
Չափազանց շատ մարմիններ կան տիեզերքում անսահման,
Որոնք, հանկարծ ներխուժելով, նրա կյանքն են երերում
Եվ սպառնում նույնիսկ նրա գոյությանը վերջ դնել:
Եվ, վերջապես, մի անսահման տարածություն կա, որտեղ
Հոգու մարմնիկներն են կարող ցրվել և առ պատճառով
Կործանվում է նա, վերջապես, ինչ ձևով էլ որ լինի:
Եվ այդպիսով, հոգու առջև փակ շեն մահվան դռները,
Հիմնավորել անմահությունն այն բանով են փորձում, որ
Իրեն հոգին պաշտպանված է պատճառներից քայքայիչ,
Որովհետև նրանք իրեն հոգուն երբեք չեն հասնում,
Կամ նա ինչ-որ եղանակով նրանց ետ է մղում միշտ,
Քանի դեռ չենք զգացել, թե հոգուն ինչ են անելու
Կապակցություն շունի սակայն այդ ամենը հոգու հետ,
Որովհետև հաշվի չառած, որ ցավերից մեր մարմնի
Տառապում է նաև հոգին, տառապում է անորոշ
Իր գուլիքի համար նաև, անվերօրեն հուզվում է
Հոգմերից ու տազնապներից, և շարժարվում շարունակ
Հիշելով իր ոճիրները՝ դեռ անցյալում կատարած.
Այնպեսգրու դառանցանքը, որ խիստ հատուկ է հոգուն
Լեթարգիայի մեջ է սուղվում, դիտակցությունն է կորցնում:
Իսկ մեզ համար ի՞նչ է մահը, ինչո՞ւ պիտի վախենանք,
Երբ մեր հոգու բնությունն է մահկանացու, անկասկած
Ինչպես անցյալ դարերում մենք չենք ունեցել ո՞չ մի վիշտ,
Երբ պունների¹¹ դորբերն էին համախմբված հարձակվում,

Այն ժամանակ, երբ աշխարհը ցնցված ահեղ մարտերից
Դեռ դողում էր ամբողջովին կամարի տակ երկնքի
Երբ կասկածում էին, թե որ ազգը պիտի տիրանա
Ողջ երկրին ու ծովերին, և իշխանությանն աշխարհի,
Այնպես էլ այն ժամանակ, երբ շենք լինելու մենք արդեն
Կրաժանվի հոգին մարմնից, որոնցից ենք բաղկացած,
Եվ արդեն չի արթնանալու մեր մեջ ոչ մի դրացմունք
Եթե նույնիսկ ծովը խառնվի երկրին, երկիրն՝ երկնքին:

Եթե նույնիսկ հեռանալուց հետո ոգին ու հոգին

Պահպանեն դեռ ինչ-որ զգացմունք, այդ ժամանակ դարձյալ մեզ
Դա ոչ մի բան չի կարող տալ, չէ՞ որ մարմնի կապերով
Մենք կապված ենք մեր հոգու հետ և նրանց սերտ միությամբ
Եթե նույնիսկ կարողանար ժամանակը հավաքել
Մահից հետո ողջ մատերիան որից մարմինն է կազմված
Դասավորել յուրաքանչյուր տարրը դարձյալ այն կարգով
Մյն դրությամբ, որ ունեցել է ամեն մեկը առանձին,
Երկրորդ անգամ վերադարձնել դարձյալ կյանքի ջահը մեզ
Մեղ ոչ մի բան չէր տալու այդ վերածնունդն, անկասկած
Որովհետև գոյությունը ընդհատված է եղել մեր:

Ո՞վ է հուզվում այն լանից, թե ինչ է եղել ինքն առաջ
Կամ իր մարմնի բեկորներից ժամանակը ի՞նչ կանի:
Եվ, իսկապես երբ կտեսնես թիվը անցյալ դարերի,
Մատերիայի բազմատարրեր շարժումները, կարգը այն,
Կկարենաս դյուրին կերպով ըմբռնել, որ սերմերը
Որոնցից մենք ենք բաղկացած, դասավորվել են հաճախ
Այնպիսի մի կարգով, ինչպես դասավորված են հիմա:
Սակայն մենք շենք մտաբերում ամենևին անցյալը,
Որովհետև երկարատև ընդմիջում է եղել մեր

Գոյության մեջ, Լրլ տարրերը մեր հոգու և մեր ոգու
Բոլորովին զրկված իրենց դրացմունքներից, մոլորված,
Թափառել են տարածության մեջ շարժումով ապարդյուն

Եթե պետք է ապահայտում դժբախտությունն սպասվի,

Պետք է լինի նաև նա, ում դա կարող է պատահել
Բայց քանի որ մահից հետո չքանում է ամեն մարդ
Որի զլխին կարող էին թափվել շարիք ու աղետ
Որոնց այժմ ենթարկվում ենք, խանդարում է ուստի դա,
Այսպես ասած, դեռ կանխապես, և պարզ է, որ ոչ մի մարդ
Ամենևին առիթ չունի սարսափելու իր մահից:

Դժբախտ լինել չի կարող նա, որը չունի գոյություն,

Որին կյանքից մահկանացու անմահ մահը զրկել է
 Այնպես, ինչպես կարծես թե նա երբեք ծնված չլինի:
 Եվ երբ տեսնես մի մարդ, որը վշտանում է, դառնորեն
 Գանգատվելով, թե մարմինն իր գերեզմանում կփտի
 Կամ կրակը կլափլփի, կամ որևէ մի գազան,
 Դու համոզված պիտի լինես, որ անկեղծ շի խոսում նա,
 Որ, առանց այդ իմաստալու նրա սիրտը դարձել է
 Անհայտ ձեռքի, և անորոշ հուղմունքի մի խալալիք:
 Եթե նրան ականջ դնենք, նա կկարծի, անկասկած
 Որ իր մահից հետո դարձյալ նա զգացմունք կունենա
 Սակայն, ինչպես ես եմ կարծում, առողջ դատել շղիտե
 Չի հասկանում, որ իր ամբողջ մարմնով է նա շփելու,
 Իրը մի մասն իր Լուսնյան միջտ է մնում կենդանի:
 Երբ կենդանի ժամանակ դեռ սակայն, մտածում է, թե
 Իր մարմինը գազաններն ու թռչունները գիշատի
 Կհողորտեն, ապա նա իր դառն վիճակն է ողբում
 Եվ նա խղճում է ինքն իրեն, ի վիճակի չէ իրեն
 Բաժանել իր մարմնից, որին արդեն մահն է տապալել
 Կարծում է, որ դիակն ինքն է, կանգնած ահա իր կողքին
 Զգացմունքներ է տալիս նրան, և ահա թե ինչու է
 Զայրանում ու վշտանում, որ մահկանացու է ծնվել:
 Ես չի տեսնում, որ, իսկուպես, մահը երբեք չի թողնում,
 Որ դիակից մի բան մնա, մի արարած կենդանի
 Որպեսզի իր մահը ողբա, արցունք թափի իր փռված
 Արդեն անշունչ մարմնի վրա, որը պետք է հողորտեն
 Դժնարարո գազանները, խարույկի մեջ կվառվի:
 Եթե վատ է մահից հետո գազանների կեր դառնալ,
 Զեմ հասկանում, ալն ժամանակ, սակայն, ինչո՞ւ ահեղ չէ
 Այն որ վառվում ևս կրակով բոցավառվող խարույկի
 Կամ մեղրի մեջ դրված խեղդվում կամ փայտանում խիստ ցրտից,
 Կամ մարմարյա դամբարանի խորքում մնում առհավետ,
 Կամ ծածկված ու ճնշված լինես անտաշ քարի ծանրությամբ:
 «Բայց,— ասում ևս — ընտանիքս, որից միայն ես էի
 Երջանկացնում, կինս և իմ զավակները սիրասուն,
 Որոնք վաղում, գալիս էին ինձ ընդառաջ ամեն ժամ՝
 Ստանալու իմ առաջին համբույրները, ինչպիսի՞
 Զնծություն էր այն ժամանակ թափանցում իմ սրտի մեջ:
 Եվ այնպես էլ դեռ չէր հասել իմ փառքը իր գաղաթին,
 Եվ բարեկամ մարդկանց համար կլինեի օգտավետ:

Օ՛ր որքան ես դժբախտ մարդ եմ, ողբերգական մի վայրկյան
 Մահը խլեց ինձանից ողջ քաղցրութիւնը իմ կյանքի»:
 Ճիշտ է, բայց շեւ ավելացնում՝ մահը խլեց քեզանից
 Քո վշտերն ու ձգտումները, որ բարիքներ ձեռք բերես:
 Եթե միայն ճշմարտութիւնն այդ իմացած լինեինք,
 Կազատվեինք մեր հոգսերից, տագնապաներից բազմաթիվ:
 «Արդէն մահվան ընդհարմացումն է փակել քո կոպերը
 Գալիք բոլոր դարերում որու պաշտպանված ես վշտերից
 Մենք էլ, կանգնած խարույկի մոտ, ուր մոխիր ես դառնում դու,
 Լինմիսիթար պիտի ողբանք: Զի խաղաղվի առհասկ
 Տխրութիւնը, որ շեն կարող պոկել վշտոտ մեր կրծքից»:
 Նման մարդու պետք է ասել՝ ի՞նչ դառնութիւն այդտեղ կա,
 Եթե նորից հանգստութիւն և քուն է նա ստանում,
 Որ դու այդպես աղաղակես ու տառապես քո վշտից
 Սաղիկներով պսակված և լի գավաթներ ձեռքներին
 Մարդիկ հաճախ սկսում են սրտի խորքից ճշալ, թե
 «Շատ կարճատև է վայելքը, հեռանալու է շուտով
 Որպեսզի էլ ետ չդառնա երբևիցե աշխարհում»:
 Կարծես նրանք վախենում են, որ մեռնելուց հետո դեռ
 Պիտի տանջվեն խիստ ծարավից, պիտի քաղցից տառապեն,
 Եվ զանազան ցանկութիւնից կշարշարվեն անդադար
 Բայց չէ՞ որ շի ողբում ոչ ոք ինքն իրեն ու իր կյանքը,
 Երբ սուղված են խաղաղ քնի մեջ իր խելքն ու մարմինը
 Թեկուզև այդ խաղաղ քունը տևի նույնիսկ առհասկ,
 Մենք բնավ չենք ափսոսալու, որ ժամանակ ենք կորցրել:
 Որովհետև մեր մարմնի մեջ այդ տարրերը նախնական
 Այդ ժամանակ պահպանում են զգացմունքը շարժումի,
 Ուստի առույգ և աշխույժ է դառնում մարդը արթնացած:
 Ուստի մահը է՛լ ավելի պակաս բան է, քան նինչը,
 Եթե միայն սպասու լինել կարելի է ոչնչից:
 Զէ՞ որ ընկնում է մատերիան անկարգութեան մեջ լրիվ,
 Ցրվում է ով մահվան քնով քնել է, չի արթնանում,
 Քանզի մի պաղ վերջ է դրվում որպէս սահման մեռ կյանքի:
 Եթե հանկարծ բնութիւնը լինքը խոսեր, վերջապես,
 Եվ սկսեր հանդիմանել, ասենք, մեկին մեզանից
 «Մահկանացո՛ւ, ինչո՞ւ ես դու հուսահատվում շափաղանց,
 Ինչո՞ւ ես դու ողբում, տանջվում մոտեցումից քո մահվան:
 Եթե կյանքը մինչև այժմ հաճելի է եղել քեզ,
 Եթե հոգին քո չի եղել որպէս անտակ մի անոթ,

Այնտեղ լցված էր շանկությունն ու հաճույքը շէն կորել,
Ինչո՞ւ կյանքից դուրս չես գալիս որպես մի հյուր հագեցած
Ինչո՞ւ, տխմա՛ր, խաղաղությամբ չես սպասում այն ժամին
Երբ դու դարձյալ կվայելես հանգստություն առհավետ
Իսկ եթե դու բարիքները բաց ես թողել քո ճեռքից,
Որ քեզ եղել են մատուցված, զզվելի է կյանքդ քեզ,
Ապա ինչո՞ւ ես օրերդ բազմապատկել ցածրահունում,
Որոնք պիտի անցնեն տխուր և նույնպիսի դառնությամբ
Եվ չթվելու են առհավետ, և քեզ հաճույք չեն տալու
Ինչո՞ւ նման տառապանքին ու կյանքին վերջ չդնել
Որովհետև որքան էլ որ ճգնեմ, դարձյալ քեզ համար
Որևէ մի հաճելի բան ես հնարել չեմ կարող
Եվ դարձյալ նույն շղթայակցումն է ետ դարու շարունակ
Եթե նույնիսկ չզառամի քո մարմինը, թույլացած
Անդամներով, այս աշխարհում ոչ մի բան չի փոխվել ու
Եթե, ասենք, ապրես բոլոր սերունդներից ավելի
Եթե նույնիսկ բոլորովին խուսափես քո մահվանից»

Ի՞նչ կարող ենք պատասխանել ընտելյանը, եթե նա
Ներկայացնի այդպիսի մի իրավացի հայց նանկարծ:

Եթե այդպես տրտնջում է մի գառամյալ ձերունի
Իր վախճանը ավելի է նա ողբում, քան պետք է այդ,
Բնությունը շունի՞ արդյոք մի իրավունք ասելու
«Կորի՛ր լալկան դատարկախո՛ւ, բախական է սրտնջալ
Կյանքի բոլոր վայելքները վայելել ես, անկուշտ մա բո
Մակայն կպչում ես դեռ կշանքին ու շես ուզում հեռանալ
Աչքաթող ես անում, ինչ կա, և այն ուզում, ինչ չկա
Դու քո կյանքը անց ես կացրել այդպես առանց հաճույքի
Այժմ մահը հանկարծակի արդեն քեզ է մոտեցել,
Առաջ, քան դու կարող էիր հեռանալ գոհ ելջանիկ
Մակայն թո՛ղ իմ պարզենները որ վայել շեն հասակիդ
Թող ուրիշներ այն վայելեն, և այդպես է հարկավոր»:

Բնությունը կշտամբելու այդպես ունի իրավունք,
Ծվ ձերունին պիտի զիջի իր տեղը մի պատանու:
Եվ այդպես են արարածներն ահա իրար հաջորդում
Երբեք ոչ ոք Տարտարոսի մութ անդունդը չի դնում,
Նյութի պաշար է հարկավոր սերունդներին ապագա
Նրանք էլ քեզ կհետևեն, իրենց կյանքը ավարտած
Մահացել են քեզնից առաջ, կմահանան և հետո
Մեկը մյուսից է միշտ ծնվում շառունակ և սնփոսիտխ

Հավերժական ' յանք շի լինում, տրվում է առժամանակ,
Ի վ ոչքան քիչ իմաստ ունի այստեղ, ավա՛ղ, մեզ համար
Մասը հավերժ ժամանակի՝ մեզնից առաջ անցկացած:

Բնությունը տվել է մեզ ապագայի հայելին,
Որ տեսնենք, թե ինչ կլինի, երբ մենք արդեն չենք լինի
Մի՞թե այստեղ երևում է որևէ մի ահեղ բան,
Խաղառությունն արդյոք քուն չէ՞, քնից քաղցր առավել:

Սարսափները, որ պատմում են Աքերոնի մասին մեզ ¹²,
Այդ աւճներ, ակներև է, մենք գտնում ենք մեր կյանքում
Տանտալոսը շի սարսափում հսկա ժայռի բևռան տակ
Բայց այն մարդը, որ աշխարհում անձնատուր է լինում միշտ
Իր սնտախ ու անհեթեթ մտքերին ու հույզերին,
Վախենում է աստվածների բարկությունից այն բոլոր
Դեպքերում, որ կարող են և պատահաբար կատարվել:

Աքերոնի ափին շկա նաև ոչ մի Տիտիոս,
Որին իրրև թռչուններ են ուտում. նրանք շեն կարող
Հավերժապես պատառտել նրա կուրծքը վիթխարի,
Չկա մարմնի մի մաս, որը այդպես ուտվի դարբերով,
Որքան էլ որ փռված մարմնի շափը լինի վիթխարի
Թեկուղ բռնած լինի, ասենք, ոչ թե ինը յուզեր հող,
Այլ ողջ երկրի մակերեսը հսկայական իր մարմնով,
Ո չ կարող է ևնթարկվել այն հավերժական տանջանքին
Ո չ էլ սնունդ տալ իր մարմնից թռչուններին անընդհատ
Ի այց իսկական Տիտիոսին շարշարում է սերը իր,
Այն, որ նրան հոշոտում է ու զալարում շարաշար,
Ի վ կամ նրան պատառտում են այլ հոգսեր ու կրքեր:

Ս եր աշքերի առջև կյանքում, պատահում է և Սիզիֆ,
Նա, որ սակոեր ու փնջեր է ¹³ ժողովրդից պահանջում,
Բայց միշտ մերժում ստանալով, տխրած սրտով հեռանում:
Հյուծվել ծանր աշխատանքից հանուն նման բաների,
Որոնք ոչինչ չարժեն, իրոք, ձեռք բերել չի կարելի,
Դա հենց այն է, ինչ մեծ ջանքով մի քար հրել լեռն ի վեր,
Մի քար, որը հազիվ հասած մինչև լեռան գագաթը,
Իսկույն ներքև է գլորվում, սլանալով դեպի դաշտ:

Ամեն անգամ հոգու անկուշտ բնությանը սնունդ տալ
Բարիքներով, որ բերում է եղանակը այդ տարվա,
Պարգևելով պտուղներ և պտտվելով շարունակ,
Երբ շես կարող ամենևին բավարարել դու նրան

Դա հենց այն է, իմ կարծիքով, ինչ այն ծաղիկ կույսերը
Որոնք անտակ անոթի մեջ շուր են լցնում անդադար:

Չկա երեք երախներով հաշող Կերթեր ահռելի,
Ն մ Գուրլիա խելակորույս, և տարտարոս լուսազուրկ
Ո՛չ գոյութուն ունեն նրանք, ո՛չ կարող են ունենալ:
Չարագործը պատժվում է, քանի նա դեռ չի մեռել,
Իր նողկալի ոճիրների սլատիժներով համաշափ,
Սարսափով, որ բանտ կնստի, բարձր ժայռից դլորված՝
Կրնկնի անդունդ, մտրակներով խարազանված կլինի:
Եթե դահիճ չկա, այնժամ խիղճը ինքն է կատարում
Դահճի գործը, նրա սիրտը պատառոտում անողոք,
Սուր խայթոցով ծակում նրան: Թեև նա դեռ չգիտե,
Թե երբ պիտի սահման դրվի իր այդ անլուր տանջանքին
Որը իբրև մահից հետո կձանրաճա ավելի,
Նվ տխմարի կյանքն է դառնում Աքերուզիա իսկական:

Սհա թե ինչ որպես խրատ պիտի ասես ինքդ քեզ
Իր աչքերի լույսից զրկվել է Անկոսը¹⁴ պանծալի,
Որ, անօրև ն, առաքինի Լր քեղանից ավելի:
Հետո ուրիշ թարալորներ և իշխաններ մեծազոր,
Որ ալգեր են կառավարել, անհետացել են նույնպես:
Նույնիսկ նա¹⁵, որ մի ժամանակ անծայրածիր ծովերով
Լեզեոններ տարավ իր հետ անդունդով խոր ու անտալ
Անարդելով բարկութունը աստվածների ու ծղվի,
Մեռավ, ինչին քաց թողնելով անդամներից թուլացած:

Կարթագենի սրհավիրքը՝ Սկիպիոնը¹⁶, մարտի շանթ
Ոսկորները տվեց հողին, ինչպես վերջին մի սարուկ:

Մեծահմուտ գիտնականներ և վարպետներ արվեստի
Մուսաների ուղեկիցներ, Համէրոսը համճարեղ
Նա ու նրանց զխալորն էր, մահացել են, վերջապես:

Եվ, վերջապես, Դեմոկրիտը¹⁷, երբ ծերացել էր արդեն
Երբ նկատեց, որ թուլանում է իր միտքը, իսկապես,
Իր զլուխը սիրահոժար տարավ մահվան ընդառաջ:

Կյանքի ընթացքն ավարտելով, ինքն է պիկուրն էլ մեռալ
Նա, որ մարդկանդ գերազանցում, խավարեցնում էր նրանց
Ինչպես արևն է եթերում խավարեցնում աստղերը:

Եվ դո՛ւ էլ ես զարանում, որ պիտի մեռնես նույնպես, դո՛ւ,
Ում կյանքը միշտ մահ է եղել, ամեն վայրկյան ես մեռել,
Դո՛ւ, որ կյանքիդ մեծ մասը միշտ անց ես կացրել քնելով,
Երբ քնած ես, այն ժամանակ նույնիսկ, երբ դու արթուն ես

Գո՛ւ, ում միտքն աւ գաղափարը երազներ են անհեթեթ,
Եվ սնտոի մտքերի և սարսափի զոհ անիմաստ
Չես հասկանում հաճախ նույնիսկ, թե այդ քեզ ինչ է ճնշում,
Տառապում ես, շիմանալով, թե ինչպիսի հոգսերից,
Ում հոգին միշտ մոլորված է, տարակուսված, երերուն:

Եթե մարդիկ, որոնք, անշուշտ, պետք է զգան լուծը այն
Որ ճնշում է նրանց հոգին, կարողանան գիտակցել,
Իրոք, բոլոր պատճառները, որտեղից է այնպիսի
Մանր բարի նման ճնշող առաջ եկել վիշտը խոր,
Ինչպես ապրե՞լ են սովորե՞լ, այնպես չէ՞ին ապրելու,
Քանզի իրենք չգիտեն, թե ինչ են արդյոք ցանկանում,
Եվ տեղից տեղ գնալով ևն ուզում լծից ազատվել:

Սկզբ շքեղ իր պալատից հեռանում է ձանձրացած
Բայց այնտեղ է վերադառնում, թեթևութուն չգտած
Իսկ երկրորդը իր ազարակն է շտապում անհամբեր,
Կարծես պետք է կրակներից փրկի տունը իր այնտեղ
Բայց սկսում է հորանջել, շեմքից դեռ նոր անցնելով
Մանր քնի մեջ է ընկնում, ցանկանալով մոռանալ
Ինքն իրեն, մի վայրկյան հետո վերադառնալ կշտապի:
Յուրաքանչյուրն ինքն իրենից փախչում է, բայց չի կարող
Շեռանալ, և ստիպված է ինքը միշտ իր հետ մնալ,
Քանզի նա իր հիվանդության բուն պատճառը չգիտե
Սակայն հթե հասկանար, ողջ մնացածը թողնելով
Նախ՝ իրերի բնությունը նա կաշխատեր ըմբռնել
Որովհետև հարց է ծագում այստեղ ոչ թե մի ժամի,
Այլ ինչպիսի դրության մեջ են գտնվելու անսլայման
Մահկանացու մարդիկ իրենց մահից հետո առհավետ:

Վատ հասկացված սերը կյանքի ինչպիսի՞ մի շարիք է,
Որքա՞ն վտանգ, փորձություն են ամեն մարդու սպառնում
Սահմաններ են արոշ դրված կյանքի համար մարդկային
Եվ խուսափել չի կարելի հանդիպելուց մահվան հետ:
Եվ, բացի այդ, գտնվելով անդադար մի շրջանում,
Նոր բան կյանքի երկարացմամբ ձեռք քերել չի կարելի:
Այն, ինչ շտանենք, մեզ թվում է ցանկալի շատ ավելի,
Չհասած մեր նպատակին, մենք այլ բան ենք որոնում,
Եվ շարունակ շարշարվում ենք կյանքի անզուսպ ծարավից:
Եվ չգիտենք, թե ինչպիսի վիճակ կտա ապագան,
Ինչ է արդյոք մեզ պատրաստում, ինչպիսի վերջ կունենանք
Իսկ մեր կյանքի երկարացմամբ մի մազաշափ շենք կարող

Կրճատել ու պակասեցնել տևողությունը մահվան,
Որպեսզի այդ դրության մեջ մենք մնանք գոնե քիչ պակաս
Եվ դու քանի կյանքերով էլ ապրես, սակայն, ի վերջո,
Հավերժական մահը պիտի քեզ ոպասի անպայման
Պետք է մնան շգոյության մեջ միակերպ ու երկար
Նրանք, որոնք իրենց կյանքը պետք է այսօր ավարտեն
Ինչպես նրանք, որոնք արդեն պարհր առաջ են մեռել

Գ Ի Բ Ք Չ Ո Ր Ր Ա Ր Գ

Մուսանների անճանապարհ դաշտերով եմ քայլում, որ
Դեռ ոչ մի տաք չի տրորել: Եվ բերկրալի է ըմպել
Շրթունքներով թարմ ակունքից և ճակատս զարդարել
Անհատ ու թարմ ծաղիկների մի պսակով, որով դեռ
Մուսանները ինձնից առաջ չեն պսակել ոչ որի:
Առաջինը՝ մեծ ուսմունք եմ ուսուցանում, ջանալով
Ճնշող նախապաշարմունքից մարդու սգին ազատել:
Եվ երկրորդը՝ պարզ և բոլորով ևմ շարադրում մութ տուարկան,
Ամենուրեք քաղցրացնելով մուսանների հմայքով:
Ինչպես տեսնում ես, լիելացի միտք ունի դա, անկասկած
Բժիշկների նման, որոնք դառնություն են ուղում ռալ
Դեռ շատ փոքրիկ մանուկներին, նախապես այն դավաթի
Պոռնիկներն են ծածկում մեղրով մանուկները միամիտ
Հրապուրվում են շրթունքների այդ քաղցրությամբ խաբուսիկ
Այդ անոթի դառնությունը ամբողջովին իմելով
Բայց խաբուստի դոհ չեն դառնում, ընդհակառակն՝ սյնուհետ
Չենք ևն բերում առողջություն ուժ ու կորով ստանում:
Այդպես վարվում ևմ նաև ես ջանի որ մեր ուսմունքը
Անտեղյակ այդ մարդկանց թվում / շատ խիստ ու ատելի,
Ահա թե ինչ պատճառներով ցանկանում եմ ևս քեզ այն
Ներկայացնել մեր քաղցրաձայն մուսանների տաղերով,
Կարծես զնգուն տաղերգության քաղցր մեղրով համ տված
Ինձ, գուցե այդ եղանակով կհասողվի գրավել

Ուշքն ու սխտրը, նաև խելքդ և մինչև այն ժամանակ,
Քանի ամբողջ բնությունը յրերի շես ըմբռնել:

Պարզաբանել եմ քեզ արդեն այդ նախնական տարրերի
Հատկություններն, այն, թե որքան զանազան են ձևերով
Եվ դու գիտես, թե ինչպես են այդ տարրերը իրերի
Իրենց հատուկ շարժումներով հավերժորեն սալառնում
Տարածության մեջ անսահման, և թե ինչպես կարող են
Ամեն տեսակ արարածներ միակցումից այդպիսի
Առաջ գալ. դու գիտես նաև բնությունը մեր հոգու,
Այն տարրերը, որ տալիս են հոգուն կյանք ու գոյություն
Եվ թե ինչպես է նա գործում միանալով մարմնի հետ,
Եվ այնպես է կապված մարմնին, որ, նրանից բաժանված,
Դարձյալ դառնում է նա հենց նույն այդ տարրերը նախնական

Այժմ քննենք մի առարկա, որը շատ սերտ է կապված
Նախընթացի հետ: Կան իրեր, որ տեսիլներ են կոչվում,
Էլ մի տեսակ թաղանթներ¹ են, որոնք պոկվում են մարմնի
Մակերեսից, և թռչում են օդում, ինչպես պատահի,
Սարսափեցնում են մեր հոգին, երբ գիշեր է, մանավանդ,
Երբ տեսնում ենք տարօրինակ տեսիլները նրանց, որ
Վաղուց զրկվել են արևի պայծառ լույսը դիտելուց
Սրթնանում ենք սարսափահար: Մնհնար է կարծել, թե
Կարող է մի հոգի դուրս գալ Աքերոնի խորքերից,
Կամ որ մարդկանց սովերները կարող են մեղ երևալ,
Կամ մեռնելուց հետո ինչ-որ բան է մնում մեզանից,
Երբ մեր հոգին ու մարմինը արդեն մեռել են վաղուց,
Բաժանվելով, տարրալուծվել, դարձել տարրեր առանձին²:

Ասում եմ ես, թե իրերի մակերեսից անդադար
Պատկերներ ու նկարներ են բխում, որոնց անվանել
Կարելի է թաղանթ, կեղև, որովհետև նրանք միշտ
Նույն տեսքերն ու ձևերն ունեն, ինչպես և այն մարմինը
Որից առաջ են գալիս և տարածվում են օդի մեջ
Եվ բթամիտ մարդուն անգամ դժվար չէ դա հասկանալ:
Քանի որ մեծ քանակությամբ մարմիններ կան այնպիսի
Որոնց առատ բիումները մատչելի են մեր աչքին,
Նրանց մեջ կան մասեր, որոնք բաժանվում են, գրվելով
Ամենուրեք, ծխի նման, որ փայտից է դուրս գալիս,
Կամ ջերմության, որ բոցկատող կրակից է տարածվում:
Կան այդպիսի տեսիլներ, որ հոժ են հյուսված ավելի,
Թաղանթի պես, որ թողնում են ճպուռները ամուսնր

Կամ ինչպիսի այն նուրբ թաղանթը, որ ընկնում է նորածին
 Հորթի մարմնի մակերեսից, և կամ օձի ծածկույթը,
 Որը մնում է փշերին, ինչպես հաճախ ենք տեսնում,
 Երբ շատ թեթև մորթիկներ են կախված թփի սստերից:
 Եթե, իրոք, այդպես է այդ, ուստի պետք է պատկերներ
 նուրբ բաժանվեն շատ իրերից, մակերեսից անջատված:
 Անհնար է ապացուցել, որ ավելի հույժ կոպիտ
 Բաներ կարող են բաժանվել իրերից, քան նրբերը,
 Որովհետև պարունակում է մակերեսն իրերի
 Բազմատեսակ մարմնիկներ, որ միշտ պոկվում են նրանցից,
 Նրանց ձևը և պատկերը պահպանելով ճշտորոշ
 Եվ թողում են արագորեն, խոչընդոտներ շատ չկան
 Որովհետև հոծ չեն նրանք և տեղումն են առաջին:
 Եվ, իսկապես, նկատում ենք, որ մասնիկներ բազմաթիվ
 Անջատվում են իրերի ոչ միայն ներսի մասերից,
 Այլև նրանց մակերեսից, ինչպես ասել ենք առաջ:
 Գույներն այդպես են անջատվում, երևույթներ ծնկլով,
 Առաջ բերում դեղին կարմիր, սև ծածկույթներ, որոնք մեր
 Թատրոնների սյուներին ու ձողերին ենք մենք փռում,
 Եվ որ քամուց ծածանվելով, կազմում են մեծ մի շրջան,
 Իվ փայլը այդ ծածկույթների լուսավորում է բոլոր
 Հանդիսատես տղամարդկանց կանանց դեմքերը, բեմը,
 Աստիճանների արձանները գունազարդում է նրանց:
 Որքան փոքրիկ է ավելի թատրոնական այդ շենքը,
 Որքան պակաս է թափանցում դրսից բույսը դերեկվա
 Այնքան ճոխ ու գունազեղ է արտացոլումն ավելի
 Եվ արևի շողերից է այնժամ ժպտում ամեն ինչ
 Եթե գույներ են արձակվում մակերեսից գործվածքի,
 Իրերից էլ նուրբ պատկերներ պետք է այդպես բաժանվեն,
 Երկու տեսակն էլ բաժանվում են, իրերի վրայից
 Ուստի արդեն մենք գտել ենք հետքերը այն տրոնված
 Տեսիլների, որ ճախրում են, ուրվագծեր ունեն նուրբ
 Եվ առանձին երբեկից չեն Երևում օդի մեջ

Այնուհետև, հոտը, ծուխը, ջերմությունը և ուրիշ
 Բխումները, որոնք ունեն ճիշտ նույնպիսի բնություն
 Տարածվում են, ցրվում դալիս այն սլատճառով, որ նրանք,
 Անջատվելով, մարմինների ներսում արդեն չեն գտնում
 Իրենց համար ուղիղ ճամփա, ուղիներում ծուռումուռ
 Բաժանվում են, որ ելք գտնեն իրենց համար դեպի դուրս:

Լուկերեսից, սակայն, բխած նույր թաղանթը գուշների,
նոճընդոտի շհանդիպած, պատառոտված շի լինում:

Վերջասպես, այն տեսիլները, որ երևում են հաճախ
այելու և ջրերի մեջ, հարթ իրերի երեսին,
Որովհետև միշտ բխում են առարկայից իսկական,
Պետք է նման լինեն տվյալ առարկայի պատկերին:
Ինչո՞ւ կոպիտ պատկերները այդ շոշափվող իրերի
Պետք է առաջ գան ավելի շուտ, քան նրանք, որոնց մենք
եկատեղ չենք կարողանում, որովհետև շատ նուրբ են:
Պհա մի հարց, որին ոչ ոք պատասխանել չի կարող:

Ուրեմն իրերն ուղարկում են իրենց նման պատկերներ,
Բայց առանձին տեսնել նրանց ջնդունակ չէ ոչ մի մարդ,
Իսկ նրանցից արտարխած պատկերները այն, որոնք,
Հավաքվելով, արտացոլվում են հատելու օգնությամբ,
Հասնում են մեր զգացմունքներին Եթե այդպես լիներ
Իրանք մեղ ցույց չէին տալու իրերի ձևն այդքան ճիշտ:

Իմացիր, թե որքան նուրբ է լնությունն այդ պատկերի,
Կրքան հեռու են տարրերն այդ զգացմունքների սահմանից,
Որքան փոքրիկ են ավելի և իրերից այն որոնց
Սեր աչքը չի տեսնում արդեն: Որպեսզի դու ավելի
սամոզվես, մի քանի խոսքով իմացիր դու, թե իրոք
Իրերի այդ մասնիկները որքան նուրբ են ու փոքրիկ:

Նախ՝ գոյություն ունեն, գիտենք կենդանիներ այնպիսի
Որոնց մարմնի երրորդ մասը մենք ընդունակ չենք տեսնել,
Իսկ ինչպիսի՞ք պիտի լինեն նրանց ներքին մասերը,
Սրտիկները, աչիկները, անդամները, հողերը:

Որքան փոքր են Եթե խորհենք այն սարերի մասին, որ
Պետք է կազմեն հողին ոչին այն ժամանակ, կարող ենք
Օմբոնել, որ կա այդպիսի փոքրիկ ու նուրբ մի հյուսվածք:

Եթե թեթև կիրառվ դիպչես ցողունին այն բույսերի,
Որոնք սուր հոտ են արձակում, ինչպես դառը • շինդրը,
Պանացեան, բուրումնալից զնդածաղիկն, իսկույն դու
Փորձից հետո այդ ստիպված պիտի լինես ընդունել,
Պր քաղմաթիվ տեսիլներ կան, որ թուշում են զանազան
Կղանակով, բայց անդոր են, նրանց զգալ չենք կարող
Պմենեին: Սակայն որքան փոքրիկ են այն տարրերը,
Որոնցից է, անշուշտ, կազմված նրանց փոքրիկ մարմինը,
Արտահայտել կամ ստուգել ո՞վ է կարող մեղանից:
Բայց չկարծես դու, որ օդում չկան ուրիշ տեսիլներ,

Բացի նրանցից, որ բխել են մարմիններից զանազան.
 Կան այնպիսիք, որ իրենք են առաջ գալիս երկնքում,
 Որը նույնպես անվանում ենք տարածութուն օդային.
 Բարձրանում են նրանք վերև, տարբեր ձևեր ընդունած
 Եվ, նոր տեսքեր ընդունելով, փոխվում ամեն մի վայրկյան:
 Հաճախ տեսնում ենք բարձունքում, որ ամպեր են կուտակվում
 Մե՛րթ թվում է, որ թռչում են սարսափելի հսկաներ,
 Որոնք հեռվում այնքան խավար ստվերներ են տարածում
 Մե՛րթ էլ կարծես հսկայական լեռներ լինեն, որոնցից
 Պոկված ժայռեր նախորդում են կամ հետևում արևին
 Եվ, վերջապես, այնտեղ կարծես լինի ինչ որ մի հրեշ,
 Եվ նա ամպեր է հավաքում՝ ամենուրեք սփռելու:
 Սակայն որքան դյուրին կերպով, որքան արագ եւ կազմվում
 Տեսիլները և ինչպիսի առատությամբ բաժանվում,
 Եվ անշատվում են իրերից: Մակերեսից իրերի
 Բոլոր բխում են մարմնիկներ, որոնք հասած արտաքին
 Այլ իրերի, սկսում են կամ նրանց հետ թափառել,
 Կարծես նրանք գործվածք լինեն, կամ բաժանված իրարից՝
 Պատկերներ չեն արտացոլում, ինչպես փայտն ու ժայռերը:
 Բայց առպես լի պատահում, երբ հանդիսում են մի մարմնի,
 Որը հոժ ու շատ ողորկ է, ինչպես, ասենք, Նախիլս:
 Նրանցով շեն կարողանում անցնել, ինչպես դործվածքով,
 Եթե նրանց հյուսվածքը դեռ մնացել է անվնաս,
 Այն ժամանակ ամբողջապես կարտադուլի, անխակած,
 Նրան մի շատ հարթ մակերես: Ահա ինչու տեսիլներ
 Ուղարկում են հարթ իրերը: Եվ երբ միայն այդ լինի,
 Եվ ինչպիսի արագությամբ էլ դնես մի հայելի,
 Նրանք սիտի երևան այդ հայելու մեջ լիովին:
 Այդ պատճառով եղրակացնել մենք կարող ենք, անշուշտ, որ
 Մարմինների մակերեսից անշատվում են անդադար
 Նուրբ հյուսվածքներ, ձևեր, որոնք դդալի շեն մեղ համար,
 Ընթացքում մի ակնթարթի պես է ծնվեն բաղմաթիվ
 Տեսիլներ, որ երևում են արագությամբ այնպիսի,
 Որին ոչ մի ուրիշ մարմին հավասարվել չի կարող:
 Ինչպես արևն է կարճատև ժամանակի ընթացքում
 Առաջ բերում պայծառ լույսի թվով անթիվ մասնիկներ,
 Որ նրանցով լցնի ամբողջ տարածությունն անրնդհատ,
 Ճիշտ այդպես էլ անհրաժեշտ է, որ իրերից բխած այդ
 Տեսիլները մի վայրկյանում սլահան մեծ քաղմությամբ,

Լյն էլ ամեն մի ուղղութեամբ, ամեն կողմից, քանի որ
Եւպի որ կողմն էլ որ շուռ տաս հարթ հայելին այդ, խսկուքն
Սյնտեղ իրենց ձևով, գույնով իրեր պետք է երևան:

Այնուհետև, մի քիչ առաջ երկինքը ջինջ ու պայծառ
տնկարծ թանձր խավարով է ծածկվում բոլոր կողմերից
Կարծես թե դա Աքերոսի տղջ խավարն է դուրս եկել,
Որ դրանով լցնի պայծառ կամարները երկնային.
Եվ ամպերից առաջ եկած այդ գիշերվա ընթացքում
Մեզ թվում է, թե մեր գլխին արդեն սարսափ է կախվել
Չեւրով շատ արտասովոր, բազմաթիվ ու բազմակերպ:
Եւ այց պատկերն այդ որքա՞ն փոքրիկ մասնիկներից է կազմված,
Եւ ոչ ոք չի կարող հաշվել, արտահայտել խոսքերով:

Իսկ այժմ թե ինչպիսի մի շարժումությամբ են օժտված
Օնսլլները և ինչպիսի արագութեամբ են անցնում,
Ենչպիսի մի տարածություն ճեղքում են մի վայրկյանում,
Որ կողմից էլ որ սլանան և զանազան ուղղությամբ,
Եւ ցատրելու համար պետք է դիմեմ ոչ թե շափազանց
Եւտ խոսքերի օգնութեանն, այլ իմ տաղերի հմայքին
Կարապի կարճ երգը լավ է կոտնկների ալմուկից,
Որ Ավստրն է՝ հալածելով ամպեր, ցրում երկնքում:

Եկատիր, որ արագություն հատուկ է այն իրերին,
Որ բազմապատկեր են ավելի նուրբ ու փոքրիկ տարրերից.
Մյուսին լույսն ու ջերմությունը արեգակի շարունակ
Օժտված են մեծ արագությամբ, որովհետև կազմված են
Եւսանական այն տարրերից, որ միշտ հարվածում են իրար
Եվ թափանցում արանքները օդի առանց որևէ
Իժվարության, և օգնությամբ թափի՝ արդեն ստացած
Տարրերից որ հետևում են, որովհետև լույսը միշտ
Հետևում է լույսի ուստի արեգակի շողերի
Նրագությունն աճում է այն ցնցումներից անդադար,
Որ առաջ են բերում դարձյալ նոր տարրերը հաջորդող
Նսիլներն էլ նույն պատճառով պետք է որ մի վայրկյանում
Եւնձայրածիր տարածություն անցնեն, քանզի ետևից
Եւնդադար մի թափ է բշում մարմնիկներին այդ փոքրիկ
Հեռո նրանց հյուսվածքը, որ նուրբ է, անշուշտ, շափազանց,
Եւտարին կերպով է թափանցում մարմինների մեջ բոլոր,
Մոդոսկելով օդի բոլոր արանքները անխտիր:

Եվ եթե այն մարմնիկները, որ բխում են իրերի
Եւտից, լույսի, ջերմության պես արեգակի, կարող են

Տարածվել մի ակնթարթում տարածութեան մեջ ամբողջ,
 Տրվել ծովում ու ցամաքում, դեսյի երկինք բարձրանալ,
 Եվ ողողել երկնականարն իրենց պայծառ հուրերով,
 Որ սլանան ամեն կողմից արագութեամբ այդպիսի,
 Տեսիլներն էլ, ռատի, որոնք գտնվում են իրերի
 Մակերեսին, իսկ անջատվել ոչ մի բան չի խանգարում,
 Սլանալու են ավելի արագորեն և հեռու,
 Պետք է անցնեն տարածություն, որ ավելի է երկար,
 Քան կարող են նույն ժամանակ անցնել պայծառ արևի
 Ամբողջ լույսն ու ջերմությունը ջինջ երկսքի կամարով:
 Ճշմարտությունն այդ քնզ ցույց տալ նաև կարող է մի փորձ
 Թե տեսիլներն այդ լինչպիսի արագութեամբ են շարժվում.
 Հազիվ ենք դուրս բերում ջրով լի որևէ մի անոթ
 Երկնքի տակ, եթե այնտեղ առկայծում են ջինջ աստղեր,
 Տիեզերքի ջահերն իսկույն պատկերվում են նրա մեջ:
 Երևում է այստեղից, թե որքան պետք է ժամանակ,
 Որ պատկերներն այդպես հասնեն մինչև գետին երկնքից:
 Ուստի պետք է մենք ընդունենք, որ իրերից բխում են
 Տեսիլներ և նրանք հետո, հարվածելով մեր աչքին,
 Տեսողութեան ղգացմունք են առաջ բերում նրա մեջ,
 Ինչպես որոշ մարմիններից անջատվում է անդադար
 Բույր, գետերից՝ սառնություն և արեգակից՝ ջերմություն,
 Եվ աղմուկը ծովի, որը միշտ ժայռեր է կրծուտում,
 Եվ ճախրում են տարբեր ձայներ ամենուրեք օդի մեջ,
 Մեր բերանն է հաճախ ընկնում ծովի աղի հեղուկը,
 Երբ լինում ենք մենք ծովափին, և շենք կարող պաշտպանվել
 Դառնությունից այնտեղ, որտեղ թրմաջուր են պատրաստում:
 Ուստի բոլոր մարմինները բխումներ են արձակում
 Ամեն կարգի ու տեսակի, որ սլանում են ամեն
 Մի ուղղութեամբ, և որպեսզի ամենևին կանգ չառնեն
 Եվ շսպառվեն, քանի որ մենք ամեն վայրկյան գտնում ենք,
 Ի վիճակի ենք միշտ լսել, նկատել ու հոտոտել:
 Որովհետև մենք խավարում շոշափելով ձեռքերով
 Որոշ ձևից որևէ իր ճանաչում ենք, որ նույնն է,
 Որ տեսել ենք օր ցերեկով, այդ պատճառով շոշափման,
 Տեսողութեան ղգացմունքները պետք է, անշուշտ, գրգռվեն
 Ճիշտ նույնպիսի եղանակով: Քառակուսի է, ասենք,
 Այն, ինչ որ մենք ենք շոշափել, ուրիշ էլ ի՞նչ առարկա
 Կարող է ցույց տալ ցերեկով բառակալու պատկերը:

Լուսի սլարզ է այստեղից, որ տեսողութեան պատճառը
Պատկերներն են, առանց որոնց ոչինչ տեսնել չենք կարող:

Իրերի այդ տեսիլները, որոնց մասին է խոսքը,
Մլանում են ամեն կողմից և ամեն մի ուղղութեամբ
Բայց քանի որ ընդունակ ենք տեսնել միայն աչքերով,
Եյդ պատճառով միայն այնտեղ, ուր մեր հայացքն ենք ուղղում,
Կրերը մեզ հարվածում են իրենց ձևով ու գույնով
հարածութունն այն, որը մեզ բաժանում է իրերից,
Նույն պատկերներն է ցույց տալիս, օգնում նրանց ճանաչել,
Որովհետև, սլանալով, մարմիններից քշում են
որանք օդը, որ նրանց ու աչքի միջև է լինում,
Իսկ այդ օդի սյունը ամբողջ երկարութեամբ սահելով
Իալիս է ու դիպչում աչքին, թեթև կերպով քսվելով
Երբ բիբերին, որից հետո ավելի է հեռանում:
Մեղպես ենք մենք իմանում, թե որևէ մի առարկա
Որքան հեռու է մեզանից: Որքան երկար ավելի
Լինի օդի սյունը, որին այդ տեսիլներն են քշում,
Որն անցնելով թեթև կերպով, դիպչում է մեր աչքերին,
Մյնքան հեռու պիտի թվա այդ առարկան մեզանից,
Չէ՞ որ դա միշտ կատարվում է արագութեամբ այնպիսի,
Որ անհնար է ըմբռնել դատում ենք, թե առարկան
Որքան հեռու է մեզանից, տեսնելով նույն ժամանակ:

Ինչո՞ւ պիտի դարձանաս դու, որ տեսիլներն այն, որոնք
արվածում են մեր աչքերին, տեսանելի չեն թեև
Մենք մեկը առանձին, բայց թույլ են տալիս, որ տեսնենք
Մենք բոլոր այդ մարմինները: Չէ՞ որ նույնպես չենք տեսնում
Բամուն, որ մեզ գուրգուրում է յուրաքանչյուր մասնիկով
Մենք չենք կարող զգալ նաև մասնիկները խիստ ցրտի,
Մի՞թե զգալ մենք կարող ենք այն իրերը, իսկապես,
Մառկաններն, ասենք, որոնց հարվածներից արտաքին
Տառապում է մեր մարմինը: Չեռքով դիպլիր մի քարի,
Դու կդիպչես նրա գույնին մտկերեսին, ծայրերին,
Բայց կզգաս դու շոշափմամբ ոչ թե գույն, այլ կարծրութուն,
Մյն, ինչը լուկ հատկանիշն է քարի ամբողջ զանգվածի:

Բայց ինչո՞ւ ենք պատկեր տեսնում մենք հայելու այն կողմում,
Նույն պատճառով, որ տեսնում ենք մենք մարմիններն այն, որոնք
Գտնվում են մեր տնից դուրս, երբ բաց են տան դռները,
Տեսարան է բացվում ազատ, շատ բաներ են երևում
Որովհետև այն ժամանակ օդի երկու սյուններ կան

Աչքերի ու դռան միջև, առաջինը մեւ հանդեպ՝
Գռան պատկերն է, և ապա այն իրերի արտաքին,
Որ կան այնտեղ արդեն, դրսում դռան երկու կողմերում
Իսկ երկրորդը նախորդում է այն արտաքին լույսին, որ
Գալիս է և թեթև կերպով դիպչում է մեր աչքերին.
Դրան արդեն հետևում են պատկերներն այն իրերի,
Որոնք դրսում են գտնվում և որոնց մենք տեսնում ենք
Այդպես է այն պատկերը, որ, արտացոլված հայելուց
Մեր աչքերին մոտենալիս առջևի օդն է քշում,
Որ նրա ու մեր աչքերի միջև պիտի տարածվի,
Եվ այնպես է ստացվում, որ օդի անկանդ հոսանքը
Մեզ հասնում է ավելի շուտ, քան պատկերը հայելու
Եվ երբ միայն սկսում ենք մենք տեսնել այդ հայելին
Մեր պատկերը անմիջապես մեզնից հասնում է նրան
Սակայն իսկույն ետ է դառնում, արտացոլված դեպի մեւ
Երբ դիպչում է մեր աչքերին երկրորդ սյունը այն օդի
Որ քշել էր մեր պատկերը. ահա թե ինչ պատճառով
Մեր պատկերը թվում է մեզ այսքան հեռու հայելուց
Այդպիսով այդ երևույթով մենք շնք կարող դարձանալ,
Քանի որ նա հետևանքն է օդի երկու սյունների:

Հետո մարմնի մասերը, որ մեր աջ կողմումն են լինում,
Այն պատճառով պետք է լինեն հայելու ձախ կողմում որ
Հայելու հարթ մակերեսին հարվածելով, պատկերը
Ետ մղվելուց առաջ պիտի փոփոխության ենթարկվի
Երեսի կողմն այդ պատճառով շուտ է դալիս, անկասկած
Այդպես երբ մի կավե դիմակ սեղմես մի սյան և եթի
Այնպես անես, որ շկորցնեն նրա դեռ թաց մասերը
Իրենց ձևը նախնական և դասավորես ճիշտ նույնսյան
Սակայն դեպի դրսի կողմը, անտարակույս, սլեւք է, որ
Հարվածվելուց հետո կողմով ետևի նա կերևա.
Այն ժամանակ մեր աջ աչքի տեղում ձախը կլինի
Իսկ ձախ աչքը կգտնվի, որտեղ եղել է աջը:
Եվ հայելուց հայելի ետ ուղարկված այդ պատկերը
Տալիս է հինգ, վեց տեսիլներ: Այն ժամանակ, անկասկած,
Իրերը, որ գտնվում են վերևում ու խորքերում,
Չնայած որ տեղավորված լինեն նույնիսկ շեղակի,
Եվ մեզանից հեռու լինեն, անդրադարձմամբ կրկնված
Այնուհանդերձ կարելի է դուրին կերպով դուրս բերել
Նույնիսկ իրենց թաքուն տեղից մեր սենյակի մեջտեղը:

Հայելիներն այդպես իրար և յտկերներ են ուղարկում,
'Թե միայն ցույց է տալիս մեզ առաջին հայելին
Մեր ձախ կողմը, իսկ երկրորդը պիտի ցույց տա աջ կողմը,
Պատվելով, վերականգնվում է դրուժյունն առաջվա:

Սակայն Լթև մի հայելի՛ ծովածք ունի այնպիսի
Լույսիսին է, ասենք, տրված մարդու մարմնի կողքերին,
Պետք է իրերն արդեն ցույց տա, ինչպես որ կան, ուղղակի
Քյն պատճառով, որ հայելուց Լրկու անգամ հայելի
Սնդրադարձված Ը պատկերը հասնում միշտ մեր աչքերին,
Իսկ հայելու ծովածքն արդեն շուտ է տալիս պատկերը
Նվ հետո է այն ուղարկում դեպի մարդու աչքերը:

Հետո թվում է նաև, որ տեսիլները քայլում են,
' րկնում են մեր շարժումները, մեզ հետ գնում ու գալիս
Քյն պատճառով, որ հայելու մասը, որից հեռացանք,
Սնմիջապես դադարում է պատկերներն ետ ուղարկել:
Բնությունն է պահանջում, որ հավասարվեն մշտապես
Պնկյունները անդրադարձման ու անկումի խստորեն:

Մեր աչքերը խուսափում են նայել պայծառ իրերին,
Իսրանում են նրանք, ուրքեր ալ հզակին են նայում,
Որովհետև, բացի նրա պայծառ ուժից սեփական,
Տեսիլները Լրկնային միշտ մաքուր օդի բարձունքից
Քնագորեն սլանալով Ել շեն կարող հարվածել
Մեր աչքերին, շքանդելով նրանց շատ նուրբ հլուսվածքը:
Իվ, բացի այդ պայտառ լույսը, որ փայլում է շափազանց,
Սյրում է մեր տեսողութունն այն պատճառով, որ իր մեջ
Պարունակում է կրակի սերմեր նույնպես բազմաթիվ,
Որոնք, աչքի մեջ մտնելով, նրան ցավ են պատճառում:

Հետո՝ նրանց պիտի դեղին թվան բոլոր իրերը,
Ուրքեր հիվանդ են դեղնախտով այն պատճառով, որ նրանց
Մարմիններից միշտ բխում են դեղին սերմեր անհամար,
Որոնք օդում միանում են տեսիլներին իրերի,
Իսկ աչքերի մեջ այդ մարդկանց կան բազմաթիվ մասնիկներ,
Որոնք բոլոր պատկերները վարակում են նույն գույնով:

Իսկ մութ տեղից մենք տեսնում ենք լուսավորված ցերեկվա
Լույսով իրերն այն պատճառով, որ օդը մութ է թեև
Մյն, որ մոտիկ է ավելի, միշտ առաջինն է մտնում
Իվ տիրանում ուղիներին, որոնց գտնում է բացված,
Սակայն նրան լուսավորված օդն է շուտով հետևում
Իվ մաքրում է, այսպես ասած, մեր աչքերը, ցրելով

Խավարն առանց դժվարութեան, բանի որ նա առավել
Շարժուն, նուրբ ու եռանդուն է, յան թե օդը խավարի:
Եվ անցքերը, որոնք առաջ փակված էին խավարով,
Ազատվում են ահա այդպես, պայծառ լույսով են լցվում:
Լուսավորված մարմինների տեսիլներն էլ են իսկույն
Մտնում այնտեղ ու գրգռում զգացմունքը աչքերի:
Ընդհակառակն՝ անհնար է, որ մենք տեսնենք որևէ
Լուսավորված տեղից իրեր, որ խավարում են արդեն,
Քանի որ մութ թանձր օդը, հասած այնտեղ երկրորդը
Փակում է մեր տեսողութեան անցքերը և պաշարում
Ուղիները, թույլ շտալով տեսիլ մանի աչքի մեջ:

Իսկ երբ հեռվից քառակուսի աշտարակի ենք նայում
Այն շարունակ մեզ կտր է թվում լույսյն պատճառով,
Որ ամենայն անկյուն հեռվից մեզ միշտ բութ է երևում
Բայց կարող է առհասարակ ոչ մի անկյուն չերևալ
Այն մեզ վրա լի էլ աղբում, հարվածները շեն կարող
Արդեն հասնել մեր աչքերին, քանի որ այլ տեսիլներ,
Անցնելով մի երկար ճամփա, անթարկվում են անդադար
Գարձյալ օդի հարվածների, քթանում են, թուլանում:
Երբ անկյունը այդպես մաշվել, դարձել է ոչ դժարի,
Հեռվից միայն երևում են կտր կույտեր քարերի,
Ոչ թե այնպես, ինչպես կտր մարմիններն են երևում,
Այլ ձևով, որ այնքան պարզ չէ և կատարյալ է պակաս:

Թվում է, որ արևի տակ մեր ստվերը շարժվում է
Եվ գալիս է մեր հետքերով, կրկնում է մեր շարժումը,
Եթե կարժել կարելի է, թե օդը, որ լույս շունի,
Որովհետև որևէ այլ բան չէ մարդու ստվերը,
Մի հատկություն ունի՝ քայլել այդպես կրկնել մարդկային
Շարժումները: Եվ այդպես է պատահում այն պատճառով,
Որ, զրկվելով լույսից հերթով, հողը այնտեղ, որտեղ մենք
Ծածկել էինք մարմնով նրան, լույսով լցվում է այնտեղ,
Որտեղից մենք հեռանում ենք: Այդ պատճառով թվում է
Որ ստվերը չի դադարում շարունակ մեզ հետևել:
Չէ՞ որ թափվում են նոր շողեր հին շողերի փոխարեն
Եվ չքանում բրդի նման, որ ընկնում է բոցի մեջ:
Այդպես ահա հեշտութեամբ է հողը զրկվում իր լույսից
Եվ լցվում է լույսով նորից, և փռում սև ստվերներ:

Այդ ժամանակ շենք կարծում, որ խաբվում են մեր աչքերը,
Նրանց գործն է՝ լույս ու ստվեր տեսնել ախտեղ, որտեղ կան.

Բայց նո՞ւն լույսն է արդյոք փայլում, թե՞ մի ուրիշն է արդեն,
Կամ ինչպե՞ս է կատարվում այն, ինչի մասին է խոսքը,
Միայն մարդու միտքը պետք է լուծի մթին այդ հարցը
Սեր աշքերը չեն իմանում բնությունը իրերի,
Եվ աշքերը մեղավոր չեն, երբ մեր խելքն է սխալվում:

Նավը, որով մենք գնում ենք, մեղ թվում է միշտ կանգնած,
Թվում է, որ խարսխվածը անց է կենում շարունակ
Բլուրները և դաշտերը երկայնությամբ ափերի,
Որոնց մոտից նավն է անցնում, կարծես փախչում են դեպի
Լավախելը, իսկ աստղերը անշարժ դամված են թվում
Նթերային բարձունքներում, մինչդեռ ծագում է նրանք
Եվ անդադար գլորվում են դեպի մուտքը հեռավոր,
Իրենց փայլուն մարմինները տանելով ողջ երկնքով:
Արեգակը և լուսինը անշարժ կանգնած են թվում,
Թեև մարդու միտքն է ասում, որ շարժվում են և նրանք

Լեռները, որ բարձրանում են անդունդներից ծովային
Որոնց միջև նավի համար լայն անցքեր են մնացել,
-եովից նույնպես մեղ թվում են ամբողջական մի զանգված
Թեև բաժան են իրարից, մեզ թվում են միացած,
Եվ կարծես մի կղզի լինեն: Սանուկները փոքրիկ, որ
Իրենց շուրջը չեն պտտվում այլևս, այն աստիճան
Համողված են, որ շարժվում է ամբողջ տունը, պտտվում
Նրանց շուրջը սյունաշարքը, որ հազիվ են հավատում,
Թե չեն փլվի պատն ու կտուրն ու իրենց չեն ջախջախի:

Բնությունը սկսում է բարձրացնել մեծ լեռների
Վրա պայծառ արեգակի կրակները շողշողուն,
Իսկ լեռները, որոնց կարծես գագաթին է նա կանգնել,
Որոնց կարծես նա դիպչում է իր հուրերով բոցավառ,
Մեզ թվում են, թե հեռու են նրանք ոչ շատ մեղանից,
Ասենք՝ նետի մի թռիչքից հաղար անգամ առավել,
Բայց լեռների ու արևի միջև պայծառ երկնքի
Տակ փռվել են անծայր ծովի ու երկրներ բազմաթիվ
Որտեղ ապրում են անհամար անասուններ ու մարդիկ:

Փոսի մեջ, որ լի է ջրով մի մատնաշափ խորությամբ,
Որ հավարթում է քարերի միջև ամեն փողոցի,
Մեր ոտքերի տակ տեսնում ենք տարածություն անտակ, որ
Անսահման է նույնքան, որքան այն, որը մեր վերևում
Երկրից երկինքն է բաժանում, կարծես թե ողջ աշխարհը
Ճեղքված է իր ողջ խորությամբ և ամպեր և ցույց տալիս,

Ընթացում է, որ տեսնում ենք Երկրորդ կեսը Լուսինքի,
 Եվ մարմիններ, որ կան նաև այդ անծանոթ շրջանում:
 Վերջապես, Երբ համառում է մեր ձին գետի մեջտեղում,
 Այն ժամանակ, Երբ նայում ենք օրագահու հոսանքին,
 Թեև մեր ձին անշարժ է, բայց թվում է, որ քշվում է
 Հոսանքի դեմ. ինչ յորերի էլ որ նայենք, կտեսնենք,
 Որ տարվում են նրանք նույն կերպ արագ քշվում գետնի վեր:
 Եթե նայենք սյունաստրահի, ասենք, ծայրից որևէ,
 Որ կառուցված է զուգրնթաց և հալասալ բարձրությամբ
 Սյուներից և նրա ամբողջ երկայնությամբ կթվա,
 Որ զուգամետ կոնուսով է հեռզհեռու վ'րջանում,
 Գետնին կառույն է մոտենում, և աջ կողմը ձախ կողմին,
 Բանի դեռ շի խտունվել ողջը մատուցալուսալու սուր ծայրում:
 Իսկ նավաստուն արձակ ծովում թվում է, թե արևը
 Բարձրանում է ծովից և իր լույսը թաղում նրա մեջ
 Զէ՛ որ ոչինչ բացի ծովից ու երկնքից, շի տեսնում,
 Ուստի նրա զգացմունքները շհամարեն խարուսիկ:
 Նրանք, սվքեր ամենևին ծովը դեռ շեն ճանաչում,
 Կարծում են, որ այն նա չիրը, որսնցով միշտ լի է նա,
 Այլանդակված ու ջարդված են, պայքարելով ջրի դեմ
 Թիակները և դեկի այն մասը որ դուրս է ջրից,
 Ուղիղ են, իսկ ջրում սուզված մասը ծովել է կարծիս
 Թեքվել դեպի հետնամասը, դեպի վերև լորվել,
 Կարծես ջրի մակերեսին է հս մայրյա նա լողում
 Իսկ գիշերվա ընթացքում, երբ քամին նոսր ամպերին
 Հալածում է, քշում, կարծես թե ամպերին ընդառաջ,
 Պայծառ աստղեր են սահելով անցնում նրանց վերևում
 Այն ուղղությամբ, որ հակառակն է ընթացքին իսկական:
 Եթե ձեռքով մենք սեղմենք մեր աչքի մասը ներքևի,
 Կտեսնենք, որ ամեն մի բան իսկույն դառնում է երկու.
 Կրկնապատկվում է ջահերի պայծառ լույսը մեր աչքում,
 Կրկնապատկվում է կահույքը, որ գտնվում է տան մեջ,
 Կրկնակի են դառնում մարդկանց մարմիններն ու դեմքերը:
 Երբ շղթայով քաղցր քնի մեր անդամներն են կապված,
 Եվ երբ անուշ քնի գրկում փռված է մեր մարմինը,
 Հաճախ է մեզ թվում, որ մենք արթուն ենք և շարժվում ենք,
 Մեզ թվում է, որ խավարում մենք արեգակն ենք տեսնում,
 Եվ ցերեկվա պայծառ լույսը՝ Եվ, փակված նեղ սենյակում,
 Մի այլ երկիր ենք գնում մենք և տեսնում ենք այլ ծովեր,

Ոտքով անցնում գետեր, լեռներ և ընդարձակ դաշտավայր,
Զայն ենք լսում, երբ տիրում է մի ընդհանուր լոռ թշուն,
Պատասխանում ենք, թեև մեր լեզուն մնում է անշարժ:

Զարմանքով ենք տեսնում նման երևույթներ բաղձաթլով,
Սր շանում են, սակայն իզո՞ւր, որ մենք պակաս վստահենք
Չգացմունքներին: Այդ սխալը ստացվում է մեծ մասամբ
Այն պատճառով, որ սխալ է դատում հոգին, դրա հետ
Գումարում ենք ղգացմունքների տվյալները, կարծելով,
Որ տեսել ենք, ինչ ղգացմունքը մեղ բնավ ցույց չի տվել:
Ի՞նչ կա դժվար ավելի, բան բաժանելը այդ ստույգ
Տվյալները ղգացմունքների ենթադրվածից, այն, որ մեզ
Մտնենքին պարզ չէ և որ հոգին ինքն է միացնում:

Ով պնդում է⁴, որ գիտենալ մենք չենք կարող սչ մի բան,
Նա չգիտե նույնիսկ այն, թե ճի՞շտ է արդյոք այն, որ մենք
Գիտենալ չենք կարող ոչինչ, չէ՞ որ ինքն է ընդունում
Որ նա ոչ մի բան չգիտե: Վիճարանել չեմ ուզում
Երա հետ, ով հակասում է ճշմարտությանն այդ ստույգ
Եվ գրուի է դնում այնտեղ, որտեղ ոտքեր են լինում,
Սսենք՝ գիտե, որ գիտենալ մենք չենք կարող ոչ մի բան
Գիտենալն ու չգիտենալն ի՞նչ է, ինչպե՞ս գիտե այդ,
Բանի որ չի գտել երբեք նա որևէ ստույգ բան
Ճշմարտի, ստի մասին, ե՞րբ է կարժել գաղափար,
Կասկածելին ու ստույգը ինչպե՞ս է նա տարբերում:

Ճշմարտության գաղափարը ղգացմունքից է ծնվում
Կհամոզվես շուտով: հերքել մոլորումը չի կարող
Չգացմունքների տվյալները: Չգացմունքներն են արժանի
Ամենամեծ վստահության, որովհետև սևփական
Ուժով իրենց նրանք սլիտի բացեն ամեն մի սուտ, որ
Ճշմարտությանն է հակասում: Որտե՞ղ դո՞ւնենք իսկասլես,
Մի ուղեցուց, որն ավելի վստահելի լիներ, քան
Չգացմունքները: Եվ կարո՞ղ է արդյոք, ասենք, խելքը Իեր
Որը ինքն էլ ամբողջովին ղգացմունքներից է կախված,
Գործել արդյոք, ինչպես հարկն է մեր էության անոթում
Ռանականությունն է, անշուշտ, մոլորեղնում մեղ էթլ
Չգացմունքները սխալվում են: Կարելի՞ է ասել, որ
Կարող են մեր ականջները մերկացնել մեր աչքերին
Շոշափում կմերկացնի՞ ականջներին իր հերթին,
Հոտառությունն ու ճաշակը, աչքերը մեր կարո՞ղ են
Սատարել մեր շոշափմանը, որպեսզի նա չխաբվի:

Կարծում եմ՝ ո՛չ: Յուրաքանչյուր զգացմունքը առանձին
Բնագավառ ու հատկութիւն ունի և այդ պատճառով
Կարծրութիւնն ու փափկութիւնը, ջերմութիւնը և յուրաք
Պետք է լինեն զգացմունքների գործիքները առանձին:
Հատկանիշներն ու գույները, ինչ որ հատուկ են նրանց,
Արդեն պետք է բոլորովին այլ զգացմունքի պատկանեն,
Համը, հոտը և ձայնն ունեն դատավորներ առանձին,
Հետևապես զգացմունքները իրար ժխտել չեն կարող,
Եվ չեն կարող ամենևին իրենք իրենց մերկացնել,
Որովհետև վստահութիւն վայելելով իրար պես,
Նրանց բոլոր տվյալները ճիշտ են բոլոր դեպքերում:

Եթե միայն մեր խելքը մեզ բացատրել չի կարող, թե
Ինչ պատճառով է մոտիկից քառակուսի առարկան
Հեռվից թվում կընր, դարձյալ երբ խելացի հիմք չկա
Լավ է սխալ մեկնաբանել երևույթներն այդ երկու,
Քան քաց թողնել ճշմարտութիւնն այդպես ձեռքից, անկասկած,
Մյուսպես քանդել ու ավերել վստահութիւնն ամենայն,
Տապալել այն հիմքը ամուր, որով մեր կյանքն է հիմնված,
Եւ ոչ միայն մեր խելքն այնժամ կտապալվի, անկասկած
Զգացմունքների տվյալներով է մեր կյանքը պահպանվում,
Ցույց տալով մեզ, թե ինչպես մենք անդունդներից խուսափենք,
Ինչպես և այլ վնասակար մարմիններից բազմաթիվ,
Եվ ձեռք բերել այն, ինչը մեզ պետք է լինի օգտավետ:
Ո՞նայն, անմիտ զրույցներ են դատողութիւնն ամենայն,
Որ դուրս գալով զգացմունքի դեմ, նրան ժխտել է փորձում:

Եթե մի տուն կառուցելիս քանոնն թանի արատներ,
Անկյունաշափն ուղղահայաց գծից շեղվի շարունակ,
Եթե տեղի դրութիւնը հարթացույցը յույց շտա,
Այդ պատճառով ամբողջ շենքը արատավոր կլինի
Թեքված, նստած, տգեղ, անշուք, անհամալուստ, շեղակի
Կամ կփլվի ամբողջովին, կամ կփլվի մի մասը,
Եթե միայն սկզբից է կառուցվածքը վատ շինվել:
Այդպես եթե շվտահենք զգացմունքներին մեր, այնժամ
Խարուսիկ ու սուտ կլինեն կարծիքները մեր բոլոր:

Այժմ պետք է շուսաբանեմ, թե զգացմունքներն ինչպես են
Գործում իրենց ասպարեզում, որ խիստ հատուկ են նրանց,
Ահա մի հարց, որ մեզ համար շատ դժվարին չէ պարզել:

Ձայն ու հնչույն շվելու են այն ժամանակ միայն, երբ
Նրանց տարրերն, ականջների խոռոչի մեջ մտնելով

Կորգոսն զգացմունքը: Եթե միայն ընդունենք,
 Որ ձայներն ու հնչյունները մարմնավոր են բնությամբ,
 Ուստի պետք է զգացմունքների վրա ազդեն, անկասկած:
 Եվ, բացի այդ, ձայնը հաճախ մեր կոկորդը քերելով,
 Շնչափողը գրգռում է աղաղակով բարձրաձայն,
 Որովհետև այն ժամանակ ձայնի բոլոր տարրերը,
 Չափազանց մեծ քանակությամբ շտապելով դեպի դուրս,
 Հանկարծակի, միանգամից պետք է լցնեն մի նեղ անցք:
 Պատահոտում են այդ անցքը, վնասում են այն ուղին,
 Որով ձայնը դուրս է պրծնում: Ուստի պետք է կարծենք, որ
 Չայնի, խոսքի այդ տարրերը պետք է լինեն մարմնավոր,
 Քանի որ մեր մեջ կարող են նրանք առաջ բերել ցավ:
 Բայց դու գիտես, թե մեր մարմնին որքան է դա վնասում,
 Նյարդերն ինչպես են տուժում և որքան ուժ է խլում, երբ
 Արշալույսի դեռ առաջին լույսի հետ են սկսում
 Խոսել մինչև իջնում են սև ստվերները գիշերվա,
 Մանավանդ, երբ բարձրաձայն են արտասանվում ճառերը:
 Ուստի պետք է ճանաչենք, որ մարմնավոր է ձայնը մեր,
 Որովհետև վնասվում է մարմինը շատ խոսելուց:
 Կոպտությունը ձայնի պետք է կոպտությունից առաջ գա
 Իր հիմնական մարմնիկների, իսկ թե հարթ են՝ մեղմություն,
 Ականջների մեջ մտնում են տարբեր կարգի մարմնիկներ,
 Երբ շեփորն է աղաղակում իր կոշը լուրջ և հուժկու,
 Երբ եղջյուրն է թունդ արձակում իր ձայնը խուլ ու խոպոտ,
 Եվ երբ ջրի խոխոջի հետ ազերսանքով վշտալից
 Զնգա երգը կարապի, որ Հելիկոսից է եկել:

Այդպես, երբ մեր մարմնի իտրքից ձայն է քշվում դեպի դուրս,
 Երբ ասում ենք մեր բերանով, նրան դուրս ենք արձակում,
 Շարժուն վարպետ լեզուն նրան բաժանում է բառերի,
 Շրթունքներն էլ իրենց հերթին ձևավորում են նրանց
 Բայց երբ հասնում է ականջին և երբ ձայնը շի անցնում
 Երկար ճամփա, այն ժամանակ բաժանվում են խոսքերը,
 Պարզորոշ ու առանձին է ուստի լսվում ամեն բառ,
 Որովհետև իր ձևերը պահպանում է ձայնը մեր:
 Տարածությունն այն, որ լինում է խոսքերի արանքում,
 Երբ շափազանց շատ երկար է օդը, շափից ավելի,
 Խոսքերն իրար պիտի խառնվեն, շփոթվում է ձայնը մեր,
 Երբ անցնում է օդի միջով: Պատահում է այդպես, երբ

լսում ենք մենք ձայնը, միտքը բառերի շենք հասկանում.
Հասնում են մեր ականջներին խառնաշփոթ ու անպարզ:

Հաճախ երբ մի հյուվարտակ է հայտարարվում փողոցում
ժողովրդի մեջ բուրբը միանման են լսում,

Ուստի մի ձայն բաժանվում է արդեն բազում ձայների

Որովհետև, ջրվելով շատ ականջներում առանձին,

Ամեն մեկի մոտ դառնում են ոլորշակի հնչյուններ:

Իսկ ձայները այն, որ հաճախ ականջների շեն հասնում,

Շարունակում են ճանապարհն ու ջրվում են օդի մեջ,

Սակայն մասամբ հանդիպելով դարձյալ ամուր իրերի,

Կտ են մղվում, ձայնի նման մի բանով մեղ խարեւով:

Իմացած այդ երևւոյթը, կարող ես քեզ բացատրել,

Ինչպես նաև ուրիշ մարդկանց, թե ինչպես են ժայռերը

Մի ամայի վայրում, ասենք, վերադարձնում բառերը,

Պահպանելով նրանց կարգը և ձևերը նախնական,

Երբ ձորերում սալերսուպատ որոնում ենք մուսրված

Մեկ ուղեկցող մարդկանց, որոնց մենք կանչում ենք բարձրաձայն

Տեսել եմ ես վայրեր, որոնք անդրադարձնում են խոսքեր

Վեց, յոթ անգամ, բլուրները բլուրների հետևից,

Եվ բառ առ բառ պատասխանում և իրար ճիշտ են կրկնում

Այդ վայրերը ծառայում են, բնիկների ասելով,

Սպաստարան այժառոտն՝ սատիրներին, Գավներին

Նիմֆաներին, որոնք, Լի՛ն միայն նույն հավատանք

Զվարճանում են այդ ամայի վայրում, հաճախ խախտելով

Լուսնյունը իրենց ղնդուն պիշերային՝ համերգով

Նրանք իրրև սրինդներին ու յուրերից քաղցրալուր

Ու վշտալից ձայն են կորուզում իրենց վարպետ մատներով

Ավելացնում են նրանք թև բնիկները դաշտերի

Ամեն անգամ գիտեն որ Կա Փանոս⁶ աւտվածն է գալիս

Որ Լղենյա մի պսակով դարդարում է գլուխը,

Շրթունքները կպցնում է Եղնդնյա ծուռ լիողերին

Լվ երգում է անտառային մուսան⁷ նրա սրինգով:

Հնարում են և այլ կարգի դարհուրելի հրեշներ

Կամ որպեսզի շկառժեն թե կրկրից, ոտակ ապրում են

Աստվածները հեռացել են, կամ մի ուրիշ պատճառով,

Որովհետև նրանք գիտեն անշուշտ, թե ինչ սատիճան

Սմեն մարդու ականջները ծարավի են հեքիաթի:

Այնուհետև ինչո՞ւ պիտի ու գարմանաս թե ձայնը

Հասնում է մեկ ու հարվածում ականջին այն տեղերով

Երոց միջով մեր աչքերը ոչխաշ տեսնել շեն կարող.
 Կործով գիտենք, որ խոսում ենք փակ դռների միջով մենք,
 Արովհետև ձայնը առանց ցրվելու դեռ կարող է
 Անցնել բոլոր մարմիններով, որ ամենից ավելի
 Սուռ արանքներ ունեն, մինչդեռ տեսիլները, անկասկած,
 շեն կարող և բաժանվում են, ԼԲՆ անցքերն ուղիղ շեն,
 Ապակու պիս, որի միջով պատկերներն են թափանցում:
 Այնուհետև տարածվում է ձայնը բոլոր կողմերում,
 Արովհետև իրարից են առաջ դալիս ձայները
 Երբ հնչում է մի ձայն, յոսկույն բաժանվում է շատերի,
 Այնպես, ինչպես կրակներն են ցրվում ասթիվ կայծերով,
 Այդպես ահա ձայնն է հասնում ամենախուլ տեղերը:
 Չայնը թնդում է մեր շուրջը արթնացնելով բոլորին.
 Իսկ տեսիլներն այդ իրերից ուղիղ դժով են դալիս,
 Ինչպես առաջ սկսել էն Այդպես շլիփի վերևում
 Ոչ մի բան չենք կարող տեսնել, Լակայն ձայնի յուրմ ենք
 Բայց ձայները, որ անցնում են ամուր փակված դռներով,
 Կանում են խուլ և կանջլ մեջ, անպարզալուր են մտնում,
 Այնպես որ մենք ալ թե խոսքեր այլ միայն ձայն ենք լսում:
 Իսկ ինչպես ենք զգում համը մենք մեր լեզվի վ ու քիմքով,
 Ի վելի բարդ և սվելի դժվարին է բացատրելու
 Լամ զգում ենք նախ՝ բերանում, մեր սնունդը ծամելիս
 Գուրս ենք բերում նրա հյութը, ինչպես ջուրն ենք դուրս բերում,
 Ասենք, սպունգի միջից, նրան մեր ձեռքերով սեղմելով:
 Ի վ այդպես դուրս բերված հյութը՝ հետո մտնում է քիմքի
 Անցքերով և անցնում լեզվի ուղիներով ծուռումուռ:
 Ի թե հյութի մարմնիկները նախնակառ հարթ, կլոր էն,
 Այն ժամանակ քաղցրությամբ էն միշտ խտղատում մեր լեզուն
 Եվ ընդհանուր հաճույք ցրում լեզվի թքոտ թաց տան մեջ:
 Ընդհակառակն՝ ոտքան կոսիտ, խոբդուրորդ են ավելի,
 Այնքան ծակում են ավելի և մեր մարմինն են քերում:
 Հետո՝ քիմքի ծայրով ենք մենք զգում համի հաճույքը,
 Իսկ երբ արդեն մեր կոկորտով սնունդն իջել է ներքև,
 Երբ ցրվել է անդամներում քաղցրությունն չենք զգում մենք,
 Եվ անտարբեր է մեր մարմնին, թե ինչ սնունդ ենք կերել,
 Եթե միայն լավ է մարսվում և մարրվում է այնքան,
 Որ կարող է մեր մարմնի մեջ ամբողջովին տարածվել,
 Եվ պետքական թաղությունը ամբողջում պահպանել:

Սակայն ինչո՞ւ նույն սնունդը հաճելի չէ բոլորին,
Բացատրում եմ. ինչը մեկին դառն է ու շատ զզվելի,
Այն կարող է հաճելի և համեղ թվալ երկրորդին.
Տարբերվում են մարդիկ իրենց ճաշակներով ու համով:
Ինչը սրան սնուցում է, նրան թույն է մահացու.
Եթե մարդու թուքը ընկնի օձի ուշիղ բերանը,
Օձն ինքն իրեն ատամներով կզզզզի, կսատկի.
Իսկ «չքիտամ» բույսից ⁸, որ մեզ համար թույն է մահացու,
Ճարպակալվում են այծերը, կաքավներն են գիրանում:

Եվ որպեսզի հասկանաս, թե ինչն է դրա պատճառը,
Պեսք է դու այն մտաբերես, ինչ ասել եմ քիչ առաջ,
Որ խառնված են տարբեր կերպով մարմնիկները իրերում:
Անասուններն այն, որ իրենց արտաքինով են տարբեր,
Տարբեր ձևեր, տարվագծեր նրանք ունեն ցեղական,
Ուստի իրենց մարմնիկներով տարբերվում են ավելի:
Տարբերությունն այդ սերմերի պեսք է անհրաժեշտորեն
Տարբերությունն առաջ բերի ընդհանրապես ոչ միայն
Անդամների միջև, այլև արանքների, անցքերի,
Որոնք հաճախ նեղ են լինում և հաճախ լայն առավել,
Ե՛վ եռանկյուն, և՛ քառանկյուն նրանք լինել կարող են
Բազմատեսակ, հարթ ու կլոր, անհարթ, կուպիտ, խորդուբորդ,
Որովհետև ձևն անցքերի տարբեր է ըստ տարրերի,
Շարժումների, Ֆիդուրայի, ինչպես անցքերն են տարբեր
Ըստ հյուսվածքի, այն, որ նրանց պարունակում է իր մեջ:
Եթե մի բան մեկի համար քաղցր է և հաճելի,
Ուստի նրա սկզբնական տարրերը հարթ, կլոր են
Ընդհակառակն՝ եթե մի բան մարդուն կծու է թվում,
Խորդուբորդ ու ծուռ տարրեր են անցնում նրա կոկորդով:

Այդ ըմբռնած, կհասկանաս երևույթներ նաև այլ
Այդպես՝ եթե տենդ է առաջ բերում լեղու հոսանքը,
Հիվանդություն է սկսվում որևէ սյլ պատճառով,
Իրականաբար անկարգություն է ստացվում մեր մարմնում,
Տարրերն իրենց դրությունը փոփոխում են ամենուր
Ներս են մտնում միայն նրանք, որ մեզ ցավ են պատճառում,
Սյն ինչը մեզ հաճելի էր և շատ հարմար մինչև այդ,
Այլևս մեզ հարմար չէ և մի այլ բան է հաճելի:
Մեղրի համը կազմված է այդ երկու տարբեր տարրերից,
Ինչպես արդեն դրա մասին քել ասել եմ քիչ առաջ:

Այժմ ինչպես հոտ է առաջ գալիս, հասնում մեր քթին,
 Լնհրածեշտ է, որ թաղմաթիվ իրեր լինեն աջնպիսի,
 Արոնց ներսից թանձր հոտ է արտահոսում դեպի դուրս,
 Երովհետև չի կարելի ընավ ժխտել փաստը այն,
 Ար իրերից արտահոսում, դուրս են գալիս շատ հոտեր,
 Բայց շատ կամ քիչ համանման մարմիններին զանազան,
 Ըստ ձևերի տարբեր, որոնց նրանք պիտի գրգռեն:
 Եւ ահա թե ինչու օդում ճախրող մեղուն դեռ հեռվից
 Հրապուրվում է մեղրի հոտով, իսկ ուրուրը՝ լեշերի,
 Ի ինչու է շունը գնում գազանների հետքերով
 Աւրգու հոտը լավ են զգում հեռվից ճերմակ սագերը,
 Ի փրկել են մի ժամանակ պարիսպները Հոռմի՞:
 Այդպես ահա ընդթյունը տարբեր հոտի օգնությամբ
 Գուրաբանչուր անասունի սննդի մոտ Լ սանում,
 Ար հարմար է միայն նրան, թույնից հարկավ զսպելով,
 Ի այդպես է նա պահպանում անասունին կենդանի:
 Հոտերը, որ գրգռում են մարդու քիթը, գործում են
 Ավելի կամ պակաս հեռվից սակայն կրեք շեն կարող
 Երանքան հեռու գնալ, որքան հնչյուններն են գնում միշտ,
 Եւ մ ձայները, որոնք հաճախ շատ հեռվից են հասնում մեզ,
 Գլխոսելով աչքի մասին, որ շատ հեռու է տեսնում:
 Ռափառում ու քարշ են գալիս հոտերը խիստ դանդաղկոտ,
 Եւ մ կործանվում իրենց ճամփին, և ցրվում են երկնքում
 Այնուհետև դյուրին կերպով քամու թևթև մի շնչից,
 Եւ փրան նրանք կարող էին մեր զգացմունքը գրգռել,
 Այն պատճառով, որ նրանք մեծ դժվարությամբ են բխում
 Մարմինների ներսից և այդ մենք շենք կարող կասկածել,
 Տեսնելով, թե մարմինները ինչպես են հոտ արձակում
 Ավելի, և որ փշրված են ու կրակի մեջ նետված.
 Հետո՝ քանի որ հոտերի, ինչպես հեշտ է իմանալ,
 Տարբերը միշտ կոպիտ են շատ, քան տարբերը ձայների,
 Եվ որքեք ևն անցնում սլառով, որով ձայներն են անցնում,
 Այդ պատճառով քիչ են նշում մարմինների տեղը մեզ:
 Այդ հոտերը կարծես լինեն սուրհանդակներ ծանրաշարժ,
 Որոնք իրենց հաղորդումը ուշ են բերում շափաղանց:
 Ահա ինչու են շները հետքեր կորցնում շատ հաճախ:
 Ոչ միայն հոտն ու համն ունեն հատկություններ այդպիսի,
 Այլև բոլոր մարմինների պատկերներն ու գույները,
 Որ այնքան էլ համաշափ շեն զգացմունքներին, անկասկած:

Մարմիններ կան, ուստի, որոնց տեսքը ցավ է պատճառում
 Մեր աչքերին ավելի, քան տեսքը ուրիշ իրերի:
 Աքաղաղը, որ թևերը թափահարում է կայտառ,
 Քշում մութը գիշերվա և արշալույսին ձայն տալիս,
 Սարսափեցնում է, իսկապես, առյուծներին կատաղի¹⁰,
 Որոնք, հազիվ նրան տեսած, փախչում են ու հեռանում:
 Աքաղաղի մարմնից պիտի բխեն տարրեր այնպիսի,
 Որ առյուծի աչքերի մեջ մտած՝ չիքերն են խոցում
 Եվ ուժգին ցավ են պատճառում: Այնքան արի առյուծը
 Դիմանալ չի կարողանում: Սակայն այդ նույն տարրերը
 Ջեն կարող մեր աչքը խոցել՝ կամ այնտեղ շեն թափանցում,
 Կամ թափանցած արդեն այնտեղ՝ գտնում են մի ազատ ելք,
 Որը նրանց խանգարում է աչքին վնաս պատճառել:
 Իսկ այժմ թե ինչպիսիք են մարմնիկները այն, որոնք
 Շարժում են մեր հոգին այդպես և որտեղից է գալիս
 Գաղափարը նրա: Արդեն ես քեզ ասել եմ առաջ,
 Որ տեսիլներ կան առանձին տեսակի և որ նրանք
 Օդում ճախրում են շարունակ քաղմատարբեր ձևերով
 Տարածության մեջ անսահման: Նրանց հյուսվածքն էլ այնքան
 Նուրբ է, որ շեն կարող իրար հանդիպել ու միանալ,
 Ինչպես թելը ոստայնի կամ, ասենք, ոսկու փայլքերը,
 Որովհետև պատկերներից նրանք նուրբ են ավելի,
 Որոնց միայն պարտական ենք, որ իրեր ենք տեսնում մենք:
 Այդ նրբագույն տեսիլները մարմնի լուրջ անցքերով
 Երթափանցած՝ սկսում են ներսից հուզել մեր հոգու
 էությունն ու շարժել նրա զգացմունքները անընդհատ:
 Ահա ինչու կենտավրոսներ, սկիլլեներ¹¹ ենք մենք տեսնում,
 Եվ Կերբերի նման շներ, տեսիլները այն մարդկանց,
 Որոնց արդեն մահն է տարել և աճյունը թաղված է:
 Սթնոլորտում շատ են վխտում ամեն տեսակ տեսիլներ,
 Տարածության մեջ շատերը իրենք իրենց են կազմվում:
 Րւրիշներ են առաջանում մարմիններից անկասկած,
 Կան այնպիսիք, որ այդ երկու տեսակներից են կազմված
 Մի օրինակ կենտավրոսի պատկերն առաջ չի եկել
 Մի կենդանի կենտավրոսից բնությունը անկասկած,
 Երբեք նման արարածներ դեռ չի ծնել աշխարհում:
 Բայց կարող է ձիու պատկեր սլատուհարար միանալ
 Սարդկային մի պատկերի հետ, և պատկերներն այդ էրկու
 և երկուսամբ կկցվեն իրար, ինչպես արդեն ասել ենք

այս պատճառով, որ բնությամբ նրանք նզրբ են շափազանց:
Իսկ հյուսվածքով շատ քնքուշ են: Եվ այդպիսի պատկերներ
Այլ ձևով են առաջանում այն պատճառով, որ նրանց
Մեթոդները դարձնում է հաճախ շարժուն շափազանց,
Սուտի նրանց համար հեշտ է հենց առաջին մղումից
հարժումներ տալ մեր հողուն, որ այնպես էլ շատ շարժուն է,
Արտասովոր շարժունություն ունի, նուրբ է շափազանց:

Դու հեշտությամբ կըմբռնես թե, որքան ճիշտ է ասածն իմ,
Ու մեր աչքով տեսած բանը նմանվում է ճիշտ նշան,
Այ տեսնում ենք հոգով, ուստի անհրաժեշտ է, որ նրանց
Պատճառներն էլ նման լինեն: Ապացուցել եմ, ասենք,
Այ տեսնում եմ և ս մի առյուծ այն ժամանակ օգնությամբ
Տեսիլների, որ գալիս են ու աչքերս գրգռում:

Եվ դրանից հետևում է, որ հուզված է իմ հոգին
Եսև ուրիշ տեսիլներով առյուծի, որ տեսնում է
Ե այնպես հոգիս, և նույնքան պարզ, ինչպես իմ աչքն է տեսնում,
Սուրբերությամբ այն միակ, որ նրանք նուրբ են ավելի
Եթե արթուն է մեր հոգին, իսկ մարմինը փոխված է
Եվ գրկում, այն ժամանակ տեսիլները այն, որոնք
Ներքեկ են մեզ ցերեկով, երևում են մեր հոգուն
Մյնքան պարզ ու ճշտորոշ, որ մարդիկ պիտի հավատան,
Թե տեսնում են նրանց, որոնց մահն է վաղուց տիրացել:
Եվ խուսափել չի կարելի պատրանքներից բնության
Մյն պատճառով, անկասկած, որ այն ժամանակ մեր բոլոր
Պաշտոնները, որ սուզվել են արդեն խաղաղ քնի մեջ,
Հակադրել չեն կարողանում ճշմարտություն կեղծիքին
Մինչդեռ ինքը հիշողությունն արդև թմրած հոգնատանջ,
Այլևս չի հիշում, թե ում դեռ կենդանի է տեսնում,
Մյն չի ապրում, վաղուց մահվան գոն է գարակ նա:

Այնուհետև մենք շարտի ամենևին պարմանանք,
Որ շարժվում են տեսիլները և շարժում են համաշխարհ
Մենց ձևերն ու ստղերը: Այդ էլ է մի երևույթ,
Որ երևում է երազում, քանի որ երբ առաջին
Տեսիլն արդեն չբացել է հաջորդում է երկրորդը,
Եվ մի ուրիշ, տարբեր տեսքով, իսկ թվում է նույնը նա,
Մայց փոփոխվել է առաջվա իր կեցվածքով, քանի որ
Մոտորությունն արտաբնությամբ է կատարվել շափազանց:

Շատ հարցեր են դ'ու մնում մեզ, շատ բան պետք է պարզենք մենք,
Ու ուզում ենք ինչպես հարկն է քննադատել մեր առարկան:

Մի հարց են մեզ տալիս հաճախ, թե ինչո՞ւ է մեր հոգին
 Այն իրերի մասին կազմում մի դադափար, որոնցով
 Անմիջապես զբաղվելու ցանկություն է ունենում:
 Տեսիլները շե՞ն սպասում, թե արդյո՞ք ի՞նչ կվճռենք,
 Պատկերները շե՞ն երևում, երբ միայն այդ ցանկանանք.
 Բնությունը չի՞ ստեղծում, ինչպես մենք ենք հրամայում.
 Թե՞ երկնքի ու ցամաքի, ժողովների ու ծովի,
 Հանդեսների, խնջույքների և մարտերի կատաղի
 Տեսիլների մեծ պաշար է նա պահպանում, որպեսզի
 Մեր առաջին իսկ պահանջով ներկայացնի ամեն ինչ
 Բազմաթիվ այլ հոգիներ էլ պետք է լինեն զրաղված
 Այլ մտքերով, որոնք արդեն տարրերվում են իրարից
 Ի՞նչ ասենք մենք, երբ տեսնում ենք երազում, որ համաշափ
 Տեսիլներ են գնում գալիս, շարժում ճկուն մի մարմին,
 Հերթով պարզում ձեռքերն իրենց, գալարվելով հեշտությամբ
 Ճարպիկ ոտքով կրկնում են շատ շարժումներ մեր առջև
 Տեսիլները կանոններ շե՞ն հետազոտել բաղմաթիվ.
 Ի՞նչ արվեստով են զբաղվում մութ գիշերվա խաղերում:
 Բայց ավելի ճիշտը այն է որ զգում ենք այդ բոլոր
 Շարժումները այնպես, ինչպես հաճախ լսում ենք ճառի
 Յուրաքանչյուր խոսքն առանձին, բայց միայն մի վայրկյանում.
 Բայց տեսիլներ անցնում են մեծ քանակությամբ շափազանց,
 Իսկ ինչպես են նրանք իրար հաջորդում, մենք չենք զգում
 Բայց մեր միտքը ոմնակություն ունի նրանց տարբերել,
 Այդ պատճառով երևում են ամենուրեք, ամեն ժամ
 Ամեն տեսակ տեսիլներ և այլ պատկերներ բաղմաթիվ:
 Որովհետև նրանց հյուսվածքն այնքան նուրբ է, որ հոգին
 Պարզորոշ չի կարող տեսնել, ուստի նրանք այդպիսով
 Կորած են մեր հոգու համար, եթե նա չի պատրաստվել
 Ընդունելու նրանց, մի բան, որ անել չի հապազում,
 Որովհետև ցանկանում է և հույս ունի տեսնելու
 Ապագայում իրեր, որոնց նա տեսնում է իսկապես:
 Մի՞թե դու չես նկատել, որ մեր աչքերը նույնպես, երբ
 Նայում են այն իրերին, որ այնքան լավ չեն երևում,
 Երբ չեն նայում ուշադրությամբ, երբ նրանք չեն պատրաստվել
 Տեսնել էլ չեն կարողանում ինչպես հարկն է պարզորոշ
 Այն իրերը, որ ամենից լավ են միշտ մեզ երևում,
 Եթե միայն չի պատրաստվել հոգին նրանց դիտելու,
 Հոգու համար նրանք կարծես անշափ հեռու են լինում:

նւ՞ր՛ւ պիտի զարմանանք, որ այլ տեսիլներ չի տեսնում,
Լադի նրանցից, որոնցով նա ինքն է այժմ զբաղված:

Հաճախ փոքրիկ իրերին մենք շատ մեծ շփոթեր ենք տալիս,
Պատրաստում ենք մի ծուղակ ու ինքներս ընկնում նրա մեջ:
Եւ այնպես է պատահում, որ առաջինին ոչ նման
Պատկերն ուրիշ բան է դառնում նա, որ մեզ կին էր թվում,
Անկարծ կարող է մեր գրկում դուրս գալ որսպես տղամարդ,
Որ նրան է հաջորդում, կամ մի ուրիշ մարդ, որ արդեն
Եր հասակով ու իր մարմնով նրանից շատ տարբեր է:
Մտադուժյունն ու քունը միշտ այնպես պետք է անեն, որ
Եմենկին շղարմանանք փոփոխությամբ այդպիսի:

Ը գոյություն ունի այստեղ մի տարածված մոլորում,
Ճմրողչ ուժով պիտի ջանանք, որ դրանից խուսափես,
Որ կարենաս հեռու մնալ սխալներից այդ կոպիտ.
Չկարծես, որ մեր աչքերին փայլուն հայացք է տրված,
Որպեսզի մենք կարողանանք իրել տեսնել զանազան
Որ ոտքերի վրա հենվող սրունքներն ու ազդրերը
Մտեղծվել են, որպեսզի մեր քայլն սվելի լայն լինի.
Որ կազմվել լն մեր թևերը մկաններից, վերջապես,
Եւ աչ ու ձախ դաստակներով են վերջանում, որպեսզի
Պաշտպանության կարիքների համար միայն ծառայեն:
Եթե այդպես մեկնարանեն և բաները մնացած,
Ետապալեն ամենայն ինչ դատողությամբ իրենց սուտ
Եործածելու համար մարմնում՝ երբեք յշինչ չի ծնվում,
Ենչ ծնվել է, կիրառում է ստեղծում նա իր համար
Քունի աչքեր դեռ չկային, տեսողություն էլ չկար,
Եւ սք խոսել չէր կարող, երբ դեռ ստեղծված չէր լեզուն
Ետարդու լեզուն ստեղծվել է խոսքից առաջ, անկասկած,
Եկանջները գոյություն են ունեցել շատ առաջ, քան
Չայնր լսվել է առաջին. անդամները մեր բոլոր
Եոյություն են ունեցել դեռ գործածվելուց շատ առաջ,
Ուստի կարծել կարելի է նույնիսկ, որ այդ բոլորը
Եործածության կարիքից է առաջ եկել, անկասկած:

Ընդհակառակն՝ սկսել են ձեռնամարտով մարտնչել,
Պատառոտել մարմիններ և ներկել ձեռքերն արյունով,
Ետխքան օդով սլացել են փայլուն նետերն առաջին:
Ենությունը մարդկանց դրդել է խուսափել վերքերից,
Քանի դեռ ձախ թևը ծածկել չգիտեին վահանով.

Եանգստություն սովորել ենք մենք տալ մարմնին մեր հոգևած

Շատ առաջ, քան սկսել ենք քնել փափուկ անկողնում.
Եվ հագեցրել ծարավն առաջ, քան գալւթ են հնարել:
Այն ամենը, ինչ կարիքն է մեզ ստիպել անելու
Այն, ինչ ստուղն է փորձերի, կարելի է կարծել, որ
Հնարված է եղել հետո՝ որպես միջոց օգտավետ:
Այդպես շեն այն իրերը, որ սովորել են գործածել
Մարդիկ, անշուշտ, շատ հետո, քան նրանք առաջ են եկել:
Եվ այդպես են զդայցմունքներն ու անդամները մեր բոլոր,
Ուստի կարծել ամենևին չի կարելի, որ նրանք
Սռաջ եկած լինեն որպես միայն միջոց օգտավետ:

Ինչո՞ւ պիտի մենք զարմանանք, որ ամեն մի կենդանի
Շատ բնական կերպով է միշտ իր սնունդը որոնում:
Արդեն առաջ ասել եմ քեզ, որ իրերից այդ բոլոր
Տարբեր կերպով մեծաքանակ մարմնիկներ են անջատվում:
Առանձնապես շատ մարմնիկներ անասունի կենդանի
Մարմնից պիտի բաժանվեն, երբ շարժումներ է կատարում
Շնչառության ու քրտինքի հետ էլ պիտի շատ դուրս գան,
Դուրս գան պիտի և բերանից, երբ շատ հոգնած է լինում:
Կորուստներն այդ նոսրացնում են մարմինը և ջլատում,
Սաստկանում է տառապանքը, քիչ է մնում, որ փուլ գա,
Ուստի դիմում է սնունդի, որ ցրվելով մարմնի մեջ
Բոլոր մանր արանքներում, անդամներն է պահպանում:
Վերականգնվում են ուժերը, ուղիները լցվում են,
Որ ուտելու սուր կարիքից էին այդքան լայնացել:
Այդպես և ջուրն է տարածվում ամենուրեք, որտեղ մեր
Մարմինը ջուր է աահանջում մարմնիկները տաքության,
Որ փոքրի մեջ են կուտակվում և կարող են հրդեհվել:

Ջուրը ցրում և մարում է կրակները այն, որոնք
Չորացնում են ու վառում են մեր անդամներն այնուհետ
Ահա ինչպես ենք հագեցնում տանջող ծարավն ու քաղցը:

Իսկ քայլելու ունակութունն ինչպե՞ս ենք մենք ձեռք բեր
Երբ միայն այդ ցանկանում ենք, անդամները մեր շարժել
Տարբեր ձևով: Եվ ի՞նչ ուժ է սովորեցրել մեզ արդյոք
Առաջ մզել այնպիսի մի ծանր զանգված, ինչպիսին
Մեր մարմինն է, բացատրում եմ, ուշադրությամբ լսիր ինձ:

Բայց ամենից առաջ պիտի, ինչպես արդեն ասել ենք,
Որ տեսիլներն այն, որոնք են առաջացնում շարժումը,
Դիպչեն հոգուն: Եվ այդպիսով կամքն է առաջ գալիս մեր,
Որովհետև սկսում ենք այն ժամանակ գործել, երբ

Գղին արդեն գիտակցել է իր ցանկության ար ղկան,
 Լմանում է ամեն ինչը տեսիլների շնորհիվ:
 Կսկ երբ ոգին գրգռված է, ցույց է տալիս իր կամքը
 Շարժումներով, որ անհապաղ հաղորդվում են մեր հոգուն,
 Այր ցրված է անդամներում. դյուրին է այդ կատարվում,
 Բանի որ շատ սերտ են կապված էություններն այդ երկու,
 Լվ անցնում են շարժումները, հետո, հոգուց մեր մարմինն,
 Չանգվածն արդեն շարժվում է և առաջանալ սկսում:
 Եվ, բացի այդ, մեր մարմինը սկսում է նոսրանալ,
 Պղբ, որ միշտ շարժուն է շատ, ինչպես պետք է և անի,
 Նիրանում է ուղիներին, տարածվում մեծ հոսանքով
 ասնիկների անցքերի մեջ, որ ամենից մանր են
 ոգին ու օդն այն ժամանակ կարծես լինեն մեզ համար
 Սուտգաստ ու թևեր, որոնք մեզ քշում են, նալի պես:
 Զարմանալու ոչինչ չկա, որ մարմնիկներն այդքան նուրբ
 Եարող են մեզ առաջ մղել, շուտ տալ, ինչպես կամենան,
 Այնպիսի մի ծանր զանգված, ինչպիսին մեր մարմինն է:
 Ի՞նչ քամին իր էությունը թևի և ու նուրբ է, սակայն
 Ամենամեծ նավեր է նա ծովում քշում իր առջև,
 Եարծես մի ձեռք, ուղղություն է տալիս նրա ընթացքին
 Որքան էլ որ արագ լինի կառավարման համար այն,
 Բավական է միայն մի դեկ, չէ՞ որ առանց որևէ
 Լժվարության կռունկները բարձրացնում են վիթիարի
 Դանրություններ կարապիկի և անվակի օգնությամբ:
 Իսկ այժմ թե ինչպես քունը լցնում է մեր մարմնի մեջ
 Հանգստություն և հույզերը դուրս վտարում մեր հոգուց
 Պետք է ասեմ քեզ համառոտ, բայց տաղերով ներդաշնակ:
 Կարապի մեղմ երգը լավ է կռունկների սղմուկից,
 Կր թնդում է ամպերի մեջ, որ Ալստրն է քշում:
 Կսկ դու լսիր ուշադրությամբ, խորաթափանց քո խելքով
 Չժխտես դու այն փաստերը, հնարավոր են որոնք.
 Ես քեզ պիտի ապացուցեմ համառությամբ, որպեսզի
 Նշարտությունն այն ընդունես, որ ասելու եմ հիմա,
 Որ շրտանաս դու ինքդ քո մոլորության պատճառը:
 Մենք քնում ենք, երբ մեր հոգին կազմալուծվում է մարմնում,
 Եվ մի մասը դուրս է քշում, և հավաքում այլ մասը.
 Եվ մեր մարմնի ներսում արդեն հոծ է դառնում ավելի:
 Փուլանում են այդ ժամանակ մեր անդամներն, անկասկած:
 Եվ, իսկապես, պարտական ենք այն զգացմունքով մեր հոգուն,

Որից, քոմնը շխանգարած, զրկել մէզ չի կարող նա,
Եվ մարմնից դուրս շքշելով էությանը մտածող,
Ի այց ոչ ամբողջ, այլասպես մեր մարմնում պիտի տարածվեր
Մահվան հավերժ սառնությունը, չէ՞ որ մարմնում մեր հոգուց
Ոչ մի մասնիկ չէր մնալու, որը մոխրի տակ թաղված
Կայծի նման կարողանար նորից հանկարծ բորբոքել
Անդամների մեջ մեր բոլոր զգացմունքների բոցը վառ
Որովհետև մարած հրից բոց Լրբեք չի բռնկվի:

Բայց ինչի՞ց է առաջ գալիս փոփոխությունն այդպիսի
Մարմինն ինչո՞ւ է թուլանում և շփոթվում մեր հոգին,
Բացատրում եմ, նայիր, քամին լմ խոսքերը շտանի

Նախ և առաջ յուրաքանչյուր մարմին կողմով արտաքին,
Որովհետև նրան օդի հոսանքներ են պաշարում,
Պետք է նրանց հաճախակի հարվածներին ենթարկվի
Ուստի բոլոր արարածներն այդ պատճառով ծածկված էն
Դրսից մորթով կամ կլեպով, հաստ մաշկով կամ կեղևով¹²
Օդ է դիպչում շնչողների նաև ներսի մասերին,
Հարվածելով ներշնչման ու արտաշնչման ժամանակ,
Որովհետև երկու կողմից է հարվածվում մարմինը,
Եվ անցնում են հարվածները մարմնի մանր անցքերով,
Մինչև նրա խոր հիմքերը և տարրերը նախնական,
Այդպես մարմնի կործանումն է հետզհետե պատրաստվում
Եվ հոգու և մարմնի տարրերն սկսում են փոփոխել
Դրությունները իրենց, հոգին, որ մասամբ դուրս է քշվում
Մասամբ մտնում է խորքերը, ամենուրեք ցրվելով,
Այն ժամանակ ընդունակ չէ արդեն մարմնի հողերում
Համախմբվել ու մասնակցել դարձյալ կյանքի շարժումին
Որովհետև բնությունը արդեն փոխում է բոլոր
Անցքերը և ուղիները: Անկարգության միջից այդ
Զգացմունքները հեռանում են, թուլանում է մարմինը,
Քանզի շունի նա հենարան անդամները հյուծվում են,
Եվ ծալվում են ձեռքերն արդեն, ու փակվում են կոպերը
Կարկամում է ծունկը մարդու, ուժասպառվում մարմինը
Եվ ուտելուց հետո քունը գալիս է այն պատճառով,
Որ սնունդը, հրակներում տարածվելով, գործում է
Օդի նման: Մենք տուզվում ենք արդեն ծանր քնի մեջ,
Երբ կամ կուշտ ենք, կամ հոգնած ենք, որովհետև բաղմաթիվ
Մարմնիկներ են ցնցվել ծանր աշխատանքից, շփոթվել,
Եվ, այդպիսով, ահա հոգին ավելի է խորանում,

Իսկ դուրս գալիս՝ սլանում է ավելի մեծ հոսանքով,
ներսում արդեն րաժանվելով, անջատվելով ավելի:
Իսկ եթե մենք զբաղված ենք, ասենք, գործով տրևէ,
Կամ առաջ ենք եղել ինչ-որ բանով երկար զբաղված,
Մեզանից դա պահանջել է, որ մենք լարենք խելքը մեր,
Ուստի հաճախ այդ բանը մենք տեսնում ենք մեր երազում:
Փաստաբանը պաշտպանում է, մեկնաբանում օրենքը,
Զորավարը մարտ է մղում, ճակատամարտ սկսում,
Նավապետը պայքարում է մի ահեկի քամու դեմ
Սո աշխատում եմ անդադար, բնությունը իրերի,
Թյում է ինձ, շարադրում եմ դարձյալ լեզվով հարազատ.
Մարդկանց միտքը տարվում է այլ արվեստներով, գործերով,
Սրբ սուզված են խոր քնի մեջ և խաբվում են պատրանքով:
Մենք հաճախ ենք տեսնում մարդկանց, որոնք, թողած ամեն գործ
Խաղերի են ներկա լինում մի քանի օր շարունակ
Սրբ խաղերը զգացմունքների վրա ազդել չեն կարող,
Դարձյալ մնում են ուղիներ նրանց հոգում, որոնցով
Թափանցում են այնտեղ այդ նույն տեսիլները իրերի:
Սվ այդպես նույն տեսիլները շատ օրերի ընթացքում
Ճախրելու են մարդկանց առջև, որոնք, նույնիսկ չքնած,
Տեսնելու են, թե ինչպես են պարողները ցատկոտում,
Նվ ինչպես են շարժում ճկուն մարմինն իրենց շարունակ:
Նրանք լսում են քնարի քաղցրահնչյուն ձայները,
Նվ լարերի քնքուշ լեզուն. նույն հավաքույթն են տեսնում
Նվ բաց բեմի խայտաբղետ զարդարանքը հոյակապ:
Հակվածությունն ու ճաշակը, սովորությունն այդքան շատ
Կարևոր են, անտարակույս, և ոչ միայն մեզ համար
Ոյլև բոլոր նրանց, որոնք կենդանի են, շնչում են:

Սվ, իսկապես, արագավազ ձիեր տեսնել կարող ես
Որոնք փռվել ու քնել են, հաճախակի շնչելով,
Մկաններն են լարել իրենց, կարծես վազել են ուզում,
Երբ բացում են նրանց առջև դարբասների փեղկերը,
Առաջնության արմավենու համար մրցում իրար հետ:

Իսկ շները որսորդական, որոնք քնել են արդեն:
Կամ ոտքի են ելնում հանկարծ, կամ հաշել են սկսում,
Հոտոտելով իրենց շուրջը, ուղղում դունչը դեսուդեն,
Կարծես հոտ են առնում նրանք, ընկած որսի հետևից,
Կամ երազում տեսնում են, որ հեռանում է եղնիկը

Եվ հալածում այդ տեսիլին որը խարում է նրանց,
Սակայն, քնից արթնանալով, դադարում են հալածել:

Շան շողումքոր լակոտները՝ տիրոջ տանը սովորած,
անկարծ իրենց թեթև քունը թոթափում են մի վայրկյան,
Եվ մաղերն են դցում իրենց, ցանկանում են վեր կենալ
Անծանոթ ու կասկածելի կարծես դեմքեր են տեսնում:
Որքան նրանք անհարթ սերմեր ունենում են ավելի
Քնում աչքքան ավելի են լինում վայրագ, կատաղի:

Բույր գույնի թռչունները որ թռչում են թևերով
Խախտում խաղաղ պուրակների լուսությունը մշտական,
Թեթև քնում տեսնելու են, որ երկնային բարձունքից
Նետվում է մի բաղե, նրանց հալածելով անողոր

Իսկ մարդկային հողիները նրազներում ինչպի՛սի
Շարժումով շեն հուզվում իզուր, և ինչպի՛սի ծրագիր
Չեն կազմում ու լուծում, այն էլ ակնթալթում սրբնթաց

Արքաները պատերազմում և գերում են, և գերվում,
Եվ այնպես են ազազակում կարծես մորթում են նրանց.
Ոմանք կարծես մարտնչում են և ոռնում են տանջանքից,
Շրջապատի օդը լցնում զարհուրելի կանչերով
Կարծես նրանց պատառոտում է մի վագր կամ առյուծ
Ոմանք խոսում են երազում գործի մասին կարևոր
Եվ մատնելով իրենք իրենց, խոստովանում ակամա
Բացահայտում իրենց գործած ոճիրները նողկալի
Ոմանք տեսնում են որ իրենց կառափնարան են տանում
Կամ անդունդ են նետվում իրենց մարմնի ամբողջ ծանրությամբ
Եվ, սարսափից արթնանալով, գլուխները կարցրած
Միայն հետո դժմարությամբ կարողանում ուշքի գալ
Մարտվ մարդր տեսնում է որ ահա նստած դետափին
Կամ մի վճիտ աղբյուրի մոտ շրթունքներով շորացած
Արդեն դիպչում է պաղ ջրին ու փայելում շարունակ:

Քնած մանուկն իր երազում իրեն տեսնում է փոսի
Կամ գիշերվա անոթի մոտ շապիկը վեր բարձրացրած,
Եվ հավաքած ջրի պաշարն է դուրս թափում իր մարմնից
Բարեկական ծածկոցները մահճի վրա թրջելով:

Նրանց, որոնց փոթորկալի պատանությունն է հուզում,
Քանզի սերմն է հասունացել անդամների մեջ նրանց,
Ամեն տեսակ մարմիններից բխած բազում տեսիլներ
Գեղեցկությամբ պատանություն, որ քնքուշ է, դուրեկան,
Գրգռում են սերմից սևած օրգանները մանկածին

Այդպես հաճախ, կատարելով իբրև այն, ինչ որ պետք էր,
Լիւծակում են առատ հոսանք և շորերը կեղտոտում:

Մեր մեջ սերմ է առաջ գալիս, ինչպես ասել ենք արդեն
Պատանության օրերին, երբ անդամներն են ամրանում:
Տարրեր բաներ գրգռվում են պատճառներով վանապան,
Մարդու սերմը գրգռվում է կերպարանքից մարդկային,
Երբ հեղուկը բեղմնավորող սկսում է դուրս գալ իր
Լիպաստանից ու տարածվում մարդու ամբողջ մարմնի մեջ
Որոշ տեղում հավաքվելով, անդամներով անցնելով
Գրգռում է մարդկանց բոլոր օրգանները մանկածին,
Այդպես նրանց ուռեցնելով, առաջ բերում ցանկություն
Թափել սերմը աջնտեղ, որտեղ նրան կիրքն է հրապտում
Չգտում դեպի այն մարմինը, որից խոցվել է սիրով
Սարսում մարդը սովորաբար բնկնում է այն ուղղությամբ
Որտեղից վերք է ստացել, և ցայտում է արյունը,
Երբ թշնամին մտա է, նա էլ պիտի թրջվի արյունից:
Նա, ով նետով Վեներայի վիրավորված է եղել
Պատանի՝ է վիրավորողն արդյոք, տեսքով կանացի,
Թե՛ մի կին է՝ ամենազոր սիրով լեցուն իր մարմնով,
Պիտի ձգտի դեպի այնտեղ, որտեղից խոց է շահել
Կրքոտ ուղի՝ միանալու, մարմնից հեղուկ մուծելու
Սյն մարմնի մեջ, որը կրքոտ վայելքներ է խոստանում:

Մեզ համար այդ է Վեներան, այդ ենք Ամուռ անվանում
Լեներայի քաղցր հյութը այդտեղից է մտնում մեր
Որտի մեջ իր կաթիլներով և հոգսերի ծով դառնում
Որովհետև թևախ հեռու նրանից, ում սիրում ևս,
Գարձյալ նրա տեսիլը քեզ հանգստություն չի տալիս
Բուղցր խոսքեր շնչալով շարսանակ քո ականջին
Հարկավոր է, սակայն, խույս տալ տեսիլներից այդպիսի
Եվ հեռանալ այն ամենից, ինչը սեր է սերմանում,
Այլ ուղղություն տալ մտքերին և արձակել հեղուկի
Պաշարն ամեն մի մարմնի մեջ անհույզ կերպով անտարբեր
Եվ սիրածի համար միակ ամենևին չպահել,
Այդպիսով, քեզ ենթարկվելով հոգսերի ու տանջանքի
Ոերր վերք է, անուցելով նրան բուժել շես կարող,
Խենթությունն ու դառը վիշտը պիտի աճեն օրավուր
Թե՛ նոր վերքով վերջ շնես քո առաջվա վերքերին,
Հանգստություն ձեռք բեր թեկուզ Վեներայով մատչելի՝
Իթե խելքիդ դու շես կարող տալ մի ուրիշ ուղղություն:

Վենեբրայի պտղից զուրկ չէ, ով խոստամիտամ է սիրուց.
 Նա վերցնում է աչն, ինչ առանց մեծ տանջանքի է տրվում,
 Եվ նա է լավ վայելում, ով տիրապետում է իրեն,
 Մարդը առողջ դատողությամբ, և ոչ թե նա, ով խենթ է:
 Կիրքը ետում է շարունակ բավարարման ժամանակ,
 Տանջում է նա սիրողներին, որոնք նույնիսկ չգիտեն
 Հագեցնել նախ աչքերն իրենց, թե՛ ձեռքերը այդ պահին,
 Եվ ցանկության առարկային իրենց գրկի մեջ սեղմած՝
 Շրթունքներն են կծում նրա, մարմնին ցավ են պատճառում,
 Որովհետև մարդու կիրքը երբեք մաքուր չի լինում,
 Որովհետև գրգռում է նրան գաղտնի մի խայթոց
 Նրա հանդեպ, որի սիրուց այդպես գծվել է մարդը:
 Բայց Վենեբրան հագեցնում է տառապանքը սիրո մեջ
 Վայելքների այդ վերքերը բաշատանով է բուժում:
 Զէ որ ամեն մի սիրահար կարծում է, որ մարմինն այն,
 Որ կրակ է առաջ բերել, կարող է այն հանգցնել.
 Սակայն ինքը՝ բնությունն է ընդդիմանում այդ բանին.
 Սերը միակ ցանկությունն է, բավարարումը որի,
 Որքան էլ որ լինի լրիվ, բոցավառվում է նորից:
 Հեշտությամբ են միշտ հագեցնում մեր քաղցը և ծարավը,
 Քանի որ ջուրն ու մնունդը տարածվում են մեր մարմնում
 Եվ մարմնի մեջ միանում են նրա որոշ մասերին
 Բայց գեղեցիկ երեսից և կերպարանքից վայելուչ
 Մեր մարմնի մեջ թափանցում են միայն թեթև տեսիլներ
 Վստահում են իզո՛ւր, նրանց թեթև քամին է տանում
 Ինչպես ուզում է երազում խմել նա, ով ծարավ է,
 Բայց չի գտնում ջուր՝ մարելու ջերմությունը իր մարմնի,
 Մոտեցնում է շրթունքները տեսիլներին ազբյուրի,
 Մեռնում գետի մեջ ծարավից, թեև խմում էր կարծես:
 Տեսիլներով այդպես ծաղրում է Վենեբրան սիրողին,
 Որն ընդունակ չէ հագեցնալ տեսքից մարմնի գեղեցիկ,
 Իզուր քնքուչ անդամներ է սեղմում ձեռքով դողրոջուն,
 Որոնելով, գուրգուրում է ողջ մարմինը, բայց իզո՛ւր:
 Եվ, վերջապես, միանալով պատանության խանդավառ
 Վայելքների մեջ, որոնք իր մարմնին հրճվանք են տալիս,
 Երբ մտնում է Վենեբրայի սերմը կնոջ փորի մեջ,
 Թուքը թքի հետ խառնելով, մարմնով սեղմվում են իրար,
 Շնչում իրար երեսի և շրթունք կծում համբույրով
 Իզուր ջանքեր են, դուրս բերել մարմնից ոչինչ չես կարող,

Կամ թափանցել այլ մարմնի մեջ, մարմնով մտնել մարմնի մեջ
 Ինև անել այդ ուզում են, գլուխները կորցրած:
 Եվ այդպես են ընկնում ցանցը Վենեթայի ըղձալի
 Ինչպես ես անդամները, հյուծվում սիրտ վայելքից
 Երբ կիրթը, որ հավաքվել էր նյարդերի մեջ, պոռթկում է,
 Ընդմիջում է հասնում փոքրիկ այդ կատաղի հրդեհում,
 Այնժամ նորից ետ է դառնում կատաղութունն ակամա
 Լի ձգտում են դարձյալ նույն այդ նպատակին հասնելու,
 Լայց միջոցներ չեն գտնում, որ հաղթահարեն փորձանքն այդ,
 Եվ այդպես են հոգուց հանում նրանց անհայտ վերքերը:

Ավելացրու, որ կորցնում են ուժերն իրենց՝ տանջանքից
 Լի անցնում է նրանց կյանքը այլոց կամքով կամակոր
 Երազ գույքը քայքայվում է և պարտքերը աճում են
 Սոռանում են, թե ինչ անել պարտական են շատ հաճախ
 Լի այդպես են խայտառակում իրենց բարի անունը:
 Եվ, օժելով գլուխները անուշահոտ բուրմունքով,
 Միկիտնի կարմիր կաշվից կարված կոշիկ են հագնում¹⁴
 Ոսկյա կանաչ շրջանակում զմրուխտներ են շողացնում
 Ալիքների նման կապույտ գործվածքները թանկագին
 Տոգորում են Վենեթայից առաջ եկած քրտինքով,
 Եվ հաչրերի գույքը, ծանր աշխատանքով ձեռք բերված,
 Մեկիտենի և Քեայի գործվածքի հետ են փոխում,
 Կահույքներ են գնում շքեղ քեֆ են անում, շուայլում
 Եվայտ խաղեր, ցոփ կերուխում, բուրմունք, ծաղիկ ու պսակ
 Ոսկայն իզո՛ւր, որովհետև վայելքների խորքից հենց,
 Չդիտես թե ինչպիսի սև դառնութուն է դուրս գալիս,
 Եվ տատասկ են քաղում նրանք ծաղիկների մեջ փարթամ
 Կամ նորից է նրանց կրծում գլխակցությունն իրենց, որ
 Կյանքը պարապ է անցկենում իրվել են խոր ցեխի մեջ
 Կամ որևէ երկրմաստ բառ, որը սիրածն է ասել,
 Թափանցում է հոգուդ խորքը, մնում կարծես մոխրի տակ
 Կրակի պես իրանդից տանջվում ես, տեսնելով հայացքում
 Որքո հանդեպ անտարբեր է սա, իսկ այլոց՝ ուշադիր,
 Կամ տեսնելով նրա դեմքին ծաղրող ժպտի հետքերը:

Այդ փորձանքը պատահում է, երբ երջանիկ է սերը,
 Ոսկայն դժբախտ սիրո շարիքն ակնհայտ է ավելի,
 Եվ ավելի է տանջում նա, ավելի է ահավոր,
 Ոստի, ինչպես ասել եմ քեզ, դգուշանալ պետք է այդ
 Որոգայթից ու խուսափել թույլ շտալ, որ կապեն քեզ

Քանի որ հեշտ է ավելի սիրո ցանցից խուսափել
 Քան նրա մեջ արդեն ընկած՝ հետո փորձել աղատվել
 Պատուելով այն հանգույցները, որ կապել է Վենեթիան։
 Այդպես նրանց մեջ խճճված դարձյալ կարող էիր դու
 Խուսափել այդ անկումից, թե չկարեիր դու ինքդ
 Ճանապարհդ եթե միայն չփակեիր աչքերդ
 Հոգու, մարմնի արատների վրա այնքան բազմաթիվ
 Այն կնոջ, որ դյուրթել է քեզ։ Սակայն այդպես Լեն անում
 Բոլոր մարդիկ համարյա և, կուրանալով այդ կրքից,
 Կատարյալ են համարում այն, ինչ կատարյալ չէ բնավ։
 Տեսնում ենք մենք հաճախ կանանց՝ ապականված ու տգեղ
 Որոնց հարգում են շափազանց տղամարդիկ կուրացած,
 Որոնք, իրար միշտ ծաղրելով իրար խորհուրդ են տալիս՝
 Խաղաղացնել Վենեթային մի կերպ, որը պատժել է
 Նրանց կրքով այնպիսի, որ ստորացնում է նրանց,
 Սակայն իրենց ավելի մեծ անարգանքը չեն տեսնում։
 Թե սիրունին մի թուխ կին է, «խայթող մեղվիկ» են ասում՝
 Թե կեղտոտ է ու զզվելի «գարդարանք չի սիրում նա»,
 Թե նա շիլ է, անվախում են՝ «մրցակցուհի Պալլասի»
 Թե նիհար է, «եղնիկ է նա», դաճաճ՝ «մուսա իսկական»
 «Մարմնավորված գեղեցկություն» թե լողլող է շափազանց
 Ասում են, որ «վահապանծ է, արժանիքներ ունի շատ
 Կակաղում է՝ «ծվլում է» և թե համր է՝ «ամաշկոտ»,
 Խանդոտ, անզուսպ ու շատախոս՝ «օ՛, նա հուր է իսկական»
 Եթե հյուծված, հինվանդ կին է՝ «վայելչություն է քնքուշ»
 Թե մահացու թոքախտ ունի՝ «Քաղցրությունը ինքն է նա»
 Լայնալանջ է, մեծ ծծիրով՝ «նա Կերերեն ինքն է, որ
 Բաքոսին դև ծիծ է տալիս» «Սիլենեն է»՝ կճատը,
 Թե շրթնեղ է՝ «քաղցր համբույր»։ Օրինակներ բերելով
 Երկար չէի ավարտելու եթե այդպես խոսեի։
 Իթե դեմքը լինի նույնիսկ ինչպես կուղես, գեղեցիկ
 Եվ մարմինը նրա շնչի Վենեթայի թովչանքով,
 Չէ՞ որ ուրիշ կանայք էլ կան, առանց նրան ապրել ենք
 Գիտենք, որ նույնն է անում նա ինչ տգեղներն են անում
 Ինքն իրեն է թունավորում այդ դժբախտը իր հոտով
 Իվ փախչում է աղախինը, որ ծիծաղի անկյունում։
 Բայց լայիս է սիրահարը, երբ նրա մոտ չեն թողնում
 Նրա շեմքը գարդարում է ծաղիկների փնջերով
 Խեղճը քուրմունք է շաղ տալիս, նրա դուռն է համբուրում

Եթե նրան ընդունեին, քթին հասներ այդ հոտը
Պատշաճ պատճառ կփնտրեր նա, որպեսզի շուտ հեռանար,
Ե՛լուստամից մոռանալով զանգատներն այն պերճախոս,
Որ նա ինքն է միշտ հորինում, կդադարեր տրտնջալ
Կշտամբելով միայն իրեն, որ շատ հիմար է եղել
Սրժանիքներ վերագրելով ավելի քան կարող է
Մահկանացու կինն ունենալ Լյանանց համար մեր բոլոր
Վա գաղտնիք չէ ամենեկին, և թաքուն են պահում այն
Սարդուց, որին ցանկանում են պահել ցանցում սիրային
Սակայն իզուր կհասկանաս, դուրս կբերես լույս աշխարհ
Խարդախությունն այդ անիմաստ, նրանց ամբողջ գաղտնիքը
Բոկ եթե նա զգվելի չէ, հոգի ունի գեղեցիկ,
Այուստներին նրա նայիր դու մատների արանքով:

Սակայն միշտ չէ, որ կեզծում է ամեն մի կիս իր սիրով
Երբ իր մարմնով տղամարդու մարմնին սեղմվում է կրքոտ
Համբույրներով ծծում նրա շրթունքները կիսաբաց
Սիրելով է անում հաճախ, ծարավի է փոխադարձ
Կրգանքների, գրգռելով սիրո դաշտում մրցություն:
Չէին կարող զուգավորվել էգ թռչուններ, գաղաններ,
Ամեն տեսակ անասուններ արոմների հետ, եթե
Այդ բնական ցանկությունը բոցավառված չլիներ,
Չհրսպուրեր նրանց տենչով ձգտել դեպի Վենեթան:
Չէ՛ս տեսել, թե շներն ինչպես, զվարճացած միասին
Եղթայակցվում են իրար հետ ու տառապում տանջանքից
Նանապարհի հանգույցներում աշխատում են բաժանվել,
Ինչի տարբեր կողմ են ձգտում, ուժասպառված են սաստիկ
Սակայն նրանք խճճված են Վենեթայի ցանցերում
Այդպես երբեք չէին անի, եթե նրանց վայելքի
Ուրախությունն անհայտ լիներ, որ խաղում է, շղթայում
Սիրո բոլոր վայելքները փոխադարձ են կրկնում եմ

Երբ վայելքի մեջ սերմերը այնպես խառնվեն, որ կնոջ
Սերմն է հաղթում, տղամարդու սերմը պարտվում է այնժամ
Մանուկներ են ծնվելու որ կնամանվի մայրերին
Իսկ հոր սերմից միայն՝ հորը նրանք որոնք նման են
Թե հորը և թե մորն իրևաց պետք է ծնվեն, անկասկած
Եվ հայրական մարմնից հզոր և արյունից մայրական,
Երբ սերմերը Վենեթայի նետով մարմնում գրգռված՝
Ընդհարվում են մի ցանկությա և և փոխադարձ իր սր հետ
Ի վ ի հաղթում մեկնում եկել երկուսըլը հտ չի մղվում

Պատահում է նաև այնպես, որ մանուկը շատ հաճախ
 նմանվում է նախապապին իր, ինչպես և իր պապին
 Այն պատճառով, որ կրում են հայրերն իրենց մաքմնի մեջ
 Բազում տարրեր, որոնք տարրեր եղանակով են խառնվում,
 Որ անցնում են ժառանգաբար զավակներին հայրերից:
 Վենեթրան է վիճակ գցում, երբ ծնվում են մանուկներ,
 Պապերի դեմքն ու մազերը, ձայնը տալով թոռներին,
 Չէ՞ որ ամեն ինչ ծնվում է հայտնի, որոշ սերմերից՝
 Թե՛ դեմքերն ու մարմինները, թե՛ անդամներն, անկասկած:
 Ինչպես ազգիկ բնդունակ է ծնել սլոմը հայրական,
 Տղաներ էլ նույնպես ծնել կարող է մոր մարմինը
 Չէ՞ որ կախված են սեռերը երկու տեսակ սերմերից
 Մոռներից միայն նրան է մանուկը նմանվում,
 Որ մեկին նա իր ծննդով պարտական է ավելի
 Դա երևում է ծննդից՝ տղա լինի թե աղջիկ:
 Աստվածների կամքով չէ, որ ցանքն է խլված ոմանցից,
 Որ չլսեն երրեք իրենց զավակներից սիրասուն
 Հայր անունը, և սիրո մեջ հավետ մնան անպտուղ:
 Բայց կան այդպես կարծող մարդիկ, որ զոհարան են թրջում
 Արյունով, և սրբավայրը պարզենեցող լցնում, որ
 Բեղմնավորվեն իրենց կանայք իրենց սերմի հոսանքով,
 Նրանք իզուր ձանձրացնում են աստվածներին աղոթքով
 Որովհետև անպտուղ են նրանք կամ այն պատճառով,
 Որ թանձր է իրենց սերմը, կամ ջրիկ է շափաղանց
 Թե ջրիկ է, որտեղ կպչել հարկավոր է, չի կարող
 Թե թանձր է, դուրս է թափվում ավելի հոծ, քան պետք է:
 Այդ դեպքում սերմն արագ թռչել, որքան պետք է, չի կարող
 Եվ չի կարող, այնտեղ, որտեղ հարկավոր է, թափանցել,
 Կամ թափանցած՝ կնոջ սերմին դժվարությամբ է խառնվում
 Կազմվածքն էլ է առաջ ընթում տարբերություն այդ գործում:
 Որոշ այր ու կին իրար հետ բազմազավակ են լինում
 Կա կին, որը հղիանում է դուրիս, ասենք, այս մարդուց
 Իսկ շատ կանայք շատ մարդկանց հետ միշտ անպտուղ լինելով,
 Գտնում են այլ մարդկանց, որոնք բեղմնավորում են նրանց,
 Եվ կարող են զավակներով ուրախանալ վերջապես
 Եվ կան մարդիկ, որոնց կանայք պտղաբեր են եղել, բայց
 Մանուկներ չեն ծնել սակայն նրանք ուրիշ կանանց հետ
 Զավակներով ծերությունը ապահովում են իրենց:
 էականը այն է, անշուշտ, որ սերմերը խառնվելիս

Վերք է նրանք բեղմնավորվեն, այսպես խառնվեն իրար հետ՝
Նրիկ սերմը միշտ թանձրի հետ, թանձր սերմը՝ ջրիկի:

Բայց էական է նաև այն, թե ինչպես են սնուցվում
Որովհետև թանձրանում են սերմերը մի սննդից,
(նդհակառակն՝ այլ սննդից ջրիկանում են և հյուծվում

Նույնպես ձեր, թե ինչպես են զվարճութունն այդ կատարու
լական է, որովհետև կարծում են, որ շատ հաճախ
Նորքոտանու եղանակով կանայք շուտ են հղիանում,
Որովհետև այդ ժամանակ սերմը հասնում է այնտեղ,

Որտեղ պետք է, երբ կուրծքն իջած, բարձրացված է հետույքը
Կանայք իրենք շեն ցանկանում բեղմնավորվել այնուհետ,

Իբր ազդրերի շարժումներով պատասխանում են մարդու
հոփոտությանն, այն ժամանակ սերմը շուտ է Կուրս թափվում.
Եվ պետքական ուղիղ գծից այնպես շեղում ակոսը,

Որ գութանն ու սերմի հոսանքն, ուր որ պետք է, շեն անցնում:

Սոսնիկներն են միայն դիտմամբ շարժվում ձևով այդպիսի,
Չեն ցանկանում բեղմնավորվել, որ մանուկներ չծնեն,

Որպեսզի տան մարդուն սիրո ավելի նուրբ վայելքներ,
Ո՞ր բան, որ մեր կանանց համար բոլորովին վայել չէ:

Հաճախ առանց աստվածների, Վեներայի նետերի
Կնության են սիրված լինում կանայք տգեղ շափազանց,

Որովհետև նրանց վարքը, նիստուկացը մեղմ ու հեզ,
Ոյն, որ նրանք մաքրասեր են, և այնպես են անում, որ

Ուզորում են անցկացնել քո ամբողջ կյանքը նրա հետ
Մովորությունն էլ է նույնպես առաջ բերում կայուն սեր

Սմանայն ինչ դժվարությամբ թեև, եթե համառես,
Չիջում է քեզ, վերջ ի վերջո, և անձնատուր է լինում

Կաթիլներով, որ ընկնում են, ինչպես հաճախ տեսնում ենք,
Քուրն էլ է պինդ քարեր տաշում, նրանց ծակում ու անցնում:

Գ Ի Ր Բ Կ Ի Ն Գ Ե Ր Ո Ր Գ

Ո՞վ է կարող գտնել հոգու այնպիսի մի հզոր ուժ,
Որ գովերգի ըստ արժանվուն վեհութունը մեր գյուտի
Ո՞վ է խոսքին տիրապետում այնքան, որ նա կարենա
Ինչպես հարկն է փառաբանել արժանիքներն այն մարդու՝
Ով սեփական ոգու ուժով այդքան գանձեր ձեռք բերեց
Եվ թողեց մեզ: Ոչ ոք, գիտեմ, մահկանացու մարդկանցից:
Եթե միտքը արտահայտենք շափով գործի մեծության
Աստված է նա եղել իբրք սվ քաջարիդ Մեմիոս:
Սոաջինը նա է գտել հիմքը կյանքի իսկացի
Որ կոչվում է իմաստություն վարպետությամբ հրաշալի
Մարդկանց կյանքը դուրս բերելով այդքան մռայլ խավարից
Տարել դեպի խաղաղություն, դեպի պայծառ լույս նրան:
Աստվածսերի հայտնությունը համեմատիր դրա հետ
Ստում են թե կերերեն է ուսուցել արտ մշակել,
Իսկ Լիրերը² իմել հյութ ողկյուղների իազոզի
Թեև ապրել կարելի է առանց նման պարզեի
Ինչպես ապրում են, լսելով, այժմ ուրիշ ազգերը
Բայց անխռով կյանք չի լինի, էթե սիրող մաքուր չէ
Լեյդ պատճառով աստված լինել արժանի է առավել
Ես ում քաղցր սիրոփանքը, ազգերի մեջ ցրվելով
Ազատում է մարդկանց հոգին դառնությունից այս կյանքի:
Թե ցանկանաս գերադասել շերկուլեսի³ գործերը
Ոչմարտություն ճանապարհից պիտի շեղվես շափազանց

Ինչո՞ւ պիտի վախենանք մենք հսկայական երախից
 օղակների մի առյուծի կամ արկադյան մի վարազի
 Կամ ի՞նչ կարող է անել մեզ ահեղ ցուլը Կրետայի,
 Կամ լեոնեյան ժանտախտ հիդրան, շրջապատված բազմաթիվ
 Իբ թունավոր օձերով, կամ Գեյրիոնը եռակի՝
 Երեք հողոր մարմիններով, մեզ ի՞նչ կարող եի անել
 Կամ ձիերը Գիտմեդի, որոնք իբրև բոց էին
 Որտաշնչում բերաններից թրակիական դաշտերում,
 Իսմարիայի բարձունքներում, քիստոնական ափերին
 Կամ կատաղի այն վիշապը, որ միշտ հսկել է անբուն
 Հեսպերի կույս դատրիկների շքեզ պարտեզն այն, որտեղ
 Խնձորներ են եղել սակյա. նրա հայացքն անդադար
 Ուղտոնում էր դաժանորեն, և իր մարմնով վիթխարի
 Բաթաթիվում էր ծառի շուրջը, կարո՞ղ է մեզ վնասել
 Սկյուտեղ, ափին Ատլանտի և անմատչելի ծովի, ուր
 Չենք հանդգնի գնալ ոչ մենք, ոչ ազգերը չարարոս
 Կայնպես և այլ հրեշները, որ չկան մեր աշխարհում
 Կարո՞ղ էին մեզ վնասել, թե կենդանի լինեին
 Ոչ, կարծում եմ մինչև հիմա մեր երկիրը անհամար
 Էադաններ է ծնում վայրի, որոնք սարսափ են սփռում
 Վնասողներում, յեռներում ու դաշտավայրում ընդարձակ,
 Կարողանում ենք մենք, սակայն, այդ տեղերից խուսափել
 Սակայն եթե արատների յիբրդ լինի անձնատուր,
 Այն ժամանակ քեզ ինչպիսի՞ վտանգներ միշտ կսպառնան
 Ինչպիսի՞ հոգս ու տառապանք կպատճառեն կրքերը
 Եվ ինչպիսի՞ հուլում արդյոք կշարշարի բոլորին,
 Եվ ինչպիսի՞ ավերումներ առաջ կգան մեր հոգում
 Որք ո՞ն փորձանք մեզ կրերի պարապ, շվայտ կյանքը մեր
 Եթե ժշտու ու գոռուլ ենք, ապականված ու լկտի
 Իսկ ով դրանք տապալել է միայն խոսքի զորությամբ
 Եվ ոչ գեներով, հոգուց վանել, արժանի չէ՞ արդյոք, որ
 Աստվածների շարքը դասենք այդ իմաստուն մեծ մարդուն
 Իվ բացի այդ, ներշնչվելով աստվածային իր սգով
 Անմահական աստվածների մասին էլ է իոսել նա
 Խոցահայտել նաև ամբողջ բնությունը իրերի
 Եվ ես պետք է շարունակեմ նրա հետքով ընթանալ
 Աստուցանեմ քեզ, թե որքան անհրաժեշտ է որ բոլոր
 Արարածներն էլ գոյություն ունենան նիշտ սահմանված
 Ժամանակի ընթացքում այն օրինքների համաձայն

Ըստ որոնց են առաջացել, հրքեք դուրս գալ չեն կարող
 Մահամաններից, որ նշված են, թե որքան են ապրելու
 Դատողությամբ, ուստի, գտանք, որ մարմնավոր է հոգու
 Բնությունը, որ ծնվում է բուրբի պես ու մեռնում
 Եվ առհասկետ անխախտ մնալ նա ոչ մի կերպ չի կարող:
 Երազում մեզ տեսիլներ են մոլորումի մեջ նետում,
 Երբ տեսնում ենք նրանց, որոնք արդեն մեռել են վաղուց:
 Շարադրության կարգը այժմ պահանջում է քննարկել
 Այն հարցը, թե մահկանացո՞ւ է մարմինը աշխարհի
 Սրբյոք, սկիզբ ունեցե՞լ է նա երբևէ, և հետո՞
 Թե ինչպես են մատերիայի միակցումից ստացվել
 Երկիրն, երկինքն ու ծովերը, լուսատուները պայծառ,
 Արեգակը և լուսինը արարածներ ինչպիսի՞
 Մուշ ծնվել են աշխարհում և ինչպիսի՞ չեն ծնվել.
 Եվ թե ինչպես մարդիկ տարբեր հնչյունների օգնությամբ
 Սկսել են փոխանակել իրենց խոսքն ու մտքերը.
 Ինչպես մարդիկ սկսել են աստվածներից վախենալ,
 Եվ ինչպես են արդյոք նրանք ողջ աշխարհում պահպանել
 Սրբավայրեր ու տաճարներ, զոհարաններ սրբազան,
 Արձանները աստվածների, անտառ, լճակ ու մեհյան:
 Հետո ընթացքն արեգակի, լուսնի շարժումն անդադար
 Ի՞նչ ուժով է բնությունը ղեկավարում համաշափ⁵
 Զկարծես, որ նրանք երկրի ու երկնքի արանքում
 Հավերժապես իրենց կամքով գլորվում են անդադար
 Որ աչակցես աճին արտի, արարածի կենդանի
 Որ չկարծես ամենևին, թե շարժումով մշտական
 Պարտական են աստվածների կամքին նրանք անպայման:
 Եվ, իսկապես, նրանք, որոնք համոզված են նույնիսկ, որ
 Աստվածների կյանքն անհույզ է, հիացմունքով խորհելով,
 Թե ինչպիսի կարգով է այդ կատարվում և, մանավանդ
 Լկյն, ինչ տեղի է ունենում իրենց ոլիսի վերևում,
 Անծայրածիր տարածության մեջ եթերի, երկնքում
 Դարձյալ ընկնում են հնուցվան կրոնական այդ կաշկանդող
 Կապանքների մեջ նողկալի. թշվառներն այդ կարծում են,
 Թե, այնտեղ կան տիրակալներ ամենազոր ու ահել
 Հավատում են նրանք, սակայն, ամենևին չգիտեն
 Թե ինչ կարող է գոյություն ունենալ ինչ չի կարող,
 Մմեն բանին ինչպիսի մի ուժ է տրված վերջնական
 Եվ, վերջապես թե ինչպիսի նրան դրված է սահման:

Սակայն երկար խոստումներով իզուր քեզ չեմ շարձարի
նախ իմացիր, որ երկիրը, երկինքը և ծովերը
նրեք տարբեր բնություն են, երեք մարմին, Մեմիո՛ս,
նրեք տարբեր էություններ, երեք հյուսվածք են նրանք,
Կկործանվեն նրանք մի օր, անթիվ դարեր ապրելով,
Ողջ աշխարհի մեծ մարմինը փուլ կգա մի վայրկյանում:
Գիտեմ, որ այդ նորությունը կպատճառի քեզ զարմանք,
Որ երկիրը և երկինքը ապագայում կփլվեն.

Արքան դժվար մի բան է՝ դա ապացուցել խոսքերով:
Եվ այդպես է պատահում, երբ հասնում է մեր ականջին
Սյն, ինչ դարձնել մեր աչքերին մատչելի չի կարելի:
Ի վայն, ինչը մենք չենք կարող շոշափել մեր ձեռքերով,
Ի՛նչ այդ երկու ուղիներով ճշմարտությունն, անկասկած
Պետք է հասնել կարողանար գիտակցությանն ու սրտին:
Ի այց ասում եմ իմ կարծիքը, իմ խոսքերին, փույց, տա
Ուժ ավելի ինքը՝ գործը: Գուցե, շուտով կտեսնենք,
Թե ինչպես է երկրագունդը ողջ փլվում մի վայրկյանում
Երկրաշարժից ահռելի: Բայց ճակատագիրն անողոք
Ի՞նչ խափանի նման փորձանք մեզնից, քանի ապրում ենք,
Եվ համոզվենք ոչ թե գործով, այլ բանական մեր մտքով,
Ի՞՞՞ կարող է փլվել ահեղ դրոհոցով ամեն ինչ:

Նախքան անել դուշակումներ, որ ավելի սրբազան
Եվ առավել ճշմարիտ են, քան անում էր Պիթիան,
Արը դափնու տակ էր նստում, եռաժանու մոտ Ֆերի,
Ի ս քեզ որպես մի սփոփանք պետք է բացեմ մի քանի
Սյն ճշմարիտ գաղտնիքներ, որ դու սնտոի մտքերից
Սարսափելով, չկարծես, թե զսպված սանձով հավատի՝
Մովը լուսինն, արեգակը, երկիրը և երկինքը
Ստովածային մարմին ունեն, հավերժական են նրանք
Սյդ պատճառով դա կլինի մի ահավոր պղծություն
Սկաներն են ինչպես արեւ⁶, և արժանի ահռելի
Սատիժների, եթե միայն համարձակվենք անտեղի
Իատողությամբ սասանել այն հավերժական կարգերը
Սիեզերքի և երկնքում մարել փայլուն արևը,
Սահկանացու խոսքով անմահ աստվածներին աղտոտենք
Ստովածային բնությունից, սակայն, այնքան հեռու են
Սարմիններն այդ, որ արժանի չեն աստվածներ համարվել,
Եվ կարող ենք հենց նրանով պատկերացում կազմել մենք,
Ար կազմված են նրանք կոպիտ մատերիայից անհոգի⁷

Որովհետև չի կարելի հավատալ, որ հատուկ են
 Բանական խելք ու զգացմունք ամեն մարմնի անխտիր:
 Ինչպես չկա երկնքում ծառ, ամպ չի լինում ծովի մեջ,
 Գաշտերում չեն ապրում ձկներ, արյուն չկա փայտի մեջ
 Քարերը հյութ չեն ունենում, պատճառն այն է միայն, որ
 Բնությունն է նշանակել ամեն ինչին որոշ տեղ,
 Որտեղ ծնվում, փարգանում են արարածներ ամենաքն
 Այդպես՝ հոգին մեր չի կարող ծնված լինել առանձին
 Կամ ինքն իրեն ծնվել առանց մարմնի, արյան, նյարդերի
 Եթե լիներ այդ կարելի, ավելի շուտ կարող էր
 Առաջ գալ մեր գլխի մեջ կամ կրունկներում, ուսերում,
 Կամ մեր մարմնի մի այլ մասում, քանի որ նա, վերջապես
 Պետք է մնար նույն մարմնի մեջ, ինչպես ջուրը անոթում
 Բայց քանի որ համոզված ենք որ մեր հոգին ու ոգին
 Մարմնում ունեն ճշտորոշ տեղ, ուր կարող են առանձին
 Մնվել, աճել այդ պատճառով ավելի մեծ իրավունք
 Ունենք ժխտել, որ կարող են առանց մարմնի գոյություն
 Ունենալ և անասնական մարմիններից դուրս, ինչպես
 Փտող հողի շերտերում կամ արևի մեջ բոցավառ,
 Կամ բարձունքում եթերային, կամ ծովային ջրի մեջ
 Եվ ոչ միայն աստվածային հոգով օժտված չեն նրանք
 Այլև զուրկ են բոլորովին կյանքի ամեն շարժումից:
 Այդ պատճառով չհավատաս որ աստվածներն յաշխարհում
 Կարող են մի որևէ տեղ բնակավայր ունենալ,
 Որովհետև աստվածների բնությունը շատ է նույն
 Ամենևին մատչելի չէ զգացմունքին մարդկային,
 Նրանց հաղիվ ենք ըմբռնում դատողությամբ բանական
 Որովհետև մենք չենք կարող ձեռքով նրանց շոշափել
 Ուստի նրանք էլ չեն կարող շոշափել այն իրերը
 Որոնց դիպչել մենք կարող ենք, քանի որ չի կարելի
 Շոշափել այն որ բնությամբ շոշափելի չէ բնավ
 Ուստի նրանց բնակավայրը տարբերվում է մեր տելից,
 Եվ նուրբ պիտի լինի նույնքան, որքան նրանց մարմինը:
 Ոյդ ամենը կապուցուցեմ⁸ հետագայում սակայն ես:
 Իսկ ասել, թե բնության մեջ աննման կարգ այդպիսի
 Աստվածներն են բարեհաճել մարդկանց համար հաստատել
 Այդ պատճառով պետք է նրանց մենք օրհնենք ու հալխատանք,
 Որ ձեռքերի գործը նրանց հավերժական, անմահ է,
 Եվ ոճիր ենք գործելու մենք, թե համարձակ խոսքերով

Մենք այդ շենքի անապական հիմունքները փորփրենք,
 Ար շինել է իմաստությունն աստվածների՝ մարդկային
 նեղի համար, առասպել է, Մեմիո՛ս, և խենթություն:
 Ի՞նչ շահ ունեն անմահական աստվածները, եթե մենք
 նրախտագետ լինենք նրանց, որպեսզի մեր հասարակ
 աճույթների համար նման մեծ աշխատանք թափեին
 Լ չջանիկ են նրանք, հավերժ. ինչպիսի՞ մի նորություն,
 Լ ըր՝ անցել են արդեն այդքան դարեր անթիվ, անհամար
 Լ ըրանց կարող էր ստիպել փոխելու այն կարգը, որ
 տաստաված Ի եղել վաղուց: Չէ՞ որ նրան է միայն
 Լ սոխոխություն ցանկալի, ում վիճակը շատ թշվառ է:
 Սակայն եթե աստվածները, որ նախընթաց դարերում
 Լ իշտ ու հոգսեր չեն ունեցել, խաղաղությամբ են ապրել
 Լ ինչը արդյոք պիտի նրանց բոցավառեր ցանկությամբ՝
 Լ սոխոխություն կատարելու: Կարելի՞ է ասել, որ
 Լ ըրանք տանջվել են խավարում և վշտեր են ունեցել
 Լ մինչև այն ժամանակ, երբ չէին տեսել իրերի
 Լ սոյժառափայլ այդ սկիզբը նույնպես էլ մենք՝ ինքներս
 Լ նչ վատ բան է. ասենք, Լ թե չծնվեինք մենք բնավ:
 Լ սկ ու մտել է կյանքի մեջ, պետք է մնալ ցանկանա
 Լ ընքան քանի հաճույթներ է ստանալու իր կյանքից
 Սակայն նա ու կյանքի սիրո համը դեռ չի ճաշակել
 Լ ի ո չի ապրել, մի՞թե վատ է, Լ թե բնավ չծնվելու:
 Ս յնուհետև աստվածները որտե՞ղ պիտի գտնեին
 Լ ընակը մեր աշխարհի և մարդկային կերպարի,
 Լ սանց որոնց չէին կարող պատկերացնել, թե ինչպես
 Լ ընկ պիտի իրագործեն այն, ինչ անել կուզեին:
 Ս՞ի Լ նրանց սովորեցրել, թե տարրերը նախնական
 Լ նչ հատկություն ունեն արդյոք ինչ կարող է ստացվել,
 Լ ըր իրար հետ միակցվում են, եթե ոչ մի օրինակ
 Լ չգպիսի մի արարչության բնությունը չի տվել:
 Սրովհետև այդ անհամար մարմնիկները իրերի,
 Լ նվերը դարեր ենթարկվելով հարվածների ահավոր
 Լ ծանրությամբ իրենց տարված, սլանալով սրընթաց
 Լ վաքվել են ամեն կերպ և փորձել ամեն միակցում
 Լ ըրից ծնվել է արարած այդ պատճառով զարմանալ
 Լ ի կարելի որ, վերջապես, հանդիպել են այնպիսի
 Լ ի կարգով և շարժումներով, որից առաջ է եկել
 Լ ըր աշխարհը որը նրանք պահպանում են նորոգում

Եթե նույնիսկ չիմանայի, թե տարրերը իրերի
ինչ հատկութիւնն ունեն, դարձյալ ես կասեի համարձակ,
Տեսնելով շատ երևույթներ աշխարհում ու երկնքում,
Որ այդպիսի արատներով՝ տիեզերքը չի կարող
Ամեներն աստլածագործ մի աշխատանք համարվել,
Որ աստվածներ չեն ստեղծել այս աշխարհը մեզ համար:
Նախ մեր երկրի, որ ծածկված է ջինջ երկնքի կամարով,
Մի մեծ մասին տիրացել են լեռներ ու խիտ անտառներ՝
Լցված վայրի գազաններով ու ժայռերով անպտուղ,
Ճահիճներով ու ծովերով, որոնք իրենց անսահման
Ափերով են շրջապատել շրջանները աշխարհի
Իսկ համարյա երկու մասը կամ ջերմութիւնն է անչափ,
Կամ մշտական սառնամանին խլել ցեղից մարդկային
Ինչ դաշտերից է մնացել, բնութիւնը մասը այդ
Տատասկներով կծածկեր միշտ, եթե մարդիկ, անդադար
Իրենց կյանքը պաշտպանելով, չլինեին ստիպված
Տնքալ ծանր աշխատանքից և գութանի սուր խոփով
Պատառոտել, փխրունացնել այնքան հողի շերտերը,
Որ ծիւերը կարողանան դուրս գալ պայծառ օդի մեջ:
Այն, ինչ ծանր աշխատանքով է ձեռք բերվում շատ անգամ,
Երբ հազիվ են ծաղկել ծառերն ու կանաչել բույսերը
Կամ չափից անց ջերմութիւնն է այրում բարձր եթերից,
Կամ կատաղի փոթորիկն է պոկում, տանում ու ցրում,
Կամ խիստ ցուրտն է վրա հասնում, ոչնչացնում ամեն ինչ,
Կամ ավերում են ամեն ինչ քամիները անողոք:

Իսկ ինչո՞ւ է բնութիւնը ցամաքում ու ծովի մեջ
Բազմապատկում գաղաններին վայրի, դաժան, կատաղի,
Որոնք ահեղ թշնամի են ցեղի համար մարդկային,
Եվ ինչո՞ւ է երկրում հաճախ համահարակ տարածվում,
Եվ ինչո՞ւ են վաղ հասակում մեռնում մարդիկ բազմաթիվ:

Նավաստու պես, որին ծովից մորիկն է դուրս շարտել,
Գետնի վրա փոփում է մերկ խեղճ մանուկը նորածին,
Խոսել անգամ նա չգիտե, այնքան թույլ է ու անդոր
Սկսած այն վայրկյանից, երբ բնութիւնը մոր փորից
Նրան աշխարհ դուրս բերելու համար ճգնում է այնքան,
Մննդավայրն իր լցնում է աղաղակով վշտալի:
Իրավացի է, անշուշտ, նա որովհետև դժբախտը
Գալիք կյանքում պետք է տեսնի փորձութիւններ բազմաթիվ,
Ընդհակառակն՝ անասունը և գազանը ահռելի

Լեռում են ու բազմապատկվում, այն էլ առանց որևէ
 'Իժվարության, կարիք չունեն խաղալիքի կամ տատի,
 Որ սփռփի մանկութունը նրանց լեզվով քնքշորեն
 Տարբեր հագուստ հարկավոր չէ նրանց տարվա ընթացքում,
 Ծենքերի ու պարիսպների կարիք չունեն, վերջապես,
 Որ պաշտպանեն իրենց գույքը, որովհետև ամեն ինչ
 Բնությունն ու հողն են տալիս առատորեն ամեն օր։

Եթե միայն անշարժ հողը, ջրի հոսուն հեղուկը,
 Ետո՞՛ օդի թեթև շունչը, ջերմությունը և ցուրտը,
 Որոնցից է կազմված, գիտենք, ամբողջութունն իրերի,
 Բաղկացած են մահկանացու մարմնից, այդ իսկ պատճառով
 Սյուսիս պիտի լինի նաև բնությունն այս աշխարհի
 Որովհետև եթե պարզ է, որ մասերը մի բանի
 Մենդով են առաջացել, մահկանացու են ձևով,
 Եզրակացնում ենք արդեն, որ մահկանացու է ողջը
 Մնվելով է առաջ եկել Եթե միայն մեռնում են
 Տիեզերքի մասերը և վերածնվում Ըն նորից,
 Չի կարելի կասկածել, թե երկինքը և երկիրը,
 Որ ծնվել են մի ժամանակ, մի օր պետք է կործանվեն։

Գու չկարծես, Մեմիո՛ւ, որ հետևություն անելով,
 Շտապել եմ, թե աշխարհը և կրակը կմեռնեն,
 Որ անպայման կկործանվեն նաև օդը և ջուրը,
 Եվ որ պիտի վերածնվի մեր աշխարհում ամեն ինչ
 Չէ՞ որ այրվում է անդադար հողի մի մասն արևի
 Զերմությունից, տրորվում է ոտքերի տակ շարժմանակ
 Փոշիանում է ամեն օր, թեթև ամպեր է կազմում,
 Տանում հեռու, տարածում է, ցրում ամբողջ երկնքում
 Հողի մի մասն էլ անդադար անձրևներից է լուծվում
 Եվ կրծում են վարարգետիրն իրենց ափերն անդադար
 Ամեն մարմին, որն իրենով այլ մարմին է սնուցում,
 Միշտ կորուստներ է ունենում անպայման, մենք գիտենք այդ
 Եվ քանի որ հողն է ամեն ինչի ծնողն ընդհանուր
 Ինչպես նաև գերեզմանն է ամեն ինչի, անկասկած,
 Հողը պիտի հերթով հյուծվի ու նորոգվի շարունակի։

Հետո՛ ինչպե՞ս են ծովերը, աղբյուրներն ու գետերը
 Լցվում ջրով, ինչո՞ւ նրանք չեն ցամաքում երբևէ,
 Կարիք չկա այդ ասելու. հոսող բոլոր կողմերից՝
 Զուրն ինքն է իր հսկայական շափն ակնառու ցույց տալիս.
 Բայց անդադար կորուստները միշտ խանգարում են ջրին,

Որ շափազանց ավելանա մասամբ քամին է ցրում,
 Մասամբ ծծում է արևը եթերային բարձունքից,
 Եվ այդպես է պակաս դառնում ջրի շափը աշխարհում
 Եվ մասամբ էլ տարածվում է հողի անտակ խորքերում
 Որտեղ նորից գտվում է և ազատվում իր աղերից,
 Հավաքվում է ու կուտակվում ակունքներում գետերի
 Այդպես գտված՝ դուրս հորդելուլ, հոսում հողի երեսին
 Որտեղ ուղի է բաց անում թաց ոտքերով իր համար
 Այժմ անցնում եմ ես օդին որն իր ամբողջ մարմնով միշտ
 Փոփոխության է ենթարկվում ամեն մի ժամ ու վայրկյան
 Այն, ինչ բխել է իրերից, գնում է և անսահման
 Ծովի մեջ է անհետանում իսկ եթե նոր մասնիկներ
 Մարմինները շտանային, լուսցնելուլ պակասը,
 Ամեն ինչը կթայթայվեր, կիոխվեր, օդ դառնալով,
 Որովհետև բխումներ են միշտ դուրս գալիս իրերից
 Այդպես է օդն առաջ գալիս իրերից և նրանց մեջ
 Վերադառնում, որովհետև ողջն է հոսում անդադար
 Այդպես՝ լույսի առատ աղբյուր եթերային արևը
 Ողջ երկինքը յղողում է վերածնվող շողերով
 Ուղարկելով շարունակ իր լույսը լույսի հետևից
 Բայց շողերը չքանում են նույնպես իրար հետևից,
 Հասած իրենց նպատակին. Այդ կարող ես ստուգել
 Ծրբ մի ամպ է արեգակի սուղև կանգնում, թվում է
 Որ մեջտեղում կանգնած՝ կտրում է շողերի համփան նա
 Անմիջապես չքանում է ներքին մասո շողերի
 Ստվեր գցում երկրի վրա որտեղով ամպն է անցնում
 Բայց իրերին պետք է անշուշտ, որ լույսը միշտ նորոգվի
 Որովհետև անմիջապես կործանվում է, ընկնելով
 Եվ մենք չէինք կարող տեսնել որևիցե առարկա,
 Թե չթափվեր արեգակից լույսը անվերջ հոսանքով
 Նայիր նաև գիշերային այդ ջահերի լույսերին,
 Որ կախում ենք մեր տներում հեղեղներ են արձակում
 Ծխում են ու շտապում, որ դարձյալ պայծառ լույս տան մեզ
 Ճիշտ այդպես էլ այդ դողողոջուն կրակների օգնությամբ
 Ոչ մի դադար չեն ունենում, բխումներով շարունակ
 Փոխարինում է կրակը արագությամբ առավել
 Այն լույսին, որ ամեն վայրկյան մարում է ու չքանում
 Եվ այդպես են կրակները առաջ ձգտում, որպեսզի
 Ծածկեն լույսի կորուստները բոցի արագ ծննդով

Ուստի պետք է մենք ընդունենք, որ արևն ու լուսինը
և՛ մաստղերը, արձակելով լուսի շողեր, նրանց միշտ
Փոխարինում են նորերով և կորցնում են բոցը այն
Որ արձակել էին առաջ, ուստի դու այդ պատճառով
Գ՛ավատաս, որ անխախտ ու հավերժական են նրանք:

Եվ մի՞թե դու չես տեսնում, որ ժամանակը քարերը
Քայքայում է և փլվում են աշտարակներ քարձրարերձ
Մեծ ժայռեր են փոշիանում, աստվածների արձաններ
Ի՛նչ տաճարներ են խարխուլվում և ավերակ են դառնում
և՛ չեն կարող աստվածները սահմաններից անցնել, որ
Ճակատագիրն է հաստատել, ոչ էլ նույնիսկ պայքարել
Ս՛յն օրենքի դեմ, որ անխախտ բնությունն է սահմանել
և՛ մի՞թե մենք չենք տեսնում, որ հուշարձաններ բազմաթիվ
Փոզ են գալիս, ավերվում են հանկարծ, քանի որ նրանք
Խարխուլել են հնությունից, և քարեր են գլորվում
Բարձր լեռան գագաթներից, որո՞նք արդեն չեն կարող
Դիմանալ այն սարսափելի հարվածներին, որոնց միշտ
Ենթարկվում են նրանք որոշ ժամանակի ընթացքում,
Որովհետև չէին պոկվի, հանկարծ չէին գլորվի
Մի վայրկյանում, եթե անվերջ դարեր նրանք շարունակ
Դիմանային ժամանակի հարձակումին անընդհատ,
Ս՛յդպես անվերջ պահպանվեին և մնային անվնաս:

Վերջապես դու նայիր վերև՝ պայծառ ու ջինջ հրկնքին
Որ տարածված անվերջորեն՝ մեր հրկիրն է ընդգրկել,
և՛ մնում է ամենյան ինչ, ինչպես կարծում են ոմանք
Քայքայվելուց հետո նաև ընդունելով ամեն ինչ
Ս՛մբողջովին բազկացած է մահկանացու մարմնից նա
Քանի որ այն, ինչն իրենով այլ մարմին է սնուցում
Պակասում է և նորոգվում, երբ ստանում է նորից:

Այնուհետև, եթե միայն երկինքը և երկիրը
Լորևք սկիզբ չեն ունեցել, հավերժական են, ինչո՞ւ
Մինչ Թեթեի՞ արշավանքը և անկումը Տրովայի
Ուրիշ գեպքեր պոետներից ոչ մեկը չի գովերգել
Ինչո՞ւ անթիվ հերոսական արարքներ են մոռացվել
Եվ չեն ծաղկում՝ մարմնավորված անմահ փառքի երգերում
Որովհետև, կարծում եմ ես, ամբողջությունն իրերի
Բնությունը մեր աշխարհի հին չէ և դեռ մահուկ է,
և՛ դեռ նոր է առաջացել: Ահա այդ է պատճառը,
Որ այժմ դեռ կան արվեստներ որ կատարյալ չեն բնավ,

Կան արվեստներ նաև, որոնք միայն նոր են հնարվել
 Այժմ նավեր են կառուցում ավելի մեծ արվեստով,
 Երաժիշտներն էլ նոր գյուտեր կատարում են բազմաթիվ
 Եվ իրերի բնությունն ու կարգը դեռ նոր ենք գտել,
 Եվ այդ գործում առաջինը ինքս եղա ընդունակ
 Շարադրել այդ մեր լեզվով և լուսարանել ամեն ինչ:
 Իսկ եթե դու կարծում ես, որ այդ նշել է և առաջ,
 Եվ մարդկային սերունդները կործանվել են հուրերից,
 Փուլ են եկել քաղաքները ցնցումներից մեր երկրի,
 Կամ անընդհատ անձրևներից առաջ եկած ջրերը
 Հեղեղել են քաղաքները և ավերել ամեն ինչ,
 Այդ դեպքում էլ պարտավոր ես դու ընդունել անպայման
 Որ երկինքը և երկիրը պիտի մի օր կործանվեն:
 Եվ այդպիսի փորձանքների միշտ ենթարկված լինելով,
 Այդքան ծանր հիվանդությամբ տառապելով շարունակ,
 Եթե լինեն հարվածները այդ առավել կատաղի,
 Տիեզերքի կառուցվածքը պիտի փլվի անպայման:
 Ինչպե՞ս գիտենք ինքներս, որ մահկանացու են մարդիկ,
 Եթե ոչ այն պատճառով, որ ենթարկվում ենք շարունակ
 Նույն ախտերին, անտարակույս, ինչպես նրանք, որոնցից
 Բնությունն է արդեն խլել տրված կյանքը առհասկետ:
 Հետո՝ եթե հավերժական է որևէ մի մարմին,
 Կամ իր մարմնի կարծրությամբ է հարվածներին դիմանում,
 Չի թողնում, որ իր մեջ մտնեն, մասերի չի բաժանվում
 Այդպիսիք են մատերիայի մասնիկները նախնական,
 Ինչպես առաջ ասել եմ քեզ, երբ խոսել եմ այդ մասին:
 Կամ կարող է այն պատճառով նա պահպանվել հավետ, որ
 Չի ենթարկվում հարվածների, դատարկության նման, որ
 Ամենևին չի շոշափվում, չի ենթարկվում հարվածի
 Կամ, վերջապես, շրջապատված չէ նա բոլոր կողմերից
 Տարածությամբ, որ կարող է բեկորները ընդունել,
 Եթե միայն նա քայքայվի և ուր ցրվել կարող է
 Եվ այդպես է տիեզերքը, որից դուրս այլ տեղ չկա
 Որտեղ ցրել կարողանար իր մասերը և չկան
 Այլ մարմիններ, որոնցից նա, ստանալով հարվածներ
 Կարողանար բաժանվել և կամ նոր մասեր անջատել:
 Ուստի անմահ չէ աշխարհը, որովհետև պի՞նդ չէ նա
 Իր բնությամբ, դատարկություն է պարփակում նա իր մեջ,
 Դատարկության նման սակայն, անմահ լինել չի կարող:

Չափազանց շատ մարմիններ կան տիեզերքում անսահման,
Որ, այնտեղից ներխուժելով, սլետք է նրան սպառնան
Ունեւհետև այնտեղ կա և տարածութիւն մի անհուն
Որտեղ պետք է ցրվեն նրա բաղկացուցիչ մասերը
Ուստի կարող է կործանվել նա իր ամբողջ էութեամբ
Որևէ մի եղանակով, ինչպիսին էլ որ լինի:
Եւ ոչ միայն փակ շեն մահվան դռները այդ պատճառով
Երկնքի և արեգակի, ծովերի և երկրի դեմ,
Ույլ և բաց են միշտ լայնորեն նրանց առջև մշտապես
Ուստի պետք է մենք ընդունենք, որ սկիզբ են ունեցել,
Չէ՞ որ մահվան ենթակա են և դարերի սկզբից
Գիմանալ շեն կարող անվերջ գրոհների ահռելի,
Եւ անսահման երկարատև ժամանակի ընթացքում:

Սակայն մի՞թե չես տեսնում, որ տիեզերքի անսահման
Վասերն, իրար հետ սկսած այդ կռիւներն անդադար,
Իրկարատև պատերազմը որ մղում են իրար դեմ,
Պետք է, անշուշտ, մերջ ունենան, ինչ կերպ լինի, երբևէ:
Երբ արևը և բոլոր այլ կրակները, օրինակ,
Կրմպեն երկրի տղջ հեղուկը և կտանեն հաղթանակ.
Մեծ ջանքերով ձգտում են, որ հաղթանակեն, բայց իզո՞ւր.
Որովհետև դետերն այնքան ջուր են տալիս ծովին, որ
Երկրադնդին սպառնում է մի ընդհանուր ջրհեղեղ
Ոովերի խոր անդունդներից սակայն իզո՞ւր. իր հերթին
Բամիները, որ ծովային հարթավայրն են ավելում,
Որևը, որ ջուր է ծծում եթերային բարձունքից,
Պակասեցնում են շարունակ ողջ քանակը ջրերի.
Եւ այդպես էլ ամբողջովին կցամաքի ջուրն առաջ,
Ըստ երբևէ կհաջողվի նպատակին իր հասնել
Եւ փոխադարձ հաջողութեամբ նրանք այդպես անդադար
Պայքարում են, ամեն մեկն է ուղում մենակ տիրանալ:

Կարողացել է կրակը հաղթանակել մի անգամ,
Մի անգամ էլ ջուրն է հաղթել, ավանդութեան ասելով
Իր հաղթել են կրակները, երկրում շատ բան է վառվել,
Եւ արևի նժույզները, Ֆանտոնին¹⁰ տանելով,
Ունճանապարհ սլացել են եթերային բարձունքում
Իրկրների վրայով բայց աստվածների հայրն¹¹ ահեղ,
Դաժանորեն բարկանալով կալծակով է տապալի
Լիզախասիրտ Ֆանտոնին իր կտորի հետ միասին,
Բայց արևը, որ սշխարհի պայծառ ջահն է մշտական

Ընդառաջել Ֆաետոնին կարողացել է բռնել
Նորից լծել իր ձիերին, որ շնչասպառ են եղել
Հաստատելով կարգն առաջվա, սովոր ճամփով է քշել
Իմ այդպես են գրայների հին պոետները՝ հորինել
Սուա է, սակայն, և մեր խելքը հերքում է այդ հեքիաթը
Բայց կարող է հուրը հաղթել այն ժամանակ միայն երբ
Տիեզերքի անհուն խորքից կարողանա հավաքել
Մեր աշխարհում մատերիայի կրակների տարրերը
Չափազանց մեծ քանակությամբ, քանի որ այն ժամանակ
Կամ որևէ մի ուժ պիտի հաղթահարի կրակին
Կամ ամեն ինչ կկործանվի յոցավասլուդ հրերից:

Բայց ասում են որ չուրն էլ լ ավելանալ սկսել
Եվ հեղեղել է քաղաքներ քաղմաթիւլ ու քաղմամարդ
Սակայն ինչ-որ ուժից պարտւած՝ նահանջել են ջրերը
Մնվերջության խորքից եկած և հավաքված միասին
Դադարել է անձրև տեղալ փոքրացնելով գետերը:

Մատերիայի հավաքույթից արդյոք ինչպես էն ծագել
Մեր երկիրը և երկինքը, լայնածավալ ծովերը
Սրեգակի, լուսնի ընթացքն, ասելու եմ քեզ կարգով:
Նախնական այդ տարրերն, անշուշտ, կարգով որոշ սրամիտ
Ջէին կարող դասավորվել, համաձայնած իրար հետ,
երանք իրենց շարժումների մասին պայման չեն կնքել
Բայց անհամար քանակությամբ, շարժումներով քաղմակերպ
Օժտված և միշտ ենթարկվելով հարվածների ահարկու
Եվ ժանրությամբ տարված իրենց անթիվ դարեր շարունակ
Եվ ամեն կերպ միանալով, և ամեն ինչ փորձելով
Ինչ որ առաջ գալ կարող է միակցումից այնուհետ
Պատահում է, վերջապես, որ թափառելիս անդադար
Կուտակվում են այնպես, որ այդ հավաքույթից, անկասկած,
Մեծ իրերի սաղմեր նրանք առաջ բերել կարող են՝
Ծովեր ցամաք, երկինք, մարդիկ և արարած շնչավոր

Միշտ չի եղել արեգակի լայն շրջանը լուսակիր
Չեն եղել և տիեզերքի շահերն անշեջ ու պայծառ
Ոչ ցամաքը, ոչ երկինքը, ոչ ծովերը, ոչ օդը
Ոչինչ չկար այն իրերից, որ այժմ կան աշխարհում
Իրար խառնված փոթորկալի տարրերի մի հավաքույթ
Որոշ մասեր սկսել են անջատվել այդ դանգվածից,
Հետո իրար մոտեցել են միանման մասնիկներ
Եվ վարգացել է աշխարհը: Չեւփորվել է նրա

և սկայական անդամները, սակայն նրա մասերը
 Կազմված էին բաղմատարբեր բաղմատեօակ տարրերից
 Որոնք իրենց անկարգութեամբ շփոթել են շարունակ
 Ուղղութիւնն ու արանքները, ծանրութիւնն ու կապերը
 Շարժումներն ու համակցումը, ինչպես նաև ուժերը
 Որովհետև իրենց ձևով տարբեր էին իրարից
 Ուստի իրենց տեսքերով էլ պիտի տարբեր լինեին
 Չէին կարող այդպես մնալ նրանք իրար միակցված
 Եվ հաղորդել իրար շարժում՝ անհրաժեշտ ու փոխադարձ,
 Այդ պատճառով բաժանվել է երկրից բարձր երկինքը,
 Հավաքել է ծովը իր մեջ ամբողջ շուրջ աշխարհի,
 Ոկուել են պայծառ հուրեր շողալ կապույտ երկնքում
 Նախ այն տարրերն են սկսել համախմբվել միասին,
 Որ ավելի ծանր էին իրար իսառնված առաջիկ,
 Եվ դրավել են երկրի ներքին շրջաններն ու կենտրոնը
 Որքան նրանք ավելի են սեղմվել, այնքան ավելի
 Դուրս են բերել իրենցից նյութ, որն ընդունակ է կազմել
 Ծովեր, աստղեր, արև, լուսին և պարիսպներն ընդարձակ,
 Բարձունքներից վարկվել երկրին որ ճաքճքվել էր արդեն
 Ի վ արևի տաք շողերը արդեն ամեն ուղղութեամբ
 Տիեզերքի։ Եվ քանի որ մարմինների այդ բոլոր
 Տարրերը հարթ են ավելի, կլոր մանր ավելի
 Բան մեր երկրի կոպիտ տարրերն այդ պատճառով էլ նրանք
 Իուրս են եկել ամենից շուտ երկրի բոլոր անցքերով,
 Եվ իրենց հետ տարել հրե մարմնիկները բաղմաթիվ,
 Եվ հեշտութեամբ բարձրացել են դեպի երկինք նրանց հետ
 Այնպես ինչպես նկատում ենք առափոտյան շատ հաճախ,
 Երբ բույսերը ադամանդյա ցողով ծածկված են լինում,
 Շողից ծագող արեգակի կարմիր գույնով ներկվելով,
 Լճերից ու վտակներից մառախուղ է բարձրանում
 Հողն էլ կարծես արտաշնչում է մի տեսակ քնքուշ մեղ
 Եվ հաղիվ է այդ ամենը հափարովել ու բարձրացել,
 Երբ երկնքի կամարն արդեն ծածկվում է մութ ամպերով
 Եվ այդպէս է ի թերը, որ, թեև այնքան թեթև է,
 Խտացել և մի ընդարձակ կամար կազմել երկնքում
 Տարածվելով ամենտարեք, այդպես բոլոր կողմերից
 Մի անսահման շրջանի մեջ ողջ երկիրն է ընդգրկել
 Հետո ծնվել է արևը ինչպես նաև լուսինը
 Որ գնդի պես զլորվում են տարածութեան մեծօտեղում

Որոնց ոչ հողն է ընդունում, ոչ եթերը անսահման,
 Որոնք այնքան ծանր չէին՝ մինչև գետին իջնելու
 Ո՛չ էլ թեթև, որ բարձրանան շրջանները եթերի.
 Կարծես մարմին են կենդանի տարածության մեջ տեղում
 Պատվում են, տիեզերքի միայն մասերն են նրանք:
 Մեզ մոտ էլ է այդպես լինում, երբ անշարժ է մի անդամ,
 Այդ ժամանակ ուրիշները շարունակում են շարժվել:
 Այն ժամանակ, երբ իրերը այդպես էին բաժանվել,
 Հանկարծ երկրի այն մասը, ուր լաղուր ծովերն են փռվում,
 Փլվել է ու ջրի համար բացել մի մեծ ավազան
 Հետո՝ որքան ավելի են եթերային հուրերը
 Եվ արևի տաք շողերը արդեն ամեն ուղղությամբ
 Բարձունքներից զարկվել երկրին որ ճարճքվել էր արդեն
 Մակերեսով, այնքան հողն է, թանձրանալով ավելի,
 Մոտեցել իր կենտրոնին, և այնքան պետք է ավելի
 Ավելանար նրա հսկա մարմնից հոսող քրտինքից՝
 Աղի ջրից կազմված ծովի հարթավայրը ընդարձակ:
 Այնքան պիտի նրա մարմնից անջատվեին ավելի
 Օդի, հրի մասնիկները, բարձրանալով դեպի վեր
 Եվ ավելի պետք է փայլուն ջինջ կամարը երկնքի
 Որ հեռու է երկրից այնքան, նոր թաճրություն ստանալու
 Հովիտներն էլ նույն պատճառով պետք է ներքև իջնեին,
 Իսկ լեռները դեպի երկինք բարձրանային գազաթով
 Ծանր ժայռերն այդ պատճառով չէին կարող բարձրանալ
 Եվ չէր կարող նույնպես հողը ամենուրեք հարթ լինել
 Իր թանձրացած մարմնով հողը այդ ժամանակ անկասկած,
 Չեռք է բերել ծանրություն ու թանձրություն, և աշխարհի
 Եթե միայն կարելի է այդպես ասել, ողջ տիղմը
 Իջել ներքև, հավաքվել է այնտեղ որպես մի նստվածք
 Նախ ջուրը և հետո օդն են երկրում վերև բարձրացել
 Իսկ ամենից վերև եթերն է հուրերով իր պայծառ
 Ամենևին չխառնվեցին նրանք երկրի տարրերին,
 Որովհետև միանման թեթևությամբ օժտված չեն
 Եթերը նուրբ է ամենից, թափանցիկ է ու թեթև,
 Ճախրում է նա օդից բարձր, սակայն օդի շնչի հետ
 Նա չի խառնվում երբևիցե, քամիներին թողնելով
 Որ մրրիկ ու հողմապտույտ առաջ բերին կատաղի
 Եվ ինքն է իր շարժումներով տանում փայլուն հուրերը
 Որ եթերն իր շարժումներով միանման սահուն չէ,

114 այդ ցույց է տալիս ծովը որը երբեք չի փոխում
 ճամփան և հետևում է նա էլ հենց նույն օրենքին:
 Այժմ դառնանք մենք աստղերի շարժումների պատճառին
 1 սլատվում է երկնքի այդ շրջանը ընդարձակ,
 Այնժամ պետք է ենթադրել, որ բևեռները աշխարհի
 ճրջապատված և սեղմված են օդի երկու հոսանքով,
 եւ վերևի հոսանքը միշտ ողջ երկինքը տանում է
 Այն ուղղությամբ, որով հավերժ տիեզերքի աստղերն են
 Սոաջանում, իսկ ներքևի՝ հոսանքն արդեն հակառակ
 Սուղղությամբ է տանում, անշուշտ, այնպես, ինչպես, օրինակ,
 Ստատեցնում են գետերը անհիվներ ու շերեփներ:
 Սակայն կարող է պատահել, որ երկինքը անշարժ է
 ուլերժասպես, իսկ աստղերը պատվում են մեր շուրջը
 Այն պատճառով, որ եթերը երկնային նեղ շրջանում
 Ստտվում է անդադար և ելք է փնտրում որևէ,
 1 | այդպիսի շարժումներով դրդում շարժվել աստղերին¹²
 Կամ շարժում է շրջանաձև նրանց օդը արտաքին,
 Կամ իրենք են փնտում այնտեղ, որտեղ սնունդն է կանչում
 Երևց ճամփին հավարելով մարմնիկներն այն հրային
 Սր ցրված են վաղուց ի վեր ոլորտներում երկնքի:
 Կանի որ շատ դժվարին է երևույթն այդ բացատրել
 Սուտի պետք է բավարարվեմ ես միայն այն բանով, որ
 Կույց կտամ քեզ պատճառներն այն, որ բնությունն է կարող
 Կործադրել և գործադրում է տիեզերքում անսահման,
 Այն անհամար աշխարհներում, որ տարրեր է ստեղծել
 եւ ավելին չեմ ասելու, ցույց կտամ քեզ աստղերի
 ճարժումների հնարավոր պատճառները բոլոր, բայց
 Սիայն մեկն է շարժում նրանց, Իսկ ո՞րն է այդ պատճառը
 Կուղհետի հետազոտողն այդ չի կարող ասել քեզ:
 Բայց որ մնա մեր երկիրը տիեզերքի մեջտեղում
 Անշարժ կանգնած, այնժամ պետք է հետզհետե պակասի
 Եր ծանրությամբ, թեթևանա, կարելի է որքան այդ
 Կերբևում պետք է ունենա արդեն մի այլ բնություն
 Կուցվանից միանալով տիեզերքի օդային
 Սուտերի հետ ամբողջապես և սերտորեն, որի մեջ
 Սարմնավորվել է իր կյանքը, այդ պատճառով բեռ չէ նա
 Երի համար, որին բնավ չի ճնշում իր ծանրությամբ:
 Այդպես մարդն էլ ծանրությունն իր անդամների չի զդում
 Երի համար բեռ չէ գլուխն ու բնավ չենք նկատում,

Որ մարմինը ողջ ծանրությամբ հենվում է մեր ոտքերին,
 Մինչդեռ եթե ընկնում է մի այլ ծանրություն մեզ վրա
 Տառապում ենք, եթե նույնիսկ պակաս ծանր լինի այն
 էական է, որ իրերը լինեն իրար միակցված:
 Մեր երկիրը, սակայն, հանկարծ որպես օտար մի մարմին
 Օդի մեջ չի նետվել՝ որպես իրեն օտար մարմնի մեջ
 Նրա հետ է սաղմնավորվել տիեզերքի սկզբում,
 Նրա մասն է կազմում, ինչպես անդամները մեր մարմնի
 Այնուհետև, երբ երկնքում ահեղ շանթ է դրդում,
 երկրին ցնցվել ստիպելով, այդ հաղորդվում է իսկույն
 իրերին այն բոլոր, որոնք մակերեսին են նրա,
 Մի բան, որ չէր կարողանա, եթե կապված չլիներ
 երկնքի և տիեզերքի մասերի հետ օդային
 Եվ այդ երեք էություններն արմատներով ընդհանուր
 Սերտ միակցված են իրար հետ տիեզերքի սկզբից,
 Այնպես, որ մի ամբողջություն պիտի կազմեն, անկասկած
 Չե՞ս նկատում, որ մեր հոգու էությունը նրբազույն
 Կարողանում է պահպանել ծանրությամբ ողջ մարմնի
 Այն պատճառով, որ կազմում են ամբողջություն առանձին
 Ինչպիսի՞ այլ բան կարող էր մարմինը մեր բարձրացնել
 Եթե ոչ մեր հոգին որը մեր անդամներն է շարժում.
 Տեսնո՞ւմ ես, որ Իությունը, որ թևթև է ամենից,
 Ինչպես է ձեռք բերում, սակայն, այդպիսի ուժ զորավոր
 Իր միացած է լինում նա էության հետ ծանրաբաշ
 Ինչպես օդը ծանր հողի, և մարմնի հետ մեր հոգին
 Իսկ արևի հրե գունդի ջերմությունը անկասկած
 Ավելի կամ պակաս լինել չի կարող քան թվում է
 Ջգացմունքներին որովհետև երբ որևէ մի վառվող
 Մարմին է մեզ լուսավորում լույսով իր կամ տաքացնում
 Կրակով մեր անդամները որքան լինի հեռվից այդ
 Ոչինչ մարմնի մեծությունից չի խլում այդ արանքը
 Տեսանելի չափը մարմնի դրանից չի փոքրանում
 Երբ արևի ջերմությունն ու լույսն են գալիս որպեսզի
 Գրգռեն մեր զդարմունքները, լուսավորեն իրերը,
 Մենք չենք կարող ենթադրել, որ նա իր չափով ու ձևով
 Մեծ կամ փոքրիկ է ավելի, քան այդ մենք ենք նկատում
 Իսկ լուսինը լուսավորո՞ւմ է փոխառած լույսով, թե՞
 Իր սեփական մարմնով է միշտ մեղմիվ լույսը արձակում
 Ինչպես էլ այդ լինի, սակայն չափով մեծ չէ ավելի

Քան թվում | զգացմունքներին, մեր աչքերին երևում
Բոլոր իրերն այն, որոնց մենք հեռվից տեսնում ենք օդի
Թանձր շերտի միջով, ունեն մի տեսք, որը պարզ չէ մեղ,
Չեն փոքրանում, և քանի որ երևում է լուսինը
Մեզ իր ամբողջ մակերևույթ, գծագրությամբ սլարզորոշ,
Եույնիսկ մինչև իր ծայրերը, ուստի սլտաք է երկսքում
Լինի այնպես, ինչպես որ նա երևում է մեզ երկրից:

Որովհետև վերջապես, այն կրակները, որ հաճախ
հասնում ենք մենք այս աշխարհում, որքան հեռվից էլ լինի,
Որևէ մի փոփոխության չեն ենթարկվում չափերով,
Որքան որ այդ տարրերում ենք նրանց լույսով դողողուն
Ո չ մեծ են, ո՛չ փոքրիկ են, քան թվում են մեր աչքերին:

Ինչո՞ւ սլտաք դու զարմանաս, թե ինչպես է արևը
Լեյդքան փոքրիկ շրջանակով կարողանում ողողել
Առատ լույսով ողջ ցամաքը, ծովերը և երկինքը,
Եվ բնության վրա իր ողջ տաքությունը տարածում
Ոյնպես կարող է պատահել, որ նա միակ գետն է այն
Որով ամբողջ տիեզերքի լույսը կարող է հոսել
Ազատորեն, և որ նա է վառ օջախը այն միակ,
Որտեղ կարող են հավաքվել, համախմբվել շերմության
Մարմնիկները տիեզերքի ամեն կողմից, որպեսզի

Ետագայում ցրվեն այնտեղ: Եվ մի՞թե դու չես տեսել
Ի՞նչ ինչպես է որևէ շատ փոքրիկ վտակ ողողում
Կանաչ մարգերն ընդարձակ և հեղեղում է դաշտերը:

Այնպես կարող է պատահել, որ հուրերը արևի,
Րևև շատ լեն քանակությամբ, սակայն կարող են նրանք
Տաքացնել ու բոցավառել իրենց շուրջը գտնվող
Օդը, եթե ենթադրենք, որ ընդունակ է օդը այդ
Բոցավառվել շերմության մի նվազագույն մասնիկից:

Սակայն կարող է պատահել վերջապես, որ արևի
Լարդագույն ու պայծառ ջահը ունի հուրեր այնպիսի
Եվ այնքան մեծ քանակությամբ որոնք սակայն չեն փայլում
Չեն երևում ամենևին, ալելացնում են թեև
Իրենց անշափ մեծ շերմությամբ ուժը նրա շողերի

Չի կարելի գտնել հաստատ ու պարզ պատճառ թե ինչու
Իրեգակը ամուսն սկզբից մինչև ձմռան ցրտերը
Ա՛ծ՛ղջրի տաք շրջաններից Խեցգետնին է հասնում միշտ
Որտեղ ճամփան վերջանում է, արևադարձ է լինում
Կամ ինչու է լուսինը մի ամսում անցնում այն ճամփան,

Որ անցնում է արեգակը դանդաղորեն մի տարում:
 Երևույթներն այդ բացատրել շենք կարող մի պատճառով:
 Կարելի է ընդունել, որ կատարվում է այդ, ինչպես
 Ծնթաղում է Դեմոկրիտի այս կարծիքը սրբազան
 Որբան մոտ է երկրից անցնում որևէ մի լուսատու,
 Այնքան պակաս պիտի տարվի հողմի կողմից երկնային:
 Որովհետև թուլանում է արագութունն երկնքի
 Հետզհետե դեպի ներքև, այդ պատճառով արևը,
 Որ շատ ներքև է գտնվում բոցավառվող աստղերից,
 Պետք է ուրիշ մարմինների հետ ներքևում հապաղի
 Իսկ լուսինը, որն ավելի հեռու է շինջ եթերից,
 Եվ ավելի մոտիկ երկրին, այդ պատճառով առավել
 Հապաղելու է ընթացքից նշանների երկնային:
 Եվ որքան իր արագությամբ նրան տանող պտույտը
 Պակաս լինի շարժումներից լուսապայծառ արևի,
 Աստղերն այնքան ավելի են նրան արագ հասնելու
 Եվ անցնելու, այդ պատճառով թվում է, թե լուսինն է
 Արագորեն հասնում նրանց, բայց նշաններն են, իրոք,
 Այդքան արագ հասնում նրան և անցնում են նրանից:
 Բայց կարող է պատահել, որ տիեզերքի հակադիր
 Երկու կողմից պարբերաբար օդի հոսանք է գալիս
 Եվ արևը տեղափոխում նշաններից ամառվա
 Դեպի խավար ու սառուցյալ հյուսիսային շրջանը:
 Եվ նորից է բշում նրան ստվերներից սառցացուրտ
 Մինչև ամառն տաք շրջանի: Նշանները բոցավառ:
 Եվ այդ դեպքում հոսանքները օդի, որոնք փոխվում են
 Դարձյալ պիտի բշեն լուսնին ու աստղերին, որոնց մեծ
 Շրջապտույտն ավարտվում է տարիների ընթացքում
 Տեսե՛լ ես, երբ քամիներ են փչում իրար հակադիր,
 Թե ինչպես են ամպեր բշվում ներքևում ու վերևում,
 Բայց ուղղությամբ ճիշտ հակառակ: Ինչո՞ւ տարվել շեն կարող
 Լուսատուներն եթերային շրջաններում ճիշտ նույնպես:
 Օդի տարրեր հոսանքներով, իրար ներհակ ուղղությամբ:
 Գիշերը մութ իր ծածկույթով ամբողջ երկիրն է ծածկում,
 Որովհետև արեգակը՝ հասած ծայրին երկնքի
 Եվ հոգնած իր երկար վազքից, կրակներն է մարում իր
 Որոնք արդեն թուլացել են երկար ճամփա անցնելիս
 Հեղեղներից օդի, որոնք թափանցել են նրա մեջ
 Կամ արևին գետնի տակ է տանում մի ուժ, ասենք, այն

Որ ստիպում է պտտվել նրան երկրի վերևում:

Երբ Մատուտան¹⁵ ժամանակին ման է գալիս երկնքում,
Ամենուրեք լույս է սփռում արշալույսը վարդագույն
Այն պատճառով, որ արևը, հողի տակից անցնելով,
Աշխատում է իր շողերով ողջ երկինքը շերմացնել
Սակայն կարող է պատահել, որ սերմերը կրակի,
Որոշ պահին և անհամար քանակությամբ հավաքված,
Ստիպում են, որ նոր արև բոցավառվի ամեն օր
Ասում են՝¹⁶ դա երևում է Իդա լեռան գագաթից,
Լուսաբացին ցրված հուրեր հավաքվում են միասին
Եվ, մի փայլուն գունդ կազմելով, անցնում ամբողջ երկնքով:

Այնուհետև, զարմանալու ոչինչ չկա այն բանում,
Որ ընդունակ են կրակի սերմերն ի մի հավաքվել՝
Նորոգելու մշտաբորբոք փայլը պայծառ արևի:
Զէ՞ որ որոշ ժամանակ են միշտ կատարվում բազմաթիվ
երևույթներ, կանաչում են ու ծաղկում են ծառերը,
Ինչպես նաև հետագայում ծաղիկներից են զրկվում.
Թափվում են մեր ատամները նույնպես որոշ հասակում,
Որոշ մատաղ հասակումն է աղվամազը ծածկում մեր
Այտերը և անդամները, փափուկ մորուք է բուսնում,
Եվ, վերջապես, կայծակ, անձրև, ձյուն, քամի, ամպ առանց մեծ
Անկարգության համարյա միշտ որոշ պահին են լինում
Թե այդպես են պատճառները այդ տարրերի նախնական
Սկզբից, երբ տիեզերքում ողջ իրերն են գոյացել,
Պետք է ամեն ինչ ընթանա որոշ կարգով բնության:

Երկաթանում է ցերեկը և գիշերը կարճանում,
Պակասում է լույսը նույնպես, ավելանում է մութը
Այն պատճառով, որ արևը, միշտ միևնույնը մնալով,
Մեր երկրի տակ ու վերևում անհավասար աղեղներ
Գործելով ու բաժանելով տարրեր շափի մասերի
Ուղեծիրը, սակայն լույսի այն մասը, որ խլել է
Կիսազնդից այս, տալիս է անմիջապես երկրորդին,
Երբ չի հասել դեռ երկնային այն նշանին նա, որտեղ
Լույսը մթին հավասար է դարձնում տարվա հանգույցը¹⁷,
Որովհետև այն ժամանակ երկնքի մասն այն, որով
Անցնում է նա, գտնվում է հեռու՝ շափով հավասար
Աքվիլոնից ու Ավստրից¹⁸, իր ողջ դիրքով շեղակի
Շրջանագիծ, որտեղ արևն ավարտում է տարեկան
Իր պտույտը և որտեղից շեղակի լույս է սփռում

Դեպի երկիրն ու երկինքը: Եվ այդպես են բացատրում
Այն մարդիկ, որ բաժանել են շրջանները երկնքի
Ամեն ինչը նշել այնտեղ նշաններով առանձին

Սակայն օդը որոշ վայրում կարող է շատ ավելի
Կոպիտ լինել ու կանգնեցնել, դարձյալ երկրի տակ պահել
Դողդոջուն լույսն արեգակի, որը արդեն չի կարող
Ճեղքել առանց գծվարության այդ հոսանքը, բարձրանալ
Արևելքում: Այդ պատճառով բացատրում են ոմանք այն
Թե ինչու է այնքան երկար լինում ձմռան գիշերը,
Քանի դեռ չեն վերագարծել ճառագայթներն արևի:
Կամ փոխելով արդեն տարվա եղսնակներն, այնուհետ
Լկվելի են արագ խառնում կամ դանդաղ այն հուրերը
Որ արևին ստիպում են որոշ մասում ծագելու

Փայլել կարող է լուսինը արեգակի շողերով
Մեր հայացքին օրավուր իր դեմքը դարձնել ավելի,
Մեծանալով որքան շատ է արեգակից հեռանում,
Այնքան, քանի դեռ չի կանգնել արեգակի դեմ ուղիղ
Ավելի է սկսում նա փայլել արդեն ողջ լույսով,
Արևելքում բարձրանալիս՝ տեսնում մուտքը արևի
Շատ՝ պետք է, այսպես ասած, թաքցնի նա իր լույսը
Շևտզհետե իր հետևում, մոտենալով արևին,
Երբ անցնում է երկրորդ կեսով նշանների շրջանում
Բացատրում են այդպես նրանք, ովքեր միայն կարծում են,
Թե լուսինը մի գունդ է, որ գլորվում է անգաղսար
Բայց արևից միշտ ցածր է բացատրություն այդպիսի
Արժանի է, որ նաև մենք հավանական համարենք:

Սակայն նույնիսկ սեփական լույս ունենալով, լուսինը
Կարող է, միշտ գլորվելով, փոխել տեսքերն իր լույսի,
Ի վ կարող է մի այլ մարմին շարժումներով դուզրնթաց
Կանգնել ուղիղ լուսնի առջև ու սյտավել նրա հետ,
Փոխել նրա տեսքը այդպես նրան ծածկել մեղանից
Բայց մարմինն այդ չի երևում, որովհետև լույս շունի:

Բայց ինքն իրեն իլ կարող է լուսինն այնպես գլորվել
Ինչպես մի գունդ, որի կեսը պայծառ լույսով է օժտված
Եվ պտույտի ժամանակ մեզ ցույց տալ փուլեր դանազան
Եվ մինչև այն ժամանակ, երբ շուռ է գալիս դեպի մեզ
Այն կողմով, որ ամբողջապես լուսավորված է լույսով
Սակայն հետո, վերադարձած, հետզհետե ծածկում է
Լիդեն ամբողջ իր գնդածև մարմնի մասը լուսավոր:

Լա կարծիքն է քաղղեացոց, որոնք ուզում են հերքել
 Ուսմունքը այլ մարդկանց, որոնք աստղագետ են նրանց պես:
 Ուստահել չի կարող, կարծես, թե մեկը, թե մյուսը
 Լվ մի ուսմունքն ամենևին վատ չէ մյուս ուսմունքից:
 Ինչո՞ւ ամեն օր չի կարող մի նոր լուսին ստեղծվել
 Ինչո՞ւ որոշ կարգով փոխել չի կարող իր ձևերը,
 Եվ լուսնի, որ քայքայվել է արդեն երեկ, փոխարեն
 Ինչո՞ւ արդյոք մի նոր լուսին դարձյալ ստեղծվել չի կարող
 Իժվարին է ապացուցել, որ հենց այդպես չի լինում,
 Տեսնելով շատ երևույթներ՝ պարբերաբար կրկնվող
 Լրեան է գալիս դարունն ու նրա հետ Վեներան
 Լվ թևավոր մունեստիկը Վեներայի¹⁹ առջևից
 Զեփյուռի հետ, որի մայրը՝ Ֆլորան²⁰ ճամփին սփռում է
 Շքեղ, տարբեր ու դանազան անուշաբույր ծաղիկներ
 Սմառն տապը՝ Կերերևի ուղեկցուհին այդ փոշու
 Ոպա արդեն Աքվիլոնի քամիները մեղմաշունչ
 - հաս հասնում է աշունը թնդում «էվան էվոե»²¹
 Իրանց ուրիշ մորթիկներ ու քամիներ են հետևում,
 Արտաաշունչ Վոլտուրնոսը Ավստրը՝ ահեղ, շանթափայլ
 Էտոո գալիս է ձմեռը, ձյան, եղյամի, ցրտի հետ,
 Ուսամները շխշխկացնում՝ ընդարմացած խիստ դրտից:
 Ինչո՞ւ պիտի դարմանանք, որ ժամանակին ճշտորոշ
 Կարող է նոր լուսին ծնվել, ժամանակին չքանալ:
 Խավարումներն արևի և լուսնի դարձյալ կարող ենք
 Լաղատրել մենք նմանապես պատճառներով դանազան
 Լթե կարող է լուսինը երկրից խլել արևի
 Լույսը, ապտ ծածկել նրա պայծառափայլ երեսը
 Լր մութ մարմնով կտրել, ճամփան նրա պայծառ շողերի
 Որ՞թի ասել չի կարելի, որ ընդունակ է անել
 Լույսը նաև մի այլ մարմին, որ լույս չունի սեփական:
 Ինչո՞ւ հյուծվել ժամանակին արեգակը չի կարող,
 Եվ կորցնել իր պայծառ լույսը և նորից ետ ստանալ
 Լենցիելիս այն շրջանով, ուր բոցին օդ կա թշնամի,
 Որտեղ հանգում են հուրերը, առ ժամանակ կործանված:
 Եթե երկիրն էլ իր հերթին լուսնից խլել կարող է
 Լրա լույսը երբ գտնվում է արևի վերևում,
 Եվ լուսատուն ամիսների²² խորասուղվում է երկրի
 Լսավարի մեջ թանձր, ինչո՞ւ արդյոք ուրիշ մի մարմին
 Գի կարող հենց այդ ժամանակ ընկնել լուսնի գնդի տակ,

Արեգակի վերևում, և կանգնած նրանց մեջտեղում,
Փակել լույսի ճանապարհը: Նթե լուսինն, իսկապես,
Փայլում է իր լույսով միայն, ինչու հյուսվել չի կարող
Տիեզերքի մի շրջանում, երբ ճեղքում է մի հոսանք,
Որը մարել ընդունակ է նրա պայծառ շողերը:

Բացատրած քեզ արդեն, թե ինչ պատճառներով կարող
Տիեզերքի տարս ծության մեջ ամեն ինչ կատարվել
Լուսնի շարժումն, ինչպես նաև տարբեր ընթացքն արևի,
Արդյոք ինչ ուժ և ինչ պատճառ նրանց կարող է շարժել,
Եվ երբեմն իրենց լույսը կորցնում են ինչ պատճառով,
Աչքերի պես, մե՛րթ փակվելով և մե՛րթ նորից բացվելով,
Մեր երկիրը խորասուզում խավարի մեջ գիշերվա,
Եվ մերթ նրան լուսավորում իրենց փայլուն շողերով,
Այժմ նորից դառնում եմ ես մանկությանը աշխարհի՝
Ինչ փորձեր է երկիրն արել արարչության սկզբում,
Ինչ է ծնել ու վստահել քամիներին թափառիկ:

Նախ ծածկել է հողը բոլոր բլուրներն ու դաշտերը
Ամենուրեք ամեն տեսակ փարթամ ու ճոխ բույսերով,
Եվ գույնզգզույն ծաղիկներ են փայլել կանաչ մարգերում-
Եվ, վերջապես, անզուսպ աճով ոգեշնչված ծառերը
Ոստերն իրենց տարածել են դեպի կապույտ երկինքը,
Ինչպես բուրդը շորքոտանու և թռչունի բմբուլը
Այն մասերն են, որ ծնվում են ամենից շուտ, անպայման,
Այդպես էլ նոր ծնված հողը բույսերով ու թփերով
Նախ ծածկվել է ամբողջովին, անասունների բազմազան
Մեկ տարբեր եղանակով, պայմանների մեջ տարբեր:
Արարածներ չէ՞ որ չէին կարող իջնել երկնքից,
Կամ ցամաքի արարածներ ծովից չէին դուրս գալու
Ուտի պեսք է ընդունենք, որ արժանի է մոր անուն
Կրել հողը, որովհետև նա է ծնել ամեն ինչ
Նույնիսկ այժմ դեռ բաղմաթիվ արարածներ կենդանի
Հողի մեջ են ձևավորվում արեգակի ջերմության
Եվ անձրևի օգնությամբ: Եվ ինչո՞ւ պիտի զարմանանք,
Որ հողից են առաջ եկել անասուններ ավելի
Մեծ մարմնով ու քանակությամբ այն ժամանակ, երբ հողը
Եվ օդն էին դեռ վայելում պատանություն կենսուրախ:

Նախ գարնանը բազմատեսակ խայտարղետ թռչուններ,
Ձուն կտրելով, հանկարծակի դուրս են գալիս լույս աշխարհ,
Իսկ ամռանը կեղևներից դուրս են գալիս ճպուղներ

Կենդանացած, իրենց համար իսկույն սնունդ փնտրելով
 Այն ժամանակ մահկանացու արարածներն առաջին
 Մնվել են այն պատճառով, որ շատ կար ջուր ու ջնրմություն
 Ամենուրեք, որտեղ միայն գտնում էին հարմար տեղ,
 Արմատներով խրված գետնում, աճում էին արգանդներ
 Եվ երբ հասնում հասունության, բացում էին մի նոր հլթ
 Արևի տակ առաջացած պտուղների համար նոր,
 Գր հեղուկի միջից էին դուրս գալիս և օդ շնչում
 Բնությունն էլ ընծայում էր նրանց հողն երակներ
 Ը՛հղբվածքներից հոսեցնում էր կաթնանման մի հեղուկ
 Չէ՞ որ հյութեղ սնունդ լինում է ծծերի մեջ կանանց,
 Ի վ միայն այն ժամանակ, երբ նրանք մանուկ են ծնում:
 Էյգպես՝ հողը մանուկներին ընծայում էր կերակուր,
 Գերմությունն իր տալով նրանց՝ հագուստների փոխառեն
 Փսփուկ բույսը ծառայում էր նրանց հասար անկողին,
 Եվ ոչ դաժան սառնամանի կար աշխարհում սլատանի .
 Ոչ շափազանց մեծ ջերմություն և ոչ հողմեր կատաղի.
 Այո՝ ամեն ինչ աճում է հետդհետև ամրանում
 Ուստի նորից ասում եմ որ կարող ենք հողն անվանել
 Բնդհանուր մայր այն պատճառով, որ ստեղծել է մարդկանց
 Կույն ժամանակ ստեղծելով անասուններ բազմազան,
 Երանց որոնք կատաղությամբ թափառում են լեռներում
 Երանց, որոնք ազատորեն ճախրում են ջրն ու կրկնքում:

Սակայն ոչ ոք անվերջ ծնել չի կարող այդ պատճառով
 Անպտուղ է դարձել հողին ած հողը, սլառավ կնոջ պես
 ժամանակն էլ տիեզերքի ողջ կերպարանքն է փոխում .
 Եվ իրերի նախորդ կարգին հաջորդում է մի նոր կարգ.
 Բնությունը ամեն ինչ է փոփոխում մեր աշխարհում.
 Ըրբ հասակից ուժասպառված՝ մի բան փոխում է այնտեղ
 Այստեղ ցեխից մի այլ բան է դուրս գալիս ու ամրանում
 Բնությունն է տիեզերքում այդպես փոխում ամեն ինչ
 Եվ մի վիճակ է հաջորդում երկրում մի այլ վիճակի
 Ընչ տվել է, էլ չի կարող, ինչ չի տվել, սուլիս Լ:

Եվ փորձել է հողը ծնել բազմաթիվ այլ հրեշներ՝
 Տարօրինակ մարմիններով անդամներով անսովոր
 Արարածներ, որոնց սեռը ո՛չ արու էր և ոչ էգ
 Հրեշ՝ անտաք կամ այնպիսի, որոնք ձևքեր շունեին
 Եվ շունեին ոմանք բերան, ոմանք ծնվում էին կույր
 Ոմանց մարմինն կպած էին անդամներ շատ անճոսնի

Ռրոնք շարժվել չէին կարող կամ որևէ բան անել
 Որ խուսափեն վտանգներից կամ ձեռք բերեն, ինչ պետք է,
 Դոյութունը իրենց մի կերպ կարողանան պահպանել,
 Հողն ստեղծել է նաև այլ տեսակների հրեշներ
 Սակայն իզո՛ւր բնությունը արդելի է զարգանալ
 Երանք չէին կարող ապրել մինչև ծաղիկ հասակը,
 Դ չ ձեռք բերել սնունդ և ո՛չ սիրով իրար միանալ,
 Որպեսզի նոր սերունդները բաղձապատկվեն շարունակ,
 Ի վ որպեսզի կոփվեին ու բազմանային շարունակ
 Անշուշտ պետք է լինելին և բազմատարբեր պայմաններ
 Լախ միշտ սնունդ է հարկավոր և ուղիներ, որոնցով
 Առատորեն սերմեր ցրվեն անդամներում մանկածին
 Այնքան լցվեն նրանց մարմնի անդամներում արտաքին,
 Որ էգերն ու արուները վայելքներով փոխադարձ
 Իարողանան զուգավորվել պետք են հարմար անդամներ
 Բայց կենդանի արարածներն ու սերունդներն սկզբում
 Իրենց արագ կործանվելուց՝ չէին կարող բազմանալ:
 Անասուններն այն, իսկապես, որոնք ասլորում են այժմ
 Պետք է իրենց գոյությունը արիությամբ պաշտպանեն
 Խարդախությամբ, կայտառությամբ կամ այն ուժով, որոնցով
 Երանք օժտված են ի ծնել, բացի նրանցից, որոնց մենք
 Պաշտպանում ենք, որովհետև օգտավետ են մեզ համար:
 Այդպես ահեղ առյուծներին գաղաններին կատալի
 Խիզախությունն է փրկում միշտ, ճարպկությունը՝ աղվեսին
 Կայտառությունը՝ եղնիկին: Հավատարիմ շները
 Եվ լծակիր ու բեռնակիր անասուններն անխտիր,
 Եվ թանձրագեղմ ոչխարները և եզները ջանասեր
 Նրանք մարդկանց պաշտպանության տակ են ասլորում, Մեմֆո՛ս:
 Խուսափում են գազաններից որոնելով խաղաղ կյանք,
 Առատ սնունդ են ուզում, որ ձեռք է բերվում անվտանգ
 Եվ մենք նրանց տալիս ենք այդ որպես մի վարձ, քանի որ
 Դառայում են նրանք մարդուն Անասուններն այն, որոնց
 Բնությունն է, սակայն, զրկել հատկությունից, որ այնքան
 Անհրաժեշտ է պահպանելու համար անկախ գոյությունը,
 Իսկ մեզ համար օգտավետ չեն, ինչո՞ւ պիտի նրանց մենք
 Պահենք արդյոք, և՛ խնամենք և՛ պաշտպանենք շարունակ
 Ենթարկվելով իրենց դժբախտ ճակատագրին անողոք,
 Գազանների համար նրանք միշտ դառնալու են ավար,
 Բնությունը պետք է նրանց բնաջնջի, վերջապես

Կենտավրոսներ, սակայն, երբ եք շինեցի մեր աշխարհում
 Երկու տարբեր մարմիններով, տարբեր իրենց բնությամբ,
 Տարբեր իրենց անդամներով հասկութուններն էլ նրանց
 Տարբերվում են նրանց մարմնի մեկ և կրկրորդ մասերում
 Բայց այդպիսի արարածներ լույս աշխարհ չեն կարող դալ
 Եվ բթամիտ մարդկանց նույնիսկ դա դժվար չի հասկանալ
 Երեքամյա ձին համարվում է իր ծաղիկ հասակում
 Սյդ հասակում երեխա է մարդը, և իր քնի մեջ
 Որոնում է մոր ծծերը՝ անուշ կաթով ծանրացած
 Հետագայում ուժը ձիու սկսում է սպառվել
 Թուլանում են անդամները և զառամում կյանքի հետ
 Մարդը ճիշտ այդ հասակումն է, սակայն դառնում պատա /
 Եվ այտերը նրա քնքուշ աղվամաղով եւ ծածկվում
 Սյդ պատճառով չհավատաս, որ ձիերի ու մարդկանց
 Սերմից կարող են առաջ դալ կենտավրոսներ կենդանի
 Կամ ծովային մարմնի շուրջը լուսած բազում շների
 Չար դեղերով շրջասլատված Ակիլլե կամ հրեշային
 Այլ արարած անդամներով, որ միասին չեն լինում
 Որովհետև նույն ժամանակ նրանք հասնել չեն կարող
 Իրենց ծաղիկ հասակներին, հասունանալ, պառամել:
 Եվ նրանք չեն բոցավառվի միանման կրքելով
 Միանման չեն բնությամբ, և սնունդը տարբեր է
 Որովհետև մոյեխինդից գիրսնում են այծերը,
 Իսկ մեզ համար, ինչպես գիտենք, այն մահացու մի թույն է
 Բայց քանի որ բոցն այրում է դեղին մարմինն առյուծի
 Այնպես, ինչպես որ այրվում է ամենայն մի անասուն,
 Որ բաղկացած է նույնպիսի բնդերբից ու արյունից,
 Ինչպե՞ս կարող է ստեղծվել քիմեր՝ մարմնով եռակի,
 Գլխով՝ առյուծ, հետույքով՝ օձ, իսկ մեջտեղում՝ արդեն այծ
 Ով կարծում է որ երբ երկիրն ու երկինքը նոր էին
 Վիճակի էին նման արարածներ ստեղծել,
 Նա փաստարկներ շունի ուրիշ, բացի դատարկ խոսքից՝ Աու
 Ընդունակ է գլխից դուրս տալ անմտութուն ամենայն
 Նաև կարող են ասել, որ գետերը այն ժամանակ
 Ոսկի էին, ծաղիկները ծառերի՝ քար թանկագին,
 Եվ որ մարդիկ ծնվում էին անդամներով այնպիսի
 Օժտված էին նրանք այնքան հսկայական մի ուժով
 Որ մի քայլով կարող էին անցնել ծովեր բնդարձակ
 Եվ մի ձեռքով պատեցնել կամարը ուղջ երկնքի

Թեև նյութի բազում սերմեր եղել Լն այս ժամանակ,
 որ երկիրը սկսել է ծնել տարբեր գազաններ,
 Իզրակացնել չի կարելի, որ կարող էր նա ծնել
 Արարածներ, որոնք այդքան հակադիր են բնությամբ
 Միացնել մի կենդանու մեջ անասուններ զանազան
 Անգամներով, որովհետև բույսերը և արտերը,
 Ծառերը որ մինչև այժմ առատորեն բուսնում են,
 Երբեք այդպես իրար խառնված չեն պատահում աշխարհում,
 Արարածներն ունեն տարբեր հատկություններ, առանձին
 Տարբերությունն այդ սահպանել ստիպված են շարունակ
 Զր բնությունն է սահմանել օրենքներով իր անխախտ
 Մարդիկ, որոնք ասլրում էին այն ժամանակ, անկասկած,
 Ծատ ավելի ուժեղ էին, բան մարդկանց ցեղն այսօրվա
 Եվ զավակներն էին հողի որ դվարթ էր, պատանի
 Ոսկորների կառուցվածքը նրանց մեծ էր առավել,
 Եվելի պինդ էր հյուսվածքը նյարդերի և ընդերքի
 Ծատ ավելի ամրակուռ և սակավ էին տառապում
 Լառնամանուց, ջերմությունից, ուտելիքից շատ կուպիտ
 Ուստի չէին տառապում և հիվանդությունք դանազան
 Կ այդպես են ապրել նրանք արեգակի անհամար
 Լնգամյակներ ու շարունակ թափառել են խմբերով
 Այնպես ինչպես թափառում են գազանները դեռ վայրի
 Եվ գութանի մաճը բունել դեռ շգիտեր ո՛չ մի մարդ
 Եվ երկաթով արտ մշակել դեռ հայտնի չէր ոչ մեկին
 Բշ էլ մատղաշ տունկեր տնկել հողի մեջ և ծառերի
 Ոստերը, որ շորացել են, կտրել մի սուր մանգաղով
 Եվ այն, ինչ որ տալիս էին անձրևներն ու արևը,
 Եվ այն, ինչ որ պարգևում էր հողն ինքն իրեն՝ անմշակ
 Առատորեն, բավական էր նրանց քաղցը հագեցնել
 Եվ կաղդուրվում էին նրանք կաղնիների անտառում
 Կաղիններով կշտանալով էին կյանքը անցկացնում
 Եվ, բացի այդ, պտուղներով թթենու, որ, վերջապես,
 Նասունացած կարմրատակում է միշտ ձմռան ընթացքում
 Թթենիներ այն ժամանակ բուսնում էին ավելի
 Եվ ավելի խոշոր էին պտուղներն այդ ծառերի,
 Պատանությունն աշխարհի այն ժամանակ շատ էր տալիս
 Այլ պտուղներ թարմ և հյութեղ սքանչելի, անհաշիվ,
 Բան այդ դժբախտ մահկանացու մարդկանց պետք էր, անկասկած,
 Եվ հրավիրում էին նրանց ծարավն իրենց հագեցնել

Կեսերը և աղբյուրները, վտակները այն, որոնք
 լեռներից են թափվում բարձր, կարծես հեռվից կանչելով
 Գազաններին՝ իրենց մաքուր ու զով ջուրը խմելու,
 Երբ մթնում էր, մտնում էին անտառի մեջ ընդարձակ
 Որ շատ վաղուց լինում էր միշտ նիմֆաներին նվիրված)
 Այն մեկուսի ապաստանը, որտեղից դուրս են դայիս
 Սնուշաջուր վտակները և քարերը ողողում,
 Գանդաղորեն ժայռերի թաց մամուռից ցած թափվելով
 Որ մեղմահոս գնան հետո հովիտներով կանաչած
 Ազատ, արձակ հարթավայրում դարձած գետեր լայնատուն,
 Սյն ժամանակ շղիտեին, ինչպես կրակ ստանալ
 Մարմինները շէին ծածկում մորթիներով գազանի
 Ապրում էին անտառներում, աչքավներում լեռների,
 Սովորաբար ապաստարան էին նրանք որոնում
 Անձրևներից, քամիներից, կայծակներից ահավոր
 Կոշտ ու կոսիտ մարմիններով պատսպարվում թփերում,
 Եվ հանրային գործերով դեռ անընդունակ դրադվել,
 Եւ ունեին բարձր նրանք, ո՛չ օրէնքներ սահմանված
 Ու ինչ դսներ պատահարար, տիրապետում էր դրան,
 Մտահոգվում էին նրանք և պաշտպանվում առանձին
 Սիրողներին անտառներում միացնում էր Վեներան
 Բավարարում էին կիրրը կամ հաճույքով փոխադարձ,
 Եւամ բռնությամբ կոսիտ, մարդու տենչով՝ հանգիստ չսովոր
 Կամ պտուղով, ինչպես վայրի խնձոր, կաղին կամ մորի
 Նրանց ձեռքերն ուժեղն էին և ոտքերը շատ կայտառ
 Կենտառներում հայածելով գազաններին թշնամի,
 Հեռվից քարեր էին նետում կամ հարձակվում մոտիկից
 Իրենց ծանր մահակներով էին նրանց կոտորում
 Եվ սպանում էին ոմանց, իսկ ոմանցից խուսափում
 Երբ գիշերվա խավարն արդեն ծածկում էր ողջ երկիրը
 Իովում էին գետնին նրանք աչքամներով իրենց մերկ
 Վարազների նման, որոնք խոզի մաշով են ծածկված,
 Մածկվում էին տերևներով կամ թաքնվում թփուտում
 Սղազակում էին նրանք ցերեկով ու թափառում
 Հարթավայրում, սակայն այդպէս շէին անում գիշերով
 Սարսափահար սպասելով, լուսն էին շարունակ
 Գնում էին քանի արևս իր վարդադուլն վառ դեմքով
 Երկինքը շէր լուսավորում իր շողերով լուսափառ
 Մանկությունից սովորած, որ պայծառ լույսն ու խավար

Պետք է փոխվեն հաջորդաբար, նրանք չէին զարմանում,
Նրանք չէին սարսափում և նրանք չէին կասկածում,
Որ աշխարհին կտիրանա հավերժական մի գիշեր,
Որ իրենցից խլվելու է արևի յույսն առհավետ:

Նրանց հանգիստ չէին տալիս գազանները կատաղի,
Որոնք քնած մարդկանց վրա հաճախ էին հարձակվում,
Այն ժամանակ սպառնում էր նրանց մի մահ ահռելի
Իվ, վտարված օթևանից, փնտրում էին ապաստան
Քարայրում, երբ մոտենում էր հսկայական մի վարազ
Կամ մի առյուծ, քարանալով սարսափից, կեսգիշերին
Զիջում էին տերևներից ու խոտերից պատրաստված
Անկողիներ այդ հյուրերին՝ սարսափելի ու դաժան:

Այն ժամանակ մահկանացու մարդիկ չէին բաժանվում
Կյանքի քաղցր յույսից ծանր հառաչանքով առավել,
Քան մեռնում են այժմ: Ճիշտ է շատերն էին նրանցից
Պատառոտվում՝ հանկարծակի հարձակումի ենթարկված
Գազանների համար դառնում մի կենդանի կերակուր
Անտառները և լեռները ազադակով լցնելով,
Երբ կենդանի անդամները բոլոր իրար հետևից
Քաղվում էին դամբարանում, որ կենդանի էր նույնպես:
Դժբախտները, որոնց փրկվել հաջողվում էր փախուստով
Դնում էին ձեռքերն իրենց զողոզուն մի ահռելի
Վերքի վրա Օրկին²³ կանչում ազադակով բարձրաձայն
Անօգնական, շիմանալով՝ ինչպես լուծել վերքերը
Քանի դաժան ցավն առհավետ կյանքից նրանց չէր լքվում

Սակայն տարբեր դրոշմերի տակ մի օրը չէր կործանում
Անթիվ կյանքեր միանգամից և ծովերը հողմակոծ
Ստորերկրյա ժայռի նավեր վարկելով ու մշրելով
Զէին սակայն դեռ կործանում թե նավերը, թե մարդկանց
Իվ պոնտոսի²⁴ ալիքները իզուր էին բարձրանում,
Սպառնալով, դրանով էր կատաղությունն ավարտվում:
Նրա ծիծղուն մակերեսը որոգայթի մեջ գցել
Մարդկանց դեռ չէր կարողանում Այն ժամանակ անհույս էր
Թե ինչպես են սնում ծովով, որ հանախ է կործանում
Այն պատճառով էին մեռնում ոմանք, որ քիչ սնունդ կար
Ինչպես առատ սննդից են այժմ մեռնում շատ մարդիկ
Այն ժամանակ, շիմանալով, թունալուրել են մարդկանց,
Ինչպես այժմ այդ անում են արդեն խարդախ հմուտթյամբ:

Իսկ Նևտոն, երբ սկսել են խրճիթ, մորթի ու կրակ
 Գործածել, կինն առանձնացել է ամուսնու հետ, նա էլ
 Միացել է կնոջ հետ, մի տնտեսություն է կազմել,
 Վեներայով սկսել են պարկեզտությունը զբաղվել,
 Լվ երբ տեսնել սկսել են իրենց մատաղ սերունդը,
 Որն իր կյանքով պարտական էր նրանց, արդեն այդ պահից
 Մարդկային ցեղն սկսել է հետզհետե մեղմանալ
 Հետո՝ կրակից միսկան է դարձել նրանց մարմինը,
 Եվ նրանց շի բավարարել տանիքը շինջ երկնքի
 Թուլացել են Վեներայից՝ հաճախակի կրկնվող
 Մանուկները, գուրգուրվելով, մեղմացրել են հայրերին
 Հետո, սակայն, ում տները մոտ են եղել ավելի,
 Հարեաններ, բարեկամներ դառնալով շեն ցանկացել
 Արդեն իրար վնասել, որ բռնությունից շուտեն:
 Մանուկների, կանանց հանդեպ տածելով սեր, գթություն,
 Նարժումներով ու ճիշերով հասկացրել են իրար, որ
 Հարկավոր է կարեկցել միշտ նրանց որոնք անզոր են.
 Խաղաղությունն այդ, սակայն, էր կարող լինել ընդհանուր
 Լայց հաստատված օրենքներին շատերն էին հետևում
 Ըսկ մարդկային ցեղն այլապես բնաջնջված կլիներ
 'վ բազմաաալ սերունդներով մինչև այժմ էր կարող:
 Բնությունն է սովորեցրել նաև մարդկանց տարբերել
 Ելե՛ջներն իրենց ձայնի, և կարիքն է ստիպել
 Անուն տալու յուրաքանչյուր առարկային առանձին
 Մանուկների նման, որոնք թոթովելով շեն կարու:
 Հասկացնել, թե ինչ են ուզում, մատներով են ցույց տալու:
 Այն առարկան, որ տեսնում են նրանք իրենց աչքերով
 Եվ զգում է ամեն մեկը, թե ինչ կարող է անել
 Քանի դեռ շեն երևացել պոզեր հորթի ճակատին,
 Բարկանարով սպառնում է և հարվածում նրանցով.
 Հովազների, առյուծների ձագերը դեռ շատ փոքրիկ
 Պաշտպանվում են ատամներով ու թաթերի ճանկերով
 Այն ժամանակ նույնիսկ, քանի բաներ շունեն այդպիսի:
 Թռչունների ձագուկները, քանի իրենց թևերը
 Դեռ շեն ծածկվել փետուրներով ապավինում թևերին,
 Չանկանում են բարձրանալ ու թռչել նրանց օգնությամբ
 Բայց խենթություն է կարծել, որ միայն մի մարդ
 Անուն ընդ որ այդ իրերին, և իոսքերը առաջին
 Բոլոր մարդիկ նրանից են սովորել այն ժամանակ:

Որովհետև եթե մի մարդ կարողացել է նշել
Յուզաբանչուր առարկան մի խոսքով, ասենք, և լեզվով
Տարբեր հնչյուն, ձայն արձակել, ինչո՞ւ նույն այդ ժամանակ
Ուրիշ մարդիկ չէին կարող անել, լինչ նա էր անում

Այնուհետև, եթե մարդիկ խոսքեր չէին գործածում
Դեռ իրար հետ այդ ժամանակ, բայց ինչպե՞ս են իմացել
Արդյոք, որ դա օգտավետ է, և ինչպե՞ս է առաջին
Հնարողը կարողացել ուրիշներին հասկացնել
Եվ ստիպել, որ ընդունեն իր հնարած խոսքերը:
Ստիպել չէր կարող մի մարդ բռնի կերպով բոլորին,
Որ սովորեն նրանք բոլոր անունները իրերի:
Ինչպե՞ս պիտի սովորեցնեն, եթե մարդկանց նման խուզ
Նրան ականջ չէին դնի, և ոչ ոք չէր հանդուրժի,
Որ տանեն իր ականջները և ձանձրացնեն այդպիսի
Դեռ շլախած նոր խոսքերի արտաստվոր ձայներով:
Ինչո՞ւ պիտի զարմանանք մենք, եթե ցեղը մարդկային
Որ օժտված է ձայնով, լեզվով հետևապես՝ և ունակ
Տարբեր իրեր նշել է նա բազմատարբեր խոսքերով,
Ըստ իր տարբեր զգացմունքների, եթե նույնիսկ ընտանի
Անասուններն, ինչպես նաև գազանները կատաղի,
Տարբեր ձայներ են արձակում, և նայած թե ինչպիսի
Նրանց հոգում զգացմունքներ են այդ ժամանակ հաջորդում,
Երբ վախենում, յավ են զգում, ուրախանում ևն նրանք:
Արդ կարող ես ամենօրյա փորձով նույնիսկ համոզվել

Մոլոսական²⁵ ահեղ շունը, որ, բարկացած լինելով,
Շրթունքների միջև շարժուն ցույց է տալիս շարունակ
Ատամների երկու շարան, սպառնում է մի ձայնով,
Որն, անկասկած, շատ սարբեր է հնչում, քան այն ժամանակ
Երբ լցնու է շրջակայքը իր դիլ հաշով ահարկու
Կամ երբ լիզում է քնքշորեն լակոտներին իր փոքրիկ,
Իր թաթերով նրանց գետնին ի սվայեցնում կամացուկ,
Եվ բերանով վերջնում, առանց ստամոքսերով դիպելու:
Նրա քնքուշ քրթմնոցը բոլորովին ուրիշ է,
Քան երբ մենակ ունում է նա լարձր ձայնով վշտալի
Կամ էրբ մարմնով կաշած գետնին վնգստում է հարվածից:

Մի՞թե չկա տարբերություն, ինչպես է ձին վրնջում
Երբ դեռ ջահել մի հովանոակ վազվղում է խենթորեն
Չամբիկների մեջ, խթանված օիր թևավոր աստծուց²⁶,

Ի երբ մարտում իր լայն դնչով խրխնջոց է արձակում
ամ երբ մի այլ զղացմունքից է դողում ամբողջ իր մարմնով:
Եվ, վերջապես, երբ թևավոր թռչունները բազմազան՝
Լուղահալը, որորն ու ցլին աղի ծովում են շրջում,
Վիխրներում իրենց օրվա ուտելիքը փնտրելով,
Էյդ ժամանակ բոլորովին ուրիշ կերպ են աղմկում,
Բան կռվելիս կերի համար կամ ավարի հետ իրենց:
Լան թռչուններ, որոնց իուսլոտ ձայնը փոխվում է նաև
նղանակի հետ. այդպես են ազոավները, օրինակ,
Սրոնք ամբողջ երամներով կոկոում են անդադար,
Ինչպես ոմանք են հավատում, գուշակելով, որ շուտով
Մեծրև կգա, քամիներին մրրիկին են ձայն տալիս:
Երբ զանազան զգացմունքներից անաուուններ են դրդվում,
հարբեր ձայներ արձակելու, թեև մունջ են միշտ նրանք,
Լնական ի՞նչն է ավելի քան այն, որ մարդն այդ ձևով
Տարբեր ձայնի օգնությամբ է նշում իրեր զանազան:

Սակայն պիտի կանխեմ մի հարց, որ կարող ես դու ինձ տալ
Լահկանացու մարդկանց համար կայծակներն են հուր բխել
Մեր աշխարհը. կայծակներն են սկզբնական օջախը
Սյն կրակի, որը մենք ենք օգտադործում աշխարհում:
Նույնիսկ այժմ կարելի է հաճախ տեսնել մարմիններ,
Որ վառվում են, բռնկելով կրակներից երկնային,
Նոր փոթորիկն օդից բոց է երկրի վրա շարտում:
Ղատահում է, սակայն, նաև, որ մի քամի սանձարձակ՝
Իսփահարում է ծառերը և, նրանց խիտ ոստերը
Լուծ ին իրար հետ շփելով, առաջ բերում է կայծեր,
Վ՛ր այդ շփման ժամանակ են կրակները բռնկում,
Լատի երկու պատճառով է առաջ եկել կրակը:

Իսկ կերակուր եփել, ինչպես փափկացնել մեղմ կրակով
Լուրրեցրել է արևը, քանզի տեսել են նրանք,
Որ դաշտում շատ քան է փափկում արևի տաք շողերից:
Չվքեր տաղանդ են ունեցել և եղել են խելացի,
Մովորել են կյանքն ու կերը քարելավել օրեցօր
Մեծն տեսակ նորմուծությամբ և կրակի օգնությամբ:

Այն ժամանակ արքաները սկսել են կառուցել
Քաղաքներ ու բերդեր, որպես պաշտպանության ապաստան,
Վ՛ր արքաներն են սկսել հենց առաջին օրերից
Լնասուններ ընտանի, հող մարդկանց միջև բաժանել,
Նայած որքան գեղեցիկ են կամ ուժեղ են, կամ խելոք,

Որովհետև հատկություններն այդ եղել են գովելի
 Հնարել են հարստություն, հետո գտել են ոսկին,
 Այն, որ առանց դժվարության առաջնությունն է խլել
 Գեղեցիկ և ուժեղ մարդուց, հարուստի մոտ շե՛ն գնում
 Երանք, որոնք ուժեղ, խելոք կամ գեղեցիկ են մարմնով:
 Իսկ ով միայն իր խելքով է դեկավարվում միշտ կյանքում,
 Եվ ում կյանքը շափավոր է, նա հարուստ է շափազանց,
 Անվրդդով է ապրում հոգով, ոչ մի բան չի ունակասում
 Այդպիսի մի մարդու երբեք, որը քիչ է ցանկանում.
 Սակայն մարդիկ միշտ տենչում են իշխանություն ձեռք բերել,
 Եվ հռչակվել, և որ իրենց բարությունն սովելի
 Հաստատ հիմքի վրա շինեն, իրենց համար, այդպիսով,
 Առատությամբ ու ճոխությամբ ստեղծելու իտաղաղ կյանք:
 Սակայն իզո՛ւր նա, ով պատվի գազաթնակեսն է ձդտում,
 Կործանիչ է դարձնում ուղին, որով պիտի բարձրանա.
 Այնտեղ հատած՝ հարվածում է նախանձն ինչպես մի կայծակ,
 Տարտարոսի անտակ մութը հաճախ նրան շարտում:
 Բայց ավելի լավ է, որ միշտ խաղաղություն վայելես,
 Քան ունենաս իշխանություն, նույնիսկ լինես թագավոր.
 Թող հյուժվեն այդ դժբախտները, քրտնեն իրենց արյունով,
 Մնափառ նեղ ճանապարհին, ուժասպառված պայքարից,
 Որովհետև շեն տեսնում, որ կայծակի սլես նախանձը
 Եանթահարում է այն վայրը, որ բարձր է ամենից,
 Որովհետև միշտ դատում են բամբասանքով ուրիշի,
 Ապրում ոչ թե իրենց սրտով այլ ուրիշի կարծիքով,
 Այդպես եղել է, այդպես է և այդպես է լինելու:
 Երբ սպանվել էին արդեն արքաները, վերջապես,
 Բեկորները արքայական գահերի ու թագերի
 Որոնք այնքան հարգանք էին վայելում մի ժամանակ,
 Տապալվել են ու տրորվել ժողովրդի ոտքի տակ.
 Եվ այդ հպարտ զարդարանքը, պոկված զխից իշխողի,
 Կեղտոտվել է արյան լճում և ափսոսել առաջվա
 Իր հին տեղը, որովհետև ճզմում են միշտ համարձակ,
 Ոգախություններ տրորում այն, ինչ պաշտել են երկյուղից:
 Հետո հասան պառակտումներ, անկարգություն կատարյալ,
 Որովհետև ամեն մեկը ինքն էր իշխել ցանկանում,
 Այդ պատճառով որոշ թվով պաշտոնյաներ ընտրվեցին,
 Սահմանեցին իրավունք, որ մարդիկ ապրեն օրենքով:
 Բանությունից այնքան շատ էր տանջվել ցեղը մարդկային,

Ենթան հյուծվել պառակտումից, որ նա ինքը իր կամքով
նաղանդվեց օրենքների լծին ծանր, կաշկանդող
ով քանի որ ամեն մեկն էր ուզում վրեժն իր լուծել
Սելի խիստ, քան օրենքն է արդարացի թույլ տալիս,
այսինքն մարդկանց համար արդեն անտանելի էր դառնում:
Պատիժների երկյուղն է միշտ թունավորում մեր կյանքի
ստույգները: Եվ մարդը, որ կատաղի է, անարդար,
նրն է բնկնում իր ցանցի մեջ այդպես վարքը անօրին
ամարյա միշտ ջախջախում է նրան, ով այդ արել է:
Ետպաշտություն, հանգստություն չի ունենում արդեն նա,
Ով խախտում է, ոտնահարում դաշինքները հանրային
Եթե նույնիսկ աստվածներից ու մարդկանցից խույս տա նա,
Նարձյալ պիտի շարշարվի իր տագնապներից անդադար
Երովհետև զառանցանքի կամ քնի մեջ ակամա
տ ինքն իրեն, ինչպես ոմանք մատնելու է, բացելու
հուղտնիքներն ու ոճիրներն այն, որ նա ինքն է կատարել
Այժմ ի՞նչն է պատճառը, որ տարածվել է աշխարհի
Պղզերի մեջ այն հավատը, որ աստվածներ իբրև կան,
ով լցրել են քաղաքները սաճարներով սահմանել
տնդիսավոր անթիվ ծեսեր, հանդեսներ ճոխ ու փարթամ
ը արվում են ամենուրեք, և որ սլեաք է կատարվեն
Մենայն մի կարևոր գործ սկսելու սկզբում:
Դե՛լ պատճառով է թափանցել ահը մարդկանց սրտի մեջ
ը շարունակ աստվածների մեհյաններ են կառուցում
յ՛ջ աշխարհում այդպես նրանք և տոներ են սահմանում
պատիվ այդ անմահների դժվարին չէ բացատրել:
Առաջ մարդկանց մահկանացու սերունդ՝ երբ առաջին,
Եունիսկ արթուն, տեսնում էին աստվածների դեմքերը
ում զարմանում երազներում մարմիններով նրանց մեծ,
Ետտի նրանց զգացմունքներ էլ վերազրեցին, քանի որ
բրև շարժվում, հպարտ խոսքեր էին ասում շարունակ,
Եր վայել են լուսապայծառ գեղեցկություն ուժերին
րանց կյանքը համարվում էր հավերժական, քանի որ
Երանց դեմքը մարդկանց աչքին երևում էր անփոփոխ,
Նգորությունը նրանց այնքան ահուկի էր համարվում,
Նր թվում էր, հաղթահարել այն ոչ մի ուժ չի կարող:
Եարժում էին երջանկությունն էլ Ե նրանց շափից անց
Եվ նրանցից ոչ մեկն արդեն երբեք մեռնել ՚ի կարող:

Եվ երազում թվում էր, թե առանց ջանքի որևէ՝
 Աստվածները ամեն հրաշք ընդունակ են գործելու:
 Այնուհետև նկատելով կայուն կարգը և րկնքի,
 Եղանակներն ամբողջ տարվա, որ փոխվում են խիստ կարգով,
 Այդ ամենի սլառճառները, սակայն, չէին իմանում,
 Հետևապես աստվածներին վերագրեցին ամեն բան,
 Կարծելով, որ ամեն ինչը կառավարում են նրանք:
 Աստվածների տները և պալատները երկնքում
 Հաստատել են, որովհետև արեգակն ու լուսինը
 Իրենց անվերջ պտույտները կատարում են երկնքում,
 Երկնքից են գալիս կարգով ցերեկը և գիշերը,
 Այն թափառիկ ջահերը, որ փայլվում են խավարում,
 Քաշող հուրը, և՛ ամպերը, ցողը, ձյունն ու անձրևը,
 Քամիները, կայծակները, կարկուտը և որոտը
 Սրընթաց, որ սպառնում է իր ահուկի դղիրդով:
 Օ՛, գո՛ւ, թշվառ մարդկային ցե՛ղ, երևույթներ այդպիսի
 Վերագրել ես աստվածներին, նրանց օժտել ըարկությա՛մբ:
 Ցեղիդ որքա՛ն տառապանք է այն ժամանակ պատճառել,
 Որքան ցա՛վ է նույնիսկ այժմ այդ բանը մեզ պատճառում,
 Եվ որքա՛ն մեր մանուկներին է պատճառել արտասուք:
 Մի՞թե նա է բարեպաշտ ով ծածկել է իր գլուխը,
 Պատվել մի քարի շոգը²⁷, հաճախել ինչ-որ տաճար,
 Գետնին շոքել, խոնարհվելով, պարզել ձեռքերն անդադար
 Աստվածների արձաններին, դճարանը ողողել
 Անասունի արյունով և ավելացրել նոր ուխտեր
 Հին ուխտերին: Անհույզ ոգով պետք է դիտես ամեն ինչ:
 Եվ, իսկապես, երբ նայում ենք դեպի վերև՝ աշխարհի
 Կամարներին անսահման և աստղերին, որ փայլում են
 Զինջ եթերում, մտածում ենք արեգակի ու լուսնի
 Կանոնավոր երթի մասին, արդեն ուրիշ հոգսերի
 Բեռան տակից՝ բարձրացնում է իր գլուխը գեպի վեր,
 Մեր կրծքի մեջ արթնանալով, արդեն այլ հոգս այսպիսի
 Կա՞ մի աստված այնտեղ, որ իր իշխանությամբ անսահման
 Այնքան տարբեր շարժումով է պտտեցնում աստղերը.
 Պատճառները չիմանալով, տատանվում է մեր հոգին.
 Ունեցե՛լ է աշխարհն սկիզբ, այդ են ուզում իմանալ,
 Պե՞տք է արդյոք նա վերջանա. մինչև ե՞րբ է կարող նա
 Դեռ դիմանալ ամենօրյա շարժումների մեծ թափին
 Թե՞ օժտել են աստվածները անմահությամբ, կարող է

Լնթիվ դարեր արհամարհել այդ շանքերը շախշախիշ
 Յվ գարերի ընթացքում դեռ անվերջորեն պահպանվել
 Այնուհետև, աստվածներից ո՞ր հոգին է ընդունակ
 Չվախենալ ամենևին, ո՞ւմ ծնկները չեն ծալվի
 Երկյուղից, երբ բոցավառված ամբողջ երկիրն է դողում
 Մարսափելի գղրգոցից որոտի, որ անցնում է
 Ողջ երկնքով: Այգ ո՞ր խիզախ ժողովուրդը չի դողում,
 Կի՞թե գոռոզ արքաներն էլ մարդկանց հետ չեն վախենում
 Աստվածների արձանները չեն համբուրում և նրանք,
 Վախենալով, թե չլինի՞ հասել է ժամն ասեղ այն,
 Երբ ոճիրն ու բռնությունը նրանց պիտի հասուցվեն
 Եվ այն բոլոր շար գործերը, որ կատարել են նրանք
 Երբ կատաղի քամու շունչն է ծովի վրա հարձակվում
 Կավատորմի առաջնորդին հալածում է, բշտով,
 Ինչպես նաև լեզեռներն ու փղեր է քարշ տալիս,
 Այն ժամանակ աստվածներին մի՞թե նա չի աղոթում
 Ի վ մի՞թե նա չի աղերսում խաղաղություն, սարսափած
 Սակայն իզո՞ւր: Հաճախ քամին սաստկանում է առաւել
 Ի վ, չնայած աղոթքներին, նրան նետում անդունդը:
 Ուստի ճիշտ է՝ ինչ-որ ուժ²⁸ է այդպես խաղում մարդկանցով,
 Ոտրի տակ է սիրում գցել ամհն կապոց ու տապար²⁹:
 Եվ, վերջապես, երբ ոտքի տակ մեր դողում է ողջ հողը
 Փուլ են դալիս կամ սպառնում փուլ գալ ամբողջ քաղաքներ
 Ինչո՞ւ պիտի զարմանանք, որ մարդիկ՝ մահվան ենթակա
 Վերագրել են այդ ամենը աստվածներին գերբնական,
 Աստվածային այն ուժին, որ իշխանությունք իր հզոր
 Տիեզերքն է կառավարում, ինչպես ինքն է ցանկանում:
 Եվ գտել են, հետո, տարբեր տեսակների մետաղներ՝
 Պսկին, պղինձն ու արծաթը, արձիճը և երկաթը,
 Երբ կրակն էր ոչնչացնում լայնատարած անտառներ
 Լեռներում այն հրդեհից, որ բռնկում էր կայծակից,
 Կամ մարդիկ են առաջ բերել մարտնչելիս անտառում
 Ցանկանալով կրակներով ահաբեկել թշնամուն,
 Կամ ցանկացել, հրապուրվելով այդ արգարանդ հողերով
 Անտառները նոր արտերի ու մարգերի վերածել
 Կամ ցանկացել ոչնչացնել գազաններին թափառիկ,
 Իրենց համար ձեռք բերել այն, ինչ նրանցից է մնում
 Որովհետև գործածել են որսորդական փոս և հուր,
 Դներով դեռ չգիտեին հալածել ու ցանց պարզել:

Բայց ինչ կերպ էլ առաջ դային հրդեհներն այդ ահռելի,
 նյութ ճարճատող կրակներից վառվում էին անտառներ,
 Մինչև ծառի արմատները տաքանալով հողի մեջ
 Երակ-երակ հոսում էին, փոսերի մեջ հավաքվում
 Ոսկի, արծաթ, պղինձ, արճիճ վտակներով շիկացած:
 Իսկ հետո, երբ սառում էին, դառնում էինք նրանք պինդ
 Տեսել են, որ նրանք արդեն փայլվում են հողի մեջ,
 Եվ վերցրել են, գերված նյութն Գեղեցկությամբ ու փայլով.
 Տեսել են, որ նրանք ունեն ճիշտ այնպիսի ձևեր, որ
 Ունեցել են այն փոսերը, որոնց մեջ են գտնվել
 Մի բան, որից սովորել են, որ, կրակով հալելով,
 Կարելի է ձև տալ նրանց, ինչպես միայն ցանկանաս,
 Դարբնել նրանց, երկարացնել, բարակացնել ու սրել,
 Որ նրանցից կարելի է նաև զենքեր պատրաստել
 Եվ նրանցով ծառեր կտրել, տաշել, հղկել, ողորկել
 Կարելի է, ծակեր բացել, լինչպես կուզես, նրանց մեջ.
 Նախ փորձել են նրանք ոսկին, ապա՝ արծաթն են փորձել,
 Ավելի ուշ՝ պղինձը, որ դիմացկուն է ավելի:
 Իզո՛ւր սակայն: Այդ առաջին մետաղները պնդությամբ
 Համեմատվել չէին կարող պղնձի հետ, անկասկած.
 Արհամարհվեց ոսկին շուտով, իսկ պղինձը հարգվում էր,
 Որովհետև ոսկե սայրը հեշտությամբ էր բթանում:
 Բայց ոսկին են հարգում հիմա, արհամարհում՝ պղինձը
 Եվ փոխում է ժամանակը ողջ իրերի արժեքը,
 Սյն, ինչն առաջ թանկ է եղել, զրկվում է փառք ու պատվից,
 Եվ այն, ինչը թանկ է այժմ, արհամարհվում էր առաջ,
 Հետզհետե ավելի է արժանանում գովեստի
 Եվ վայելում մահկանացու մարդկանց խորին հարգանքը:
 Հետո՝ ինչպես են սկսել մարդիկ երկաթ գործածել,
 Ինքդ առանց դժվարության կհասկանաս, Մեմիո՛ս:
 Բազուկներն են եղել, անշուշտ, մարդու զենքերն առաջին,
 Ծղոնգներն ու ատամները, ծառի ոստեր ու քարեր,
 Հետո՝ բոցը, կրակը, որ հայտնաբերել են մի օր,
 Եվ գտել են հատկություններն երկաթի ու պղնձի
 Հետագայում, երբ անցել էր բավականին ժամանակ
 Բայց պղինձը գործածել են երկաթից դեռ շատ առաջ,
 Պղինձը հեշտ է մշակվում և այն շատ է տարածված,
 Եվ պղնձով են ակոսել արտերը մի ժամանակ
 Եվ պղնձով են մարտնչել, մահ տարածել աշխարհում,

Եվ պղնձով են տիրացել նւթսիրների, արտերի
 Ձինվածներին միշտ զիջում են անզիններն ու մերկերը
 Հետզհետե հաղթանակել սուրն սկսեց Երկաթյա,
 Եվ ծաղրանքի առարկա է դարձել սուրը պղնձե
 Եվ Երկաթով սկսեցին ճեղքել հողը այնուհետ
 Իվ մարտնչել պատերազմում զենքերով նույն Երկաթից
 Առաջներում ձի էր հեծնում ամեն զինված մի ռազմիկ,
 Իր ձախ ձեռքով բռնած սանձը, մարտնչում էր իր աջով
 Հետո կռվել սովորեցին նաև երկձի կառքերով,
 Այնուհետև, զույգ ձիերիս ավելացրին մի նոր զույգ
 Ճակատամարտ մղում էին մանգաղակիր կառքերում,
 Հետո՝ եզներ լուկանական սարսափելի, օձաձևոք,
 Բեջքին դրած աշտարակներ հնարել են պուները,
 Որ մարտնչող զորքերի մեջ ահ ու սարսափ տարածեն
 Եվ այդպես են արյունահեղ պառակտումներն ստեղծել
 Կոտորածի շատ միջոցներ մեկը մյուսի հետևից,
 Եվ օրավուր ավելացրել պատերազմի սարսափը:
 Իսրձում էին ահեղ ցուլեր օդս ադործել մարտերում
 Բարդ սպանել սովորեցնում էին դաժան վարազին
 Պարթևները առյուծներ են քշել իրենց առջևից
 Ուղեկցությամբ մարզորդներին՝ նույնպես ղինված ու հմուտ
 Որոնք զսպել կարող էին գաղաններին կատաղի
 Եվ շարունակ սլահել նրանց շղթաներով երկաթյա:
 Մակայն իզո՛ւր: Գազանները կոտորածից, արյունից
 Կատաղելով, կոտորել են բոլոր մարդկանց անխտիր
 Երեւց փրչոտ ահեղ բաշերն ամենուրեք ցնցելով:
 – Եծյալները շէին կարող հանգստացնել ձիերին,
 Որ սարսափում էին այնտեղ մոնչոցից ահռելի,
 Ոչ էլ նրանց թշնամու դեմ ուղղել սանձի օգնությամբ:
 Եվ սլացել են կատաղի առյուծները, ցատկելով,
 Հարձակվելով թե այս, թե այն զորքի վրա անխտիր,
 Իրենց ահեղ երախներով սպանալով բոլորին,
 – Ետևներից հարձակվելով, ռազմիկներին տապալում
 Պատառոտում էին իրենց ատամներով, ճանկերով
 Իսկ ցուլերը մարդկանց զցում էին իրենց ոտքի տակ,
 Չիերի փորն ու կողերը ծակում իրենց պոզերով
 Իերքևից և ճակատներով փորփրում հողն անգաղար
 Լարսափելի վարազները ժանիքներով ահռելի
 Տաք արյունով ծածկում էին փշրանքները զենքերի

Եվ աջ ու ձախ ջարդում մարդկանց՝ հեծելակ ու հետևակ,
 Եվ ձիերը իզուր էին ժանիքներից խուսափում
 Եվ ծառս էին գալիս նրանք, ծեծում հողը ոտքերով
 Ժանիքները կտրում էին, սակայն, նրանց ջերբ
 Եվ ձիերը ընկնում էին ու թավալվում փոշու մեջ:
 Այդ կատաղի գաղանները, որ համարվել են հլու,
 Ընտելացած, այն ժամանակ նորից էին կատաղում
 Վերքերի ու աղաղակի, սարսափի ու փախուստի
 Աղմուկի մեջ զսպել նրանց շէր կարելի ոչ մի կերպ:
 Հետո նրանք գրվում էին արվեն բոլոր կողմերում.
 Սակայն եղև էլ լուկանական³⁰, վիրավորված լինելով
 Կոտորում էր այն զորքերին, որոնց պիտի պաշտպաներ:
 (Եվ այդպես է եղել, գուցե, բայց դժվար է հալատալ,
 Որ մարդիկ շեն նախատեսել այն շարիքներն ընդհանուր,
 Որոնք պիտի հետևեին ապագայում այդ գործից:
 Կարելի է ենթադրել որ այդ եղև է ամենուր,
 Աշխարհներում բոլոր, որոնք տարբեր կերպով են ստեղծված,
 Եվ հատուկ չէ այդ ամենը առանձնապես մեր երկրին:
 Եվ հաղթելու համար լէին մարդիկ այդպես մարտնչում,
 Այլ թշնամուն շարշարելու, թեկուզ մեռնեն և իրենք,
 Հույս չդրած իրենց թվին, զենքի կարիք զգալով³¹):
 Հագուստն առաջ հյուսում էին, հետո դարձավ գործվածքից,
 Գործվածք հետո են պատրաստել, երբ գտել են երկաթը,
 Որովհետև կարելի է շինել միայն երկաթից
 Սանրեր, կոճեր ու մաքոքներ, և այլ նման գործիքներ:
 Բնությունն է սովորեցրել գործել առաջ այրերին,
 Քանզի գործում սրամիտ են տղամարդիկ ավելի,
 Եվ ավելի ընդունակ են սյդ արվեստում, քան կանայք
 Սակայն արու հողագործը, ղղվելով նուրը մանվածքից,
 Ձեռք է քաշել դրանից և միայն կանանց թողել այն,
 Հետո ծանր աշխատանքն է միայն պահել իր համար,
 Սյն գործերը, որ անդամներն ամրապնդում են նրա:
 Եվ առաջին անգամ ցանքն ու սլատվաստումը ծառերի
 Բնությունն է սովորեցրել նույնպես միայն սյր մարդուն,
 Ցույց տալով, որ հատիկներից, կաղիններով, որոնք միշտ
 Ընկնում էին ծառերի տակ, երբ հասնում էր աշունը,
 Փոքրիկ ծառեր էին բուսնում ժամանակի ընթացքում:
 Եվ դա դարձել է օրինակ՝ ծառին ճյուղեր պատվաստել,
 Եվ որպեսզի կանաչ դաշտում տնկեն դարձյալ տնկիներ:

Օրրաստօրե կատարելով նման փորձեր դաշտերում,
 Տեսել են, որ քաղցր է դառնում պտուղն անհամ ու վայրի
 և՛ քնքշանում երբ դաշտերի հողը լավ է մշակված
 Անտառները ետ մղելով դեպի բարձր լեռները,
 Հովիտներում հերկելու տեղ էին նրանք պատրաստում,
 Որ ունենան ամենուրեք լճեր, մարգեր, վտակներ,
 Արտեր, այգի դաշտերում ու բլուրների լանջերին:
 Եվ ձիթենու ուղիղ շարքով շրշապատել են նրանց
 Հարթավայրից բարձրացնելով հասցրել թեք լանջերին,
 Նույնիսկ այսօր ալս ու այնտեղ դու կարող ես նկատել,
 Թե ինչպես են ետրալարդում քաղմապիսի պտղատու
 Սառերով, որ իրենց տեսքով հաճելի են հայացքին:
 Թռչուններից սովորել են երգել մարդիկ շատ առաջ,
 Քան տաղերը քաղցրահնչյուն հմայքի հետ մեղեդու
 Հասել են մեր ականջներին և հիացմունք պատճառել
 Մարդիկ լսած, թե ինչպես է ցողուններով ևղեղի
 Սուլում քամին, սովորել են փշել շվին գեղջկական,
 Հետզհետե ներշնչելով, արդեն վարպետ մատներով
 Քաշքը ձայնի հետ միասին սկսել է զանգատվել
 Սրինգը, որ հնարել են անտառներում հեռավոր
 Մենության ու հանգստի մեջ, ուր հովիվներ են եղել
 Հետազայում հետզհետե առաջացել են տարրեռ
 Արվեստները՝ նաև բոլոր, հետզհետե զարգացել:
 Եվ այդպես են զվարճացել մարդիկ արդեն հագեցած,
 Որովհետև մեր սրտովն է լինում ևրդն այդ ժամանակ
 Փափուկ կանաչ խոտի վրա նրանք փռվել են հաճախ
 Բարձր ծառի սաղարթի տակ, ափին խոսուն վտակի,
 Միջոցներով քաղցր ու համեստ հանգստություն վայելել,
 Մանավանդ երբ եղանակը ժպտացել է նրանց մեղմ,
 Նրանց շուրջը ծփացել են ծաղիկները բուրավետ:
 Զրուցելով և ծիծաղելով, կատակելով զվարճանում,
 Ուրախանում էին մարդիկ, ծաղկում մուսան գեղջկական
 Եվ զարդարում էին անհոգ ուրախ մարդիկ օրնիրուն
 Իրենց ուներն ու դուխը ծաղիկների պսակով,
 Եվ սկսում կայտառ պարել, շարժել կուպիտ ձեռքերը,
 Եվ կրունկներով տրորելով իրենց հողը հարազատ,
 Եվ շարունակ նորոգելով կատակներն ու ծիծաղը
 Այն ժամանակ նոր էր ողջը, հիանալի էր թվում:
 Ով քնել չէր կարողանում, սփոփում էր ինքն իրեն,

Սովորելով տարբեր հնչող այդ երգերը քաղցր-ձայն
երբեմն էլ մի եղեգնափող կապրած իր շրթունքին:
Մինչև այժմ մենք այդպես ենք զվարճանում, երբ հսկում ենք:
Դաշնակելու կանոնները մենք իմացել էնք արդեն,
Բայց ավելի երջանիկ չենք, քան այդ մարդիկ առաջվա,
Որոնք ապրում էին այդպես անտառների խորքերում

Մեզ ավելի դուր է գալիս, արժանավոր է թվում
Ռուկա իրը, եթե չկա է՛լ ավելի հաճելին
Բայց գալիս է նոր առարկա ու թվում լավ առավել
Փոխում է մեր ճաշակները, հնացածը վտարում
Զովելի են դարձել այդպես կաղիները մեզ համար,
Հրածարվել ենք տերևներից ու խոտերից սլափափափված
Սնկողնուց և արհամարհում արդեն մորթին դազանի,
Սակայն ես չեմ կասկածում, որ այդ հագուստը շատ կոպիտ
_հարողին նախահճել են շատ մարդիկ այն ժամանակ
Լվ անկասկած, դարանամուտ սպանել են, ի վերջո,
Բաժանելով արնաշաղախ նրա մորթին իրար մեջ:

Եթե առաջ մարդկանց կյանքը թունավորել է մորթին,
Սյժմ ոսկին, ծիրանին ևն առաջ բերում պատերազմ
Բայց, կարծում եմ հանցավոր ենք մենք նրանցից ավելի
ուրաբ տանջում էր անմորթի ու մերկ մարդկանց հոլածին
Սակայն մենք ի՞նչ կարիք ունենք ոսկու շքեղ ծիրանու
_նաղուստների ուր ոսկեկար նախշերով են դարդարված,
Պլեբեյական հագուստն էլ է մեզ ցրտից լավ սլաշտպանո մ

Եվ մարդկային ցեղն այդպես !, անշուշտ, իլուր շարժարվում
Անդկացնելով կյանքը դատարկ, աննպատակ հոգսերով
Չի՞ որ նրա ցանկութունը անոահման է ու անհազ,
Զգիտե, թե մինչև ուր են հաճույժները տարածվում
Եվ արդ է, որ մարդկանց կյանքը ալեկոծում է այնքան,
Մյվքան դաժան պատերազմներ առաջ բերում նրանց մեջ:

Արեգակը և լուսինը՝ պահապաններն աշխարհի,
Որոնք հերթով պտտվում են բարձունքներում երկնային,
Պայծառ լույսով լուսավորում ամեն ինչը աշխարհում
Սյդպես են մեզ ցույց տալիս որ եղանակներն անխախտ են
Նույնիսկ իրենց փոփոխությամբ, որ ամեն ինչ աշխարհում
Մի խիստ կարգով է կատարվում, ամեն ինչն է անփոփոխ:

Եվ երբ մարդիկ ապրում էին քաղաքներում, բերդերում
Բաժանել են հողն իրար մեջ և սկսել մշակել,
Եվ նավերի առագաստով ծածկել ծովեր ընդարձակ,

Եվ դաշնակից ժողովուրդներն օգնում էին միշտ իրար
Պոետները արարքներն են փառաբանել էլզերով,
Իսկ տառերը գտել էին դրանից ոչ շատ առաջ
Ահա ինչու հնուց ոչինչ մեզ չի հասել, բացի այն
Հետքերից որ քացատրում եմ պատճառներով խելացի
Ուստի նախով ճամփա դնալ, և արտերը մշակել,
Եվ կառուցել հոյակապ տուն, և դենք կոփել ահռելի
Եվ իմանալ օրենքները, շինել հարմար ճանապարհ,
Ն'վ պատրաստել շքեղ գործվածք, այլ արվեստներ այլապիսի
Պոեզիա և հիւարչություն և արձաններ քանդակել
Սովորեցրել է կարիքը, մարդու խելքը հարցախույզ
Առաջընթաց շարժումով է բարելավել օրհորը
Սյդակս՝ գյուտեր հետդճեան ժամանակն է մեղ բերում
Մարդու խելքն էլ փայլ է տալիս այդ ամենին շարունակ
Այդպես քացվում են արվեստի նյութերը և ընթանում
Արդեն դեպի կատարյալը՝ մեկը մյուսի հետևից

Գ Ի Բ Բ Վ Ե Յ Ե Բ Ո Ր Դ

Հոչակավոր ու անվանի Աթենք բաղաբն¹ սուաջին
Անգամ մարդկանց խղճուկ ցելին հացահատիկ պարզենց,
Ի տ է կյանքը վերաստեղծել, նա է տվել օրենքներ,
Եվ բաղցրությամբ սփռփել է դառնությունը մեր կյանքի
Իբր ծնել է այնպիսի մեծ սրտով օժտված մի մարդու²,
Որն ամեն ինչ բացատրել է ճշմարտախոս բերանով
Աստվածային գյուտի փառքը նրա մահից հետո դեռ
Տարածվում է աւ բարձրանում մինչև կապույտ երկինքը:

Երբ նա տեսավ, թե ինչ է պետք անցողական մեր կյանքին,
Որ այն լինի ապահովված, այն տրված է լիովին,
Եվ պաշտպանված վտանգներից, կարելի է որքան այդ,
Պարստությամբ աւ հարգանքով, իրենց բարի անունով,
Բարեծնունդ զավակներով, այնուհետև, երբ տեսավ՝
Մարդիկ պաղաս չեն տառապում իրենց ծանր վշտերից
Եվ անդադար երկյուղով է հոգին ճնշված ապամա
Կասկածներ են կրծում նրան, ծանր վշտեր են տանջում,
Հասկացավ, որ առաջ գալիս է շարիքն այն անոթից,
Որն, արատներ ունենալով, ապականում է, ինչ որ
Լցնեն նրա մեջ, թեև դա բան լինի և թանկագին,
Այն սխառառով, որ ճեղքված է, դուրս է հոսում ամեն ինչ
Ուստի երբեք լցված լինել ծայրից ծայր չի կարող, կամ
Այն պատճառով, որ կեղտոտ է, վարակում է իր թույնով
Ոյն ամենը ինչ որ միայն լցրած լինեն նրա մեջ:

Նա՛ մարդկային սիրտը մաքրեց իր ճշմարիտ խոսքերով,
Նա՛ սահմաններ դրեց մարդկանց կրքերին ու երկյուղին,
Նա՛ բացատրեց, թե ինչումն է բարիքը մեր բարձրագույն,
Որին հասնել աշխատում ենք մեր կյանքի մեջ ամեն կերպ
Նա՛ ցույց տվեց ամենակարճ ուղին, որով կարող ենք
Այդ ձեռք բերել. նա՛ է մարդկանց սովորեցրել, թե որքան
Չարիքներ կան դեռ սփռված մարդկանց բոլոր գործերում:
Ինչպես են մեզ նրանք տարրեր եղանակով ջախջախում,
Կամ, ըստ անխախտ օրենքների, բնության մեջ անփոփոխ,
Բոլորովին պատահաբար անսպասելի և հանկարծ:
Նա՛ ցույց տվեց ելքը, որով մենք կարող ենք խուսափել,
Ապացուցեց մեզ նաև, որ հաճախ ցեղը մարդկային
Բոլորովին իզուր է իր հոգում հուղվում վշտերից:

Ինչպես մթում մանուկներն են ամեն ինչից վախենում,
Այդպես էլ մենք ցերեկով հնք սարսափում այն բաներից,
Որոնցից մեզ հարկավոր է վախենալ ո՛չ ավելի,
Քան նրանից, որից իզուր մանուկներն են վախենում:

Ուստի վանել այդ երկյուղը և խավարը մեր հոգուց
Կարող են ու թե ցերեկվա լույսն ու շողերն արևի,
Այլ բնությունն ինքն իր ներքին կառուցվածքով ու տեսքով:
Ուստի պիտի շարունակենք ավելի մեծ եռանդով:

Ասել եմ, որ մահկանացու կառուցվածք է աշխարհը,
Որ երկնքի ողջ կամարը ծնվել է մի ժամանակ,
Այն ամենը, ինչ որ ծնվել կամ ծնվելու է հետո
Խուսափել չի կարող մահից, կքայքայվի անպայման:
Այժմ լսիր, թե ինչ է ինձ դեռ մնում քեզ ասելու
Որովհետև հրավիրում է հաղթանակի հույսը ինձ
Բարձրանալու փառքի փայլուն կառքը ամեն խոչընդոտ,
Որ իմ վազքին է խանգարում, խրախուսում է ավելի:

Երևույթներն այն, որ մենք ենք տեսնում կապույտ ել շքում
Եվ աշխարհում, համակում են մարդու հոգին երկյուղով,
Նվաստացնում նրա ողին աստվածների սարսափով,
Եվ ստիպում մինչև գետին ստրկորեն խոնարհվել,
Որովհետև, շիմանալով պատճառները իսկական,
Ստիպված՝ են աստվածների իշխանությանն ենթարկել
Ամենայն ինչ և նրանց տալ գահն ու փառքը աշխարհի,
Կամ նրանք միշտ վերագրում են ինչ-որ ուժի գերբնական
Այն ամենը, որի պատճառն անկարող են հասկանալ
Նույնիսկ նրանք, որ պնդում են, թե աստվածներն ապրում են

Անդորրութեան մէջ կատարյալ, երբ փնտրում են բնութեան
Որևէ մի երևույթի սլատճառը, կամ մանավանդ՝
Երբ աշքները բարձրացնում են դեպի կասույտ երկինքը,
Եթերային շրջանները, դարձյալ ընկնում են իրենք
Նախապաշարմունքների մեջ. դժբախտները կարծում են,
Թե խիստ տերեր կան երկնքում, կարծում են, բայց չգիտեն,
Թե ինչ կարող է գոյութիւն ունենալ, ինչ՝ չի կարող,
Ամեն բանին ինչպիսի մի ուժ է տրված վերջնական,
Եվ, վերջապես, թե ինչպիսի սահման նշված է նրան,
Այդ սլատճառով մտորվում են ավելի ու ավելի:

Թե քո հոգուց դու չվանես այն մտքերը, որ, անշուշտ,
Արժանի չեն աստվածներին, վայել լինել չեն կարող
Խաղաղութեանն այնքան անհույզ, որ նրանք են վայելում,
Աստվածները, որոնց հանգիստն ես դու խախտում այդպիսով,
Երևալու են անդադար, և ոչ թե այն պատճառով,
Որ էակներն այդ բարձրագույն իրենց կարող են զգալ
Անարգիւթ և բարկանալով, կցանկանան պատժել քեզ,
Իլլ կիմանաս, որ դու նրանց, իաղաղ կյանքից զրկելով,
Կուտիպես որ հուզեն նրանց քեն ու յիսի արիքներ
Դու աներկուղ չես մտնելու աստվածների տաճարը
Տեսիլները, բխած նրանց մարմիններից սրբազան,
Քիչ ցույց կտան աստվածալին պատկերները, որպեսզի
Խախտեն սրտիդ խաղաղութիւնն անդադար ու շարունակ,
Ուստի պետք է հասկանաս, թե քեզ ինչ կյանք է սպասում:

Որպեսզի դու կարողանաս նման բախտից խուսափել,
Թեև Իս քեզ ճշմարտութիւնն արդեն վաղուց եմ ասել,
Մահալն դեռ շատ է մնում ինձ նույնքան քաղցր տաղերով
Նրևույթներ շարադրել նուրն կարգի մասին երկնային,
Պատճառները մրրիկների և այն սլայծառ կայծակի,
Որ նրանք են առաջ բերում, որպեսզի դու, վախեցած,
Զբաժանես ջինջ երկինքը նուրնպես բազում մասերի,
Զհետևես, թե որ մասումն է կայծակը փայլելու³,
Թե որտեղից է սլանում և որտեղ է պտտվում,
Թափանցում է ինչպես արդյոք հաստ պատերի միջով նա,
Եվ այնտեղից դուրս է գալիս, ավերելով ամեն ինչ:
Իսկ մարդիկ չեն կարողանում պատճառները հասկանալ,
Կարծում են, որ աստվածների կամքով է այդ կատարվում:
Իսկ այժմ, երբ ցանկանում եմ Իս իմ վազը ավարտել
Օղնիք դու ինձ, Կալիոպե օ՞, դու և մուսա՛ խորամանկ⁴,

Մ՛ դո՛ւ, մարգկանց մեծ սփոփանք, աստվածների բերկրություն,
Որ պսակով փայլուն փառքի իմ ճակատը զարդարեմ:
Որոտներից դղրդում է երկինքը այն պատճառով,
Որ թռչելով տարածությամբ, բարձունքներում եթերի
Քամիների անզուսպ թափից ընդհարվում են ամպերը
Չէ՞ որ երբեք ձաքն չի լսվում անամպ մասից Երկնքի,
Իսկ այնտեղից, որտեղ թանձր մութ ամպեր են կուտակվել,
Որոտների դղրդյունը բարձր է թվում ավելի:

Ամպերը շեն կարող լինել այնպիսի հոծ զանգվածից
Ինչպես, ասենք, գերանները կամ քարերը, ոչ մի կերպ
Եվ կամ այնպես նոսր լինել, ինչպես ծուխը կամ մեզր
Իրոք, քանի որ առաջին դեպքում պիտի ընկնեին,
Ինչպես ընկնում են քարերը՝ ծանրությունից սեփական.
Երկրորդ դեպքում նրանք պիտի խիստ խիստ ծխի շափ,
Ո՛չ ձյուն կարող էին սյահել ոչ էլ կարկուտ, իսկապես
Վաճախ թնդում է երկնային տարածությամբ մի աղմուկ,
Որ նմանվում է աղմուկին այն ընդարձակ ծածկույթի
Որ ծածանվում է սյունների երկայնությամբ թառորնում
Կամ էվոսի⁵ խելառ ձևոքով պատառոտված անխնա
Կարծես թղթի մի կտոր է ճարճատում ողջ ելկնքում
Էյդպիսի ձայն դու կարող ես լսել և այն ժամանակ
Իրք քամին է վրա տալիս թափահարում օդի մեջ
Կախված հագուստ կամ թղթերի մի քանի մեծ կտորներ:

Հաճախ այնպես է լինում, որ իրար ճակատ առ ճակատ
Սուր ամպերը շեն հարվածում, այլ սեղմվում են կողքերով
Իրենց ամբողջ երկայնությամբ զարկվում իրար հակադիր
Շարժումներով, այն ժամանակ մենք լսում ենք սուր ձայներ,
Որ տևում են այնքան, քանի մութ ամպերը անցնում են:

Պատահում է, որ որտեղ դղրդում է այնպես, որ
Տատանվում է ողջ երկիրը և երերում է ուժգին
Կարծես հանկարծ փուլ են եկել տիեզերքի պատերը
Թռչում են ու բեկորները ցրում բոլոր կողմերում
Այդ լինում է այն ժամանակ, երբ մրրիկը կատաղի
Սնզուսպ թափով արդեն մտած ամպերի մեջ ու փակված,
Խելացնոր մի արագությամբ, կրկնապատկված ջանքերով
Թանձրացնում է մութ ամպերը և կողքերը խտացնում,
Իսկ մեջտեղում նրանց բացում լայնատարած մի իոտոռչ,
Հետո երբ մի ելք է բացում, կատաղությամբ սոսկալի
Դուրս է գալիս մութ ամպերից ճարճատյունով ահավոր

Զարմանալու ոչինչ չկա. երբ օգով լի հասարակ
Մի փամփուշտ ես պատուում հանկարծ, նույնպիսի ձայն է լսւում:

Ուրիշ կերպ էլ կարելի է բացատրել այն դղիրդը
Պր ամպերի խորքում ուժգին առաջացնում է քամին
Ս ենք հաճախ ենք տեսնում ամպեր, որոնք ունեն մակերես
Ոչ հավասար և անջատված բուրբուկին իրարից,
Ճյուղավորված կարծես լինեն, այդ պատճառով էլ նրանք
Ուստի պետք է առաջ բերեն ճիշտ նույնպիսի մի աղմուկ,
Ինչպես և խիտ անտառների տերևներն ու ռստերը,
Երբ նրանց խիտ թափահարում է հյուսիսի խենթ քամին:

Բայց կարող է պատահել, որ անդուսալ թափով ուղղակի
Հարձակվում է քամին հանկարծ, պատահուտում ամպերը:
Թե ինչպիսի ուժ պետք է նա բարձունքներում ունենա
Դա մեզ ցույց է տալիս փորձը, որովհետև ներքևում,
Երկրում, որտեղ նրա թափը թույլ է լինում ավելի,
Դյուրին կերպով արմատահան է անում նա մեծ ծառեր:

Բայց ամպերում պատահում են ալիքներ մի տեսակ, որ
Փրշրվելով, խուլ ձայներ են առաջ բերում այնպիսի,
Ինչպես գետերն ու ծովերը, որոնց քամին է ծեծում:

Պատահում է նաև այնպես, որ, անցնելով ամպից ամպ
Կայծակների կրակները մտնում են դեռ ջրով լի
Սի ամպի մեջ, այնտեղ հանգչում հանկարծ մի մեծ աղմուկով,
Այնպիսի մի Ֆշշոցով, որ արձակում է շիկացած
Երկաթը, որ դուրս բերելով հրաբորբոք հնոցից
Անմիջապես նրան սառը ջրի մեջ են շարտում:
Ընդհուկառան՝ երբ կայծակը բնկնում է շոր ամպի մեջ,
Ամպը հանկարծ բոցավառվում է ահավոր աղմուկով
Վրակն այնպես է տարածվում երբ բորբոքում է նրան
Կատաղի խենթ քամու թափը դափնիածածկ լեռներում
Եվ համարյա վայրկենապես բոցավառում է նրան
Չէ՞ որ ոչ մի բան չի վառվում այնպիսի մի աղմուկով,
Ինչպես Ֆերի դելիիական դափնիները հոյակապ:

Սառույցները փշրվելիս և կարկուտը թափվելիս
Հաճախ հեռվից գլրդացնում են սև ամպեր վերջապես,
Որոնց քամին է բարձրացրել, կուտակելով լեռան պես
Դրանք հանկարծ փշրվում են և կարկուտի հետ թափվում:

Կայծակներ են գոյանում, էրբ, հարվածվելով, ամպերը
Հրի սերմեր են արձակում այդ խամանակ քաղմաթիվ,

Ինչպես բարը, հարվածվելով այլ քարի կամ երկաթի,
Շողշողուն լույս է արձակում, բազում կայծեր է ցրում

Սակայն ձայնը որոտի մենք չենք լսում այն ժամանակ,
Սրբ տեսնում ենք կայծակների տեսիլները, բայց անշուշտ
...ասնում է մեր ականջներին, գալիս է շատ դանդաղկոտ,
Վեկելի, քան նրանք, որոնք հասնում են մեր աչքերին:

Մի փորձ պետք է համոզի քեզ Լրբ հեռվում մի փայտահատ
կացնով կտրում է ճյուղերը, դու կտեսնես նախ նրա
...արվածները, սակայն ձայնը լսելու ես դու հետո

Մենք նախ տեսնում ենք կայծակը, ապա լսում որոտը,
Թեև նրանք Լրկուսն էլ միշտ ծնվում են նույն վայրկյանին:

Կարելի է նաև այլ կերպ բացատրել այդ, թե ինչու
Պեմպը ներկում է երկիրը ամպրոպների ժամանակ

Իր փայլերով, որ դողում են ներխուժելով ամպի մեջ,
Նվ, անդադար պտտվելով, քամին առաջ է բերում

Այդ ամպի մեջ մի խոռոչ, բայց խտացնում է կողքերը,
Ինչպես արդեն ասել Լմ քեզ, բոցավառվում է հետո,

Ըր սրընթաց շարժումներից, քանի որ մենք տեսնում ենք,
Որ իրերը արագաշարժ բոցավառվում են օդում,

Ինչպես վառվում է իր երկար ճամփին գնդակն արձճե՞:

Նվ երբ քամին բոցավառում, բաժանում է ամպը այդ,

Նա ցրում է միանգամից կրակները իր, որոնք

Սլանում են ամպից թափով՝ նրանց փայլից ստիպված

Մենք փակում ենք մեր աչքերը ձայնը լսում ենք հետո,

Զէ՞ որ նրան շատ ավելի ժամանակ է հարկավոր,

Որ հասնի մեր ականջներին քան լույսը՝ մեր աչքերին:

Նվ այդպես է պատահում, երբ հոծ ամպեր են կուտակվել

Իրար վրա և քշում է նրանց քամին սանձարձակ:

Չխարվես դու այն բանով, որ մենք տեսնում ենք ներքևից,

Թե ավելի լայն է լինում ամպը, քան խոր ու բարձր

Ոչն ամպերին, որ օդային լեռների են նմանվում,

Որոնց ուժգին հալածում է քամին տարրեր ուղղությամբ

Իսկ երբ քամին խաղաղվել է, նայիր, այնժամ կտեսնես

Կուտակվում են լեռների շուրջն իրար վրա ամպերը

Նվ սեղմվում են նրանք այնտեղ՝ բարձունքներում երկնային

Նվ կարող ես դու հասկանալ, թե ինչ դանդաղ է հզոր

Քարանձավներ այնտեղ կարծես կախված լինեն վերևից:

Մորիկների ժամանակ այդ ամպերի մեջ կուտակված

Քամին կարծես կատաղում է, որպես գերված մի գազան,
Որն ահռելի մռնչում է իր երկաթյա վանդակում,
Դեստոպեն է ընկնում քամին, վազվզում է շարունակ,
Որևէ ելք որոնելով, անջատում է ամպերից
Կրակների անթիվ սերմեր և հավաքում է նրանց,
Պտտեցնում է նրանց մեծ օջախների մեջ վառվող,
Եվ մինչև այն ժամանակ, երբ ճեղքում է մութ ամպերը,
Դուրս են պոռթկում կայծակները, կարմիր բոցով վառվելով:

Կայծակները, որ սրընթաց, սլանում են երկնքով,
Անհրաժեշտ է, որ գոյությամբ իրենց լինեն պարտական
Այն ամպերին, որոնք ունեն հրի սերմեր բազմաթիվ
Սակայն նրանք ջուր էլ շատ են պարունակում իրենց մեջ
Ամպերի գույնն այդ ժամանակ քոցավառ է ու փայլուն,
Որովհետև արեգակից շատ լույս պիտի փոխ առնեն,
Որ կարմրվել կարողանան, բոցավառվեն ու փայլեն,
Իսկ հետո, երբ հավաքում է քամին սերմերն այդ ի մի,
Սեղմում նրանց ուժգին կերպով, կուտակելով ամպի մեջ
Կայծակների փայլեր է նա առաջ բերում հրավառ:

Կայծակներ են առաջ գալիս և նոսրացած ամպերից,
Երբ սկսում է մի թեթև քամի քշել ու տանել,
Բաժանում է մասերի և ցրում սերմերն, անպայման
Պետք է կայծակ առաջ բերեն, սակայն առանց աղմուկի
Այդ կայծակը չի ավերում, մեզ սարսափ չի պատճառում:

Բայց կայծակներն այդ ինչպիսի՞ արդյոք ունեն բնություն՝
Հետևանքն է, իհարկե, մեզ բացահայտում ամեն ինչ
Այն հետքերը, որ դրոշմում են նրանք վառված իրերին
Եվ այն հեղձուկ ծծմբային հոտը՝ նրանց արձակած
Կրակների նշաններ են, ո՛չ թի ջրի կամ քամու
Այնուհետև, կայծակները տան կտուրն էն վառում մերթ,
Հարվածելով, ամբողջ տունը դարձնում են հուր ու մոխիր,
Քանզի նրանք ամենանուրբ կրակներն են աշխարհում,
Որ կազմել է բնությունը մանր ու շարժուն տարրերից
Որոնց երկրում ընդդիմանալ ընդունակ չէ ոչ մի բան:
Կայծակն անցնում է սրընթաց տների հաստ պատերով
Ինչպես ձայնն ու աղաղակը անցնում է նա ժայռերի,
Մետաղների միջով հալում նույնիսկ պղինձն ու ոսկին
Ցրում է նա գինին, թեև անոթը նա չի կոտրում,
Որովհետև լախացնելով նոսրացնելով անոթի

Պատերը իր մեծ շերմությամբ, թափանցում է նրա մեջ
Եւ հեշտությամբ գինու տարրերն այնտեղ իսպառ քայքայում:
Եսկ արևը, որի կրակն այնքան տաք չէ, չի կարող
Սոսք բերել նման մ'ի բան, նույնիսկ մ'ի դար շողալով,
Այդքան հզոր է արևից և շարժուն է կայծակը:

Իսկ ինչպե՞ս են առաջ գալիս և ինչպես են ձեռք բերում
Այնպիսի ուժ որ կարող են մ'ի հարվածով ջախջախել
Ըշտարակներ քմնդեւ տներ, պոկել սյուճներ, գերաններ,
Ցնցել մարդկանց ձեռքով կերտված հուշարձաններ քաղմաթիվ,
Ոչնչացնել ողջ նախիրներ կյանքը խլել մարդկանցից
Եւ քաղմաթիվ ուրիշ բաներ այդ ինչպե՞ս է պատահում,
Ահա վասիկ բացատրում և մ չեմ շարժարի քեղ երկար:

Կայծակները գոյանում են ամպերի մեջ թանձր, որ
Կուտակվում են իրար վրա, չեն հարվածում և բռնէ
Ձինջ երկնքից կամ երբ ծածկված է նա թեթև ամպերով:
Օհնք կասկածել մենք այդ մասին, քանզի փորձն է ցույց տալիս
Երբ երկիրը ամպամած է ամպրոպների ժամանակ
Այնպես կարծես Աքիրոսից դուրս է եկել մութը ողջ
Տարածվելով, լցրել անհուն քարայրները երկնքի
Ուրսափելի մութ գիշեր է մեզ ծածկում իր ծածկույթով
Կարծես արդեն մահվան սարսափ կախված լինի երկնքից,
Սկսում է անձրև տեղալ, կայծակներ են փայլփլում:

Հաճախ հեռվից տեսար, հանկարծ մոտենում է մի սև ամպ,
Կարծես կարե մի գետ լինի, որ իջնում է երկնքից,
Արձակվում է ծովի վրա, հեռվում խավար տարածում,
Իր հետևից քարշ է տալիս մրրիկներ ու կայծակներ
Որոնց նաև զուգակցում են կրակներ ու դղրդոց,
Եւ այնքան է ահաբեի, որ մարդիկ, նույնիսկ ցամաքում,
Պարսափելով տանիքի տակ պիտի փնտրեն ապաստան:
Այդքան մեծ է խորությունը ամպրոպային ամպերի,
Որ մեր դիտի վերևում են հանկարծակի գոյանում
Եթե լույսը արեգակի ամպերի մեծ պատնեշով
Չբողարկվեր, այն ժամանակ ամբողջովին երկիրը
Իհարկն, չէր խորասուզվի գիշերվա մեջ այդքան մութ,
Եւ անձրևներ չէին թափվի առատությամբ այնպիսի,
Որից ուռում են գետերը տղողելով դաշտ ու արտ,
Թե ամպերը մինչև եթեր չլինեին կուտակված:
Կրակներով ու քամիներով լի է ամբողջ աշխարհը,
Այդ պատճառով ամենուրեք որոտ կայծակ է լինում,

Որովհետև ցույց եմ տվել քեզ արդեն, որ ամպերի
 եռոտչները լի են լինում կրակների տարրերով,
 Քանակութունն էլ նրանց միշտ ավելանում է անշուշտ,
 Ետերից ու ջերմութունից լուսապայծառ արևի.
 Այդպես եթե մի որևէ տեղ ամպեր են կուտակվում,
 Քամին, նրանց հավաքելով, սկսում է սեղմել սլինդ
 Եվ ջերմության անթիվ սերմեր արտահանում նրանցից,
 Ինքն էլ նրանց հետ է խառնվում, Էտուտահողմն այնժամ է
 Այդ շիկացած օջախի մեջ կայծակ սրել սկսում.
 Ուստի երկու պատճառով է բոցավառվում քամին միշտ
 Կամ սեփական շարժումներից, կամ դիպչելով կրակի:
 Եվ երբ քամին տաքանում է շարժումներից սեփական
 Կամ տաքութուն ստանում է որևէ մի կրակից,
 Այն ժամանակ կայծակը, որ արդեն հասուն է դարձել,
 Ճեղքում է ամպն ամենուրեք, կուրացուցիչ լույս սփռում
 Որտալով այնպես, կարծես ողջ կամարը երկնքի
 Փշրվել է և ուր ուր է պետք է թափվի մեր գլխին
 Ողջ երկիրը երերում է դողերոցքից ընդհանուր,
 Սարսափելի մոնշյուն է անցնում ամբողջ երկնքով,
 Որովհետև ամպերն արդեն շարժվում են, այն ժամանակ
 Դղրդում է միանգամից այդ ընդհանուր ցնցումից
 Սկսում է անձրև տեղալ առատությամբ այնպիսի,
 Որ կարծես թե ողջ երկինքը ջուր է դարձել ու թափվում,
 Հեղեղում նոր ջրհեղեղով դարձյալ ամբողջ երկիրը,
 Եվ այդպիսի սարսափ ամպերն են պատճառում այն, որոնք
 Փշրվում են, ոռնող քամին, կայծակները բոցավառ:

Սակայն կարող է պատահել, որ դրսից մի կատաղի
 Քամի գալիս, հարձակվում է ամպի վրա, որի մեջ
 Արդեն պատրաստ կայծակներ կան, որոնք, հանկարծ անջատված
 Անմիջապես շարժվում են որպես հուրեր բոցավառ,
 Որ հարազատ մեր լեզվով մենք կայծակներ ենք անլանում:
 Այդ նույն բանը պատահում է հաջորդաբար և ուրիշ
 Ամպերին, ըստ այն ուղղության, որով փչում է քամին

Սակայն կարող է պատահել՝ քամին որ շէր բռնկում
 Բոցավառվում է արդեն, երբ տարածությամբ անցնելիս
 Ճանապարհին ազատվում է իր շատ կուպիտ տարրերից,
 Որոնք օդով անցնում էին դժվարությամբ շարունակ,
 Եվ նա, օդի էութունից անջատելով մասնիկներ,
 Որ ավելի նոսր են նրանց միացնում իր տարրերին

Լյուպես հետո բոցավառվել ընդունակ է, անկասկած
 Սակայն այլ կերպ չի տաքանում այն արճճն գունդը, որ
 Ամենասառն իր տարրերը ճանապարհին թողնելով
 յույն ժամանակ ընդունում է կրակների սերմերը
 Պատահում է, որ հարվածից բոցավառվում է քամին,
 Թեև զուրկ է բոլորովին այդ ժամանակ կրակից,
 Ի թե միայն այդ հարվածը այնքան ուժգին է եղել,
 Որ ջերմության մա ընդհանրը անջատվել են այդ քամուց
 Ի վ այն մարմնից, որին քամին հարվածել է խենթորեն:
 Ի որ երկաթով խփում ենք մենք, քարից կայծեր են թռչում,
 Թեև շատ սառն է երկաթը, բայց, ընդհարված քարի հետ,
 Ի յնժամ պետք է առաջացնի փայլուն տարրեր բոցերի-
 Եվ այդպիսի էլ քամին պիտի մարմինները վառի այն,
 Որոնց վրա հարձակվում է այն ժամանակ միայն, երբ
 Կարմիններն այդ ընդունակ են վառվել իրենց բնությանը:
 Բայց կարծել չի կարելի, թե բարձրությունից այդպիսի
 Կը այդպիսի արագությանը սլանալով սրընթաց,
 Քամին պիտի մնա սառը, եթե միայն իր ճամփին
 Դեռևս չի բոցավառվել, սակայն պիտի հասնի նա
 Արդեն շատ տաք ու համակված մասնիկներով տաքության:
 Արագությունը կայծակի, շանթի թափը ահարկու,
 Կատաղությունն անկման, անշուշտ, առաջանում են նրա
 Բնական ու արագ վազքից, բայց մտնելով ամսյի մեջ
 Պետք է աճեն, անտարակույս, այն ջանքերից, որ նրանք
 Թափում են՝ դուրս գալու Սակայն երբ ընդունակ չէ ամպը
 Դիմանալու աճին ուժի, այնժամ հուրը ավերիչ
 Մեքենայի պես ռազմական, որ քարեր է շարտում,
 Պիտի դուրս գա և սլանա արագությանը խելացնոր:
 Ավելացրու, որ կայծակը բաղկացած է տարրերից,
 Որոնք շատ նուրբ ու մանր են, և որ հեշտ չէ նրանց դեմ
 Խոչընդոտներ բարձրացնելը. կայծակը այդ պատճառով,
 Սողոսկելով, թափանցում է, անցնում անցքով շատ փոքրիկ:
 Եվ աշխարհում չկա գոնե մի մարմին, որ կարող է
 Կանգնեցնել կամ դանդաղեցնել նրա վազքը սրընթաց:
 Եվ, բացի այդ, որովհետև իր ծանրության բնությանը
 Ամեն մարմին պիտի ձգտի դեպի ներքև, բայց որքան
 Ավելի է դրդվում դրսից, այնքան պիտի ավելի
 Մրագությունն ավելանա, կրկնապատիկ դառնա այն,
 Մյու պատճառով և կայծակը անզսպելի մի թափով

Փշրում է այն խոշորագույն, որին ինքն է հանդիպել,
Շարունակում է իր ճամփան և երբեք կանգ չի առնում:

Բայց չափազանց երկարատև շարժումները քամու միշտ
Արագությունն ավելացնում են շարունակ, անկասկած,
Ուժեղացնում հարվածները առաջխաղաց ավելի,
Ստիպում են, որ կայծակի սերմերն արագ սլանան
Դեպի առաջ, կրկնում եմ ես, և միայն մի ուղղությամբ
Խառնում իրար, պատեցնում, բշում նրանց սրբնթաց
Կայծակները ձեռք են բերում օդից ինչ-որ մարմիններ
Որոնցից են հարվածները ուժեղանում շարունակ:

Երբ անցնում են կայծակները բաղնատեսակ իրերով,
Չեն վնասում, որովհետև անցք են գտնում նրանց մեջ
Շատ իրեր էլ վնասվում են, եթե իրենց տարրերով
Բնդհարվում են տարրերի հետ այն իրերի, որոնց մեջ
Մարմնիկները կապակցված են և հյուսվածքը շատ է պինդ:
Ոսկին եռում է կայծակից, պինդ պղինձը՝ հալվում է,
Զէ՛ որ կազմված է կայծակը միշտ այնպիսի տարրերից,
Որոնք մանր ու նուրբ են շատ, հեշտությամբ են թափանցում
Եվ թուլացնում են կապերը և հասգուլցներն արձակում:

Աստղադարդ ու ջինջ երկինքը և երկիրը շատ հաճախ
Գողգոթում են աշնան, գարնան կայծակներից սրբնթաց
Եվ մանավանդ այն ժամանակ երբ ծաղիկներ են լինում:
Զմեռն այնքան հոգրեր շունի, ամառն՝ ուժգին քամիներ
Բախականին հոծ շեն լինում այդ ժամանակ ամպերը,
Գարնան, ամռան, աշնան, ձմռան միջև ընկած ժամանակ
Առաջանում են կայծակներ՝ եղանակից միշտ կախված
Այդ ժամանակ տարեդարձը՝ շոգը խառնում է ցրտին:
Անհրաժեշտ են այդ երկուսը, որ կայծակներ գոյանան
Ներհակություն իրերում միշտ գոյանում է նրանցից,
Մրրիկների կայծակները առաջացնում են նրանք
Աղմկալի քամիներից օդն է եռում կատաղի:

Եվ կազմվում է գարունն ամռան տաքությունից առաջին
Եվ խիստ ձմռան վերջին ցրտից այդպես ցուրտն ու շոգը, որ
Հակադիր են այնքան իրար, պայթարում են իրար հետ
Երբ խառնվում են տաքության վերջն ու խիստ ցրտի սկիզբը
Եղանակների պտույտում, ասում ենք այդ աշուն է:
Եվ իրար հետ մարտնչում են ամառը և ձմեռը,
Տարեդարձին եղանակներն ահա այդպես են կուլում
Ինչո՞ւ պիտի զարմանանք, որ կազմվում են այդ ժամանակ

կայծակները մորթիկներից խիստ հուզվում է երկինքը,
Բաճի որ այդ ժամանակ են պատերազմում մի կողմից
և ուրերը և մյուս կողմից էլ՝ քամիներն ու ամպերը
նվ այդպիսի դատողութայամբ կարելի է հասկանալ
կայծակների բնությունը, հետևանքներն, անկասկած,
եվ ոչ թե զուր քրքրելով տիռենակաւն տաղերը՝

Աստվածների ցուցումները որոնելով նրանց մեջ
Ո՛չ թե նայել, թե կայծակը առաջացավ որ կողմում,
եվ սլացավ հետո դեպի որ շրջանը երկնքի,
եվ ինչպես է ներթափանցել հաստ պատերի մեջ արդյոք,
եվ այնտեղից ինչպես կրկին դուրս է եկել հաղթական,
եվ ինչպիսի դժբախտություն է գուշակում դա մարդկանց:

Եթե միայն Յուպիտերն ու աստվածները մնացած
Դղյրդով են ցնցում ահեղ կամարը մեծ երկնքի,
Եթե միայն, ըստ ցանկության կայծակներ են արձակում,
Իսկ ինչո՞ւ չեն շանթահարում նրանք իրար հետևից
Այն շարագործ մարդկանց, որոնք զաղիր ոճիր են գործում,
Որոնց մահը սարսափելի, անշուշտ, պիտի ծառայեր
Որպես ահեղ իրատ ամբողջ ցեղի համար մարդկային:
Եվ ինչո՞ւ են շանթահարում հաճախ դժբախտ մարդկանց ա՛քի,
Որ անմեղ են, որոնց նրանք պախարակել չեն կարող,
Բայց բոցով են շրջապատում և այրում մի վայրկյանում
և անկարծակի փոթորկալի հուրերի մեջ երկնային:
Եվ ինչո՞ւ են իզուր ջանքեր թափում վայրում ամայի
Նշան խփե՞լ են սուլորում, թե՞ ձեռքներն են վարժեցնում
Եվ ինչո՞ւ է Յուպիտերը հանդուրժում, որ բթանան
Իր նետերը, ի՞նչ պատճառով արդյոք դրանք չի պահում
Իր թշնամյաց համար, ինչո՞ւ չի արձակում կայծակներ,
Ի՞վ ինչո՞ւ չի դղրդացնում, երբ երկինքը անամպ է
Ամպերի՞ է սպասում, որ, նրանց հեծած, մոտենա
Մեր աշխարհին և սկսի այն ժամանակ հարվածել:
Ծովին ինչո՞ւ է հարվածում և ինչո՞վ են մեղավոր
Ալիքները, որ խփում են հարթավայրին ծովային:

Իսկ եթե նա ցանկանում է, որ խուսափենք իր շանթից
Եւ հարվածը անմիջապես ինչո՞ւ մեզ ցույց չի տալիս
Իսկ եթե մեզ մտադիր է հանկարծակի հարվածել,
Ինչո՞ւ է իր որոտով մեզ ցույց տալիս, թե որ կողմից
Ղետք է շանթից մենք խուսափենք: Ինչո՞ւ է մութ տարածում

Եվ ինչո՞ւ է հողը դողում, ինչո՞ւ է նա դղրդում,
Որով նա է զգուշացնում իր հարվածից ահռելի:

Եվ ո՞վ կարող է հավատալ, սր նա այդ նույն ժամանակ
վայրերում է լինում անթիվ, արձակելով կայծակներ,
Բայց այդ ժխտել չի կարելի, շատ հաճախ է կրկնվում,
Սնհրաժեշտ է այդ, քանի որ անձրևը նույն ժամանակ
Տեղում է այն վայրերում, որ շատ են հեռու իրարից,
Եվ բազմաթիվ այլ վայրերում կայծակներ են փայլվում:

Եվ, վերջապես, ինչո՞ւ շանթը տապալում է սրբազան
Տաճարները աստվածների, այդ շենքերը հոյակապ,
Որ կառուցել է մարդկային ցեղը նրանց ի պատիվ,
Կամ ինչո՞ւ են աստվածների արձանները ջախջախում
Որ այնքան լավ են քանդակված և այնսլիսի անվայել
Հարվածով են ոչնչացնում պաշտամունքը արձանի
Իրենց, ինչո՞ւ են հարվածում միշտ բարձրադիր վայրերին,
Եվ ինչո՞ւ են կայծակները հետքեր թողնում առավել
Լեռան բարձր գագաթներին, քան որևէ այլ վայրում:

Շարադրածից դյուրին կերպով կարող ես դու հասկանալ,
Թե ինչպես է պտուտահողմը, որ հույներն են սրե ստերաս
Կոշում, գալիս երկնքից և ծովի վրա վայր ընկնում
Հսկայական մի սյուն նման, որի շուրջը եռում են
Սլիքները, որոնց քամին բարձրացրել է սրընթաց
Նավերը, որ այդպիսի խենթ պտույտի մեջ են ընկնում,
Այդ ժամանակ ենթարկվում են ամենամեծ վտանգի:
Այդ լինում է այն ժամանակ, երբ չի կարող ներս մտած
Րամին ուժով ճեղքել ամպը, նրան քշում է ներքև,
Կարծես ուղղած երկնքից՝ մի սյուն է ընկնում ծովի մեջ,
Կարծես թե մի ձևք է խփել, հետզհետե մի զանգված
Վերևից է գցել ներքև և կանգնեցրել է ջրին:
Ճեղքելով այդ ամպը, սակայն, քամին թափով կատաղի
Ծովի մեջ է խրվում, որտեղ ալիքներ են եռ գալիս
Բայց իջնում է սյտուտահողմն ավելի ու ավելի,
Եվ վերևից դեպի ներքև քարշ տալիս ամպն անլնդհատ
Եվ հաղիվ է այդ զանգվածը ալիքներին հարվածել,
Երբ նետվում է նաև քամին խորքերի մեջ անհատակ,
Ալիքները բարձրացնելով սարսափելի աղմուկով:

Պատահում է նաև այնպես, որ հավաքում է քամին
Փղում ամպի սերմերը և փաթաթվում է նրանց մեջ,
Եվ ցամաքում նմանվում է պրեստերասին ծովային.

Ամպն, իջնելով դեպի գետին, ջարդուփշուր է լինում,
Իր կողքերից դուրս բերելով մի ահռելի փոթորիկ.
Սակայն նման երևույթներ հազվադեպ են ցամաքում.
Այնպես խանգարում են քամուն բարձր լեռները.
Սակայն դրանք շատ հաճախ են պատահում այն ծովերում,
Ար ավելի ընդարձակ են և բաց բոլոր կողմերից:

Ամպեր այնժամ են գոյանում, երբ հավաքվում են անթիվ
Անկյունավոր այն տարրերը, որոնք ճախրում են օդում
Անդադար ու անվերջ, թեև թույլ են նրանց կապերը:
Բայց կարող են դարձյալ կազմել նրանք հյուսվածք որևէ
Այդ ամպերը, որ թեթև են, միանալով իրար հետ,
Կուտակվում են ու աճում են. նրանց քշում է քամին
Այնքան, քանի չի բարձրացել մի սոսկալի փոթորիկ:

Որքան բարձր են ավելի, որքան մոտիկ երկնքին,
Այնքան նրանց գագաթները խավարում են ավելի
Թանձր ծխի նմանվող մի մառախուղից դեղնավուն.
Եվ երբ նրանք շինջ երկնքում սկսում են հավաքվել,
Քանի նրանց նուրբ հյուսվածքը աչքերով չի նշմարվում,
Քամին քշում ու սեղմում է նրանց լեռան գագաթին
Հետո, իրար միանալով, ամպակույտեր կազմելով,
Բարձրանում են լեռներից և եթերից մեզ երևում:
Իրոք, երբ մենք բարձրանում ենք, զգացմունքն է ասում մեզ,
Որ միշտ բաց են քամիների համար բարձր լեռները:

Այնուհետև, բնությունը բարձրացնում է ծովերից
Անձրևների շատ մարմնիկներ, ինչպես ցույց է տալիս մեզ
Թրջված շորը, որ կախված է լինում հաճախ ծովափին
Ակնհերև է, որ ծովերի բխումներն էլ անդադար
Շարժվում են և օժանդակում նույնպես աճին ամպերի:

Եվ վերջապես, մենք տեսնում ենք, որ գետերից ու հողից
Գուրս է գալիս մառախուղ, որ, արտաշնչման գոլորշուն
Նմանվելով, բարձրանում է և երկինքը մթացնում,
Հետո, իրար կապակցվելով, ամպեր կազմում թանձրախիտ
Նրանց ճնշում է եթերը և խտացնում ավելի,

Ապա թանձր գործվածքով է ծածկվում կապույտ երկինքը:

Սակայն կարող է պատահել, որ տարրերը, որոնցից
Կազմվում են ամպ ու փոթորիկ, գալիս են այլ աշխարհից,
Եվ հավաքվում մեր աշխարհում: Չէ՞ որ ասել եմ արդեն,
Որ նախնական մարմնիկները քանակությամբ անթիվ են,
Տիեզերքի անդունդն՝ անվերջ, և դիտես թե տարրերը

Մատերիայի ինչպիսի մի արագությամբ ևն օժտված,
Որքան շնչին ժամանակ է նրանց, իրոք, հարկավոր՝
Հսկայական տարածություն մի վայրկյանում անցնելու.
Այդ սլատճառով շղարմանաս, որ փոթորիկն ու մութը,
Որոնք կախված են բարձունքից վայրկենապես ծածկում են
Բարձր լեռներն ու տարածվում արդեն ամբողջ աշխարհում
Եվ ծովերի վրա, չէ՞ որ ամեն կողմից տարրերը
Իրենց համար ելք ու մուտք ևն դտնում նաև հթերի,
Այսպես ասած, օդանցքներով, տիեզերքում անհատակ:

Այժմ պիտի բացատրեմ քեզ, թե անձրևներն ինչպես են,
Ամսվերում ջուր հալաքերով, դարձյալ թափում աշխարհում.
Բայց ամենից առաջ պետք է իմանաս, որ իրերից
Ողջ ամպերի հետ միասին բարձրանում են դեպի վեր
Նույն ժամանակ նաև ջրի տնթիվ տարրեր նախնական,
Որոնք, ամպի հետ աճելով, ասենք, այնպես համարյա,
Ինչպես քրտինքն ու արյունը, այլ հեղուկներն են աճում
Մարմնի հետ մեր անդամներում, նույն ժամանակ միասին:
Ծանրաբեռնվում են ամպերը նաև ծովի ջրերով
Ինչպես գեղմն է լողում ջրի մակերեսին ճիշտ այդպես,
Քամին սլիտի բշի նրանց մակերեսին ամպերի,
Մեծ գետերի խոնավությունն այդպես է վեր բարձրանում:
Ուստի ջրի այդ սերմերը, որոնք բոլոր կողմերում
Պետք է աճեն այնքան տարրեր բխումներից, երբ դարձյալ
Քամու շնչից հալաքովել են և ամպերում թանձրացել,
Նրանք կարող են վայր ընկնել միայն երկու սլատճառով.
Նախ սեղմում է ուժգին քամին վերևից և հուսկ հետո՝
Կուտակված մեծ քանակությամբ իրար վրա նստելով,
Սյդպես ճնշում ևն վերևից, դարձյալ անձրև է թափվում:

Ինչպես գլտենք, այդ ամպերից, որ նոսրացնում է քամին,
Կամ ցրվում են արեգակի տաքությունից, այդ ժամին
Սկսվում է կաթիլ-կաթիլ անձրև մաղվել վերևից
Այնպես, ինչպես բոցից հալված մեղրամոմից է կաթում:

Հորդ անձրև է թափվում անյժամ, երբ ամպերը սեփական
Ծանրությունից, քամիների շնչից սեղմվում են իրար:
Անձրևները երկարատև լինում են այն սլատճառով,
Որ ամպի մեջ հավաքված են անթիվ սերմեր ջրերի,
Եվ ջրերով ծանրաբեռնված՝ բեռնաթափվում է, հետո
Կարծես արագ վաղում է նա՝ ծանրությունը նետելու,
Իսկ ներքևում ամբողջովին հողը ծիւում է, կարծես:

Եվ մրրիկի ժամանակ, երբ ճառագայթներն արևի
Փայլիլում են անձրևակիր ամսերի դեմ, այդ ժամին
Խալարի մեջ Լրևում է ծիածանը երիտեանդ:

Երևույթներն այն, որոնք միշտ գոյանում են ամպերում
Սիակցվում ու աճում այնտեղ, ինչպես կարկուտն ու ձյունը,
Քամին, եղյամն ու սառույցը, որը ջուր է պնդացած
Եվ զսպում է հոսանքները երկրի բոլոր գետերի,
Պատճառը և հետևանքը գիտենալ ու բացատրել
Հեշտ է, եթե միայն գիտես հատկութունը տարրերի:

Այժմ պիտի բացատրեմ քեզ երկրաշարժի պատճառը:
Նախ դու պիտի իմանաս, որ լի են երկրի խորքերը,
Ինչպես նաև մակերեսը, քամիներով, լճերով,
Ինձալներով, անդունդներով, քարերով ու ժայռերով
Կան բազմաթիվ ստորերկրյա գետեր նաև խորունկ, սր
Բշում, տանում, գլորում են խորասուղված մեծ ժայռեր
Չէ՞ որ հողը միանման էլլախ լինի ամեն տեղ:

Եվ եթե մեր ենթադրածը ճշմարտութուն է, իրոք,
Ետք է հողի մակերեսը դողդուլա, երբ խորքերում
Ըրի քանի հատ հսկայական քարայրներ են փուլ դալիս,
Կրոնք պիտի ոչնչանան ժամանակի ընթացքում
Որովհետև ամբողջ լեռներ փլվում են այդ ժամանակ
Երանց ահեղ ցնցումները պետք է հոռու տարածվեն
Հասկանալի է սակայն, այդ նույնիսկ թեթև սայլերը
Թեև նրանց ծանրութունը այնքան էլ մեծ չլինի,
Յնցում են մեր տները միշտ, երբ անցնում են փողոցով
Երբ ձիերը քարշ են տալիս երկաթապատ անիվներ
Նրանց շուրջը ամենայն ինչ սկսում է երերալ:

Սակայն կարող է պատահել, որ խարխուլված որևէ
Ստորերկրյա հսկայական հողակոշտ է փշրվում
Որևէ մեծ մի լճի մեջ, և երևում գետինը
Պատճառով այն շարժումների, որ ջրից են գոյանում
Ինչպես հողի մակերեսին դողդողում է անոթը
Մյնքան, քանի շի դադարել ջուրը շարժվել նրա մեջ:

Այնուհետև, երբ քամին է հավաքվում մեր աշխարհի
Ստորերկրյա քարայրներում և հարձակվում է հանկարծ
Կատաղությամբ կողքի վրա, իր ուժերը միացնում,
Ոյդ ժամանակ հողը պիտի թեքվի դեպի այն կողմը
Որտեղ քամին կատաղորեն հոնդում է ավելի:
Որքան մոտիկ են ավելի մեր տները այդ կողմին

Այնքան սպառնում են ավելի անմիջապես փուլ գալու,
 Առանձնասլես այն տները, որ շատ վեր են բարձրացել,
 Գերանները դուրս են եկել իրենց դիրքից ուղղաձիգ:
 Եվ շե՛ն ուզում հավատալ, որ բնությունը վաղուց է
 Նշել, թե երբ պիտի փուլ գա մեր աշխարհը, վերջանա
 Անվերադարձ, ամբողջովին, երբ իրենք են տեսնում, որ
 Այդքան հսկա դանգվածները միշտ պատրաստ են փլվելու:
 Եթե հաճախ քամիները իրենց շունչը շղթայեն,
 Ո՛չ մի բան չի կարողանա կայուն սլահել իրերը,
 Դադարեցնել նույնիսկ նրանց խենթ, կործանիչ ջանքերը:
 Բայց քանի որ հաջորդարար հանգստանում են նրանք
 Եվ հավաքում ուժերն իրենց, հարձակվում ու նահանջում,
 Այդ պատճառով հողը փլվել սպառնում է ավելի,
 Քան փլվում է իրականում, թեքվում է և ուղղվում,
 Հավասարակշռությունը առժամանակ կորցնում է,
 Սպա նորից ձեռք է բերում իր սեփական ժանրությամբ
 Ահա ինչու մեր տները այդպես ճոճվում են հաճախ,
 Վերևում՝ շատ, մեջտեղում՝ քիչ, իսկ ներքևում՝ աննկատ:

Հողին ահեղ ցնցում կարող է պատճառել և քամին,
 Երբ նա դրսից թափանցում է հանկարծ թափով ահռելի,
 Հանկարծակի ներխուժելով դատարկության մեջ հողի,
 Կամ երբ քամին գոյանում է ինքն էլ հողի խորքերում
 Եվ կատաղում քարաթյրների անդունդներում անսահման,
 Սլանում է, մոլեգնելով, այդպես բոլոր կողմերում
 Եվ միայն այն ժամանակ է հողի միջից դուրս պրծնում,
 Երբ բացում է անդունդները իր խենթ վազքով սրընթաց:
 Պելոպոնեսյան էգինան և Սիդոնը տիոական
 Կլանված են եղել այդպես՞: Եվ որքա՛ն այլ քաղաքներ
 Ավերվել են քամիների ժայթքումներից ահռելի,
 Եվ հողի այն ցնցումներից, որ հետևում են դրանց
 Եվ որքա՛ն են փլատակվել երկրաշարժի ժամանակ,
 Սուզվել իրենց բնակչությամբ անդունդներում ծովային:
 Իսկ երբ քամին դուրս չի պրծնում, նրա շունչը մոլեգին
 Դողի նման տարածվում է հողի բոլոր անցքերով
 Եվ գոյանում ընդհանուր դող, իսկապես, այն դողի պես,
 Որ առաջ է բերում ցուրտը՝ թափանցած մեր մարմնի մեջ,
 Եվ ստիպում դողդողալ մեր անդամներին ակամա:
 Քաղաքներում մարդիկ երկու երկյուղից են սարսափում՝
 Վախենում, որ կփլվի իրենց գլխին կտուրը,

Կամ կփլվի, կընկնի գետին բարձր ու շինչ երկինքը
Հողը տաքի տակ բացելով անդունդները իր անտակ,
Դրանք կարող է լցնել իր բեկորներով սեփական:

Թո՛ղ կարծեն, թե ցանկանում են, որ երկինքն ու երկիրը
Վերջ շունեն և հար ու հավետ պիտի մնան դարերում
Սակայն հանկարծ անսպասելի վտանգներ են ահռելի
Մարդկությանը սարսափեցնում հարվածներով անողոք
Զլինի՞ թե հողը հանկարծ, տաքի տակից դուրս դալով
Ընկնի անդունդ ու նրա հետ ողջ իրերը կործանվեն,
Եվ տիեզերքն ամբողջովին ավերակի կույտ դառնա:

Այժմ պիտի բացատրեմ քեզ, թե ծովն ինչու չի աճում
Ջարմանալի է թվում, որ, ստանալով այդքան ջուր
Գետերից, որ ամեն կողմից միշտ թափվում են նրա մեջ
Եվ հորդառատ անձրևներից, մրրիկներից մուլեգին
Որ ցամաքում ու ծովում եւ թափվում այդ նույն ժամանակ,
Ավելացրած և ջրերը աղբյուրների ծովային,
Ամենևին չի մեծանում ծովը Լղած իր շափից:
Ռայց այլևս չենք զարմանա, Եթե միայն իմանասք,
Որ այդ ջուրը մի կաթիլ է համեմատած ծովի հետ:

Եսխ՝ արևի ջերմությունս է ծծում ջրի մի մասը
Զէ՛ որ հաճախ տեսնում ենք մենք, որ մեր թրջված հագուստը
Անմիջապես շորանում է արեգակի շողերից:

Ռայց ինչպիսի՞ հետևանք է ստացվում, երբ արևի
հաք շողերի գործողության: Ենթարկվում է, անկասկած,
Մովի անվերջ մակերեսը Որքան փոքրիկ էլ լինի
Հեղուկի այն մասնիկը, որ ամեն մի վայր է կորցնում
Առանձին, բայց կրկնվելով անթիվ անգամ ընդարձակ
Տարածության վրա, մի՞թե կորուստը մեծ չի լինի:
Իսկ մյուս կողմից քամիներն են ալիքները մտրակում
Եվ ջրի մի մասը տանում, քանի որ մի գիշերվա
Ընթացքում է ցեխոտ ճամփան շորանում ու պնդանում

Այնուհետև, ասել եմ, որ ամպերն էլ են ջուր վերցնում
Մովերի մեծ հարթավայրից, հետո, նրան տանելով,
Թափում են ողջ երկրի վրա որպես անձրև հորդառատ,
Երբ իենթ քամին, հալածելով, բշում է մութ ամպերին:

Եվ քանի որ ամբողջ հողը մի մարմին է ծակոտկեն,
Որովհետև ամեն կողմից շրջապատված է ծովով,
Մովին կպած է շարունակ, այդ պատճառով էլ, ինչպես
Մովն է ջրերն ընդունում այն, որ հոսում են ցամաքից,

Այնպէս պետք է շուրջ ծորա աղի ծովից հողի մեջ:
 Ըվ սոյնտեղ էլ կուտակվելով, հալաքվում է գետերի
 Ակունքներում, հետո՝ զտված հոսում Երկրի Երեսով,
 Այնտեղ, որտեղ իր թաց ուտքով իրեն ճամփա է բացել:
 Իսկ այժմ թե ինչ պատճառով իսառնարանից էտնայի
 Կրակներ են ժայթքում հաճախ ահռելի և ահավոր
 Որովհետև շատ է մարդկանց թշվառութիւնն պատճառել
 Սիկոլայի¹⁰ դաշտերում նա իր մրրիկով հրավառ
 Ըվ դրսովիլ է ուշքն ու միտքը սահմանակից աղգերի
 Որոնք տեսած թանձր ծուխը և բոցերի հեղեղը,
 Դր ելնում են ալիքաձև դեպի կապույտ երկինքը,
 Սարսափահար սպասում էին, թե բնութիւնն ինչպիսի
 Դժբախտութիւնն է ցանկանում նրանց համար սլատորուստել:
 Բայց որպէսզի լավ ըմբռնես Երևույթներն այդպիսի,
 Պետք է ամեն կողմից զննես խորաթափասց հայացքով
 Ըվ ընդդրկես ամբողջովին նրանց բոլոր մասերը.
 Չմոռանաս, որ տիեզերքն անհուն է և անսահման,
 Շմոռանաս, որ երկինքը տիեզերքի համեմատ
 Երա ամենից ավելի փոքրիկ, շնչին մասնիկն է,
 Ըրքան երկրի համեմատ է մարդը փոքրիկ, աննշան
 Սյնքան երկինքն է աննշան տիեզերքի համեմատ.
 Եվ եթե դու ճշմարտութիւնն այդ ըմբռնես, հասկանաս,
 Արդեն հենց այդ երևույթով կդադարես զարմանալ
 Մեզանից ո՞վ է զարմանում, երբ որևէ մի մարդ է
 Լանկարծակի հիվանդանում, ասենք, տենդով որևէ,
 Մեր այս կամ այն անդամներն են հիվանդանում, և ահա
 Լանկարծ ուռում են ոտքերը, կամ ատամներն են ցավում,
 Եվ այնպիսի մի սուտ ցավով, որ հասնում է աչքերին
 Կամ սրբազան հուրն է¹¹ վառում, մեր ողջ մարմնով սողալով,
 Եվ այրում է այն մասերը, որոնց վրա է նետվել
 Չենք զարմանում, քանզի սերմեր կան անհամար իրերի,
 Ե՛վ երկինքը, և՛ երկիրը լի են բոլոր ախտերով,
 Որ շարունակ տարածվում են տիեզերքում ծայրից ծայր
 Ուստի երկինքն ու երկիրը անվերջութեան մեջ ունեն
 Ամեն կարգի պաշարների առատաբուխ մի աղբյուր,
 Որ կարենան հողը խորքից շարժել, ցնցել շարունակ,
 Որ սրընթաց քամիները անցնեն և՛ ծով, և՛ ցամաք,
 Որ էտնայից հուրեր ժայթքեն, բոցավառվի երկինքը:
 Եվ այդպէս են հաճախ վառվում բարձունքները երկնային,

Սկսվում են փոթորիկներ, տեղատարափ հորդ անձրև
Այնտեղ, որտեղ հավաքվել են ջրի սերմեր անհամար
Ասում են, որ հրդեհները մեծ են թվում շափազանց
Սյո՛ւ Ինչպես մեծ է թվում ամենայն մի գետ նրա ն,
Ով նրանից ավելի մեծ գետ չի տեսել իր կյանքում,
Ինչպես մարդը, ծառը, բուրբ իրերը մեծ կթվան,
Քանի մենք դեռ չենք հանդիպել է՛լ ավելի մեծերին
Իսկ այդ ողջը մեծ երկնքի, ծովերի ու երկրի հետ
Տիեզերքի համեմատ շատ շնչին է և աննշան:

Այժմ փորձում եմ բացատրել, թե ինչպես ոն է տնայի
լայնածավալ խառնարանից ժայթքում բոցեր ահավոր
Այդ մեծ լեռան ներսում նախ կա լայնատարած մի խոռոչ,
Այնպես, ինչպես քարայրներ են շինված լինում քարերից,
Այդ քարայրներն, անշուշտ, լի են քամիներով մշտապես
Հետևապես՝ օդով, քանզի շարժուն օդը քամի է:

Ո՛ր երբ օդը բոցավառվում, տաքացնում է իր հերթին
ուսյուերը և հողը, որոնց շուրջը նա է պտտվում,
Եվ նրանցից արտաբերում վառվող բոցի լեղուններ,
Եկտու՛մ է վեր բարձրանալ խառնարանի նեղ անցքով,
Եսլի հեռու շարտելով իր բոցերն ու մտխիրը.

Ելորում է թանձր ծխի կծկվող մի մառախուղ,
Եվ շարտում նաև ժայռեր հսկայական ծանրությամբ
Կարելի՛ է կասկածել, որ ուժը քամու շատ է մեծ:

Այնուհետև, ծովը լեռան ստորոտն է ողողում,
Այլիքներն իր փշրում այնտեղ և քաշում է նորից հտ
Քարայրներն ու խառնարանը, անշուշտ, պետք է տարածվեն
Լեռան տակից մինչև ծովը Չի կարելի կասկածել,
Որ քամին միշտ մտնում է այդ անցքերի մեջ, երբ արդեն
Մո՛լն այնտեղից հեռացել է, և իր շունչը ուղղում է
Հենց այնտեղից դեպի լեռան գաղաթը, այդ պատճառով
Բոցերն երկինք են բարձրանում և ժայռեր են շարտվում,
Եվ ավազի թանձր ամպ է ամենուրեք տարածվում:
Չէ՛ որ լեռան գագաթին է կրաթերն այդ գտնվում,
Բայց դա մի խոսք է տեղական, մենք կոչում ենք խառնարան
Կան այնպիսի երևույթներ, որոնց քիչ է մի պատճառ
Բայց շատերից միայն մեկը պիտի լինի ճշմարիտ.
Այլպես՝ եթե հեռվից տեսնես դու մարդկային մի դիակ
Նա կարող է մեռած լինել պատճառներով բաղամաթիվ,
Բայց նրանցից միայն մեկը պետք է լինի իսկական:

Գու շես կարող ապացուցել, թե մարդն ինչից է մեռել՝
Սրի՞ց, ցրտի՞ց, ինչ-որ ախտի՞ց, թե՞ նա մեռել է թույնից.
Հաստատ գիտենք մենք, որ նրան ինչ-որ բան է պատահել,
Բայց ցի՞նչ. այսպես պետք է դատենք շատ բաների մասին մենք:

Սկզբնա գետը, որ ամռանը ողջ դաշտերն է ողողում,
Եվ որ ամբողջ եգիպտական երկրի միակ մեծ գետն է
Այդ երկիրը ողողում է ամառվա տաք օրերին,
Այն ժամանակ, երբ փչում են քամիները պասատյան,
Որոնք կոչվում են տարեկան: Աքվիլոնը, փչելով
Շարունակ այն ուղղության դեմ, որով գետն է ընթանում,
Դանդաղեցնում է հոսանքը, ալիքները բշտում ետ,
Եվ լցնելով նրա հունը ստիպում է կանդ առնել:
Զի կարելի կասկածել, որ քամիներն այդ փչում են
Հոսանքի դեմ, որովհետև միշտ գալիս են հյուսիսից
Եվ սառնաշունչ բևեռների աստեղատան խորքերից,
Մինչդեռ գետը սկսվում է երկրներում հարավի,
Այնտեղ, որտեղ սևացել են բոլոր մարդիկ խիստ շոգից,
Այն երկրում, որ արեգակի կիսաճամփան է, անշուշտ:

Սակայն կարող է պատահել, որ ավազի կույտերը,
Հավաքվելով այնտեղ, որտեղ գետն է թափվում ծովի մեջ,
Հոսանքի գեմ բարձրացրել են անմատչելի մի պատնեշ-
Քամին, որ ծովն ալեկոծում և գորրում է ավազ,
Այդ պատճառով գետի ազատ ելքը արդեն փակում է
Եվ սկսում շուրն ավելի դանդաղ հոսել թեք հունով:

Սակայն կարող է պատահել, որ այնտեղ այդ ժամանակ,
Որտեղ նրա աղուներն են, անձրևներ են տեղում հորդ
Եվ ավելի առատորեն, որովհետև փչում է
Արդեն քամին պասատյան և Աքվիլոնը, որոնք միշտ
Այս կողմից են բշտում ամպեր, որ, հավաքված հարավում,
Կուտակվում են ու թանձրանում գազաթների լեռների,
Հետո տեղալ են սկսում իրենց ամբողջ ծանրությամբ:
Գետը, գուցե, Նթովպիայի լեռներում է աճում, երբ
Այնտեղ ճերմակ ձյունն է հալվում արևի տաք շողերից,
Եվ սլանում հորդ հոսանքով սարից դեպի հարթավայր:

Այժմ պետք է բացատրեմ քեզ բնությունն այն վայրերի
Աղետաբեր և այն լճի, որ Ավեոն են անվանում.
Անվանում են դրանց Ավեոն¹² այն պատճառով, որ նրանք
Վրնասակար են շափաղանց թռչունների դանաղան:
Հաղիվ է մի թռչուն հասնում այնտեղ կապույտ երկնքով,

Կարծես հանկարծ մոռանում է արվեստը իր թռիւթի
ծվ, ծայրիւղ թուլլ թևերի առագաստներն, ընկնում վայր,
Գլուխը կախ, ուժասպառուլած՝ ցամաքում կամ ջրի մեջ
Այն լճի, որ ստացել է Ալեոնական անունը:

Կումք քաղաքի, Վեդուվ լեռան մոտ այնպիսի մի տեղ կա
Որտեղ միշտ տաք աղբյուրները թանձր ծուխ են արձակում
Իսկ Աթենքի պարիսպներում միջնաբերդի գագաթին,
Որտեղ կանգնած է տաճարը Տրիտոնիդե Պալլասի,
Մի տեղ կա, ուր ագռավը չի համարձակվում բարձրանալ,
Նույնիսկ երբ մի ղոհարանից բարձրանում է անուշ ծուխ¹³:
Սարսափում է սակայն ոչ թե բարկութունից Պալլասի,
Այն պատճառով, որ մատնել է, ինչպես հույներն են պատմու
Այլ բնական այն գոլորշուց, որ ելնում է այն տեղից:
Ասում են¹⁴, թե Սուրիայում նույնպես նման մի տեղ կա.
Չորրորտանի անասունին, որ մոտենում է հաղիվ,
Այդ նույն ուժը, տապալելով, անշունչ գցում է գետին,
Կարծես նրան ղոհարերում ստորերկրյա մաներին:
Սակայն նման Լրեույթներ բնական են, անկասկած.
Սկներև է մեղ համար, թե ինչն է դրանց պատճառը:
Այստեղ նույնպես ամենևին չկան Օրկի դարբասներ,
Որոնցով են ստորերկրյա աստվածները տանում միշտ
Մեռած մարդու հողին իրրև դեպի մռայլ դժոխքը:
Ինչպէս ոմանք կարծում են դեռ, որ եղնիկը, շնչելով,
Կարող է իր բնից հանել որևիցե սողունի
Ճշմարտության նշույլ չկա հեքիասթներում այդ ըոյրը,
Որոնց մասին պիտի խոսեմ, համոզվելու ես անշուշտ:

Նախ ասում եմ, ինչպես առաջ քեզ ասել եմ շատ անգամ,
Որ հողն իր մեջ պահպանում է սերմեր տարլ եր ձևերի,
Բաղմատեռակ ու բաղմաթիվ և որ թէև շատերը
Մարդու համար կենսական են, բայց շատերը պրանցից
Հիվանդութուն են պատճառում, արագացնում վախճանը:
Ավելի կամ պակաս իրար նման են ալդ սերմերը
Բաղմատարբեր էակների, և ալէյի կամ պակաս
Անհրաժեշտ են նրանց համար, տարրերության համաձայն
Իվ բնության, և՛ հյուսվածքի, և՛ նախնական տարրերի:
Վիրավորում են շատերը անցք ու ականջ մտնելիս,
Շատերը հոտ են արձակում մարդու համար զգվելի,
Վտանգավոր են շատերը, երբ շոշափում ենք նրանց
Կան այնպիսիք, որոնց տեսրից մարդու աչքն է վախենում

Հետ փորձով իմանում ենք, թե մեզ որքան բաներ են
Անհաճելի ու վշտալի զգացումներ միշտ պատճառում:

Կան այնպիսի ծառեր՝ այնքան վնասակար ստվերով,
Որ երբ հաղիվ մի որևէ մարդ է պառկում նրա տակ,
Անմիջապես ստանում է անտանելի դիխացավ:

Հելիկոնի բարձունքներում մի այնպիսի ծառ կա, որ
Պաղիկների ծանր հոտով մարդկանց մահ է պատճառում
Այդ ամենը, ակներև է, հողի միջից է բուսնում
Բաղմատարրեր եղանակով այն սերմերից բաղմաթիվ
իրերի, որ խառնված են միշտ իրար հողի խորքերում,
Որտեղ հյուսվում և սնվում է ամեն էակ առանձին:

Երբ մարդու քիթն է թափանցում հոտը մտրած ճրագի,
Իսկույն ևեթ ուշաթափված վայր է ընկնում կարծես, նա
Կամ հիվանդ է, կամ ընկնավոր, գույնը թուած երեսից
Կղբաձվի ուժգին հոտից ուշաթափվում են կանայք
Եվ ընկնում է ձեռագործը նրանց բնուշ ձեռքերից,
Եթե միայն հոտոտում են ամսականի ժամանակ:
Շատ բաներ կան, որոնք մարմնին թուլութուն են պատճառում
Եվ տատանում ամբողջ հոգին մինչև նրա խորքերը:
Եթե մի տաք ըստիքում դու մնաս երկար ժամանակ,
Լիք Կերել ես շափից շատ, իսկույն մտնես լողարան,
Շատ հեշտությամբ դու կարող ես ուշափաթվել ու ընկնել:
Իսկ ինչպիսի՞ հեշտությամբ է հոտն ածուխի բոցիլտող
Մեր ուղեղի մեջ թափանցում, եթե նախ ջուր չենք խմել:
Երբ վառվում է մեր մարմինը տաքությունից տենդի մեջ,
Գինու հոտը կարող է մեզ հարված լինել մահացու:
Տեսն՞ո՞ւ հս դու, թե ինչպես է արդյոք ծնվում ծծումբը,
Ըրթումը, որ շորանալով պահպանում է դալիր հոտ:
Այնտեղ, որտեղ երակներ էն փնտրում ոսկու, արծաթի
Եվ երկաթով հանքեր փորում հողի մթին շերտերում
Ակտպտենզուլի՞ մութ խորքերից ինչպիսի՞ հոտ է դալիս:
Եվ գարշելի հոտ է դալիս նույնիսկ ոսկու հանքերից
Ինչպիսի՞ գույն ունեն մարդիկ, գույնը նրանց ինչպե՞ս է:
Ինչպիսի՞ դեմք ունեն մարդիկ նրանց դեմքը ինչպե՞ս է:
Չե՞ս տեսել դու, կամ չե՞ս լսել թե որքան շուտ են մեռնում
Դժբախտ մարդիկ որ խմբերով հանուն շնչին սննդի,
Ուժասպառված, տառապում են, տրևում խավար հանքերում:
Պարզ է, որ հողն արձակում է այդ թույները իրենից
Եվ տարածում անվերջորհի տարածությամբ երկնքի:

Այդ վայրերում Ավետնական հողից հոտ է դուրս գալիս,
Դահարեր է թռչուններին, բարձրանում է դեպի վեր,
Թունավորում որոշ մասը տարածութեան երկնային:
Սվ հաղիվ է հասել այնտեղ թռչունը իր թռիչքով,
Հանկարծ շշմում է նա թույնից, որ, սակայն, չի երևում,
Եվ քարի պես ընկնում գետին, ու նրան թույնն է քաշում,
Սվ հաղիվ է թռչունն ընկել, թույնը՝ ուժեղ առավել
Նրա կյանքի մնացորդն է խլում արդեն թույլ մարմնից,
Որովհետև այդ թույնը նախ թմրեցնում է թռչունին,
Իսկ հետո, երբ ընկած է նա ոլորտի մեջ այդ թույնի,
Վեհավետ իր քաղցր կյանքից արդեն պիտի բաժանվի
_սկայական հավաքութից թույնի այնտեղ կուտակված:
Բայց կարող է պատահել, որ թույնն այնքան է նոսրացնում
Թռչունի և հողի միջև տարածությունն օդային,
Վր, գուցե, օդ այնտեղ արդեն բուրբուրվին շի մնում:
Եվ երբ արդեն այնտեղ հասնում է թռչունը, դուր է նա
Խատարկութեան մեջ թևերը թափահարել սկսում,
Դառայել շեն կարող նրանք, ապարդյուն են շանքերը
Վ թռչունը, որ թևերին արդեն հենվել չի կարող,
Պարզ է, պետք է ընկնի գետին ծանրությունից սեփական:
Եվ երբ ընկնում է թռչունը տարածութեան մեջ դատարկ,
Երա հոգին դուրս է գալիս մարմնից բոլոր անցքերով:

Իսկ ամռանը շուրջ սառն է ջրհորում այս պատճառով,
Իրովհետև տաքությունից հողը շատ է նոսրանում
Եվ տաքութեան սերմերն, անշուշտ, պետք է ցրվեն շատ արագ:
Որքան հողի մակերեսը տաքանում է ավելի,
Վնքան շուրջ ավելի է սառը դառնում նրա մեջ
Չնդհակառակն՝ ցրտից հողը սեղմվում է, կուշ է դալիս,
Դակերեսը, պնդանալով, ավելի հոծ է դառնում
Վ յ ջրհորի մեջ է պահում մնացորդը տաքութեան:

Ասում են, որ մի աղբյուր կա տաճարի մոտ Ամմոնի¹⁶,
Իրեններով շուրջ սառն է, գիշերներով տաք է այն:
Հարմանում են շատ ավելի, քան դա պետք է, կարծելով,
Որ երբ մտնում է արևը երկրի տակ, այդ ժամանակ
Քափանցում են կրակները նրա իրրև հողի մեջ,
Երբ գիշերը ողջ երկիրը ծածկում է իր խավարով:
Համարտութեան նշույլ անգամ չկա սակայն դրա մեջ
Ի թե միայն արևն այդ շուրջ անմիջապես տաքացնել
Իրենից չի կարողացել այն ժամանակ, երբ նրա

Շողերն ուժեղ են ավելի, ինչպե՞ս կարող է հողի
Ողջ դանգվածով և ներքևից արդյոք նրան տաքացնել:
Աղբյուրի մեջ թափանցելով իր շողերով բոցավառ,
Երբ հողիվ է կարողանում իր շողերի տաքությամբ
Թափանցել մեր տան պատերով այնպես, որ դա զգացվի:

Սակայն ինչպե՞ս բացատրել այդ: Ահավաստիկ թե ինչպես.
Հողն աղբյուրի շուրջը, անշուշտ, ծակոտկեն է ավելի,
Հրի սերմեր ավելի է պարունակում, քան այլուր,
Երբ ծածկում է մութ գիշերը հողը խափար ծածկույթով,
Հողը սառում է և նրան կարծես մի ձեռք է սեղմում.
Եվ հուրերի այդ սերմերը, որոնցով է համակված,
Այդպիսով, նա ներս է բաշում այդ աղբյուրի ջրի մեջ,
Եվ այդպիսով տաքությունը հաղորդվում է այդ ջրին.
Այդ կարող ենք շոշափելիս, համ առնելիս դղալ մենք.
Երբ ճառագող արեգակը բաց է անում անցքերը
Եվ նոսրացնում է հյուսվածքը խառնուրդով իր շողերի,
Դարձյալ անցնում են հուրերի սերմերն իրենց տեղը հին,
Եվ անցնում է ջրի ամբողջ տաքությունը հողի մեջ,
Ահա ինչու է նա սառը դառնում դարձյալ ցերեկով:
Եվ, բացի այդ, ջուրը, սրին արեղակի շողերը
Դիպչել էին, սիտի, անշուշտ, խսկույն դարձնել գոլորշի
Կրակների սերմերը, որ պարունակում է ինչպիս
Անշատում է իրեն կապող մարմնիկները սառն ության:

Իսկ մի ուրիշ սառն աղբյուրի մեջ վառվում է խժուժը,
Հանկարծ բոցեր է արձակում վառված ջահը, բոցկլտում,
Տարվում այնտեղ, որտեղ նրան բամու թույլ շուն ն է բշում¹⁷:
Իսկ այդ տեղի է ունենում այն պատճառով որ ջուրը
Պարունակում է ոչ միայն կրակի սերմեր յաղմաթիվ,
Սյուհ հողից ստանում է, որով հոսում է ջուրը,
Անթիվ սերմեր տաքության, որ, դեպի վերև բարձրացած,
էությանն են խառնվում ջրի, արսությունում դեպի գուրս,
Եվ տարածվում են օդի մեջ, սակայն, այնքան գործուն չեն,
Որ աղբյուրը կարողանան անմիջապես տաքացնել
Եվ, բացի այդ, մի այլ ուժ է այդ սերմերին ստիպում
Եվ բարձրանալ, և հավաքվել հանկարծ ջրի երեսին:

Սյուպիսի մի աղբյուր էլ կա Արաղական ծովի¹⁸ մեջ,
Որի աղի ալիքներից անուշ ջուր է բարձրանում
Այլ վայրերում, սակայն, նույնպես հարթավայրը ծովալին
Օգնում է խեղճ նավաստուն, որ տառապում է ծարավից,

Լիլիթների միջից աղի դուրս բերելով անուշ ջուր:
Հուրի սերմերն այդպես ահա ջրի միջից կարող են
Բարձրանալ ու համախմբվել շուրջը վառվող խժուժի.
Եվ երբ այնտեղ հավաքվում են կամ միանում են շահի
Ինֆյանը, պետք է նրան բոցավառեն հեշտությամբ,
Քանի որ շահն ու խժուժը պարունակում են անթիվ
Եվ այնպիսի տարրեր, որոնք վառվել անշուշտ կարող են:
Կամ չե՞ս տեսել երբևիցե, թե ինչպես է պատահում,
Նրբ արեթը մոտեցնելիս, կրակին դեռ շղիպշած,
Հանկարծ վառվել է սկսում: Ջահն էլ այդպես է անում:
Եվ, բացի այդ, շատ իրեր են բոցավառվում դեռ հեռվից,
Երբ կրակը չի մոտեցել նրանց ընդհուպ: Նույն բանն է
Կատարվում, ըստ երևույթին, այդ աղբյուրի մեջ նաև:

Մեզ մնում է քննարկել, թե բնության ո՞ր օրենքով
Դեպի իրեն քար է ձգում երկաթը, որ հույները
Անվանում են մագնիս նրա հանքավայրի անունով
Որովհետև մագնիսների երկրում է այն հանդիպում:

Եվ մարդիկ շատ են դարմանում այդ քարերով, քանի որ
Նրանք ունեն մի հատկություն՝ օղակվում են ու կազմում
Ամուր շղթա, սակայն, առանց տեսանելի կապերի:
Հաճախ տեսնում ենք, թե ինչպես թեթև քամուց ճոճվելով,
Դեպի ներքև իջնում են հինգ կամ ավելի օղակներ,
Ուղիղ գծով իրար կպած, այդպես կախված իրարից
Այն ուժով, որ այդ քարերը միշտ հաղորդում են իրար,
Եվ հատուկ է միայն նրանց, և շատ մեծ է, անկասկած:

Հարկավոր է շատ բան այստեղ հաստատապես սահմանել
Իվ, որպեսզի կարողանաս, երևույթն այդ հասկանալ,
Մի դարտուղի ճանապարհով պիտի այստեղ մոտենանք.
Ուստի պիտի ավելի մեծ ուշադրությամբ ունկնդրես:

Նախ իրերից բոլոր, որոնց մենք տեսնում ենք, անպայման
Սրտահոսեն, անհրաժեշտ է, թռչեն, ցրվեն մարմնիկներ,
Որոնք, աչքին հարվածելով, թույլ են տալիս, որ տեսնենք.
Որոշ հոտ է արտահոսում նաև բազում իրերից,
Սառնություն է բխում ջրից, իսկ արևից՝ ջերմություն,
Աղ է բխում ծովից, որը միշտ կրծում է փերն իր,
Ամեն տեսակ ձայն է հասնում մեր ականջին անդադար.
Մեր բերանում աղի համ ենք զգում մենք այն ժամանակ,
Երբ դրոսնում ենք մենք ծովափին, և մեղանից ոչ հեռու
Օջինդրից, որ եփում են, միշտ դառնություն ենք զգում մենք:

Ուատի բոլոր իրերից միշտ անշատվում են այլ իրեր,
Որոնք ցրվում են անդադար, և ամեն մի ուղղութիւնում
Եվ նրանք չեն հանգստանում, և նրանք չեն սպառվում,
Քանի որ մեր ղգացմունքները գրգռվում են անդադար:
Ամեն վայրկյան մենք կարող ենք տեսնել, լսել, հոտոտել:

Նորից պիտի հիշեցնեմ քեզ, որ իոտերը այդ բոլոր
Մարմիններով ծակոտկեն են, գիտես գրքից առաջին:
Քե՛ս դա շատ բանի համար կարևոր է գիտենալ,
Բայց այն, որով դբաղվում ենք անմիջապես այժմ մենք,
Հենց սկզբից պիտի լինի, անշուշտ, հասսուատ սահմանված,
Այն է՝ չկան իրեր առանց դատարկութեան խառնուրդի:

Նախ քարայրի կամարները սղողվում են մի տեսակ
Քրտինքով, որ ծորում է միշտ այնտեղ կաթիլ առ կաթիլ-
ճիշտ այդպես է մեր ողջ մարմնից տաք քրտինքը դուրս դալիս-
Մորուք ունենք և մարմինը մեր ծածկված է մաղերով,
Միշտ սնունդ է Երակներով ցրվում մեր ողջ մարմնի մեջ,
Այդ սննդով եղունգներն են նույնիսկ սնվում ու աճում:
Մենք գիտեմ ենք, թե ինչպես են պղնձի մեջ թափանցում
Սառնութունն ու տաքութունը, որոնք անցնում են նաև
Արծաթի և ոսկու միջով, երբ գավաթն ենք շոշափում:
Եվ, վերջապես, ձայնն անցնում է տների հաստ պատերով,
Հոտը մտնում է նրանց մեջ և այնտեղ են թափանցում
Սառնութունն ու տաքութունը, որ անցնում են Երկաթին,
Այն, որով են զլնվում բոլոր ուղմիկները քաջարի,
Եվ զանազան ախտեր, որոնք մասամբ գալիս են դուսից:
Մրրիկները, որ ծնվում են մեր Երկրում կամ Երկնքում,
Որ կազմվում են ու ցրվում են մի վայրկյանի ընթացքում,
Ուատի չկա մի մարմին, որ դատարկութուն չունենա:

Ավելացնենք, որ այդ բոլոր բխումները իրերի
Չունեն միևնույն հատկութուններն ու Երբեք չեն նմանվում
Այն իրերին, որոնց վրա ազդեցութունն են գործում:
Փափուկ հողը պնդանում է ու շորանում արևից,
Իսկ նրանից պինդ սառույցը հալվում է և դառնում ջուր,
Ինչպես նաև այն ձյունը, որ կուտակված է լեռներում:
Սրեգակի շոգից մոմը ջրիկ հեղուկ է դառնում,
Ոսկին հալվում է կրակից, հեղուկ դառնում պղինձը,
Խորշոմում են ու ծռմովում կաշին, միսը նրանցից:
Ջրից Երկաթն է պնդանում, հրք շիկացած է արդեն:
Ընդհակառակն՝ փափկանում են արդեն պինդ միտն ու կաշին:

Ոյժին այնքան հաճելի են տերևները ձիթենու,
 Որ կարծես թե նրա համար քաղցր նեկտար լինի դա
 Բայց ոչ մի բան մարդու համար այդքան դառը չի լինում:
 Անտանելի է խոզերին սուսամբարը, փախչում են
 Նրանք բոլոր բույրերից, դա նրանց համար մի թույն է:
 Մակայն հաճախ մարդու կյանքը միայն բուրմունքն է փրկում
 Ընդհակառակն՝ այն ցեխը, որ պաււճառում է մեղ զղվանք,
 Ձուրաքանչյուր խոզի համար հլանալի է այնքան,
 Որ նրա մեջ թավալվելուց չի կշտանում նա երբեք:
 Մի այլ սկզբունք է մնում ինձ սահմանել դեռ, քանի ես
 Չեմ խոսել այն բանի մասին, որ մտազիր եմ ասել
 Եթե բոլոր մարմինները ունեն անթիվ արանքներ,
 Բայց չեն կարող արանքները երբևր իրար նմանվել,
 Բնությամբ են տարբեր նրանք և տարբեր են դործածվում,
 Չենց այդպես էլ անասուններն ունեն տարբեր զգացմունքներ,
 Չզգացմունքներից յուրաքանչյուրն ունի տարբեր առարկա:
 Ձայնն այս ճամփով է ներս մտնում, իսկ համը՝ մի այլ ճամփով,
 Բոլորովին այլ ճամփով են թափանցում և հոտերը,
 Իրար բնավ չեն նմանվում բնությամբ և հյուսվածքով:
 Կան տարրեր, որ միշտ անցնում են քարերով կամ փայտերով,
 Կան, որ անցնում են արծաթով, կան, որ անցնում են ոսկով,
 Իվ ապակու միջով արդեն այլ տարրեր են թափանցում,
 Այնտեղ անցնում են պատկերներ, մինչդեռ այստեղ՝ տաքություն,
 Միևնույն մարմնով տվելի կամ պակաս արագ անցնելով:
 Իվ ամեն մի տարրերություն հետևանքն է անհրաժեշտ
 հարբերության քաղմազան, որ բնությունն է սահմանել
 Մարմինների արանքների միջև բոլոր անխտիր:
 Այս նախնական ճշմարտությունն, ուստի, լավ է սահմանված,
 Ուստի հեշտ է քացատրությունն եղրակացնել մեղ համար՝
 Ինչու մազնիսն է երկաթին դեպի իրեն ձգում միշտ:
 Եախ այդ քարից պետք է որ շատ սերմեր դուրս գան, հոսեն կամ
 հարություն, որ հարվածներով նոսրացնում է օդը այն,
 Որ այդ քարի ու երկաթի միջև է միշտ գտնվում,
 Երբ մեջտեղի պարածությունն արդեն դառնում է դատարկ,
 Եվ իրարից չբաժանված, ամբողջ խմբով միասին
 Իրկաթի այգ տարրերն իսկույն այնտեղ պիտի սլանան,
 Կտևապես և օդակի մարմինն ամբողջ նրանց հետ:
 Այնպիսի մի մարմին չկա, որի տարրերն ավելի
 Խառնված լինեն միշտ իրար հետ և սերտ կապված ավելի,

Քան աներկյուղ, անպարտելի հզորությունն երկաթի.
 Ինչո՞ւ պիտի մենք զարմածանք, ինչպես ասել եմ առաջ,
 Որ երկաթի տարրերն ալդբան մեծ բազմությամբ շեն կարող
 Դատարկության մեջ սլանալ, որ այդ շղթան հենց այնտեղ
 Չսլանա ամբողջպես, և անում է այդպես նա,
 Եվ մինչև այն ժամանակ, երբ արդեն հասնում է քարին,
 Միանալով, կախվում է և կապանքներով է կապվում,
 Որոնք սակայն շեն երևում: Բիուամները մագնիսի
 Անխոչընդոտ տարածվում են դարձյալ ամեն ուղղությամբ,
 Եվ կազմվում է դատարկութուն այդպես բոլոր կողմերում,
 Ե՛վ վերևում, և՛ ներքևում: Օղակները շարունակ
 Սլանում են անմիջապես դեպի արդեն նոսրացած
 Տարածությունն, այդպես դրդված հարվածներից արտաքին,
 Սակայն իրենք ընդունակ շեն դեպի վերև բարձրանալ:
 Եվ որպեսզի գործողությունն այդ ավելի հեշտ լինի
 Եվ շատ արագ՝ շարժումները, օգնության է գալիս այն,
 Որ հազիվ է օդը այնտեղ նվազել ու նուրացել,
 Օդի առջև մինչև քարը դատարկութուն է բացվել,
 Օդն օղակի հետևից խենթ սլանալով սրընթաց,
 Կարծես հրում է հետևից, քշում, տանում է նրան
 Հարվածում է շրջապատող օդն իրերին անդադար,
 Հարվածները այդ նույն, սակայն, այդ ժամանակ շարունակ
 Ստիպում են այդ օղակին առաջ շարժվել, քանի որ
 Վերևում կա դատարկութուն, որն ընդունում է նրան,
 Երբ տարածվում է օղակը, որի մասին է խոսքը,
 Այդ երկաթի արանքներում, ապա մտնում է նրա
 Ամենանուրբ տարրերի մեջ. օդը քշում է նրանց
 Եվ ստիպում առաջանալ այնպես, ինչպես քամին է,
 Առագաստներ ուռեցնելով, նավին քշում ու տանում:
 Եվ օդ պիտի պարունակեն բոլոր իրերն իրենց մեջ,
 Որովհետև ծակոտկեն են, այդ պատճառով է օդը,
 Որ իրերն է շրջապատում, մտնում նրանց մեջ, անշուշտ
 Նուրբ հոսանքն այդ թաքնված է էության մեջ երկաթի,
 Նրա շարժման մեջ անդադար, այդ պատճառով անդադար
 Պետք է, օդին հարվածելով, նրան ներսից տաստանի
 Եվ նրա հետ դեպի դատարկ տարածութուն սլանա,
 Եվ այդպես է ձգտում անել նա իր բոլոր ջանքերով:
 Սակայն, երբեմն այդ քարերից խուսափում է երկաթը,
 Հաշորդարար հեռանում է նրանցից և հետևում:

Մամոթրակիալի երկաթը մանրուրի հետ տեսել եմ
 Ցատկոտելիս անդադար մի պղնձե մեծ անոթում,
 Երբ մագնիսի մի քար էին դնում տակն այդ անոթի,
 Այնպես, կարծես հեռանալ էր ուլում քարից երկաթը:
 Եվ այդ երկու իրերի մեջ առաջացնում էր նման
 ներհակութուն նրանց միջև եղած բարակ պղինձը:
 Սակայն պարզ է պատճառը, որ բխումները պղնձի
 Առաջիններն են երկաթի արանքներին տիրանում.
 Իսկ մագնիսի բխումները, որ հաջորդում են նրանց,
 Արդեն գտնում են զրադված բոլոր նրա անցքերը:
 Եվ առաջվա նման մտնել այնտեղ արդեն չեն կարող,
 Հարձակվում են բուն էության վրա այդ նույն երկաթի,
 Հոսանքներով իրենց հրում այդ մետաղի հրուսվածքը:
 Ահա թե ինչ պատճառով է քարը այդպես ետ մղում
 Եվ պղնձի միջով հուզում այն մարմինը, որի հետ,
 Թե չլինեք խոշորդոտն այդ, իսկույն սլլտի միանար:
 Զգարմանաս սակայն դու որ բխումներից մագնիսի
 Այլ իրերի հետ չի կարող նույն հետևանքն ստացվել.
 Կան իրեր, որ ծանրությունից իրենց շարժվել չեն կարող,
 Ինչպես ոսկին. այլ իրերի արանքները շատ են լայն,
 Եվ անցնում են բխումները առանց նրանց դիպչելու
 Հետևապես, մարմիններն այդ նրանք շարժել չեն կարող.
 Փայտը կարող ենք համարել այդ տեսակի իրերից:
 Առաջինի և վերջինի մեջտեղումն է երկաթը,
 Լությունը միակ, որին բխումները մագնիսի
 Շարժում են այդ եղանակով, Եթե միայն երկաթը
 Որոշ չափով համակված է մասնիկներով պղնձի:
 Մենք չենք կարող համարել այդ երևույթը բացառիկ,
 Կարող եմ ես բերել նման օրինակներ բազմաթիվ
 Եվ ցույց տալ, որ այս ինչ իրը այն ինչ իրին է հարմար.
 Նախ քարերին միացնում է միայն կիրը իրար հետ,
 Տախտակները պինդ կաշում են միայն եզան սոսնձով,
 Եվ այնպես, որ ավելի շուտ այլ մասերով կշարդվեն,
 Քսն մասերի կրածանվեն, որ սոսնձով են կպած:
 Խաղողի հյութն աղբյուրների ջրի հետ է միանում,
 Ծանր կուպրն ու թեթև ձեթը այդ բանն անել չեն կարող:
 Խեցիների կարմիր ներկը բրդին այնպես է կաշում,
 Որ այլևս քաժանվել չի կարող երբեք նրանից,
 Որքան ուզում ես այն լվա հեղուկի մեջ Նեպտունի¹⁰,

Մովի նույնիսկ ամբողջ շուրջ կարմիր գույնը չի տանի-
Հետո՝ ոսկին միանում է արծաթի հետ կրակով,
Իսկ պղինձը այլ պղնձի հետ՝ անադի օգնությամբ:
Օրինակներ կարող էի շատ բերել ես, բայց ինչո՞ւ:
Եվ մի՞թե քեզ հարկավոր է, որ ես այդքան շատ խոսեմ,
Եվ ի՞նչ կարիք կա թափելու այդքան ջանքեր ապարգյուն:
Շատ փաստերի փոխարեն ես միայն մեկն եմ բերում քեզ
Իրերը, որ հյուսվածքներով համընկնում են իրար հետ
Այնպես, որ մեկն ունի էլուն, իսկ երկրորդը՝ նման փոս,
Նրանց կապը պիտի լինի ավելի սերտ, անկասկած:
Կան այնպիսի իրեր նաև, որոնք կալում են իրար
Ամեն տեսակ կեռիկներով, օղակներով մանավանդ,
Նման կապով է երկաթը կախվում ձգող մագնիսից:

Այժմ պիտի բացատրեմ քեզ, թե ինչու են դանազան
Ախտեր առաջ գալիս հաճախ, համաճարակ ահավոր,
Եվ զրկվում են քաղցր կյանքից անթիվ մարդ ու անասուն:
Արդե՞ն առաջ ասել եմ, որ օդը լի է անհամար
Բաղմապիսի մասնիկներով և այնպիսի, որոնք մեզ
Կյանք են տալիս, և կան սակայն և այնպիսի մասնիկներ,
Որ մեզ համար մահաբեր են: Երբ տեսակներն այդ վերջին
Քանակությամբ պատահաբար բաղմացել են շափազանց,
Վարակում են ամբողջ օդը և դառնում են մահացու:
Շատ ախտեր և ամեն տեսակ համաճարակ, անկասկած,
Կամ դրսից են գալիս մեզ մոտ ջինջ երկնքով, և ինչպես
Մորիկները և ամպերը, կամ երկրից են բարձրանում,
Երբ հորդառատ անձրևներից թրջված հողը փստում է
Եվ շափազանց տաք արևից հաջորդաբար շորանում:

Մի՞թե դու չես նկատել, որ օդն ու ջուրը փոխելուց
Առողջութունն է վատանում ճամփորդների այն, որոնք
Հեռանում են հայրենիքից, իսկ պատճառը այն է, որ
Սովոր օդի փոխարեն այլ, մի ուրիշ օդ են շնչում:
Որքան տարբեր են իրարից բրիտանական երկինքը
Եվ երկինքը Եգիպտոսի, որտեղ թեք է առանցքը
Մեր աշխարհի: Եվ Պոնտոսից ու Գադեսից²⁰ սկսած
Մինչև ազգերն այն, որ վաղուց սևացել են արևից:
Ուստի այդ շորս երկրները տարբերվում են իրարից,
Նրանք ունեն շորս քամիներ և երկնքի շորս մասեր,
Այնտեղ մարդիկ տարբերվում են արտաքինով և գույնով,
Ինչպես տարբեր ազգեր ունեն նույնպես ախտեր դանազան:

Նեղոս գետի հովտում ախտ կա, որ կոչվում է փղային²¹
 Միայն միջին Ծգիպտոսում, և այլևս ոչ մի տեղ.
 Ատտիկեում ոտք է ցավում, Աբեյայում՝ աչքերը,
 Իրկրներում այլ ցավում են այլ մասերը մեր մարմնի,
 Իվ ամենայն տարբերութուն միայն օդից է կախված,
 Այդ պատճառով, երբ շարժվում է մի երկինք, որ խորթ է մեզ,
 Հետզհետե տեղափոխվում է օդը, մեզ մոտենում,
 Մառախուղի և ամպի սլես զաղտագողի սողալով
 Իվ փոխելով, ապականում շրջանները երկնքի,
 Որոնցով է անց կենում նա, մեր երկինքը հասնելով,
 Ապականում է և նրան, միաձուլում է իր հետ,
 Փոփոխում է մեզ համար այն և դարձնում խորթ ու օտար:
 Համաճարակն այդ նոր ասլա տարածվում է շատ արագ
 Իվ ընկնում է նա ջրի մեջ, հացաբույսին է կպչում,
 Իվ խառնվում է մեր սննդին անասնական արոտին,
 Իվ այդպես է շարունակում կախված մնալ օդի մեջ:
 Իվ շնչելով այն օդը, որ վարակվածին է խառնված
 Թունավորված օդ սլետք է մենք շնչենք արդեն ակամա
 Վարակվում են այդպես նաև եղները՝ խիստ ջանասեր,
 Խաղաղ ոչխարն էլ է այդ նույն հիվանդությամբ վարակվում,
 Իվ միևնույն է՝ զնացել՝ և ենք մենք ախտաշատ մի երկիր,
 Մեզ անծանոթ երկնքի տակ, թե՛ բնությունն է բերել
 Համաճարակ, թունավորված մասնիկներ, որ խորթ են մեզ,
 Կամ որևէ մի ուրիշ բան, որին, սակայն, սովոր չենք
 Իվ որ, այդպես հանկարծ դալով, մեզ դառնում է մահացու:

Այդպիսի մի հիվանդություն և մահացու տաքություն
 Դարձրել էր մի հանգստարան ողջ երկիրը Կեկրոպյան²²
 Քաղաքներն ու ճանապարհներն ամայացրել էր այնտեղ
 Ծգիպտոսի խորքում ծնված և այնտեղից դուրս եկած
 Օդով, ծովի հարթավայրով անցած երկար ճանապարհ
 Պանդիոնի ցեղի²³ վրա համաճարակ էր ընկել,
 Ամենուրեք հիվանդություն, մահ սփռելով այդ երկրում:

Հիվանդությունն սկսվում էր գլխի սաստիկ տաքությամբ,
 Լ՛չքերն էին բորբոքվում և հետզհետե կարմրում:
 Հետո կոկորդն էր սևանում՝ սև արյունով ողողված,
 Նետո խոցեր էին ձայնի ուղին սեղմում ու փակում.
 Լեզուն՝ հոգու մունետիկը ուռում էր սև արյունից
 Ու դառնում էր ծանր, անշարժ, պինդ, ցավերից թուլացած:
 Հիվանդությունն այդ իջնում էր ապա մարդու կոկորդով

Կրծքի մեջ ու շրջապատում սիրտը. կյանքի հիմքերը
ծրեբում էր. դուրս էր գալիս գարշելի հոտ բերանից,
ինչպես նեխած մի դիակից, անտանելի, շարունակ.
Եվ չէր մնում հոգեկան ուժ, և մարմինը հոգնատանջ
Մոտենում էր մահվան շեմին: Ցավերին այդ անալոբ
Հուզումների մի անդադար շարժարանք էր միանում.
Դառը, ծանր հեծկյտանքին խառնվում էին տնքոցներ,
Եվ անդադար ղկոտոցից նյարդերն էին գրգռվում,
Եվ սկսում էին մարդու անդամները վայտանալ,
Հոդերն էին թուլանում, և դժբախտ մարդը հյուծվում էր,
Ջլատվում էր՝ բոլորովին, ուժասպառվում, վերջապես:
Մակայն չէիր նկատելու, որ այրվում է հիվանդի
Մարմնի մասը որևիցե տաքությունից շափազանց,
Միայն ձեռքով շոշափելիս մի քիչ տաք էր թվում նա
Ամբողջովին կարմրում էր հիվանդ մարդու մարմինը
Եվ ծածկվում էր խոցերով, որ կարծես այրվածք լինեին
Կամ սրբադան հուր էր կարծես անդամներում տարածվել,
Իվ մի ներքին տաքություն էր նրանց տանջում անդադար,
Բոցավառված հնոցի պես՝ որովայնն էր բորբոքում,
Կարծես ծանր մի բեռ լիներ ամենանուրբ գործվածքը
Հիվանդները սառնություն ու թարմ օդ էին որոնում
Իրենց ուտող տաքությունից, և շատերը նրանցից
Ամբողջ մարմնով նետվում էին դեռի սառը ջրի մեջ:
Կամ նրանց մեջ սուղում էին անդամները իրենց մերկ
Իսկ ոմանք էլ բաց բերանով ջրհորի մոտ սողալով,
Գլուխն ի վար նետվում էին այդպես նրա խորքերը
Կամ, ընկնելով նրա եզրին, դեմքը կախում նրա մեջ
Նրանց ջրի մեջ հրում էր այրող անհազ ծարավը,
Իվ հորդառատ անձրևները կթվային ցող նրանց:
Հանգստություն չէին տալիս նրանց դաժան ցավերը
Ուժասպառված անդամները անշարժ էին շարունակ:
Նրանց կողքին քրթմնչում էր սարսափահար բժիշկը,
Երբ տեսնում էր լայն բաց արած ու բորբոքված աչքերի
Հայացքները նրանց անքուն և անհանգիստ շարունակ:
Եվ մահվան այլ ու բազմաթիվ նշաններից վախեցած,
Նրանց հողին շփոթվում էր վշտերից ու երկյուղից
Եվ հիվանդի հայացքն արդեն դառնում էր շոր ու պղտոր,
Եվ ունքերը կիտվում էին, ականջներում աղմկում,
Օր ու գիշեր մարդուն հանգիստ ամենևին չտալով:

Ենչում էին մերթ թույլ, դանդաղ, մերթ շատ ուժգին և հաճախ,
 նրանց վիզը ողողվում էր փայլուն ջրիկ քրտինքով.
 Նրանց թուքը, որ աղի էր և զափրանի դուչն ունեիր,
 Դուրս էր գալիս դժվարութեամբ խոսյոտահազ կտկորդից:
 Դողում էին անդամները և կարկամում ձեռքերը,
 Հետո մահվան սառնութիւնը հետզհետե ուրքերից
 Բարձրանում էր մինչև կուրծքը. ապա վերջին վայրկյանին
 Ռունգները միշտ սեղմվում էին, քիթը սրվում էր մարդու,
 Այտերը փոս էին դառնում և աչքերը խորանում,
 Մաշկը սառում էր, սյնդանում, շրթունքները՝ հտ քաշվում,
 Եվ ճակատի կաշին զլվում, և բերանը մնում բաց.
 Սակայն երկար չէր տևում այդ, վախճանը շուտ էր հասնում,
 Եվ ութերորդ կամ իններորդ արեգակի լույսի հետ
 Նրանց կյանքի շահը վառվել դաւարում էր առհավետ:
 Եթե մարդը դիմանում էր այդ ամենին, այնուհետ
 Ուժասպառովում էր խոցերից, փորհարիներից տանջալի,
 Հետագայում դարձյալ մահվան ավարն էր նա միշտ դառնում:
 Նրանց տանջել սկսում էր մի ահավոր գլխացավ,
 Թարախի հետ նեխած արյուն արտահոսում էր քթից
 Եվ այդպես էր հետզհետե ուժասպառվում հիվանդը
 Սակայն եթե դեռ այդպես չէր հոսում նրա արյունը,
 Հիվանդութիւնն այն ժամանակ հարձակվում էր, տարածվում
 Նրա քուրք անդամներում, և ջլերի մեջ բալոր,
 Եվ, վերջապես, մտնում նույնիսկ մասերի մեջ մանկածին:
 Ոմանք արդեն մոտիկ մահից ցանկանալով խոսսափել
 Ուզում էին փրկել կյանքը, առնանդամը կտրելով.
 Ոմանք արդեն զրկված իրենց ձեռքերից ու ոտքերից,
 Գարձյալ չէին ուզում մեռնել, իրենց կյանքից բաժանվել
 Ոմանք զրկվում էին նույնիսկ լույսից իրենց աչքերի,
 Այնքան մեծ էր դժբախտների երկյուղն ահեղ մահվանից.
 Իսկ ոմանք էլ իրենց անցյալն այնպես էին մոռանում,
 Որ դադարում էին նույնիսկ իրենք իրենց ճանաչել:
 Թեև երկրի մակերեսը դիակներով էր ծածկված
 Որ կուտակվել էին այնտեղ, թռչունները գիշատիչ
 Եվ վայրի շար գազանները փախչում էին այդ հոտից
 Գարշելի և ապականված, կամ, մի դիակ ուտելով,
 Տանջվում էին շարաշար և սատկում էին, վերջապես
 Ո՛չ թռչուններ էին գալիս, սաղայն, այնտեղ ցերեկով,
 Ո՛չ էլ գազան էր դուրս գալիս անտառից, երբ մթնում էր.

Վարակվելով, շարշարվելով, սատկում էին և նրանք:
 Իսկ շնորք, հավատարիմ անատուններն այդ դժբախտ
 Սատկում էին փողոցներում, տառապելով շարաշար,
 Մահաբեր ուժն այդ վարակի կյանքը խլում էր մարմնից:
 Դիակները թաղում էին շտապելով և անձես,
 Վստահելի մի դեղ լկար, որը օգներ բուրբին.
 Այն, ինչ մեկին թույլ էր տալիս դեռ շնչել օդ կենսատու
 Ամբողջ կրճբով, նայել վերև՝ բարձունքներին երկնային,
 Ուրիշների համար թույն էր, մահ էր նրանց պատճառում:
 Սակայն մի բան էր վշտալի և տղբալի շափաղանց
 Այդ փորձանքում. դժբախտները, իրենց հիվանդ զգալով,
 Հուսահատվում էին որպես դատապարտված անխնա,
 Վհատվելով, այդպես էին իրենց սրտով վշտահար
 Սպասում միշտ իրենց մահին, իրենց հոգուց բաժանվում:
 Բազմապատկվում էր վախճանը առանձնապես ահավոր
 Այն պատճառով, որ իրարից վարակվելով անդադար,
 Գերեզմանին գերեզման էր ավելանում ամեն ժամ:
 Նրանք, որոնք սիրում էին իրենց կյանքը շափաղանց,
 Եվ ով մահից վախենում էր և խուսափում շարունակ
 Իր վարակված հարադատից, նա էլ մեռնում էր շուտով,
 Որպես զոհ նույն անփութության, լքված աղապես ու մենակ,
 Զուրկ որևէ օգնությունից, անախոսի նման այն,
 Որ բուրդ ունի կամ նրա, որ մեր արտերն է մշակում
 Բայց նա էլ, ով չէր վախենում ենթարկվելուց վտանգի,
 Նույնպես մեռնում էր, վարակված, և այն ծանր հոգսերից,
 Որ ակամա ունենում էր, երբ լսում էր հարսդատ
 Մարգու ողբն ու հառաշանքը սրտաճմլիկ, վշտալի
 Առաքինի է այդպիսի մահն ամենից ավելի:
 Դիակները թաղում էին հապճեպ, առանց ծեսերի,
 Աճյունները ծածկում էին շտապելով և մի կերպ,
 Զկատարած մեր բարեպաշտ նախնիների ծեսերը
 Ուժասպառված, վշտանալով, լալով էին զնում տուն,
 Պառկում էին այդպես հաճախ, մեռնում իրենց վշտերից:
 Եվ աղետի այդ օրերին կարող էիր դու տեսնել
 Միայն նրանց, որ մեռել են կամ մեռնում են, կամ նրանց,
 Որոնք ողբում էին իրենց հարադատի վախճանը:
 Հովիվը, որ ամեն տեսակ անասուն է պահպանում,
 Եվ հաղթանդամ հողափորձը, որ հերկում է դուրբանով,
 Հիվանդանում էին նույնպես: Այդ վարակը գտնում էր

Նրանց իրենց խրճիթներում, աղքատությունն ահա՛վոր
Հիվանդության հետ միացած, պատճառում էր մահ, որից
Հնարավոր չէր խուսափել: Կարելի էր նկատել
Ջավակների վրա անշունչ ծնողների դիակներ,
Եվ հայրերի ու մայրերի դիակների վրա շատ
Ջավակների մարմինները՝ արդեն կյանքից բաժանված:
Եվ քիչ շօգնեց այդ վարակի տարածմանը նաև այն,
Որ գեղջուկներ, մեծ բազմությամբ դաշտերն իրենց թողնելով,
Վարակվելով ամեն կողմից, հավաքվեցին քաղաքում:
Հրապարակներն ու տները լցվել էին մարդկանցով,
Եվ դիակներ կուտակում էր մահը արդեն հեշտությամբ:
Եվ բազմաթիվ մարդիկ, որոնք տանջվում էին ծարավից,
Մեռնում էին փողոցներում. սակայն ոմանք, քարշ գալով
Եվ աղբյուրին մոտենալով, խմում էին անդադար.
Կտրվում էր նրանց շունչը և դադարում շարժումը:
Եվ լցրել էր մահը նույնիսկ աստվածների սրբազան
Մեհյանները ծայրից ծայր այդ դիակների կույտերով.
Դիակները հասնում էին առաստաղին տաճարի
Նվ քուրմերը, վախովիսելով, մարդկանց էին խնամում:
Աստվածների սլաշտամունքով չէր դրադվում ոչ մի մարդ,
Ջգացմունքները ճնշված էին, մարդկանց խոր վիշտ էր տանջում.
Նվ ծեսերը թաղման, որոնք անխախտ էին համարվում,
Ժողովուրդը վաղուց ի վեր հրաժարվել էր կատարել,
Եվ շփոթվել էին բոլորն, ու մեծ հուղմունք էր տիրում.
Այդ ընդհանուր սարսափի մեջ լուռ թաղում էր ամեն ոք
Դիակը իր հարազատի, ինչպես կարող էր միայն.
Եվ դրդում էր աղքատությունն, անհրաժեշտ էր դարձնում, որ
Մարդն անի այն, ինչ որ երբեք մինչև այդ դեռ արված չէր:
Ոմանք իրենց հարազատի դիակն արդեն փայտացած
Դնում էին խարույկի մեջ, որ պատրաստված էր լինում
Այլ դիակի համար հետո աղաղակով ահռելի
Պատրաստ էին արյունահեղ ճակատամարտ սկսել,
Քան թողնել, որ անթաղ մնա հարազատի դիակը:

ԹԱՐԳՄԱՆՁԻ ԿՈՂՄԻՑ

Հուլիանոսի «Իրերի բնության մասին» փիլիսոփայական պոեմը մեզ հասել է երկու կարգի թերությամբ. նախ հեղինակը այն չի ավարտել վերջնականապես, չի հղկել, և ապա դարերի ընթացքում մեկը մյուսից ընդօրինակողները խառնաշփոթել են բնագրի տեքստը: Այդ պատճառով պոեմն ավելի ըմբռնելի դարձնելու համար առաջարկվել են բաղմաթիվ լրացումներ ու կրճատումներ (էրնու, Մենրո, Գիլս և այլն): Շատ անգամ հարկավոր է լինում տեղափոխել ամբողջ տողեր շատ բառեր աղավաղված են ու դարձած անհասկանալի, և նրանց վերականգնումն ու թարգմանությունը դառնում են ենթադրական:

Թարգմանիչը պիտի որոշի, թե այդ ավելացումներից ու կրճատումներից որոնք են ընդունելի: Մենք նկատի ենք ունեցել այդ ամենը, բայց ընդունել ենք ոչ բոլորը, ինչպես, օրինակ, Մենրոյի կողմից առաջարկված առաջին գրքի մի քանի տողերը:

Այդ առաջին դժվարությունը հաղթահարելուց հետո՝ պետք է հաղթահարվի և երկրորդը լատիներենի մեկ բառը ոչ միայն հայերենում, այլև բոլոր լեզուներում, հաճախ թարգմանվում է մի ամբողջ նախադասությամբ: Բացի այդ, հայկական բառերը սովորաբար ավելի երկար են, քան համապատասխան օտար բառերը: Եվ քանի որ հեկզամետրին մոտավորապես համապատասխանում է հայկական վանկաքանակային տաղաչափության 15—16 ոտնյան յամբ-անապեստյան շափը, ուստի թարգմանիչը պետք է վճռի, թե ինչպես է թարգմանելու: Եթե բնագրի ու թարգմանու-

թյան տողերը համընկնեն, այդ դեպքում բնագիրը կկրճատվի անխուսափելիորեն. իսկ եթե բնագիրը չկրճատվի, այդ դեպքում թարգմանությունը կուռի դգալի շափով:

Տարիներ հետաքրքրվելով Լուկրեցիոսի պոեմով, մենք այն թարգմանել ենք մի քանի անգամ, բայց ամեն անգամ դժգոհ ենք եղել մեր թարգմանությունից, այն մեզ չի բավարարել և, վերջապես, վճռեցինք աշխատել շորրորդ թարգմանության վրա, որը և սուաչարկվում է ընթերցողին: Այս վարիանտում, ի տարբերություն նախընթացների, մենք աշխատել ենք ոչ թե պահպանել տողերի համընկնումը, այլ պոեմի տրամաբանական շարադրությունը ահա թե ինչու մեր թարգմանությունը մի քիչ ուռել է, բայց ավելի մոտիկ է բնագրին, քան այն թարգմանությունը, որի տողերը համընկնում են բնագրի տողերի հետ:

Այնտամենայնիվ, մի շարք պատճառներով շափածո թարգմանությունից չի կարելի պահանջել այն ստուգությունը, որ իրավունք ունենք պահանջելու արձակ թարգմանությունից: Պոեմը փիլիսոփայական մի սիստեմի շարադրությունն է, հետևապես՝ ամբողջովին բաղկացած ապացույցներից, ժխտումներից ու հերքումներից, ահա թե ինչու գլխավորը ընդհանուր տրամաբանական գիծն է: Եվ մեզ հարկավոր է ոչ թե բառացի ճշտությունը, քանի որ բառացի թարգմանության դեպքում շատ հաճախ ծիծաղելի անմտություններ ու անհեթեթություններ են ստացվում, այլ գեղարվեստական ճշտություն: Հասկանալի է, որ մենք չենք կարող մեզ գովել, թե որքան է մեզ հաջողվել այդ հիանալի պոեմի թարգմանությունը: Ինչպես ասել է ռուս նշանավոր բանաստեղծ Ֆեոդոր «Ընդօրինակում են, ինչպես ցանկանում են, թարգմանում են, լինչպես կարողանում են».: Եվ ավարտում ենք մի ուրիշ, ավելի հին, բայց ոչ պակաս հանճարեղ բանաստեղծի՝ Հորացիոսի խոսքերով «Արեւ եմ, ինչ կարողացել եմ, թո՛ղ ավելի լավ անի նա, ով կարող է» . .

Թարգմանիչ

ՄԱՆՈՔԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԳՐԲ ԱՌԱՋԻՆ

Վեներան՝ հոռոմեացիների սիրո աստվածուհին արողական հերոս Անքիզից ծնել է Լեհասին որը Տրովայի անկումից հետո իբրև տեղափոխվել է Իտալիա և հիմնել հոռոմեական պետությունը ուստի Վեներան համարվել է Լեհականների այսինքն՝ հոռոմեացիների ծնողը նախամայրը: Սակայն Լուկրեցիոսը մատերիա չիստ ու աթիստ լինելով կրոնը ոտնահարելով այլոց նախապաշարմունքները ծաղրելով, ինչո՞ւ է դիմել Վեներային, որը նույնպիսի մի աստվածուհի է, ինչպես հոռոմեական պանթեոնի մյուս աստվածներն ու աստվածուհիները, որոնց Լուկրեցիոսը զրկում է ամենայն շնորհքից, ավելի ճիշտ կլիներ ասել՝ ժխտում է նրանց իշխանությունը և նույնյակ գոյությունը

Ոմանք ասում են որ վաղուց ի վեր սովորույթ էր դալձել, որ պոետները սկսելով իրենց գոծոյ Հոմերոսի օրինակով դիմեն իրենց հովանալորուհի աստվածուհուն կամ մուսային: Լուկրեցիոսն ահա սյդ պատճառով է դիմել Վեներային՝ պոետների հովանավորուհի աստվածուհուն:

Լուկրեցիոսն իր պոեմում հանդես է գալիս որպես պոետ և որպես փլիլի օտիա որպես պոետ նա կարող էր դիմել իր մուսային լսկ որպես փիլիսոփամատերիալիստ նա ժխտել է աստվածներին, որոնց թվում նաև Վեներային: Առանց սյդպիսի բացատրության պոեմի շատ հատվածներ կլինեին անհասկանալի: Մի խոսքով Լուկրեցիոսի համար Վեներան ու Մարսը բեղմնավորության ու ակեր յունքի ընդունակություններն են որոնց մարմնավորել է դիցարանությունը:

1 Փ սիոն favonius — արևմտյաս քամի:

2 Գալուս Մեմիոսը Կեսարի և Պոմպեոսի միջև սկսված լայքարում նախ Պոմպեոսի կողմնակիցն էր, ապա անցել է Կեսարի կողմը: Սիրային քանաստեղծություններ է գրել: Ցլցերոնի մի համակից երևում է որ նա Լաիկուրյան փիլիսոփայության հետևորդներից չէր Լուկրեցիոսը իրան դիմելով կամ ցանկացել է նրան համոզել կամ ավելի շուտ դա գրական մի ձև է որ ընլունված էր այն ժամանակներում

3 Պետք է նկատլ ունենալ լ Լուկրեցիոսը ատոմներն անվանում է xeordia rerum—իրերի սկիզբներ radices—արմատներ, elementa—տարրեր corpora—ժարմիններ, corpuscula մարմնիկներ, figurae—Ֆիգուրաներ: Մեր թարգմանության մեջ ատոմները կոչվում են տարրեր, մարմնիկներ մասնիկներ սկիզբներ,

բայց ոչ մարմիններ, քրպեսզի ասումները շահութիւն ասումներից բաղկացած մարմինների իրերի հետ:

4 Այստեղ Լուկրեցիոսը նկատի ունի էպիկուրի «Մետակոսմիա» ն, «միջաշխարհները»: Ցիցերոնի ու Սենեկայի կարծիքով էպիկուրն այդպես անում է, քրպեսզի աստվածներին փրկի այն ժամանակ երբ աշխարհը կ'ործանվիլու է, մինչդեռ էպիկուրի նպատակն այն էր, որ աստվածներին բախտովին զրկի ամենայն իշխանութունից ու արտաքսի աշխարհից:

5 «Հունաստանում ծնված մի մարդ առաջինը հանդգնեց»—«PRIMUM GRAIUS HOMO»—էպիկուրն է որի գովքն է սկսվում: էպիկուրն աթնիստ էր և հարձակվում էր կրոնի վրա Լուկրեցիոսն այն պատճառով է փառաբանում նրան, որ նա առաջինն է հերոսաբար տապալել աստվածներին ու թունահարել կրոնը:

6 Աշխարհի բոցավառված սահմաններից այսինքն՝ անցավ աստղերի շրջանից ու մտավ տիեզերքի մեջ: Տիեզերքը ընդգրկում կոչվում է OMNE INIMENSUM NATURE RERUM, SUMMA LOTA SUMMAI, TOTIUS SUMMA: Մեր աշխարհին պատկանում են երկիրը արևը, լուսինը մոլորակները և նույնիսկ աստղերը: որովհետև կարծում էին, թե աստղերը պատկանում են մեր սիստեմին, որի նման սիստեմների քանակը տիեզերքում անհաշար է: Մեր սիստեմը և ամեն մի սիստեմ առանձին վերջված՝ կարող է փլվել ու կործանվիլ, սակայն տիեզերքը հավիտենակն է: Մյուս փիլիսոփաների պիթագորականների պատոնականների և արիստոտելականների սիստեմների սահմաններն ալեկի նեղ էին նրանք կարծում էին, որ, բացի մեր սիստեմից ոչ մի այլ սիստեմ չկա և մեր սիստեմն էին տիեզերք համարում:

7 Ավլիսն այն նավահանգիստն է, ուր հսկաքվել էր Տրովական արշավանքին մասնակցող հունական նավատորմիղը: Տրիվիա—Գիանա աստվածուհին է որը միաժամանակ լուսնի և կախարդության աստվածուհի Հեկատեն էր համարվում (տրի-երեք): Այդ աստվածուհին իր բարկացիլ էր հույների լրա փոթորիկ էր բարձրացրել, քրպեսզի հունական նավատորմիղը շխարդանա յուրս գալ քաջ ծով: Նրան մեղմացնելու համար հույները դոհարերել են Իիիանասային (Իզիդենիային), որը հույների առաջնորդ Ագամեմնոնի դուստրն էր: Դանայեյոց—հունաց:

8 «Ում արքա անվանել էր հայրենիքը»—Ագամեմնոնը:

9 Բնադրում՝ Հիմենեյի, այսինքն՝ ամուսնութլան աստծո:

10 Օրկ—դժոխք, տարտարոս, երբեմն դժոխքի աստվածը:

11 Քվինտոս Լննիոս (239—169 մեր թվարկութլոն Ելց առաջ) դրամատուրգ և էպիկական պոետ:

12 Հելիկոն—լեռ Բեոթիայում, մուսանդի ընկավայրը:

13 Աքերուդիա—Աքերոն դժոխք տարտարոս:

14 Տինդարի դուստրը Հեղինեն է, «Իլիական» ի գլխավոր հերոսներից մեկի՝ հունական դաշնակից բանակի առաջնորդ Ագամեմնոնի եղբայր Մենելայոսի կինը, որին առեանգել էր տրովական արքայայլն Պարիս Ալեքսանդրը: Այդ է եղել առասպելական տրովական պատերազմի պատճառը:

15. Հոյները պաշարել էին Տրոլան և ինը տարի չէին կարողանում գրավել այդ քաղաքը նրանք դիմել են խորամանկութլան, կառուցել են փայտյա հսկայական մի ձի որի ներսում թաքնվել են հոյների կորիճները տրովացիներն այդ ձին տարել են իրենց քաղաքը կեսգիշերին հույները դուրս են եկել ձիու ներսից բացել են վարբասներն իրենց զորքի առջև և այդպիսով գրավել քաղաքը:

«Հուճաժիններին» — բնագրի graiugenarum բառի թարգմանությունն է, հույներից ժնվածներին, հույներին: Պերգամ — Տրովա:

16 Տարրերի միակցում — մոլեկուլ:

17 Բանավեճ մատերիայի կառուցվածքի մասին: Լուկրեցիոսը հերքում է Հերակլիտի (մոտ 500 թ մեր թվարկությունից առաջ) կարծիքը, որը կարծում էր, թե ամեն ինչ առաջ է եկել կրակից: Բնագրի 639 տողում Լուկրեցիոսը Հերակլիտին խավարախոս է անվանում «Heraclitus inquit quorum dux proelia primus, clarus (ob) obscuram linguam magis inter inanes quamde gravis inter graios...»: Հերակլիտն այդպես է այդ անունը շահել փլիխսոփայության պատմության մեջ: Ցիցե բոնն էլ է Հերակլիտին խավարախոս անվանել: Բայց այդպես անլանել է նաև էպիկուրին:

18 Հերքվում են այլ փիլիսոփաների աշխարհածնական սիստեմները Լուկրեցիոսը նրանց չի անվանում: Անաքսիմենը կարծում էր, որ աշխարհը առաջ է եկել օդից, Քալեսը՝ ջրից, Փերեկիդը՝ հողից, Քսենոֆանը՝ ջրից և հողից, էնոպիդես Քրոսեցին՝ օդից ու կրակից: Լուկրեցիոսը թեև համաձայն չէ էմպեդոկլի հետ, սակայն հիանում է նրանով և հինգերորդ գրքում նրան է հետևում այն հարցում, թե ինչպես է առաջ եկել կյանքը:

19. Եռանկյուն կղզին — Սիցիլիան իր երեք հրվանդաններով Տրինակրիա:

20 Քարիբդե — առասպելական ծովային հրեշ որը ջուրն ու նավերը կուլ էր տալիս ու որձկալուծ դուրս շարտում նավերը շարզուփշուր անելուց հետո էտնա — լիս Սիցիլիայում, գործող հրաբուխ:

21 Պիթիա — Ապոլոնի քրմուհի և գուշակուհի Դելփում:

22 Անաքսագոր (5 ըդ դար մեր թվարկությունից առաջ) կլազմենցի փիլիսոփա Պերիկլեսի և էմպեդոկլե ուսուցիչն ու բարեկամը:

23 Տիրս-thyrsus — Բաքոսի խաղողի վաղերով կամ բաղեղով փաթաթված գավազանը:

ԳԻՐԳ ԵՐԿՐՈՐԳ

1 Լուկրեցիոսը նկատի ունի մարդու ողջ էությունը:

2 Պլերեյական — հասարակ ժողովրդի:

3 Ընդհանուր զանգվածը այստեղ աիեզերքն է:

4 Լուկրեցիոսը երևի նկատի ունի Արիստոտելին որը կարծում էր թե մատերիան անշարժ է և նրա անշարժությունից են առաջ գալիս բնության ձևերը: Էպիկուրն ընդհակառակը՝ կարծում էր, որ մատերիան շարժվում է անդադար:

5 Լուկրեցիոսն առարկում է ստոյիկներին որոնք կարծում էին, թե աշխարհում ամեն ինչ ստեղծվել է մարդու համար:

6 Էպիկուրի ատոմիզմը տարրերվում է Լևկոպի և Դեմոկրիտի ատոմիզմից այն բանով, որ Էպիկուրի ատոմները շեղվում են ուղղաձիգ ուղղությունից: Հեթոդոտին գրած մի նամակում Էպիկուրն ասացուցում է որ դատարկության մեջ բոլոր մարմիններն անկախ իրենց ծանրությունից պիտի ընկնեն միևնույն արագությամբ: Լուկրեցիոսը 272 տողից սկսած այդ բացատրում է կամքի ազատությունը:

7. Արտացոլմամբ պղնձի — ալսինքն՝ զենքերի:

8 Պանքեական — Պանքեա առասպելական կղզու անունից այդ կղզին իբր

գտնվում էր Արաբիայում: Լուկրեցիոսն է այդ անունը մտցրել հռոմեական գրականության մեջ:

9 Մելիթեյա—քաղաք Փիսալիայում:

10 Աստվածամայր Քիրելիի հողագործական պաշտամունքը տալ է եկեղ Փրյուգիայում (Փոքր Ասիա) և թափանցել Հռոմ երկրորդ պունիկական պատերազմի ժամանակ: Ի պատիվ այդ աստվածուհու տեղի էին ունենում խաղեր (megalensia): Ըստ հռոմեական առասպելների, Քիրելին (Ռեան) Յուպիտերի (Ջևսի) մայրն է իսկ Սատուրնոսը (Քրոնոսը) նրա հայրն էր որն ուտում էր իր լավակներին, քանի որ նախադուշակված էր, թե նրա որդիներից մեկը կտապալտ հոր իշխանությունը: Քիրելին մանուկ Յուպիտերին թաքցրել է Կրետա կղզում իսկ Սատուրնոսին մանկան փոխարեն բարուրված մի քար է տվել: Լուկրեցիոսը նկարագրում է այն ժամանակվա պաշտամունքը, երբ հունական Ռեային նույնացրել էին փրյուգական Քլրիլի հետ:

11 Պարսպաձև պսակով murali coronā—Հռոմում պարզևատրում էին այն ռազմիկին, որն առաջինն էր բարձրանում պաշարված քաղաքի պարիսպների

12 Իդեական մայր—Idream matrem—Փրյուգիայի Իդա լեռան անունով Կրետա կղզում էլ կար նույնանուն մի լեռ. երբ Ռեայի ու Քիրելիի առասպելները խառնվել են սկսել են շփոթել նաև տարբեր երկրներում գտնվող նույնանուն յգ երկու լեռները:

13 Այդ քուրմերը կոչվում էին գալլեր:

14 Դաշույնը որպես ամորձատման գործիք:

15 Փրյուգական պաշտամենարարներին սովորաբար անվանում էին կորի բանտ, իսկ կուրեթները այն կրետացիներն էին, որոնք ազմուկ էին բարձրացրել որպեսզի մանուկ Յուպիտերի ճիշտ լլավի և դրանով էլ փրկել են նրա կյանքը: Լուկրեցիոսը նույնաց անլախում է դիքթեական այսինքն՝ կրետական Գրայները—հույները:

16. Լուկրեցիոսը 5-րդ գրքում դարձյալ կրկնում է որ կենդանիներ են ծնվում հողից: Այդ թեորիան շնայած իր անհեթեթությանը, պահպանվել է մինչև 19 րդ դարը:

17. Հնադարյան գրեթե բոլոր փիլիսոփաների եարժեքով քսզմաթիլ աշխարհն էր գոյություն ունեն տիեզերքում. էմպեդոկլը, Պլատոնը, ստոյիկներն առաջուցում էին տիեզերքի մլասնականությունը: Անարսիմանդրը, Դեմոկրիտը էսլ կուրը կարծում էին, որ աշխարհներն անթիվ են: Լուկրեցիոսն այդ հարցը դարձյալ քննարկում է 5 րդ գրքում:

18. «Ոսկյա շղթան» վերցված է «Իլիսկսն» ից ստոյիկներն օգտագործել են որպես կապ բնության երևույթների միջև: Լուկրեցիոսն ըստ երևույթին ստոյիկներին է առարկում:

19 Տաճարներ կառուցում էին սովորաբար բարձրագիլը լայրերում այդ պատճառով էլ հաճախ էին շանթահարվում:

ՊԻՐՔ ԵՐՐՈՐԴ

1 «Ոսկյա խոսքեր» կոչվում էին Պլատոնի վերագրվող ասույթները:

2 էպիկուրն աստվածացվում է հենց այն պատճառով, որ հերքել է աստվածների գոյությունը. նա աստվածներին զրկել է ամենայն իշխանությունից նրանց արտաքսել աշխարհից ու տեղավորել միջաշխարհային տարածություններում:

3 Ոգին (animus) և հոգին (anima) կազմում են միասնակուսն մի էութուն, Ոգին կոչվում է նաև խելք՝ mentem saepe vocamus, գտնվում է կրծքի մեջտեղում, իսկ հոգին ցրված է ողջ մարմնում ոգին ու հոգին կապված են իրար ամենասերտ կապերով:

4 Մաներ—այստեղ ստորերկրյա աստվածներ, որոնց սև կենդանիներ էին զոհաբերում. այդպես անվանում էին նաև մեռելների ստվերները, քրիստոնյաների «հոգիները»:

5 Վախենում էին, որ իրենց կթունավորեն խնջույքում:

6 «Հարմոնիա»-յի մասին տես Պլատոն «Տեղոն կամ հոգու անմահության մասին»: Լուկրեցիոսը նկատի ունի նաև Արիստոքսենին (4-րդ դար մեր թվարկութունից առաջ, որի մասին խոսում է Յիցերոնը իր «Քուսքուվանյան գրույցներում»:

7 Բաքոսը—գինու աստվածը այստեղ՝ գինին:

8 Լուկրեցիոսն ըստ երևույթին նկատի ունի Արիստոտելին:

9. Լուկրեցիոսի այդ հաստիքից ենք իմանում Դեմոկրիտի ուսմունքը մարմնի և հոգու ատոմների մասին:

10 Հիրկանիա—Կասպից ծովի հարավային ափերին գտնվող երկիր:

11 Պուներ—կարթագենացիներ Լուկրեցիոսը նկատի ունի երկրորդ պունիկական պատերազմը, Հաննիբալի արշավանքը Իտալիա (208—201 թթ մեր թվարկութունից առաջ):

12. Հունական առասպելներ. Միզիֆը դժոխքում հսկայական մի քար է բարձրացնում լեռնի վեր և հաղիվ է բարձրացրել, ինչ քարը դարձյալ զլորվում է ներքև: Տիտոսի լյարդը թռչուններ են կտցում անդադար: Տանտալոսը տանջվում է սովից ու ծարավից. նա մինչև լր կլս կը կանգնած է ջրի մեջ, բայց ջուր խմել չի կարողանում, որովհետև երբ կանում է ջուրը խույս է տալիս նրանից: Նրա գլխի վերևում ոստերից կախված են հիանալի պտուղներ, որոնք իսկույն բարձրանում են նրա միայն նա ցանկանում է պոկել և ուտել: Դանալոսի դուստրերը ջրով լցնում են մի անտակ տակառ, որը չի լցվի երբեք: Կերքերը դժոխքի պահպան երեքգլխանի վարհուրելի մի շուն է, որը պատառոտում է «մաներին» և նրանց սարսափեցնում իր հաշով: Տուրիաները վրիժառու աստվածուհիներ են որոնք հետապնդում ու շարշարում են հանցագործներին: Տարտարոս—դժոխք սանդարամետ, ուր իջնում են մեռած մարդկանց մաները, անկախ այն բանից՝ արդար են եղել, թե մեղավոր:

13 Սակոեր ու փնջեր պահանջել—ցանկանալ ընտրվել կոնսուլ:

14 Անկոս—Հոմերի շորթորդ թագավորը, որն, ըստ ավանդության խազադասեր ու բարեպաշտ մարդ է եղել:

15 «Նա»—պարսից թագավոր Քսերքսեսը որն իր զորքերը անց է կացրել Հելեսպոնտով (Դարդանեղ) Ասիայից Եվրոպա:

16 Սկիպիո անունով հայտնի են երկու մարդ. Պուբլիոս Կորնելիոս Սկիպիո Աֆրիկանոս Մայր—հռոմեական զորավար երկրորդ պունիկական պատերազմում: Պուբլիոս Կորնելիոս Սկիպիո էմիլիանոս Նումանտինոս—հաղթել է կարթագենացիներին երրորդ պունիկական պատերազմում:

17. Դեմոկրիտ արդերացի (5-րդ դար մեր թվարկութունից առաջ) նշտնավոր փիլիսոփա-մատերիալիստ:

- 23 Այստեղ մահին:
24. Մովիս
- 25 Մոլոսներ—էպիրոսում բնակվող հունական ցեղ:
- 26 Սիրո աստված Ամուրոս
- 27 Այսինքն՝ աստվածների արձանների շուրջը:
- 28 Բնության ուժը:
- 29 Տրիբունների նշանները որ լիկտորներն էին կրում:
30. Լուկանական եզ—փիղը հոմեհացիներն առաջին անգամ փղեր տեսնելին Լուկանիայում (հարավային Իտալիա) երբ պատերազմում էին էպիրոսի թագավոր Պիոսի դեմ: Լուկրեցիոսն ասում է որ իղերին պատերազմում օգտագործելը պունների (կարթագենացիների) հնարանքն է:
- 31 Այդ տողերը համարվում են ընդմիջարկությունն այդ պատճառով էլ վեցված են փակագծերի միջև:

ԳՐԲ ՎԵՑԵՐՈՐԴ

- 1 Աթենքը փառաբանվում է որպես էպիկուրի հայրենիքը:
- 2 էպիկուրիեն:
3. Լուկրեցիոսը ծաղրում է նրանց, ովքեր երկիրը բաժանում էին մասերի և գուշակում այն բանով, թե որ մասումն է կայծակ փայլելու:
4. Լուկրեցիոսը հեղնում է մուսային դիմելով ոչ թե իր պոեմի սկզբում այլ վերջում:
- 5 Հյուսիսային քամի:
- 6 Վերդիլիոսն էլ է գրում որ արձակված արճճն գնդակը տաքանում է օդում: (Տես. «Էնեական» 9 586):
- 7 Օրահավասարը:
- 8 էթրուսկների սրբազան գրքերում գրված գուշակությունները
- 9 Էգինայի երկրաշարժը տեղի է ունեցել 372 թ., իսկ Սիդոնի երկրաշարժը՝ հորդ դարում մեր թվարկությունից առաջ, ինչպես վկայում է Ստրաբոնը և հաստատում է Պոսիդոնիոսը: Սենեկան էլ է խոսում դրա մասին, ինչպես նաև Օլիդիոսը իր «Կերպարանափոխություններում» (գիրք 15-րդ): Դիոդոր Սիցիլիացին ասում է որ այդ երկրաշարժն առաջ է բերել նեպտունը՝ պատժելու համար այդ երկու ապականված քաղաքների բնակիչներին, սակայն հետո որպես փիլիսոփա այդ երկրաշարժերը բացատրում է ֆիզիկական պատճառներով:
- 10 Սիկուլա—Սիցիլիա կղզին:
- 11 Sacer ignis—«անտոնյան կրակ» իտալոտային կարմիր քամի
- 12 «Ավեոն» հունարեն նշանակում է «անթռչուն»:
- 13 Տես Օլիդիոս «Կերպարանափոխություններ» գիրք երկրորդ:
- 14 Մի քանի հնադարյան հեղինակներ:
- 15 Սկապտենդուլա—քաղաք Քրակիայում:
- 16 Քվինտոս Կուրցիոսն այդ սղրյուրի մասին գրում է «Ամմոնի աեաուոի մեջտեղում կա մի աղբյուր, որին արևի ջուր են անվանում: Երբ արևը ծագում է, ջուրը տաք է, կեսօրին, երբ ամենից ավելի շոգ է ջուրը շատ սառն է, որքան ավելի է օրը թեքվում, ջուրն այնքան ավելի է տաքանում, այնպես որ կեսդիշե լին սկսում է հոսել, և որքան ավելի է մոտենում լուսաբացը այնքան ավելի է

կորցնում իր տաքութիւնը մինչև առավոտ, երբ նորից է սկսում ընդունել իր սովորական տաքութիւնը»:

17 Դա Յուպիտերի աղբյուրն է Դոդոնում, որի մասին Պլինիոսը գրում է. «Յուպիտերի աղբյուրը Դոդոնում թեև այնքան սառն է որ կարող է մտնել արդեն վառվող ջահերը որ սուզում են նրա մեջ բայց այն հատկութիւնն ունի որ դարձյալ վառում է, երբ մարած ջահեր են մոտեցնում այդ աղբյուրը կանոնավոր կերպով ցամաքում է կեսօրին ի կ կեսգիշերին դարձյալ լցվում է և այդ պահից սկսած նվազում է հետզհետե»:

18 Միջերկրականի արևելյան մասում այդ քանն հաստատում են նաև Պլինիոսն ու Ստրաբոնը:

19. Ծովի ջուրը:

20. Պոնտոս—Սև ծովի հարավային ափերը Գադես—Կադիքս քաղաքն Իսպանիայում:

21 Այժմ էլ է կոչւում «փղային»—էլեֆանտիազիս:

22 Կեկրոպյան երկիր—Ատտիկե—առասպելական թագավոր Կեկրոսի անունով: Նման մի համաճարակ էլ նկարագրում է Օվիդի սը «Կերպարանափոխութիւններում (գիրք 7 րդ) և Վերգիլիոսը «Գեորգիկներում»: Մինչև այժմ դեռ վիճում են այն մասին, թե դա ինչ համաճարակ է եղել:

23 Պանդիոնի գեղ—հույներն իրենց առասպելական մի թագավորի անունով:

Հանձնված է արտադրության 14 I 1960 թ
Ստորագրված է ապագրության 10/III 1960 թ
Քուղթ՝ 60x92¹/₁₆ տպագր. 14,75 մամ., հրատ 12,9 մամ
Գինը՝ 8 և 10 կ.

ՀՍՍՌ Կուլտուրայի մինիստրության հրատարակչությանը
և պոլիգրաֆ արդյունաբերության Գլխավոր վարչության
№ 6 տպարանը Երևան Լենինի պողոտա № 51:

